- 18 -

KEHF SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 18, nüzûl sıralamasına göre 69, ikinci miûn grubunun dördüncü sûresi olan Kehf sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 110 dur.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbi-miz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını içindeki 9. âyetten almış, Mekke'de nâzil olmuş bir sûreyle karşı karşıyayız. Muhtevasından da anlaşılacağı gibi sûre Mek-ke döneminin üçüncü aşamasında indirilmiştir. İkinci aşamada Re-sûlullah efendimizin dâvetini yalanlayıp reddeden Mekke müşrikleri, üçüncü aşamada peygamber efendimize ve beraberindeki mü'min-lere terör estirmeye ve işkence etmeye başlarlar. Ekonomik ambargolar koymaya, müslümanları toplumdan tecrit etmeye yönelirler. Onların bu bunaltıcı saldırılarından bunalan Müslümanlardan bir kısmı Habeşistan'a hicret etmek zorunda kalır. Geri kalan müslümanları peygamberleriyle birlikte Ebu Talip mahallesinde muhasara altına alırlar. Müslümanlara çok acı bir sosyal ve ekonomik ambargo uygularlar. Müşriklerin kendilerinden çekindikleri Ebu Talip ve Hz. Hatice anamızın vefatıyla mü'minlere karşı saldırılarını bir kat daha artırırlar.

Hicret öncesi çok çetin işkenceler döneminde bu sûre geliyordu.

İşte bu sûresinde Rabbimiz, mü'minlere güç vermek, teselli vermek üzere kendilerinden önceki Ashab-ı Kehf'in yaşadıklarını anlatır. Onların kıyamlarından, cesaretlerinden, yiğitliklerinden söz eder. Sabır ve sebatlarının neticesinde ulaştıkları başarılarını ortaya kıyar.

Bu sûre maddeci, materyalist, dünyacı tüm medeniyet anla-yışıylarıyla mânâ arasındaki savaşı konu edinir. Bir başka deyişle felsefeyle din arasındaki ezelî kavgayı konu edinir. Maddeden, elle tutulan gözle görülenden başka hiçbir şeye inanmayan, bu haliyle Allah yerine ikâme edilmeye çalışılan bilimle, bu bilime dayalı materyalist medeniyetlerle Allah arasındaki kavga. Allah'ı insanlaştıran, insanı Allahlaştıran ve bunun neticesinde dünyaya tapınır hale gelen Hıristiyan ve Yahudi maddeciliğini, yani yalanın, hilenin, aldatıcılığın, küfrün, inkârın, süsleyiciliğin sembolü olan Deccali ve onun anlayışını kökünden kazımayı hedefleyen bir sûre.

Sûrede dört kıssa anlatılır.

1: Ashabu'l-Kehf ve Râkîm kıssası,

2: İki bahçe sahibi şımarık bir adamla gariban bir komşusunun kıssası,

3: Mûsâ (a.s) ile Hızır (a.s) arasındaki yolculuk kıssası,

4: Zü'l-Karneyn kıssası.

Bu kıssalar her ne kadar birbirinden müstakilmiş gibi görünseler de aslında gayeleri açısından onları birbirlerine bağlayan sağlam bir mânevi bağ vardır. Âdeta hepsi aynı konu etrafında dönüp dolaşmaktadırlar. Hepsinin etrafında dönüp dolaştığı ana tema şudur: Bu kâinat onun yaratıcısı olan Allah'ın koyduğu tabiî yasalara boyun bük-mektedir. Hiçbir varlık bu Allah yasalarının dışına çıkamamaktadır. Bu gerçeği göremeyen kör gözler zahirî görünüşten ve sebeplerden öteye geçememektedir. Bu zahirî sebeplerle netice arasına giren mutlak iradeyi bilememektedir. Bu mutlak gücün o zahirî sebepler olmadan da neticeyi meydana getirebileceğini kavrayamamaktadırlar.

Onun içindir ki bu körler zahirî sebepleri tanrılaştırmakta ve bir İlâh gibi onlara sarılıp tapınmaktadırlar. Bunun tabiî neticesi olarak da O Kadiri mutlak olan Allah'ı inkar etmekte, Onun hesap dönemi olan kıyâmeti reddetmektedirler. Tüm

güçleriyle dünyaya sarılmakta ve onu elde edebilmek için her şeylerini harcamaktadırlar. Dünyadan elde ettiklerinin derecesine göre de kendilerinin egemenliklerini, tanrılıklarını iddia çılgınlığına kapılmaktadırlar. Ve sonunda da kendi tanrılıkları adına insanların, can, mal ve namuslarıyla oynamaya yönelmektedirler.

Halbuki işte bu sûre açıkça ortaya koyacak ki bu âlemdeki tabiî sebeplerin, yasaların üstünde, bunları koyan, bunlara hükmeden gaybi bir kuvvet vardır. Tüm bu sebepleri yaratan Allah'tır. Dilediği za-man o sebepleri neticeden ayırıverir. O Allah aslında sebeplerin sebebi ve illetlerin illetidir. Tüm sebepler ve illetler Onda son bulur. Yâni onların tanrılaştırdıkları tüm bu sebepler Ona boyun eğmekten, Ona kul olmaktan öte gidemezler. Ona baş kaldırmazlar. Tüm bu sebepleri bağlayan ve çözen Odur. Eşyayı yoktan var eden Odur. Bir şeyin olmasını murad ettiği zaman ona sadece ***"Ol"*** demesi yeterlidir Onun.

İşte Kehf sûresi baştan sona bu iki anlayışın, bu iki inanışın arasındaki kavganın kıssasıdır. Maddeci, materyalist anlayışla imanın kavgasını gündem edinir bu sûre. Sadece zâhire inanan, gayba ve Allah'a inanmayan dünyacı kâfirlerle Allah'a ve vahye, gayba iman eden mü'minlerin kavgasını.

Sûre Mekke'de Nâzil olmuştur. Sûrenin nâzil olduğu döneme şöyle bir göz atacak olursak: Başta Allah'ın Resûlü olmak üzere ona ve getirdiği hidâyet hediyesine îman etmiş bir avuç müslümanın horlandıkları, hakaretlere maruz kaldıkları, âdeta Mekke'li müşrikler tarafından bir kaşık suda boğulmak istendikleri bir dönemde nâzil olmuştur. Mekke'de yeni oluşmaya başlayan Îslâmi hareketi boğmak için müşrikler ellerinden gelen her türlü işkenceyi müslümanlara reva görüyorlardı. Alaya alma, ekonomik baskılar ve bizzat kaba kuvvet kullanarak bu bir avuç müslümanı yok etmenin yollarını arıyorlardı.

Bu dayanılmaz zulümler altında bunalmış müslümanlardan bir kısmı Habeşistan'a hicret etmek zorunda kalmış, geriye kalan müs-lümanlar ise başlarında Allah'ın Resûlü olduğu halde ***"Şab-i Ebi Talib"*** denen Mekke'nin bir mahallesinde muhasara altına alınmışlar ve aç suzuz ölüme terk edilmişlerdi.

Mekke'de hemen hemen her evden ölsünler! Yok olsunlar! Kahrolsunlar! beddualar yükseliyordu. Çok kötü şartlar altında bulunan bu garibanlara gizli gizli yiyecek, içecek ulaştırmaya çalışan, onlara destek olmaya çalışan Ebu Talip'in de vefatıyla müslümanlar tamamen desteksiz kalmışlardı.

İşte bu şartlar altında Allah’ın Resûlünü ve onun dâvâsına gönül vermiş bu bir avuç müslümanı teselli etmek üzere, onlara destek vermek ve onların düşmanlarına da tehdit oluşturmak üzere gelen bir sûreyle karşı karşıyayız. Geçmişte Allah dâvâsına gönül vermiş, îman etmiş ve bu îmanlarında sebat etmiş üç beş gariban müslümanı Allah’ın nasıl koruduğunu, onların düşmanlarını nasıl yok ettiğini anlatarak bir taraftan Allah dostlarına güç ve moral vermek, diğer taraftan da Allah düşmanlarını aynı âkıbetle tehdit etmek üzere gelmiş bir sûre. Sûrenin adı Kehf sûresidir. Yücelik anlamına, yükseklik anlamına gelmektedir. Bir şeref bölgesi, bir yücelik levhası demektir Kehf.

Bizler şu anda bu âyetlere bakarak, bu âyetleri okuyarak, bu âyetleri düşünerek, bu sûrenin gündemine teslim olarak o yüce makamda, o yüce mekânda kendimizi bulacağız inşallah. Yâni bu âyetlerle biz Rabbimizin, İlahımızın huzuruna gideceğiz. Yâni bu âyetler bizi Allah’ın tek Rab ve İlah oluşu gerçeğine götürecek. Rabbimizi hayatımıza karışmaya, hayatımıza program yapmaya tek yetkili olarak tanımaya götürecek.

Ashâb-ı Kehf, yâni mağara ashabı diye bilinen Allah adına Allah düşmanlarına karşı kıyam eden ve sonunda zafere ulaşan kahraman gençlerin kıssası. Sonra ikinci olarak iki bahçe sahibi zengin ve mağrur bir adamın kendisinden daha fakir bir arkadaşıyla diyalogundan söz eden bir kıssa. Daha sonra Hz. Mûsâ (a.s) ile Hızır (a.s) arasında geçen yolculuk ve daha sonra da Zülkarneyn kıssası anlatılır. Hayatımızı düzenlemek üzere kıssa anlatımının yoğun olduğu bir sûre. Sanki her bir kıssada kendi yerimizi bulabileceğimiz, kendimize dersler çıkarabileceğimiz, bize bizi anlatan, bize bizi tanıtan bir sûre.

Sûrenin nüzûl sebebiyle alâkalı şöyle bir rivâyet var: Mekke’li müşrikler Rasûlullah’ın dâvâsının önünü kesemeyince içlerinden bilgisine en çok güvendikleri Nadır Bin Haris ve Utbe Bin Muayt’ı Medine’ye ehl-i kitabın bilginlerine gönderdiler. Muhammed (a.s) ve onun işiyle alâkalı bizde olmayan bilgi onlarda vardır. Gidin onlardan buna karşı nasıl bir tedbir alacağımız konusunda bilgi toplayıp gelin. Bu Muhammed’in karşısına ancak o zaman çıkabiliriz diye onları gönderdiler. Giderler bu adamlar ve Medine’de Yahûdî bilginleriyle görüşürler. Yahûdî bilginleri onlara derler ki ona şu üç şey hakkında soru sorun. Eğer bu konuları bilirse o zaman bilin ki o hak peygamberdir. Zîra bu konuları bir peygamberden başka hiç kimse bilemez. Değilse ona dilediğinizi yaparsınız derler.

Bu üç konu ve üç soru da şunlardır:

a: Ona çok önceki dönemlerde müşrik toplumlarına karşı kıyam etmiş ve mağaraya sığınmış gençlerin durumunu sorun. Çünkü onların hikâyesi gerçekten çok tuhaftır.

b: Sonra ona yeryüzünün doğusuna ve batısına seferler düzenleyen kimseden sorun. Yeryüzünde gezip dolaşan kimsenin kıssasını anlatsın. Zülkarneyn hakkında ne biliyor onu anlatsın.

c: Bir de ondan Hızır'ın gerçek hikâyesini sorun. Başka bir rivâyette de ondan ruh hakkında bilgi isteyin ilâvesi vardır. Sorun bunları ona. Eğer bu konularda gerçek bir bilgiye sahip birisiyse ona tâbî olun. Değilse o bir falcı, yahut sahtekârdır ona dilediğinizi yaparsınız derler. Ehl-i kitap âlimlerinden bu bilgileri alarak Mekke'ye dönen Nadir, Kureyş'i toplayarak dedi ki: Ey Kureyş! artık işinizi kolaylaştırdım. Şimdi Muhammed'e gidip ona üç konuda üç soru soracağım ki bunlar onun ne olduğunu ortaya koyacaktır dedi. Sonra bir heyet halinde Rasûlullah efendimize geldiler ve sordular. Allah'ın Resûlü yarın size bunların cevabını vereceğim buyurdu ve inşallah demeyi unuttu. Sûrenin içinde Rabbimizin de dikkat çektiği gibi bir süre Allah'ın Resûlüne vahiy gelmedi. Kendisine bu konularda Rabbinden vahiy gelmeyince onun yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Müşrikler alaya başlamışlardı. Yarın size bunları anlatacağım dediği halde tam on beş gün geçti, ama hâlâ Muhammed'den bir ses yok diye alay etmeye başladılar. Sonra Rabbimiz bu sûreyi göndererek onların sorularının tamamını bu sûrede anlatıverdi. Vahyin bu şekilde bir süre kesilmesi aslında Allah'ın Resûlü için bir eksiklik değil aksine onun Allah'ın elçisi olduğuna ve Allah'tan vahiy gelmediği müddetçe onun hiç bir şey yapamayacağına bir delildi.

Evet Rabbimiz onların sordukları soruların tamamını en güzel bir biçimde onlara da bize de anlatıverdi. Üstelik onların peygambere karşı çevirdikleri bu silahları Rabbimiz kendilerine karşı çevirip onların işlerini bitiriverdi. Gûya onlar sordukları bu sorularla peygamberin işini bitirmek istiyorlardı. Halbuki Rabbimiz Rabbim Allah dedikleri için kendilerini ölümle tehdit eden toplumlarından kaçıp mağaraya sığınan o geçleri şu anda Mekke'de Rabbim Allah diyen bir avuç müslümânâ benzetmiş.

Dünkü o sizin sorduğunuz gençlerin yerinde şu anda sizin îman ettiklerinden dolayı zulmettiğiniz şu müslümanlar, o gençlere zulmeden zalimlerin yerinde de sizler varsınız. Allah dün o gençleri nasıl koruyup galip getirmişse sizin şu anda zulmettiğiniz bu müslü-manları da koruyup onları gâlip getirecek ve sizin topunuzu yok edecektir mesajını vererek silahı onlara çevirmiştir. Mekke'deki horlanan,

hakaretlere maruz bırakılan, dinlerini, inançlarını yaşamalarına izin verilmeyen bu bir avuç müslümanı mağara ashabına, Mekke'li müşrikleri de onlara zulmedenlere benzetmiştir Rabbimiz. Sûre Allah'a hamd ile başlar.

1,4. "Hamd Allah'a mahsustur ki, kendi katından şiddetli bir baskını haber vermek ve yararlı iş yapan mü'minlere, içinde temelli kalacakları güzel bir mükâfâtı müjdelemek ve: "Allah çocuk edindi" diyenleri uyarmak için kulu Muhammed'e eğri bir taraf bırakmadığı dosdoğru kitabı indirmiştir."

Kuluna kitabı indiren Allah'a hamd olsun. Hamd o Allah'a ki kulu Muhammed'e bir kitap indirmiştir. Rabbimiz hamd e lâyık olandır. Rabbimiz eksiği kusuru olmayan en mükemmeldir. Rabbimiz övülmeye en lâyık olandır, tek lâyık olandır. Rabbimiz bu sûrede hamde lâyık oluşunu, kuluna kitap indirmeye bağlamış. Yeryüzündeki kullarından birisini seçerek ona kitap indirmesi, onu muhâtap kabul ederek kendi bilgisinden ona bilgi aktarması ve kullarını ne yapacaklarını bilemez bir vaziyette bırakmamasına bağlamış. Ne kadar mükemmel, ne kadar hamda lâyık bir Allah ki O kuluna, kullarının kurtuluşu ve kullarının hayatlarını düzenlemek üzere bir kitap indirmiştir.

Öyleyse övülmesi gereken O'dur, kendisine kulluk edilmesi gereken O'dur, gönderdikleri övülmesi gereken, indirdikleri kabullenilmesi ve hayatta uygulanılması gereken O'dur. Ondan başkaları övülmeye lâyık değildir. Ondan başkaları kulluğa lâyık değildir. Ondan başkalarının hayat programı uygulanmaya lâyık değildir. Öyle değil mi? Kitabı olmayan bir Rab olur mu? Peygamberi olmayan bir Rab olur mu? Kitabı ve peygamberi vasıtasıyla kullarına kulluk programı ulaştırmayan bir Rab bir İlah olur mu? Bunu beceremeyen birisi Rab ve İlah olabilir mi? Bunu beceremeyen birisi hamde lâyık olabilir mi? İnsanlar da dün ve bugün kendi kendilerine kendi içlerinden ken-dilerinden tanrılar seçmeye, İlahlar belirlemeye ve o İlahlara bir kısım peygamberler ve kitaplar izafe etmeye çalışmaktadırlar. O tanrılar ve tanrıların kitaplarıyla hayatlarını düzenlemeye çalışmışlardır.

Evet bugün tüm toplumların kitapları ve o kitapların düzenleyicisi peygamberleri vardır. Kitapsız ve peygambersiz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Şu anda tüm küfür ve şirk dinlerinin amel ettikleri ayrı ayrı kitapları ve yolundan gittikleri, örnek kabul ettikleri ayrı ayrı peygamberleri vardır.

Kitap, Allah'ın insan hayatına ilişkin ortaya koyduğu kuralların, yasaların tümüne birden verilen isimdir. Çünkü Kur'an kendilerine kitap verildiğini bildiğimiz peygamberlerin dışında tüm peygamberlere kitap verildiğini haber verir.

Bakın kullarının hayatlarını düzenlemek üzere Rabbimizin gönderdiği kitabın özelliği nasılmış?

Eğri büğrülüğü olmayan bir kitaptır o. Yâni bu kitapta her hangi bir tenâkuz, her hangi bir çelişki, bir uyumsuzluk, bir münâsebetsizlik yoktur. Onda insanların anlayamayacağı, şaşkınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bir bulanıklık bir tutarsızlık yoktur. Ne dediği, ne istediği belli olmayan bir kitap değildir bu. Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının anlayabileceği doğrulukta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece belli sayıda ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlayamayarak bocalayacakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir bu kitap. Bir açıdan doğru, bir başka açıdan eğri büğrü değildir. Birilerine göre doğru, bir baş-kalarına göre ise eğri büğrü değildir. Âyetlerinde, yasalarında, hükümlerinde hiçbir tenakuz yoktur. Tüm diğer kitaplardan üstün, arınmış, insan eli değmemiş bir kitaptır bu.

Tabii bu kitabın Allah sözü olduğunu unutanlar, teslimiyet mantığını yitirerek tenakuz ve çelişki mantığıyla bu kitaba yönelenler bu kitap konusunda da bu kitabın pratiği olan Rasulullah efendimizin hadisleri konusunda da pek çok çelişkiler bulduklarını söyleyebilmektedirler. Bazen Allah'ın elçisinin hadislerinde gördükleri güya tenakuzlar sebebiyle onlara itimatlarının sarsıldığını söylemeye cüret eden bu insanlar kitapta da bu tür bir mantıkla bakıldığı zaman tenakuzmuş gibi görünen âyetlerin varlığından habersizdirler.

Meselâ biliyorsunuz Mûsâ (a.s)ın anlatıldığı bölümlerde Onun elindeki asanın farklı isimlerle ortaya konduğuna şahit oluyoruz. Bir yerde "Can"dır o asa, bir yerde "Sü'ban"dır, bir başka yerde de "Hay-ye"dir. Peki hangisi doğrudur bunun? Tenakuz var Kur'an'da mı diyeceğiz şimdi? Yo bunun hepsi doğrudur. Her bireri o asanın bir özelliğini ortaya koyuyor. Hadisler de böyle anlaşılmalı değil mi?

Bir de ***"Gayyimen"*** dir bu kitap. Kitabın ikinci bir özelliği de "Gayyimen" oluşudur. Yâni başka hiç bir şeye muhtaç olmayan bir kitaptır bu kitap. Dosdoğru ama kendi kendine kâim bir kitap. Bir başkasının kitabına ihtiyacı olmayan, bir başkasının desteğine ihtiyacı olmadan kendi kendine var olan ve varlığını sürdüren bir kitaptır bu. Bir başka kitabın sağlamasına, bir başkasının desteğine ihtiyacı yoktur bu kitabın. Yardımcıya ihtiyacı yok, yardımcısız ve ihtiyaçsız bir kitap. Kendi kendine yeterli olan, kendi kendine kaim olan Hayyu Kayyûm olan bir Allah'ın bu ismi şerifi gereği yine başka hiçbir şeye muhtaç olmadan ayakta durabilmek üzere kuluna indirdiği bir kitaptır bu.

Nasıl ki bu kitabın göndericisi kendi kendine kâimse, yâni varlığı konusunda ve varlığını sürdürmesi konusunda hiç kimseye muhtaç değilse, hiç kimsenin yardımına muhtaç olmadan varlığını sürdürebiliyorsa ve varların tümünü var eden O ise, böyle bir kaynaktan gelen kitap da hiçbir yardımcı kitaba, hiçbir yardımcı kanuna ihtiyacı olmadan kıyâmete kadar tüm insanlığın, tüm toplumların hayatlarını düzenleme ve problemlerini çözümleme konusunda tek kitap olacaktır.

Eğer yeryüzünde Allah'tan başka böyle kendi kendine var olan ve varlığını sürdürmesi konusunda başkalarına muhtaç olmayan birileri varsa, tamam onları da hamd edelim, onları da övelim, onların hayat programlarını da uygulayalım, onların kitaplarını da uygulamaya alalım. Var mı böyle birileri? Yoksa hiç kimsenin kitabı bu kitapla mukayese edilemez. Hiç kimsenin kitabı bu kitabın önüne geçirile-mez. Hiç kimsenin tâlimatları ve yasaları bu kitaba tercih edilemediği gibi bu kitâbın onların desteğine de ihtiyacı yoktur.

İşte bu özelliklere sahip bir kitap, ancak yeryüzünde kulluk kitabı olabilir. İşte böyle bir Allah'tan gelen böyle bir kitap ancak yeryüzünde hayat programı olarak uygulamaya lâyık olabilir. Ve işte ancak böyle bir kitabı gönderen Allah, Rab olmaya İlah olmaya lâyık olan, hamd edilmeye lâyık olan Allah'tır. Rabbimize sonsuz hamd-ü senâlar olsun ki kullarından birini seçerek onun vasıtasıyla bize böyle bir kitap ulaştırmıştır. Zîra kitap nîmeti, vahiy nîmeti nîmetlerin en büyüğüdür. Rabbimizin öteki tüm nîmetleri işte bu kitap nîmetiyle tamamlanmaktadır.

Öyle değil mi? Rabbimizin bize ulaşan tüm nîmetleri bu kitap sayesinde ve bu kitabı bize ulaştıran, kitâbın bize ulaştırılmasında aracı olan Resûlüyle ulaşmıştır. Nimetlerin en büyüğü şüphesiz ki hidâyet ve iman nimetidir. İman ve hidâyet olmadan öteki nîmetlerin hiç birisine ulaşmak mümkün değildir. Hidâyet nîmeti de bize bu kitapla ulaşmaktadır. İşte kitâbı ve peygamberi vasıtasıyla bize imanı, bize hidâyeti ulaştıran Allah yegâne hamde lâyık olandır.

Eğer hamde lâyık olan Rabbimiz bu kitabını bize göndermeseydi, biz kullarını muhâtap kabul ederek kendi bilgisiyle bizi bilgilendirmeseydi, bize, bizim muhtaç olduğumuz hidâyeti sunmasaydı, bu cahil, bu bilgisiz halimizle biz ne yapardık? Bizi yoktan var eden Rab-bimizi, ve bu Rabbin bizden nasıl bir hayat istediğini nereden bilebilirdik? Bu dünyanın mânâsını, hayatın mânâsını, nereden geldiğimizi, bizi kimin var ettiğini, niçin dünyaya geldiğimizi ve nereye gittiğimizi, ölümün ne olduğunu, ölümden sonra nasıl bir hayatın bizi beklediğini nereden bilebilirdik? Rabbimizin öteki nîmetlerine, rıza nîmetine, gazabından kurtulma nîmetine, cennet nîmetine ve cehenneminden kurtuluş nîmetine nasıl ulaşabilirdik?

İşte bizi tüm bu nîmetlerine ulaştırmak için, bizim cennet yollarımızı açıp, cehennem yollarımıza barikatlar koymak için bu kitabı gönderdiği için elhamdülillah diyoruz Rabbimize. Hamd Ona lâyıktır, övgü Ona lâyıktır, kulluk ona lâyıktır. Peki niye göndermiş Allah bu kitabını?

Kendi katından şiddetli bir azâbı, şedit bir baskını haber ver-mek ve sâlih ameller işleyen mü'minlere içinde ebedîyen kalacakları güzel bir cenneti, güzel bir mükâfatı müjdelemek ve de Allah çocuk edindi diyerek Allah'a iftirada bulunanları uyarmak için bu kitabı gön-dermiştir. Evet Allah'tan, bu kitabın sahibinden ve onun hayatlarını düzenlemek üzere gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayan insanları katından büyük bir azapla, büyük bir baskınla uyarmak için. Allah'tan, Allah'ın kitâbından habersizce bir hayat ya-şayan insanları yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerini bekleyen müthiş bir cehennem baskınıyla uyarmak için ve de inanan ve inan-cını yaşayan mü'minleri de içinde ebedîyen kalacakları cennetle müj-delemek için bu kitabı indirdik. Yâni cenneti ve cehennemi tanıtmak için. Cennet yolunu kolaylaştırmak, cehennem yollarınıza barikatlar koymak için. Allah'tan ve Ona kulluktan kaçanları cehennemle uyarmak, inanan ve îmanlarını pratikte gösteren, îmanlarını hayatlarında görüntüleme kavgası verenleri de çok güzel bir âkıbetle müjdelemek için bu kitabı indirdik diyor Rabbimiz.

Bir de Allah evlât edindi diyenleri de Allah'a karşı cüret ettikleri bu ağır iftiralarının sonucuyla uyarmak için indirdik diyor. Allah oğul edindi, Allah'ın evlâtları vardır diyenleri bu tarihî yanılgıları içinde bocalayarak sonunda cehenneme doğru sürüklenip gitmelerini istemediği için onları da uyarmak için bu kitabı gönderdik diyor Rabbimiz. Allah'a kulluktan çıkan, Allah'a iftira eden, Allah'a Allah'ın kendisini tanıttığı gibi inanmayarak Allah'a zulmeden, onu kendilerince şekillendirmeye ve şartlandırmaya çalışan, Allah'a akıl vermeye ve yol göstermeye çalışan Yahûdîleri, Hıristiyanları ve müşrikleri uyarmak için gönderdik diyor. Kıyâmete kadar şirkin her çeşidinin içine düşmüş insanları uyarmak için.

Allah Kur'an'da kendisini bize tanıttığı gibi anlaşılsa, öyle bilinse ve iman edilse elbette O'nun çocuğu filan olmayacaktır. Çünkü o zaman herkesin kendisine muhtaç olduğu, kendisinin ise hiç kimseye muhtaç olmadığı bir Allah'ın neden böyle bir şeye ihtiyacı olsun ki? Yani kullarından hiç birine ihtiyacı olmayan, kullarını ayırmayan, kayırmayan, haksızlık etmeyen, zulmetmeyen, adâleti elden bırakmayan, mülk kendisinin olan, herkese ve her şeye egemen olan bir Allah neden oğla, kıza ihtiyaç duysun ki? Ezelî ve ebedî olan, yetkilerini birisinden devralmamış, sonunda birilerine devretmeyecek olan bir Allah neden ihtiyaç

duysun evlâda? Öyle değil mi? Böyle şeylere ihtiyaç duyanlar âcizler değil mi? Onunla itibar kazanmak, onunla güç ve kuvvete ulaşmak, menfaatlenmek isteyenler ancak evlât isterler. İşte şu anda evlâtları sebebiyle insanların değer kazandıklarını, hediyelere lâyık görüldüklerini görüyoruz. Peki, şimdi Allah'ın bunların hangisine ihtiyacı var? Hayır hayır Rabbimizin bunların hiç birisine ihtiyacı yoktur.

Meselâ Allah'ın sıfatlarını parçalayan, Allah'ın sıfatlarının bir kısmını Allah'tan başkalarına veren, yeryüzünde Allah'a bir kısım yardımcılar izafe ederek yeryüzünde Allah'tan başka yetkililer kabul eden, Allah'tan başka kanun koyucular, Allah'tan başka yasa belirleyiciler, Allah'tan başka hayata karışıcılar bulanları uyarmak için. Allah'tan başka kendilerine kulluk edilecek tâğutlar gibi, moda gibi, âdetler gibi, yönetmelikler gibi, putlar gibi ilahlar bulanları ve bunları Allah'a ortak edenleri da uyarmak için gönderdik bu kitabı diyor Rab-bimiz. Allah'tan başka arzularına teslim olunacak, sözü dinlenecek, hatırı sayılacak varlıklara da kulluk yapanları uyarmak için.

Rabbimiz ne kadar da merhametli değil mi? Kendisine kendisinde olmayan şeylerle iftiralarda bulunanları bile uyarmak için gönderdim bu kitabı diyor. Rabbimiz azaptan yana değildir. Zulümden ya-na değildir. Yıllar yılı kendisine küfredenleri bile cehenneminden kurtarmadan ve cennetine ulaştırmadan yana. Îsâ Allah'ın oğludur diyen Hıristiyanlar, Üzeyr Allah'ın oğludur diyen Yahûdîler ve melekler Allah'ın kızlarıdır diyen müşrikler ve kıyâmete kadar vahdet teorisi diye bilinen varlıkların Allah'la birleşmesi teorisine inanarak yerdekilerden kimilerinin Allah'a daha yakın olduğuna, Allah'ın bunlarla farklı ilgilendiğine inanan insanlar kendilerini bu sapıklıklardan kurtarmak üzere, bu halleriyle kendilerini cehenneme yuvarlanmaktan kurtarmak üzere rahmeti gereği kendilerine böyle bir kitap gönderen Rablerine ne kadar hamd etseler azdır. Onların içinden dün de, bugün de samimiyetle Rablerine hamd eden, teşekkür eden ve bu teşekkürün ifâdesi olarak da Rablerinden gelen bu kitapla diyalog kurarak bu kitabın uyarısına müsbet cevap veren pek çokları cehenneme gitmekten kurtulmuşlardır.

Evet Allah'a oğullar izâfe edenleri ya da yeryüzünde Allah'a yardımcılar izâfe ederek Allah'ın sıfatlarının ve yetkilerinin bir kısmını bu varlıklara vermeye çalışanları bakın sorgulamaya devam ediyor Rabbimiz:

5. "Allah'ın çocuk edindiğine dair ne kendilerinin ve ne de babalarının bir bilgisi vardır. Ağızlarından çıkan söz ne büyük iftirâdır. Onlar yalnız ve yalnız yalan söylerler."

Bu konuda ne kendilerinin ne de hayatlarını inanışlarını örnek aldıkları müşrik babalarının hiç bir bilgileri yoktur. Bunu bilmeden söylüyorlar. Ya da aslında bilmeleri mümkün olmayan bir konuda söz söylüyor bu adamlar. Yâni bu konu gaybî bir konudur. Nereden bilmişler Allah'ın oğlu olduğunu? Nereden bilmişler yeryüzünde Allah'ın yetkili varlıklarının olduğunu? Allah'ın yerdeki kullarından bazılarına bazı yetkilerini devrettiğini, benimle beraber bunları da dinleyin! Benimle beraber bunların arzularını da gerçekleştirin! Benimkilerle beraber bunların kanunlarına da itaat edin! Bunlara da kulluk edin! buyurduğunu nereden ve kimden duymuşlar bu adamlar?

Ve bu varlıkların da kendisi gibi ilahlar edinilmesi gerektiği ko-nusundaki Allah'ın iznini, Allah'ın onayını nereden almış bu adamlar? Nereden bilmişler bunu? Acaba gaybın bilicisi olan Allah'tan bu konuda kendilerine bir bilgi, bir belge indirilmiş de oradan mı söylüyorlar bunu? Allah'ın önceki elçilerine indirdiği kitaplarının hiç birisinde bu konuda her hangi bir bilgi var mı? Bu konuda en küçük bir işaret var mı? Bir delil bulabilmişler mi? Allah önceki kitaplarının hiç birisinde bu konuda en küçük bir bilgi bile indirmediğine göre; acaba Allah bizzat kendileriyle özel olarak konuşarak mı söylemiş onlara bunu?

Yâni ne atalarının, ne de kendilerinin bu konuda hiçbir bilgiye hiçbir delile sahip olmadıkları halde Allah hakkında nasıl da diyebiliyorlar bunu? Utanmadan bu insanlar Allah'a karşı nasıl da iftirâ edebiliyorlar? Hayır hayır! Bu konuda ne kendilerinin yanında bir delil var, ne de kendilerinden önce aynı iftiralarda bulunan atalarının elinde bir delil var. Ne önceki indirdiğimiz kitaplarda bir delil var, ne de şu anda indirdiğimiz kitapta bir delil bulabilecekler. Hiçbir delile dayanmadan kendi kendilerine uyduruyorlar bunu ve kendi nânelerine kılıf bulmaya çalışıyorlar.

Evet onların bu konuda bir bilgileri yoktur. Çünkü ilim Allah'-tan gelendir. Allah'tan gelenlere ancak ilim denir. Allah'tan gelmeyenler sadece zandan ibarettir. Kitabımız bunu başka sûrelerinde anlatır.

"Peygamberim! Sen onların milletine girinceye kadar yahudi ve hıristiyanlar asla senden razı olacak değillerdir. Gerçek hidâyet Allah'ın hidâyetidir, yol Allah'ın yoludur. Eğer sen sana gelen ilimden sonra hâlâ onların heva ve heveslerine uyarsan Allah'tan sana hiçbir dost ve yardımcı yoktur."

(Bakara 120)

Sana gelen ilimden sonra. Hangi ilim gelmişti Rasulullah Efendimize? Buradaki ilim Kur'an'dır. İlim vahiydir. Çünkü peygamberimize gelen vahiydi. Eğer sen, sana gelen bu vahyi bırakır da onların ilme dayanmayan heva ve heveslerine isteklerine, arzularına, sevgilerine nefretlerine düşüncelerine, sosyal sistemlerine, ekonomi anlayışlarına, eğitimlerine, ceza kanunlarına, âhiret görüşlerine yahut ahlâk, siyaset yapılarına, her şeylerine uyarsan, artık senin için Allah'tan ne bir dostun vardır, ne de bir yardımcın. Allah'ın velâyetini, Allah'ın dostluğunu kaybetmiş olursun.

Evet ilim vahiydir. Rabbimizin Cebrail veya bir başka yolla peygamber efendimize indirdikleri ilimdir. Kur'an'ın ortaya koyduğu Allah bilgisinin dışındakilerin tamamı ümniyeden, zandan ibarettir. Vahiy kaynaklı olmayan bilgilere ilim denmez. Bakın burada da Rab-bimiz buyuruyor ki, Allah'ın evlâdı var diyenlerin bu konuda herhangi bir bilgileri yoktur. Allah'ın çocuğu varmış. Peki kim demiş bunu? Nereden varmışlar bu hükme? Eğer Allah dedi diyorsanız, haydi buyurun delilinizi getirin. Hangi kitap, hangi âyet dedi? Yok eğer bu bilgi bize atalarımızdan intikal eden bir bilgidir diyorsanız, devam edin 5. âyete; "Babalarının da böyle bir bilgileri yoktur" diyor Rabbimiz. Olamaz da zaten. Böyle ancak vahiyle bilinebilecek gaybî konularda Allah ve Resûlünden intikal edenlerin ötesinde bir bilgimiz olamaz.

İşte bunun içindir ki hadis imamlarımız tarafından bize bu hadistir diye aktarılan bir hadis konusunda, itirazı olanlara, böyle bir hadis olamaz diyenlere bunu soruyorum. Peki bunun hadis olmadığı konusunda kitaptan bir delilin var mı? Bir âyet biliyor musun bunun hadis olmadığını söyleyen? Çünkü bu gaybî bir konudur ve delil isteriz. Gaybî konular bir kişinin öyle kendi kendine bilemeyeceği konulardır. Öyleyse bu konunun öylece olduğuna dair net bir âyet lâzımdır. Demeli ki Allah, insanlar şu sözün hadis olduğunu söylerlerse sakın dinlemeyin, o yalandır. İşte bu sûrenin ilerleyen bölümünde böyle bir uyarı göreceğiz. "Ashâb-ı Kehf'in sayıları konusunda bu anlatılanlardan öteye kimseden bilgi sorma peygamberim buyuracak Rabbimiz. Senin başka bilgiye ihtiyacın yok buyuracak.

Öyleyse kendi kendilerine, kendi kafalarınca bir Allah inancı içinde olanları dinlemeyeceğiz. Allah bilgisinden habersiz, vahiyden uzak Allah'ın oğlu, kızı, yetkilileri vardır diyenlere asla kulak vermeyeceğiz. Bu sapık yahudi ve hıristiyan dünyadan ve onlar kaynaklı, onlar kafalı düşünenlerden zerre kadar bir bilgilenme içinde olmayacağız. Çünkü bir konuda Allah bize bir bilgi bildirmemiş, peygamber efendimizden de bize bir ışık gelmemişse o konuda hiç kimsenin konuşma yetkisi yoktur.

Îsâ Allah'ın oğludur diyenler Allah'a torpilli varlık bulmaya çalışıyorlar aslında. Allah'a veliaht bulmaya çalışıyorlar. Yâni yarın oğlu vasıtasıyla babaya yaklaşıp, babaya torpil yaptırıp işlediğimiz nanelerden dolayı cehennemden kurtulma imkânı bulabiliriz demeye çalışıyorlar. Yahûdîler de Hz. Üzeyir'i öne sürerek babaya torpil geçebileceklerine inanıyorlar. Müşrikler de, ne de olsa babanın yanında kızlarının da hatırı vardır, Allah'ın kızları olan melekler vasıtasıyla babaya yaklaşabiliriz diyorlar, onlar da kendi nanelerine kılıf bulmaya çalışıyorlar. Allah buyurur ki:

Ağızlarından çıkan bu söz ne büyük ne çirkin bir sözdür. Bilmeden söyledikleri bu söz ne büyük bir iftiradır Allah'a. Nasıl da cesaret edebiliyorlar buna? Ağızlarından çıkan bu söz Allah'ı kızdıracak, Allah'ın gazabını celp edecek en büyük bir suç, en büyük bir küfür, en büyük bir şirk ve en büyük vebâli gerektirecek bir zulüm oldu, en büyük bir iftira oldu. Şu sıfatları kendisi tarafından bize anlatılan, hamd kendisine ait olan, kullarına karşı bu kadar merhametli olan, kulları için cennetinden yana olan, onların cennet yollarını açmak ve cehennem yollarını kapatmak isteyen, kullarını dünya ve ukba'da saâdetlere ulaştırmak isteyen bunun için her dönemde kitap ve elçi gönderen Allah'a karşı yapılacak şey miydi bu? O yüce Allah bu kadar yanlış tanınmaya lâyık mıydı? Değildi elbette, çünkü dosdoğru olan ve kendisinde eğri büğrülük olmayan, kendisinde herhangi bir çelişki olmayan, insanların anlayamayacakları bir kapalılık bir bulanıklık olmayan kitabında her şeyi anlatmıştı ama yine de bu kitaptan habersiz yaşayan insanlar yalan söyleyip Allah'a en büyük iftiralarda bulunmaya devam ediyorlar.

Evet ağızlarından çıkan Allah'la alâkalı bu söz, bu iftira ne ka-dar da büyük? Ne azîm bir söz? Nasıl da yalan söylüyorlar? Yâni gerçekten bu insanlar Allah hakkındaki bu sözü söylerlerken hiç dü-şünmüyorlar mı? Hiç çekinmiyorlar mı? Ama, galiba konumlarını muhafaza derdi onlara bu sözü söylettiriyor. Hani kitabımızın bir başka sûresinde şöyle deniyordu: Dikkat edin, bu adamlar (Musa ve Harun) sizi ülkenizden, yurdunuzdan etmek istiyorlar. Sizi vatanınızdan çıkarmak istiyorlar. Onun için bu adamları sakın dinlemeyin diyorlardı. Peygamberi dinlememe konusunda böyle mantık geliştirmişlerdi. Toplumun kulağına böyle bir yaftayı yerleştirmek istiyorlardı Firavun ve adamları. Tüm peygamberlere aynı şeyleri söylediler. Bu adam yalancı ve sihirbazdır, sakın dinlemeyin onu. Yâni En'âm sûresinin beyânıyla söylersek, hem kendileri inanmıyorlar, hem de insanların inanmasına engel olmaya çalışıyorlardı.

İşte onların bu iftiraları karşısında gökler gazâbından ve üzüntüsünden parçalanacak hale gelirken, melekler utançlarından Rablerine istiğfara varırken, Allah'ın Resûlü de elbette üzüntüsünden kendisini helâk edecek duruma geliyordu. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöyle dile getirir:

6. "Ey Muhammed! Bu inanmayanların ardından üzülerek nerdeyse kendini mahvedeceksin!"

Peygamberim! Neredeyse bu îman etmeyenlerin arkasından îman etmiyorlar diye, yola gelmiyorlar, istenilene yaklaşmıyorlar diye kendini parçalayacaksın. Bunlar Rablerine karşı bu tür iftiralarda bulunuyorlar, Rablerini gereği gibi tanımıyorlar diye neredeyse kendi kendini helâk edeceksin. Kendi kendini mahvediyorsun. Ne gerek var buna peygamberim? Kendi kendini parçala diye kim dedi sana? Böyle bir sorumluluğun olduğunu nerden çıkardın sen? Hangi âyet dedi sana bunu? Yâni bu adamların yola gelmeyişlerinden senin sorumlu olduğunu ve bunu becerinceye kadar kendi kendini yiyip bitirmen gerektiğini kim dedi sana? Ne oluyor sana! İnsanlar inanmıyorlar diye neredeyse kendi kendini kahredeceksin. Onların izleri, onları eserleri, tesirleri sebebiyle neredeyse kendini yiyip bitiriyorsun. Bu söze, bu Kur'an'a inanmıyorlar diye neredeyse kendi kendini mahvedeceksin.

Senin böyle bir sorumluluğun yok. Ben sana böyle bir yük yüklemedim. Bırakıver hâinleri îman etmiyorlarsa canları cehenneme. Senin Rabbini senin tanıdığın gibi tanıyıp Ona teslim olmuyorlarsa, yerdekilere Rabbinin sıfatlarını vererek onlara kulluk etmeye çalışıyorlarsa, onların kanunlarını Rabbinin kanunlarına tercih etme budalalığında bulunuyorlarsa sen üzülme canları cehenneme onların. Kendini hârâp etmene, kendi kendini yiyip bitirmene değmez onlar için. Sen tebliğ edersin, anlatırsın, duyurursun eğer îman ederlerse, Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşarlarsa hem dünyada hem de âhirette kurtulacaklar. Yok eğer ayak diretirler, îman etmezler ve burunlarının doğrusuna giderlerse cehenneme kadar yolları var onların. Hem dünyada rezil rüsva olacaklar, hem de âhirette cehennemin berzahına yuvarlanacaklar onlar.

Peki biz ne yapacağız? Tanıdığımız, tanımadığımız ulaşabildi-ğimiz herkese bu âyetleri duyurmak, onların dirilişine sebep olmak, onların cennetlerine sebep ve cehennemlerine engel olmak için elimden gelen her şeyi yapacağım, bunun için var gücümle çırpınacağım, ama dinlemediler diye de kahrolmayacağım. Yâni insanlar istenilen noktaya gelmediler, adam olmaya yanaşmadılar diye kendimi kahredecek, kendimi ihmal edecek, kulluğumu aksatacak noktaya gelmeyeceğim. Çünkü ben anlatmakla, duyurmakla mükellefim, dinletmek ve hidâyet etmek konumunda değilim.

Şu anda insanlardan pek çoğunun bunu çokça dert edindiklerine şahit oluyoruz. Efendim, tamam anlatacağım da, ama ne yapayım dinlemiyorlar,

dinlemek istemiyorlar. Eğer çevremdekiler-den birazcık ilgi görsem, birazcık dinleme meyli sezinlesem vallahi ben de anlatacağım.

Peki Kur'an'da dinlerlerse anlatın diyen bir âyet var mı? Gördünüz mü böyle bir âyet? Yok değil mi? Öyleyse ne yapacağımızı, ne edeceğimizi kendi kendimize belirlemeye kalkışmayalım da, Allah'a soralım. Bıkmadan, usanmadan vahyi insanlara duyurmaya devam edelim inşallah. Karşımızdaki dinlemezse biz dinliyoruz ya. O adam olmazsa biz oluyoruz ya. O görevini yapmıyorsa biz yapıyoruz ya. O vahiyle beraberlik kurmuyorsa biz kuruyoruz ya. O Allah'la beraber olmak istemiyorsa biz oluyoruz ya. Oysa biz kendimiz Müslüman olmak için anlatıyoruz olduğumuzu unutmamalıyız.

İnsanların îman etmeyişleri, Allah'a ve Allah'ın âyetlerine karşı vurdumduymaz davranarak, Allah'a ve Allah'ın elçisine karşı müs-tekbirce bir tavır takınarak süratle ateşe doğru gidişleri karşısında kahrolan mahvolan ve yerinde duramaz hale gelen Allah'ın Resûlüne en büyük teselli kaynağı oluyordu bu âyetler. Nasıl rahat etsindi Allah'ın elçisi? Yanı başında hızla cehenneme gidenleri görüyordu. En yakınları, akrabaları Allah'ı ve Onun azâbını tanımadan gafilce bir hayat yaşıyordu. Top yekün çevresi ateşe doğru gidiyordu. Kadınlar, erkekler, çocuklar, babalar, analar bilmeden ateşe doğru koşuyorlardı.

İşte acı acı bunu seyreden Allah'ın Resûlü mahvoluyor, perişan oluyor ve zaman zaman dengesini kaybediyordu. Göz göre bu in-sanların farkında olmadıkları cehenneme gidişlerine vicdanı razı ol-muyor, yüreği dayanmıyordu. Üzüntüsünden, çâresizliğinden kendini yiyip bitiriyordu âdeta. Nasıl oluyor da bu insanlar anlamıyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar ateşe can atıyorlar? diye dengesini kaybedecek noktaya geliyordu da Rabbimiz onu bu âyetleriyle teselli ediyordu. Sen görevini yap peygamberim! Senin görevin bu insanları hidâyete ulaştırmak değil. Sen sana düşen tebliğ görevini yap gerisini bize bırak diyordu.

Öyleyse bizler de çevremizde Allah'ı tanımadıkları için, Allah'ın elçisiyle ve Allah'ın kendilerine gönderdiği kitabıyla diyalog kurma-dıkları için, Allah'ın kendileri için belirlediği hayat tarzını bilmedikleri için cehennem doğru koşan insanları gördükçe üzülmeli, yerimizde duramaz hale gelmeli ve tıpkı efendimiz gibi onların kurtuluşu için çırpınmalı ve onların cennete gidişlerini kendimize dert edinmeli, iş edinmeliyiz. Yeryüzünde en büyük derdimiz en büyük problemimiz, kafa yoracağımız en birinci işimiz bu olmalıdır. Gerekirse aç kalmayı gerekirse meteliksiz olmayı bile göze alarak Allah'ın kullarının kurtuluşunu en büyük dert edineceğiz. Üzüleceğiz, çalışacağız, çırpınacağız ama âyetin uyarısıyla hareket edecek ve bu üzüntümüz de hiç bir zaman bizi bitirecek noktaya da gelmeyecektir.

Çünkü şu gerçeği hiç bir zaman unutmayacağız ki Rabbimiz az evvel peygamberine anlattığı konu Rabbimizin yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır. Bu yasa gereği yeryüzünde kâfirler de olabilecektir. Rızası olmamakla beraber yeryüzünde kâfirin olabileceğini bildirmektedir Rabbimiz. Rabbimizin murâdı gereği yeryüzünde biz ne yaparsak yapalım, biz ne kadar çırpınırsak çırpınalım cehenneme gidenler de olabilecektir.

Yeryüzünde hiç kâfir insan kalmasa, yeryüzünün tamamı müslüman olsa ve bu müslümanların arasında bir tek kâfir kalsa bütün dünya müslümanları toplansa da bu bir tek kâfiri müslüman yapma imkânımız yoktur. Yeryüzünde bir tek kâfiri bile müslüman yapamayacağımızı, onu hidâyete ulaştıramayacağımızı bilerek, buna inanarak, hidâyetin Allah'a ait olduğunu anlayarak kendimizi dengede tutmaya çalışacağız.

Biz bize düşeni yapıp yapmadığımıza, biz Allah'ın âyetleriyle önce kendi kendimizi sonra da insanları uyarıp uyarmadığımıza bakalım. Allah yolunda Allah'ın istediği hayatı yaşayıp yaşamadığımıza bakalım. Allah'ın bizden istediği hayatı yaşayıp bu yaşadığımızı da Allah'ın kullarına duyurduktan sonra gerisini bu dinin sahibine bıra-kalım. Kendimizi helâk edecek duruma da sokmayalım.

Allah'ın Resûlü Mekke'de kendisine ve beraberindeki bir avuç müslümânâ yapılan işkencelere, alaya almalara değil, inanmayanların îmansızlığına üzülüyordu. Onu en çok üzen konu onların kendisine yaptıkları değil, her şeye rağmen, bütün çabalarına rağmen onların adam olmayışlarıydı. Onların göz göre göre ateşe doğru gitmeleri onu çileden çıkarıyordu. Buhârî'de insanlara karşı konumunu ve sorumluluğunu anlatan bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bakın şöyle buyurur:

"Benim ve sizin misâliniz ateş yakan ve yaktığı ateşe kelebekler ve çekirgeler düşerek yanmaya başlayınca da onları ateşten kurtarmaya çalışan kimse gibidir. Ben sizi ateşe düşmekten kurtarmak için çırpınıyor eteklerinizden tutuyorum. Oysa sizler benim elimden kurtulmaya çalışıyorsunuz"

7. "İnsanların hangisinin daha iyi iş işlediğini ortaya koyalım diye, yeryüzünde olan şeyleri, yeryüzünün süsü yaptık."

Evet yeryüzünü ziynetlendirdik, süsledik diyor Rabbimiz. Yeryüzünde olanları bir süs, bir ziynet kıldık. Oradakilerin tüm ihtiyaçlarını temin ederek

yeryüzünü hayat için hazırladık. Yeryüzünü her yönden hazırlayarak yaşanır hale getirdik. Ne için böyle yapmış Rabbi-miz yeryüzünü? Bizim imtihânımız için. İnsanların hangisinin daha güzel ameller işleyeceklerini deneyelim diye. Hangisi sâlih ameller işleyecek, hangisi de dünyanın bu süsüne ve ziynetine aldanarak imtihanı kaybedecek bunu deneyelim bilelim ve açığa çıkaralım diye tüm yeryüzü varlığını onun için bir süs, bir dekor kılmışız. Sebep; insanlardan hangisi daha güzel amel ortaya koyacaklar, bunu deneyip açığa çıkaralım diye. Evet, hayatın varlık sebebi imtihandır.

Demek ki yeryüzü bir imtihân salonudur. Bizim imtihânımız için bu dünya bu şekilde hazırlanmıştır. Dünyanın geçici zevklerine ve süslerine aldanmayıp, onun geçiciliğini anlayıp onun yaratıcısına yönelen, Onun rızasını kazanabilmek için sâlih ameller işleyen kimselerle, dünyayı hedef bilip onun süsüne ve ziynetine gönlünü kaptıranları ayıralım diye, Rabbimiz bu dünyanın süslendiğini anlatıyor. Dünyanın süsüne ve ziynetlerine aldanarak kulluğu terk eden insanların imtihânı kaybedecekleri anlatılıyor. Zîra dünyanın böyle câzip ve süslü kılınması aldanmaya müsait olduğunu göstermektedir. Sizin imtihânınız için kurulan bu dünya bir gün bitecektir. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöyle anlatır:

8. “Şüphesiz Biz, yeryüzünde olanları kupkuru bir toprak haline getirebiliriz.”

Evet bir gün gelecek ki yeryüzündekileri kupkuru bir arâzî haline getireceğiz. O süslü o güzelim dünya, o güzelim hayat bir gün bitecek. Gençlik bitecek, güzellik bitecek, canlılık bitecek, hayat bitecek her şey bitecek. Baharınız bitecek, gençliğiniz bitecek, zindeliğiniz bitecek, sıhhatiniz bitecek, güçleriniz bitecek, devletiniz saltanatınız bitecek, gökler bitecek, yıldızlar bitecek, güneşiniz bitecek ve tüm kâinatta hayat bitecek. Zaten sizin imtihanınız için kurulmuştu bu dünya. Hanginiz ne ameller işleyecek? bunun için kurulmuştu bu dünya. Onun içindi bu kadar masraf, bu süsler bu ziynetler. Sizin imtihânınızın bitip de imtihân sonuçlarının açıklanma dönemine gelindiğinde bu ha

yat da bitecek. Tıpkı kışın tüm ağaçların, tüm çayır ve çimenlerin, tüm çiçeklerin ve güzelliklerin solup, kuruyup bittiği gibi. Bugün göz kamaştıran bu süsler, bu ziynetler bu hayat yarın solacaktır.

Öyleyse bunların birer imtihân vesilesi olduğunu unutmayın. Bu hayatı ebedî zannetmeyin. Dünyanın geçici süsüne ve ziynetine aldanıp da burada ebedî kalacağınızı sanmayın. Önemli olan bu dünyaya bel bağlayıp onun güzelliklerine meyledip imtihanı unutmamaktır. Baksanıza baykuşlar Efrasyab’ın çardağı

üzerinde nöbet tutuyorlar ve örümcekler Kayzer'in köşkünde perdedarlık yapıyor. Hani dünyada güç kuvvet sahibi, egemenlik sahibi kralların, hükümdarların saltanatlarından ve devletlerinden hiçbir eser kalmamış. Bu dünyada gördüğünüz her şey sizin imtihanınız, sizin denenmeniz için yaratılmış süs ve ziynetlerdir.

Ama sizler bütün bunların hedef olduğunu zannediyor ve bunlar peşinde koşuyorsunuz. Sizi bu aldatıcı şeylerden koruyup Rabbinize kulluğa teşvik eden Rabbinizin âyetlerinden yüz çeviriyorsunuz buyurduktan sonra, bakın Rabbimiz burada hayatı Allah için yaşayan, hayatı değerlendiren ve güzel ameller işleyerek Rablerinin rızasını kazanma şerefine ermiş bir kaç yiğit müslümanın örneğini sunacak.

Mekkeli gariban müslümanlar da tıpkı Ashabu'l-Kehf dönemi müslümanları gibi çok büyük bir baskı ve zulüm altındaydılar. Kitabımızın Enfâl sûresinin bir âyeti bunu şöyle anlatır:

"Yeryüzünde az sayıda olduğunuz ve zayıf sayıldığınız için insanların sizi esir alıp götürmesinden korktuğunuz zamanları, hatırlayın. Allah, şükredesiniz diye sizi barındırmış, yardımıyla desteklemiş, temiz şeylerle rızıklandır-mıştır."
(Enfâl 26)

Hatırlayın. Hani sizler çok azdınız, yeryüzünde müs'taz'afdı-nız, aşağılanıyor, horlanıyordunuz. İnsanlar, müstekbirler sizi zaafa düşürüyorlardı. İnsanlar sizi zayıf görüyorlardı. Zâlimlerin, kâfirlerin baskıları altında bir takım fonksiyonlarınızı icra edemiyordunuz.

Mekke, zulüm ortamında kâfirler tarafından mü'minlerin düşürüldükleri durum anlatılıyor. Mekke'de kâfirler tüm güçleriyle mü'min-lerin üzerine yükleniyorlar, onları bir kaşık suda boğmaya çalışıyorlardı. Bazen bir yerlere hapsediyorlar, ekonomik ambargolar uygulu-yorlar, bazen öldürüyorlar, bazen işkenceler altında inim inim inletiyorlardı. İşte ey Müslümanlar, o ortamı bir hatırlayın. Kimi görevlerinizi icra edemiyordunuz. İnsanların sizi esir alıp götürmelerinden korkuyordunuz. Bana imanlarınızı gündeme getiremiyor, Benim yüceliğimi açıktan açığa haykıramıyor, ilân edemiyordunuz. İnandığınız gibi bir hayat yaşayamıyordunuz. Kızgın kumlar üzerinde sürükleniyordunuz. İnsanların sizi kapıvermesinden korku içindeydiniz...

Böyle bir zulüm ortamındayken, Allah şükredesiniz diye, kendisine, kendisinin istediği gibi kulluk edesiniz diye sizi oradan kurtarmış, Medine'de, dar'ul İslâm'da barındırmış ve zaferiyle sizi teyit etmiştir. Sizi Allah ve Resulü

egemenliğinde Medine özgür ortamına ka-vuşturmuştur. Medine'de size güzel güzel rızıklar lütfetmiştir. Tabii o gün için bu âyetin muhatabı o Müslümanlardı, ama kıyâmete kadar her bir dönem Müslümanları bu âyetin muhatabıdırlar. Her çağın az olan, azınlıkta olan Müslümanları Rabbimiz tarafından aynen onlar gibi desteklenmekte, az iken, mus'taz'af iken, insanlar sizi kapıverecekler, boğuverecekler, tanklarıyla üzerlerinize yürüyüverecekler diye tir tir titrerken sizi onların elinden kurtaran, size güvenlik yurtları nasip eden de Rabbinizdir.

Öyleyse Allah'ın üzerinizdeki bu büyük lütuflarını unutmayın. Bunu sürekli gündemde tutarak Rabbinize şükredin. Rabbinizin verdiği nîmetleri O'nun istediği yerde kullanın. O'nun verdiği hayatı O'-nun için yaşayın. Hayatı Allah için yaşamak zorunda olduğunuzu hep gündemde tutun. Bunu sürekli gündemde tutuş kişinin Allah'la bağını artıracaktır. Evet sürekli Rabbinizin size olan ihsanlarını gündemde tutun.

Evet Bilâl'ın, Ammar'ın, Habbab'ın, Süheyb-i Rûmi'nin işkenceler altında inim, inim inledikleri, kurtuluş için hiçbir ümit ışığının görünmediği bir dönem. İşte böyle sıkıntının hat safhaya ulaştığı bir dönemde gelen bu sûrenin gençler kıssası, o garibanlara bu boğucu zulümattan sonra bir aydınlık, zorluktan sonra bir kurtuluş, zilletten sonra bir izzetin geleceği müjdesini veriyordu. Bakın ey müslümanlar, zâhirde hiçbir güçleri olmayan üç beş genci her türlü gücü, silahı ve iktidarı elinde bulunduran kâfirlere karşı nasıl galip getirmişse kesinlikle bilesiniz ki sizler de o yiğitlerin yolunda olduğunuz sürece sizi de galip getirecektir. Bundan hiç şüpheniz olmasın buyurmaktadır.

Yine aynı dönemlerde gelen Yusuf sûresi de müslümanlara bir teselli ve destek oluşturuyordu. Güçlü olan kardeşlerine karşı Rab-biniz güçsüz Yusuf'unu nasıl desteklemiş, ona kötülük eden kardeşlerini nasıl onun önünde diz çöktürmüşse kesinlikle bilesiniz ki şu anda size zulmedenleri de pek yakında sizin karşınızda özür dileyecek bir konuma getirecektir buyurmaktaydı.

Yine aynı dönemlerde Mûsâ (a.s) ile Firavun kıssası anlatılıyordu müslümanlara. Yeryüzünün en süper gücünün Allah desteğindeki bir tek mü'min karşısındaki hezimeti gündeme getirilerek hem kâfirlere bir tehdit, hem de onların işkenceleri karşısında âdeta ellerinde kor tutuyor gibi bir müslümanlık yaşamak zorunda kalmış mü'-minlere bir destek oluşturuluyordu. Çünkü onlar bu dünyanın tadı tuzuydu. Çünkü onlar kıyâmete kadar devam edecek bir iman ağacının en temiz ve taze çekirdeğiydi.

Evet gerek Ashab-ı Kehf ve gerekse Mekke müslümanlarının o günkü durumuna benzer durumlar her zaman olabilecektir. Rab-bimizin hikmeti gereği inanmış kullarını eğitecek, olgunlaştıracak, yetiştirecek eziyetler, işkenceler, sürgünler her dönem olabilecektir. Bu bazen kâfir, zalim bir devletin, bir iktidarın gölgesinde olabileceği gibi, bazen de adı müslüman olan, İslâm'ın kimi emirlerini yerine getiren, mevlitler okutup mescitler inşa ettiren iktidarların gölgesinde olabilir. Çünkü adının ve halkının müslüman olmasının ötesinde bu iktidarlar İslâm'ı, tevhidi dinsizlik akımlarından, putperestlikten ve câhiliyenin her çeşidinden çok daha zararlı ve tehlikeli görebilen iktidarlar olabilir. İşte böyle ortamlarda bilelim ki Ashabu'l Kehf kıssası yeniden gündeme gelir ve güçlü zalimlerle Allah desteğindeki azınlık garibanlar arasındaki savaş yeniden başlayıverir.

Ashabu'l-Kehf kıssası Ahd-i Atik sifirlerinde de varit olmuştur. Çünkü bu olay Hıristiyanlık tarihin başlangıç dönemlerine vaki olmuştur. Elbette Hz İsa'ya (a.s) iman edenlerin istikâmet ve cesaretlerinin gündem edildiği bu kıssa Hıristiyanlar arasında bir iftihar konusu edilmiştir.

Evet şimdi nefeslerimizi tutuyor, Ashâbı Kehf diye bilinen kahramanlar geçidi önünde duruyor ve onları seyretmeye başlıyoruz. Kıyâmete kadar mü'minlere örnek olarak sunulan bu yiğitlerin hayatı nasıl değerlendirdiklerini, nasıl bereketlendirdiklerini, içinde bulundukları müşrik bir topluma karşı nasıl şanlı bir kıyamı gerçekleştirdiklerini anlamaya çalışacağız. Sûrede Rabbimizin bize anlattığı birinci kıssa ile karşı karşıyayız. Ya da Ashab-ı Kehf diye bilinen yiğit müslüman-ların mağarasına misafir olduk. Bakalım bize ne diyecekler? Ne anlatacaklar? Hangi mesajları verecekler. Onlarla beraber olmaya, onları tanımaya, onlarla sohbet edip hayatımızı onların bize anlattıklarıyla düzenlemeye çalışacağız.

Kehf sûresinin bu bölümünde Allah için kıyameden gençlerin ölümsüz kıyamlarıyla karşı karşıyayız. Hangi târihte, hangi dönemde ve yeryüzünün hangi ikliminde, hangi coğrafyasında oldukları bizce hiç önemli değil. Allah için, Allah'ın dinini yaşamak için, Allah'ın rızasını kazanmak için, hayatlarını Allah'a sunmak için Allah'ın hatırıyla çatışan dünyayı, dünyanın süsünü ve ziynetini, rahatlarını istirahatlarını, Allah'ın arzularıyla çatışan toplumlarını, babalarını, analarını, kavim ve kardeşlerini, kendilerini ilahlaştırmış toplumun zalim idarecilerini ve bu zalim idarecilere kulluğu sineye çekerek şirke düşmüş toplumlarını terk ederek Allah adına kıyam etmiş gençler.

Kendilerini ölümle tehdit eden sahte Rablerin tehditlerine ve toplumlarının baskılarına aldırış etmeden yalnız Allah'ı Rab bilen ve sadece onu İlah tanıyarak

onun rızası na yönelen yiğitler. İşte îmanları tehlikeye girdiği andan itibaren, tâğutların fitneleriyle karşı karşıya kalıp ya öldürülmeleri ya da zorla işkenceyle dinlerinden döndürülmeleri tehlikesiyle burun buruna geldikleri bir anda sayılarının azlığına bakmadan, güçsüzlüklerini hesap etmeden Allah'a güvenerek şanlı bir kıyam da bulunmaları bu gençleri kıyâmete kadar ölümsüzlüğe eriştirmiştir.

Kıyâmete kadar kendilerinden sonra gelecek ve kendilerini ta-kip edecek müslümanlara en güzel bir örnek oldular. Kendilerinden sonra gelecek ve yeryüzünün neresinde olursa olsun bu kitabı eline alan müslümanlara sürekli yayın yapacak ve yeryüzünde hiçbir yayın organının sunamayacağı en güzel mesajları sunacak yiğit gençler. Şanlı kıyamlarıyla kıyâmete kadar mü'minlerin dillerine destan oldular. Allah bu kıyamlarından ötürü onları destanlaştırdı, levhalaştırdı ve sembolleştirdi.

Eğer bu adsız-sansız gençler Allah adına böyle bir kıyamı ger-çekleştirmeyip dönemlerinde aynı şehri, aynı mahalleyi, aynı hayatı paylaştıkları arkadaşları gibi, akranları gibi, babaları ve anaları gibi olsalardı, yâni çağdaşları gibi içinde yaşadıkları toplumun şartlarını kabul edip tâğutların arzularına boyun bükselerdi onlar da ötekiler gibi yok olup gideceklerdi. Unutulup gideceklerdi. Belki ötekiler gibi varlıklarından bile kimse haberdar olmayacaktı.

Ama bakın Allah adına bu şanlı kıyamı gerçekleştirdikleri için şimdi dünyanın her yerinde ben müslümanım diyen, benim de kitabım var diyen ve kitaplarıyla ilgi kuran, kitaplarını ellerine alıp onu tanımaya çalışan tüm müslümanların artık ortak kahramanıdır bunlar. Tüm müslümanların ortak kahramanları. Adsız kahramanlar, isimsiz kahramanlar. Allah için sundukları örnek îmanlarıyla, örnek teslimiyetleriyle, örnek hayatlarıyla ve örnek kıyamlarıyla, Allah'ı yegâne Rab ve İlah bilip onun dışındaki tüm sahte tanrıları reddedişleriyle, küfre ve şirke baş kaldırışlarıyla tüm müslümanlar için örnek oldular.

Rabbimiz sûrede bu yiğitlerin nerede ve ne zaman yaşadıklarını bize anlatmadığı için biz de bu konu üzerinde durmayacağız. Çünkü gaybî bir konu ve konunun sahibinden başka hiçbir kaynaktan bilgi edinme imkânımızın olmadığı için de onu konunun sahibine bırakıyoruz. O ne kadarını bildirmişse o kadarıyla iktifa ediyoruz. Allâm'ul ğuyûb olan, gaybın da şehâdetin de bilgisi kendisinden olan Rab-bimizin sûrede hakkında bilgi vermediği bir konu üzerinde delilsiz konuşmak Rabbimizin ifadesiyle gaybı taşlamak olacağından onu geçiyoruz.

Ama bakıyoruz ki bu sûrede Rabbimiz bu yiğitlerin sığındıkları mağarada ne kadar kaldıkları, ne kadar yaşadıkları konusunda bilgi vermiş. Bu yiğitlerin âdetleri,

sayıları konusunda da Rabbimizin bize sunduğu bilgiler belgeler var. Ama Rabbimiz bizim ilgimizi, düşüncemizi, dikkatimizi bu konular üzerine değil de başka şeyler üzerine yoğunlaştırmamızı, başka konular üzerine teksif etmemizi istemektedir. Bunların nerede? Hangi coğrafyada? Hangi dönemde? Kaç kişi olarak bu kıyamı gerçekleştirdikleriyle uğraşıp derinleşmekten ziyâde bizim anlamamızı, kavramamızı istediği başka konular var.

Rabbimizin bu sûrede onların kıssalarını bize anlatırken öz olarak bize sunmak istediği mesajı anlayabilirsek o zaman bu kahramanları daha güzel tanımamız ve onları hayatımızda örnek almamız mümkün olacaktır. Bizler de bir gün çevremizdeki küfrün ve şirkin bizi boğacak, bizim kulluğumuza imkân vermeyecek, bizi fitnelere düşürerek dinimizden îmanımızdan edecek bir noktaya geldiğinde tıpkı onlar gibi yapacağımız bir şey kalmayınca kendilerini ilahlaştırmış tüm tâ-ğutlara karşı ve içinde bulunduğumuz şirke batmış topluma ve o toplumun tüm şirklerine ve küfürlerine karşı şanlı bir kıyam gerçekleştirme imkânı buluruz inşallah.

Kim bilir belki bu yiğitleri çok iyi tanırız da bir gün tıpkı onlar gibi; biz de küfre batmış toplumumuzdan teberrî ettik! Biz sizlerden teberrî ettik! Biz sizin İlah kabul ettiğiniz, Rab kabul edip kanunlarını uygulamaya çalıştığınız, hayatınızda kendilerini söz sahibi kabul ettiğiniz tüm yapay tanrılarınızı, tüm sahte İlahlarınızı reddediyoruz! Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir! Biz sadece onu Rab biliyoruz! Sadece onun arzularını uygulamaya ve sadece ona kulluk etmeye karar verdik! Sizleri ve tüm inanışlarınızı reddediyoruz diyerek, ve sadece Allah'a dayanarak, sadece Allah'a güvenerek Allah adına yürürüz de Rabbimiz aynen o yiğitler gibi bizi de koruması altına alır, bizi de onlar gibi ölümsüzleştirir.

Çünkü sûrenin ilerleyen bölümlerinde Rabbimiz kendi kelimelerinde kendi yasasında değişikliğin olamayacağını vurgulamaktadır. Yâni dün o kendisi adına kıyam edenlere nasıl yardım edip onları galip getirmişse onların yolunun yolcusu olanları da mutlaka koruyacağını ve onları galip kılacağını anlatmaktadır.

Bir grup inanmış insanla kurtuluş mağarasına doğru gidiyoruz. Bakın kıssayı Rabbimiz şöylece anlatmaya başlıyor:

9. "Yoksa sen, ey Muhammed! Mağara ve kitâbe ehlini şaşılacak âyetlerimizden mi zannettin?"

Peygamberim! Sen zannediyor musun ki Kehf ashabı ve Ra-kîm ehli şaşılacak, hayret edilecek âyetlerimizdendir? Yâni sen onların durumunu pek

şaşılacak hayret edilecek bir âyetimiz olduğunu mu zannediyorsun? Pek mi taaccüp ettin buna? Çok mu tuhaf karşıladın bunu? Halbuki bizim şaşılacak hayret edilecek daha nice âyetlerimiz vardır. Bizim öteki âyetlerimiz yanında bunun ne değeri olabilir ki? Üç beş genç, üç beş yüz yıl mağarada uyutulduktan sonra onları diriltmişiz. Bizim öteki âyetlerimizin yanında onlar nedir ki? Göklerin ve yerin yoktan var edilmesi, göklerde ve yerdekilerin yoktan var edilmesi, insanların yoktan var edilmesi, meleklerin, cinlerin, arşın, kürsinin yoktan var edilmesi yanında üç beş garip müslümanın bir mağarada önce öldürülüp sonra da tekrar diriltilmeleri belki biz kullar için gariptir, hayret edilecek bir konudur ama Allah için hiç de garip ve zor şeyler değildir bunlar.

Yine gece ve gündüz âyetlerini düşünün. Bir anda gece ol-muş, her tarafta kapkaranlık hâkim olmuş, ama bir süre sonra bakıyoruz gündüz gelmiş ve her taraf aydınlık içinde. Bunlar ne büyük âyettirler. Evet düşünün hiç yoktan bir insanın yaratılışı ne büyük âyettir. Hiç yoktan bir insanın yaratılışı yanında yaratılmış, yâni mevcut olan bir kaç insanın üç beş yüz yıl uyutulduktan sonra tekrar diriltilmeleri çok mu gariptir? Zor gelmez ki bu Allah'a. Tüm varlıkları yoktan var etmesi kendisine zor gelmeyen bir Allah'a yaratılmışları bir daha uyutmak, bir daha uyandırmak zor mu gelecek? Allah'ın sonsuz egemenliği ve saltanatı yanında bunlar öyle şaşılacak şeyler değildir. Allah'ın bundan başka şaşılacak nice âyetleri vardır. Yâni Ashab-ı Kehf âyeti Allah'ın tek âyeti değildir, Allah'ın âyetlerinden sadece bir tanesidir.

İşte bu sûrede anlatılan Musa ve Hızır kıssası daha az mı acayip? İki bahçe sahibiyle gariban arkadaşının kıssası daha az mı acayip? Yusuf sûresinde anlatılan Yakup, Yusuf ve kardeşlerinin kıssası daha az mı acayip? Ölüm meleği bir çölün ortasında, etrafında hiç kimsesi olmayan bir kadının canını almaya gidiyor. Öleceğinden habersiz kadıncağız kucağında çocuğunu emzirmekle meşgul. Acayip değil mi bu? Veya kendisini tanrı makamında görerek etrafına emirler dağıtan bir adam düşünün ki, birkaç dakika sonra canı alınacak, ama bundan habersiz asıp kesmelerini sürdürüyor. Acayip değil mi? Bir kaşık yağla aylarca idare edenler, şimdi mallarının mülklerinin hesabını bilmiyorlar. Yaya bir yerlere giderken ayakları delinenler, şimdi araba beğenmiyorlar. O hanımı sayesinde bu noktaya gelenler, şimdi onu beğenmeyip bilmem kimlerin peşinde koşmuyorlar mı? Bir vakitler yalvaranlar, şimdi kendilerine yalvarılanlar olmadılar mı? Acayip değil mi bunlar?

Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede bir Ashab-ı Kehf'ten söz edildi bir de Ashab-ı Rakîm'den söz edildi. Bunun ikisinin de aynı kimseler olduğunu söyleyenler, ayrı kimseler olduğu söyleyenler olmuş. Ashab-ı Rakîm'le

kastedilenlerin Buhârî'de Resûl-i Ekrem efendimizin anlattığı yağmurdan mağaraya sığındıkları bir esnada Allah tarafından düşen bir taşla girdikleri mağaranın ağzı kapandıktan sonra her bireri daha önce Allah adına yapmış oldukları bir güzel ameli öne sürerek Allah'a dua ederek mağaradan kurtulan kimseler olduğunu söyleyenler olmuş. Mağara ashabı, mağara sohbetçileri, orada birlikte olanlar demektir. Allah'a imanlarını ayağa kaldırıp ilân etme cesaretini göstermiş gençler.

Bu Rakîm ifadesiyle o Ashab-ı Kehf'in sığındıkları mağaranın adı kastedilmiştir diyenler de olmuş. Kimileri de bunun o mağaraya sığınan gençler anısına dikilmiş veya yazılmış bir yazıt veya anıt olduğunu söylemişler. Allahu âlem diyoruz.

10. "Birkaç genç mağaraya sığınmış: "Rabbimiz! Katından bize rahmet ver ve işimizde doğruyu göster, bizi başarılı kıl" demişlerdi."

Onlar mağaraya sığınmıştılar. Bunu onlara onlardan biri teklif etmişti. Gençti bunlar, dinçti, dinamikti. Bir mağaraya saklanma gereği hissettiler.

Ey Rabbimiz katından bir rahmet ver ve başladığımız şu işimizde rüşdü, doğruyu göster dediler. Yâni şöyle diyorlardı; Ya Rabbi, Sen tarif buyur, biz yapalım, sen göster, biz gidelim, sen söyle biz yapalım, seninle birlik olalım ya Rabbi diyorlar. Rahmet istiyorlar, ama Allah'ınkinden olsun. İnsanlar bazen bir birlerine rahmet ettiklerini, merhamet ettiklerini iddia edebilirler. Ama biz insanlardan gelebile-cek bir rahmet, bir merhamet istemiyorlar. Ne kralın, ne toplumun, annenin, babanın merhametlerine ihtiyacımız yoktur. Ya Rabbi yeter ki sen bize merhamet buyur. Bizim buna ihtiyacımız var diyorlar. Çünkü her kime Allah'ın rahmeti ulaşmışsa, o artık cennettedir, cehennemden kurtulmuştur, dünyada hasene ile, âhirette hasene ile beraberdir.

Rabbimiz, ledünnî bir rahmet, senden bir rahmet istiyoruz. Kaynağı sen olan bir rahmet istiyoruz diyorlar. Bu ledünnî rahmet va-hiydir, vahyin ta kendisidir. İnsanlar ancak onunla rahmet ve merhamete ulaşırlar. Ya da ledünnî rahmet bu Kur'an'ı insanlara ulaştıran, bu kitabı pratik hayatıyla örnekleyen peygamberler ve peygamberliktir. Bugün biz de aynı şeyi söylüyoruz. Ya Rab ledünnî bir rahmet olarak bizi vahyinden uzak bırakma, bizi vahyinle beraber kıl. Bize bu işimizde, vahyini tanıyıp onunla yol bulma işimizde kolaylıklar ihsan et, raşadâ ihsan buyur da hak nedir, bâtıl nedir bileyim. Önümdeki, arkamdakileri şeylerin lehime mi, yoksa aleyhime mi olduğunu bileyim. Cennete mi, yoksa cehenneme mi gittiğimin farkında olan birisi olayım diye dua ettiler.

Sığındılar gençler mağaraya. Allah'ın rızasını aramak adına. Allah düşmanlarından Allah'a sığınmak adına girdikleri bu mağarada şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Ey adına hayatımızı adadığımız Rabbi-miz! Ey adına her şeyimizi terk ettiğimiz ve sadece kendisine kulluk yapabilmek için müşrik toplumumuzdan yüz çevirdiğimiz Rabbimiz! Katından bize bir rahmet ver! Biz bu zalim toplumdan ve bu zalim toplumun İlahlaştırdığı zalim idarecilerinden senin rahmetine sığındık! Biz senin rahmetine muhtacız! Senin rahmetini ümit ediyoruz! Şu an-da rahmet kapını dövmeye çalışıyoruz! Ya Rabbi şu anda ve her za-man muhtaç olduğumuz rahmetini merhametini bizimle beraber kıl! Bize rahmetinle nazar kılıp işimizde bize bir kolaylık, bir çıkış nasip eyle! İşimiz konusunda, durumumuz konusunda bizi rüşte ulaştır, rüşte erdir bizi! Senin yol göstermenle biz doğruyu bulalım, senin inâyetinle hidâyete erelim, yanlışa düşmeyelim, hata etmeyelim.

Biz bir zalim kralın şerrinden, bir zalim toplumun şerrinden ve fitnesinden sana sığındık. Zalim bir krala kulluktan kaçıp sana kulluğa sığındık. Müşrik bir toplumun anlayışlarından kaçıp ancak seninle beraberliğimize imkân veren bu mağaraya sığındık. Seninle bizim aramıza giren sana kulluğumuzu engelleyen zalim bir hükümdardan, müşrik bir toplumdan aramıza giremeyecekleri ve kulluğumuzu engelleyemeyecekleri bir ortama hicret ettik. Ya Rabbi ne olur işlerimizde bize doğruluk ver. Hakkımızda vermiş olduğun hükmün âkıbetini bizim için doğru çıkar.

Yâni bizim âkıbetimizi, sonumuzu güzelleştir. Bizi dünya hayatının zilletinden, dünya hayatında bu kâfir ve zalimlerin elinde oyuncak olmaktan ve böylece dinimizi kaybetmekten ve âhiretimizi berbat etmekten bizi koru.

İşte bu dua kıyâmete kadar her dönemde dinlerini korumak isteyen kimselerin yapacakları en güzel duadır. Ve işte bu tavır îmanları tehlikeye girdiği andan itibaren kıyâmete kadar tüm müslümanların küfür ve kâfirleri terk etmek îmanlarını fitnelerle karşı karşıya bırakmamak için toplumlarına karşı takınmaları gereken en meşru tavırdır.

11,12. "Mağaranın içinde onları yıllarca uyuttuk; sonra, iki taraftan hangisinin bekledikleri sonucu iyi hesaplamış olduğunu belirtmek için onları uyandırdık."

Onların bu şekilde dualarından sonra Rabbimiz diyor ki onları orada yıllarca uyutuverdik. Kulaklarını kapattık ve mağarada onlara uzunca bir uyku verdik. Ve yıllarca orada mağarada uyuyup kaldılar. Allah uyuttu orada onları, ama öteki uyuyanlar gibi değildi onlar. Öteki uyuyanlar gibi yok olmadılar, mahvolmadılar,

telef olmadılar. Rab-bimiz onlara bu uykularında bir dirilik lütfetti. Allah adına uyuyan bu insanlar uyumayanlardan daha canlı ve diriydiler.

Çünkü yaşamları Allah adına olan bu insanların uykuları uyanıkların diriliğinden de değerliydi. Allah onlara bir dirilik lütfetti ölümden, bozulmadan, dağılmadan ve kokuşmadan korudu onları. Aslında uyku bildiğimiz gibi bir çeşit ölümdür. Uyku insanın duyularının kesim zamanıdır. Ama Rabbimizin onlara lütfettiği bu uyku aslında onların dirilişleri için bir müjde kaynağıydı. Çünkü yasa Allah'ın yasasıydı. Ya-sa koyucu sadece Allah'tı. Tüm yasaları koyan Allah ölümün ve uykunun yasasını, dirilişin yasasını koyan Allah ölümün ve uykunun yasasını değiştiriverdi onlar için. Uyku onlar için zalimlerin zulmünden kurtuluş vesilesi oldu. Başkaları için başka yasalar içeren uyku yasası onlar için huzur ve sükûnet yasası oluverdi.

Tıpkı İbrâhim'in ölümü için zalimler tarafından hazırlanan ateş yasasının değiştirilip İbrâhim'e selâmet oluverdiği gibi. Uyutuverdi Allah onları uzun süre. Tüm sıkıntılarını, tüm acılarını ve korkularını uyutuverdi Rabbimiz mağarada.

Evet onlar Rablerine dua etmişler, işlerini O'na havale etmişler, O'na sığınıp O'nun yardımını talep etmişlerdi, Allah da mağarada yatın dedi sanki onlara, işte bu size rahmetimin birinci bölümüdür, kurtardım sizi buyurdu. Gerçekten çok zor durumdaydılar. İmandan sonra şirke zorlandılar. Rabbimiz de onlara rahmet ve merhametinin birinci basamağı olarak bir mağara lütfetti ve yatın, uyuyun dedi orada. Eğer kurtuluş böyle bir yatışta ise haydi hep beraber yatalım. Evet yatalım, ama yatış programımızı biz değil Allah belirlesin. Halbuki bakın bu yiğitler kıyam için, ayağa kalkmak için program yapmışlardı, ama Allah yatırıvermişti onları. Biz Bedir savaşında da kıyam gerçekleştirmiş, cihad için oraya kadar gelmiş müslümanları böyle bir uyku ile barındırdığını, sükûnete kavuşturduğunu biliyoruz. Uyudular ve yıllarca kaldılar orada. Neden? Sonunda açığa çıkaralım diye. Acaba insanlar onların ne kadar kaldıklarını sayabiliyorlar mı? Bilebilecekler mi? Bu iş kimin elindeymiş? Kim etkin, kim egemenmiş zamana? Kim uyur, kim uyuturmuş? Hayata hâkim olan kimmiş? Bunu açığa çıkaralım giye yıllarca uyutuvermiş onları orada. Sonra:

Kaldıkları zamanı uyudukları süreyi kimin daha güzel hesap ettiğini bilelim açığa çıkaralım diye onları tekrar diriltip kaldırdık diyor Rabbimiz. Ve onları kıyâmete kadar gelecek insanlar için bir âyet bir delil bir alâmet olarak lütfettik. Uzun yıllar uyuduktan sonra dirildiler onlar. Allah diriltti onları ve artık kıyâmete kadar bu diriliklerini muhafaza edecekler. Kıyâmete kadar diri kalacaklar Allah'ın âyetlerinde. Kıyâmete kadar diri kalacaklar mü'minlerin gönüllerinde. Kendileri

dirildikleri gibi kıyâmete kadar kendilerinin yolunda giden, kendilerini örnek alan, kendileri gibi küfre ve şirke baş kaldıran tüm mü'minleri de diriltecekler diriltmeye devam edecekler Allah'ın kitabında.

Ayrıldılar aramızdan. Terk ettiler toplumu. Reddettiler Allah-tan başkalarına kulluğu. İsyan ettiler küfre. Baş kaldırdılar tüm tağut-lara. Kestiler müşrik çevreleriyle ilişkilerini. Tavır koydular babalarına analarına ve tüm akrabalarına. Kıyam ettiler tüm dünya müstekbir-lerine. Terk ettiler rahat yataklarını. Küstüler tüm Allah düşmanlarına. Terk ettiler, ayrıldılar aramızdan ama bakın ki şu anda bile hâlâ aramızdalar. Uyudular ama hâlâ uyuyanları uyandırmaktalar. Öldüler ama hâlâ ölüleri diriltmeye devam ediyorlar. Kıyâmete kadar aramızdalar onlar. Şanlarıyla şerefleriyle, yiğitlikleri ve kahramanlıklarıyla, îmanları ve kıyamlarıyla kıyâmete kadar dipdiri olarak bizlerden daha diri olarak aramızdadırlar. Rabbimiz burada onların durumuyla alâkalı kısa ve özet bir bilgi sunduktan sonra artık onların kıssalarının ayrıntılarını sunmaya başlıyor.

13,15. "Ey Muhammed! Onların olayını sana Biz gerçek olarak anlatıyoruz: Onlar Rablerine inanmış bir kaç gençti. Onların hidâyetlerini artırmış ve kalplerini pekiştirmiştik. Durup, şöyle demişlerdi: "Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir, O'nu bırakıp başka bir tanrıya yalvarmayız, yoksa andolsun ki, bâtıl söz söylemiş oluruz. Şu bizim milletimiz, Allah'ı bırakıp O'ndan başka İlâhlar edindiler. Onların gerçek olduğuna apaçık delil getirmeleri gerekmez mi? Allah'a karşı yalan uyduranlardan daha zalim kimdir?"

Evet peygamberim! Onların kıssalarını sana hak olarak anlatıyoruz. Hak olarak anlatırız. İşte yıllar önce gerçekleşmiş ve dilden dile dolaşan bir haberin iç yüzü. Kıssanın sahibi, kıssanın yönlendiricisi, olayın programlayıcısı ve yaratıcısı Allah. Yarattığı programladığı kıssayı yorumlayan ve haber veren de Rabbimiz. Olayı haber veriş sebebini de en iyi bilen şüphesiz yine Allah. Bu olay ve yorumla bize sunduğu mesaj istikâmetinde bizden de bir kulluk isteyen yine Allah.

Biz onların haberlerini hak açığa çıksın diye size haber veriyoruz, dinleyin öyleyse. Hak ile. Hak ortaya çıksın, hakikat anlaşılsın di-ye. Hak nedir? Hak; Allah'ın hayata karışıcı tek Rab ve İlâh oluşu gerçeği ile, benim kul olmam gerçeğidir. Allah insan hayatına karışan tek Rab, ben de onun kulu olmak zorundayım. İşte bu âlemde en büyük ve tek hak budur. Bundan başka hak mı var ki? İşte tüm bu haberler, işte bu kitap, bu peygamber bu hakkın açığa çıkması için gel-miştir.

Şu andaki haber merkezlerinin haberleri peşinde koşan bizler Rabbimizin bu haberiyle ne kadar ilgilendiğimizi düşünmek zorundayız. Bizim dirilişlerimize sebep olsunlar diye Rabbimizin yıllar sonra diriltttiği Ashab-ı Kehf'in haberiyle ilgilenmeyen bizler yoksa onların yerinde uyuyan insanlar konumunda mıyız? Onların uykusu uyandırma adına bir uykuydu. Tüm uyuyanları uyandırmak içindi onların uykuları. Tıpkı bir süre sonra uyanışıyla tüm tabiatı uyandıracak olan baharın uykusu gibi bir uykuydu bu. Bir neşv-ü nema uykusuydu bu. Bu uyku mesajın hüsnü kabul göreceği bir zamanın beklenmesiydi. Beklenecekti bir süre çaresiz. Kimi zaman zindanlarda bir bekleme, kimi zaman Hıra mağarasında bir bekleme, kimi zaman şehid olarak toprağın sinesinde bir beklemeydi bu. Geleceğe atılmış bir tohumun filizlenmesinin beklenmesiydi sanki bu.

Yusuf'un zindanı da böyleydi. Zindan kendi ölümünü hırsla isteyen zulüm düzenlerinin kendi elleriyle oyduğu mağaradan farksızdır. Resûlü Ekremin hayatında da böyle bir mağara görüyoruz. Bu mağaralar aydınlığa çıkışın kapılarıdır.

Onlar gençtiler, dinç ve dinamiktiler. İman ettiler de Allah da imanlarını artırıverdi. Yaşları genç değil, imanlarıyla genç ve dinçtiler. Rablerine iman ettiler, Allah'ı Rab ve İlâh olarak kabul ettiler, bu kabulün, bu güvencesine evet dediler, Allah da bu kabullerinin gereği onlara hidâyetini, yol gösterisi lütfediverdi. Allah onlara hidâyet buyurdu ve hidâyetlerini daha da artırıverdi. Allah'ın hayata karışı tek Rab ve İlâh olduğuna inanmışlardı. İşte bu imanları kendilerine çok çok hidâyet kazandırıyordu. Bürûc sûresinde de aynı konu anlatılıyordu. Orada anlatılan, diri diri hendeklere gömülen mü'minlerin inanç modelleriyle buradaki gençlerinki aynıdır. Onlar Azîz olan, Hakîm olan ve göklere ve yere egemen olan bir Allah'a inanmışlardı da kâfirin gözünde suçlu görülmüş ve öldürülmüşlerdi. İşte bu gençler de onlar gibi inanmışlar ve suçlu görülmüşler.

Evet onlar daha gençtiler, tomurcuktular, henüz hayatlarının baharını yaşıyorlardı. Diriydiler, canlıydılar. Eğer Rablerine îmanları olmasaydı, eğer onları yerlerinde durdurmayan Rablerine teslimiyetleri olmasaydı, eğer peygamberlerinin getirdiği hidâyet hediyesiyle gönülleri çarpmasaydı, eğer öteki arkadaşları ve akranları gibi vahiy bilgisinden, kulluk bilincinden habersiz olsalardı o zaman belki de öteki gençler gibi, öteki akran ve arkadaşları gibi analarının kucağında, evlerinde, köşklerinde kendi dünyalarını yaşayıp gidecek, bir nebat gibi, bir böcek gibi sonunda yok olup gideceklerdi. Belki rahatları bozulmayacaktı. Belki böyle bir hicret, böyle bir ayrılık, böyle bir kıyam ve böyle bir mağara ve onun getirdiği korku ve sıkıntı olmayacaktı. Belki huzurları kaçmayacaktı, rahatları yerinde olacaktı ama beri tarafta hayatları da ölümsüzleşmeyecekti.

Toplumun öteki gençleri gibi yaşayıp ve ölüp gidecekler ama hayatları ölümsüzleşmeyecekti. Yâni kıyâmete kadar mü'minlerin gözünde kahramanlaşmayacaklar, destanlaşmayacaklardı. Bu îman ve teslimiyetleri olmasaydı tıpkı öteki akranları gibi unutulup gideceklerdi. Kendilerinden sonra ve şuanda kimse onları hatırlarına bile getirmeyecek, kendilerini saygı ve dua ile anmayacaktı. Bakın hayatlarını Allah için yaşayan, Allah için hayatlarından vazgeçen insanların hayatları nasıl değerleniyor? Allah böyle kimselerin hayatlarını nasıl bereketlendiriyor?

Yazıklar olsun bir böcek gibi yiyip, içip, yaşayıp, ölüp de unutulup gidenlere. Ne mutlu hayatlarını o hayatın vericisi uğrunda fedâ ederek, Allah adına bu tür kıyamları gerçekleştirerek, hayatlarını Allah'a satarak ebedî ölümsüzlüğü elde edenlere. Ne mutlu fâni hayatı verip de bâkiyi satın alanlara. Ne mutlu gençliği tohum gibi ekip de kıyâmete kadar diri kalanlara.

Rabbimiz diyor ki onlar henüz gençtiler. Henüz hayatlarının baharını yaşıyordular. Onlar Rablerine Rablerinin istediği şekilde îman ettiler. İmanlarını gündeme getirdiler. İnandıkları Allah'ın emirlerine teslim oldular. Çünkü îman beraberinde teslimiyeti de gerektiriyordu. İnandılar ve inandıkları Allah'a teslim oldular. İnandıkları Allah'ın seçimini seçim kabul ettiler. Seçimlerini Rablerinden yana kullandılar. İnandıkları Allah'ın kendileri adına seçtiği hayatı tercih ettiler. Rablerine güvenip dayandılar. Onlar böyle Rablerinin istediği biçimde iradelerini, hayatlarını, kalplerini Allah'a teslim edince Rableri de onların hidâyetlerini artırıverdi. Allah da onların hidâyetlerini ziyâdeleştiriverdi. Girdikleri yolda Allah da onların teslimiyet ve güvenlerini artırıverdi. İmanlarını gürleştirip yollarını açıverdi Allah. İmkan verdi onlara bu konuda.

Kişi îman ettiği Rabbinin gösterdiği hidâyet üzere yürümeye karar verirse Allah da onun bu konudaki îmanını artıracaktır. Bu doğru orantılıdır. İman edenin hidâyeti artacak, hidâyette olanın da îmanı artırılacaktır. İlk önce bu gençler îman etmişler, ama teslimiyeti de gündeme getiren bir îmanla îman etmişler Allah da onların teslimiyetlerini ve hidâyetlerini artırıvermiş.

Sonra Allah için kıyama kalkıştıkları zaman da biz onların kalplerini sağlamlaştırıverdik diyor Rabbimiz. Kıyam ettiler. Kıyam ne-dir? Yâni namaz mı kıldılar? Öyle değil, bizim namazla ulaşacağımız şeyin eylemini yaptılar. Ya da bizim namazımız bize bunların eylemini kazandırmalıydı. İşte şu bizim kılmaya çalıştığımız namaz bunun eğitim programıdır. Onlar Allah'ın dininin ikâmesi adına Allah'ın dininin hâkimiyeti adına kıyama kalkınca Allah da onların kendisine

bağlılıklarını, Allah'a güvenlerini, itimatlarını ve teslimiyetlerini raptedip kavileştirdik kuvvetlendirdik diyor. Allah'a olan güvenlerini tevekküllerini artırdık ki onlar kıyama kalkabildiler diyor Rabbimiz. Onlara imanda sebat, amelde sebat verdik. Evet onlar Allah'ın kendilerine verdiği bu güvenle kıyama kalktılar.

Kıyam: Ayağa kalkmak doğrulmak demektir. Kıyam müminin diniyle doğrulması dinini îmanını ayağa kaldırması demektir. Evet gençler sayısal azlıklarına bakmadan, güçsüzlüklerine, çaresizliklerine bakmadan gerçek güç kaynağından aldıkları güçle ayağa kalktılar. Dinlerini îmanlarını ayağa kaldırmak istediler. İmanlarını tüm dünyaya ilân etmek istediler. İmanlarını açığa vurmak istediler. Kabuklarını yırtıp dışa taşmak istediler. Dinlerini imanlarını dışa taşırmak istediler. Çünkü kalbe hapsedilen ve sosyal hayatta yaşanmayan bir din Allah'ın istediği bir din değildi. Mabetlere hapsedilen ve toplum hayatında varlığı hissedilmeyen bir îman, îman değildi. Bu gençler îmanlarıyla hayatı doğrultmak için doğrulmak istediler. İnançlarıyla çevrelerini, babalarını, analarını akrabalarını ve tüm toplumlarını doğrultmak için doğrulmak istediler. Onlar doğrulup ayağa kalkmalıydılar ki toplum doğrulsun.

İşte bu niyetle doğruldular gençler. Dinlerini babalarına, analarına, akrabalarına, amirlere, müdürlere, başkanlara, tâğutlara, sahte İlahlara, yapay tanrılara ve onların kullarına, herkese ve her yere, her döneme, her asra îmanlarını haykırmak, Îslâmlarını ilân etmek istediler. Kulluğa lâyık varlığın sadece Allah olduğunu, kulları adına kulluk programı belirleme hakkının sadece Allah'a ait olduğunu, Allah'a kulluğun dışındaki tüm varlıklara kulluğun sahte olduğunu, Allah kullarına Allah'tan başkalarının belirlediği yasaların tümünün geçersiz olduğunu, Allah sisteminin dışındaki tüm sistemlerin bâtıl olduğunu, Allah'tan başkalarına kulluğu kesinlikle reddettiklerini tüm topluma, tüm dünyaya ve tüm çağlara ilân etmek istediler. Bakın kendilerini ortaya koyarak tıpkı bizim şu anda kıyamını gerçekleştirmek üzere doğrulduğumuz kıyamımız olan namazlarımızın başında dediğimiz gibi dediler ki;

Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir. Bizim hayat programımızı belirleyen, bizim yaşam biçimimizi belirleyen, bizim hareket tarzımızı belirleyen, bizim hukukumuzu, bizim ekonomimizi, bizim kılık kıyafetimizi, bizim eğitimimizi bizim her şeyimizi belirleyen Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir. Bizim hayatımızda söz sahibi olan, bizim tüm yaptıklarımızı yaptıran, yapmayıp terk ettiklerimizi de yaptırmayan, adına hareket ettiğimiz Rabbimiz semavat ve arzın Rabbidir. Biz Ona îman edip teslim olmuşuz. Biz irademizi Ona teslim etmiş, Onun seçimini seçim kabul etmiş, oyumuzu Ondan yana kullanmış, Ona güvenip dayanmışız.

Evet, bizim Rabbimiz semavat ve arzın Rabbidir. Yâni tüm mevcudat ve mahlukatın hayatına program çizmeye tek yetkili olan Allah bizim de hayatımıza program çizmeye yetkili tek Rabdir. Bizim yememiz içmemizde, evlenmemiz boşanmamızda, giyimimiz kuşamımızda, eğitimimiz hukukumuzda, kazanmamız harcamamızda, sosyal siyasal hayatımızda, bireysel toplumsal görüntümüzde, gündüzümüz gecemizde hakim tek varlık Allah'tır, biz O dedi diye yapar, O dedi diye terk ederiz. Çünkü göklere ve yere, göktekilere ve yerdekilere tek egemen O'dur. Bu varlıklar O var ettiği için vardır. O tüm kâinata egemendir.

Yeryüzünün küçücük bir ülkesinde, küçücük bir bölgesinde, küçücük bir şehinde hakları olmadığı halde insanlar üzerinde Rableşen Allah kullarının kendilerine kulluğunu isteyen, Allah yasaları dururken Allah kullarına yasa belirlemeye ve Allah'ın kullarını bu yasalara itaate zorlayarak onları kendilerine kul köle yapmaya çalışan sahte Rablere değil, biz onların da onlar gibi göklerde ve yerde ne varsa hepsinin de yaratıcısı ve Rabbi olan Allah'a îman ettik. Gökleri ve yeri yaratan, göklerde ve yerde olanların tümünü yaratan ve yarattıklarını yaşatıp doyuran, onlar üzerinde saltanat ve egemenliğini sürdüren Allah'ı Rab bildik. Ondan başka Rab, Ondan başka İlah da tanımıyoruz. Ondan başka kendilerine kulluk edilecek, yasaları uygulanıp hatırı kazanılacak, Ondan başka emirleri dinlenecek bir İlah da bilmiyoruz. Onun dışındaki tüm sahte Rableri, tüm sahte İlahları reddediyoruz.

Göklerde ve yerde Ondan başka Rab, Ondan başka kanun koyucu, Ondan başka İlah var mı ki onlara da kulluk yapalım? Göklerde ve yerde Ondan başka mülke sahip birileri var mı ki onun yasalarını da dinleyelim? Göklerde ve yerde Ondan başka yaratıcı var mı ki ona da minnet duyalım? Biz kendileri de bizim gibi âciz olan, kendilerini bile yaratmaktan âciz olan, ölümlerinin bile önüne geçemeyen bu sahte ilahların tümünü reddedip göklerin ve yerin Rabbine îman ettik. Hayatımızı Onun adına ve Onun belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayacağız.

Kesinlikle O'nun berisinde kulu kölesi olunacak varlık yoktur. Biz O'nun berisinde kendisine kulluk yapılacak varlık tanımıyoruz. O'nun dışında, O'nun izni olmadan hiç kimseye boyun eğmez, kulu kölesi olmayız. Sözü dinlenecek, arzuları yerine getirilecek, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak başkasını tanımayız.

Kimileri için bu tür âyetler ilaç gibi sanki. Alırlar âyeti, istediklerini yükleyip kendilerince geliştirdikleri bir mantıkla herkesi kâfir ve müşrik ilan ederler. Eh madem ki bizler sadece Allah'ı dinleyecek, başkalarını dinlemeyeceksek, o zaman ne kadın kocasını, ne evlât babasını, anasını, ne talebe hocasını, ne tebaa reisini

dinlemeyecek çıkar mı buradan? Hayır çıkmaz bu, Allah dediyse dinleyeceğiz çıkar. Allah'ın demediği konuda, evet kim olursa olsun dinlemeyeceğiz, anamız, babamız da olsa. Ama Allah'ın dinleme dediği konuda. Çünkü ben anamı, babamı Allah onları dinle dedi diye dinliyorsam bu ayrı olacaktır elbette. Yâni sözü dinleneni razı etmek için değil, Allah'ı razı etmek için dinleyeceğiz. Çünkü dinle diyen Allah'tır, O dinle dediği için dinleyeceğiz.

Evet, gençler biz Allah'tan başkasını dinlemiyor, Allah'tan başkasını çağırmıyor, Allah'tan başkasına dua etmiyoruz. Eğer bunun aksini yapar, O'ndan başkalarını da dinler, O'ndan başkalarına da dua eder, O'ndan başkalarının arzularını da yerine getirmeye kalkışırsak, o zaman biz şaşırmış, sapmış, kaybetmiş oluruz dediler. Evet, "lâ ilâhe illallah" diyenler, Allah'tan başka İlâh yoktur diyenler bunu böylece yaşamak zorundadırlar. Öyleyse şu anda bu sözü söylediğini iddia eden bizler, hepimiz kendimizi bir ölçelim. Bu sözü söylemiş kimseler olarak acaba şu anda hayatımıza karışmaya yetkili Allah'tan başka varlık var mı, yok mu? Varsa, onlar Allah'ın izin verdikler mi, yoksa kendimiz mi öyle yaptık? Hattâ kendimiz de istemedik de birileri uzaktan kement atıp boynumuza ip mi geçirmişler? Herkes bir baksın hayatına.

Evet, diyorlar ki gençler, boşuna üzerimize gelmeyin. Bize bu-nun dışında bir şey söyletemezsiniz. Eğer biz böylece tanıdığımız ve böylece inandığımız Allah'tan başka ilahlar, Allah'tan başka tanrılar ve tanrıçalar kabul edip onları da hayatımızda söz sahibi bilerek onlara da kulluk ve itaat edecek olursak o zaman Allah korusun biz sapıtmış ve şirke düşmüş oluruz. Hem Allah'ı hem de onları dinlemeye kalkarsak, hem Allah'ı hem de onları razı etmeye çalışırsak o zaman biz sapıtmış ve dinimizi kaybetmiş oluruz. Bu şirktir. Hayatı parçalamak, hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı ama bazı bölümlerinde de öteki Rableri dinlemeye başlar, hayatımızın bazı bölümlerine Allah'ı karıştırır öteki bölümlerinde de Allah'tan başkalarının kanunlarını uygulamaya kalkışırsak o zaman şirke düşmüş oluruz. Yapamayız biz bunu. Yaptıramazsınız bize bunu.

Bize Rabbimizden hidâyet geldikten sonra, biz Rabbimizin kitabıyla, biz Rabbimizin elçisinin mesajıyla tanıştıktan sonra, biz yolumuzu bulduktan sonra artık ebedîyen dedirtemezsiniz bunu. Öldürseniz de, kesseniz de, zindanlara tıksanız da, vücutlarımızı lime, lime parçalasanız da dedirtemezsiniz bize bunu. Bizi artık kesinlikle şirke düşüremezsiniz. Bu hidâyetimizden sonra artık kesinlikle bizi küfre düşüremezsiniz. Biz Âlemlerin Rabbine inandık ve sadece Onu Rab ve İlah bildik. Boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu da Ona teslim ettik, O ne tarafa çekerse o tarafa gitmeye karar verdik. Biz hayatımızı o hayatın sahibine adadık. Bu yola baş koyduk. Hayatımızı Allah için yaşamaya ve Allah için fedâ etmeye karar

verdik diyerek ikrar ettiler imanlarını, ilân ettiler îmanlarını ve böylece kendilerini ortaya koydular. Biz buyuz diye kendilerini, kendi îmanlarını, kendi yollarını ortaya koyduktan sonra da toplumlarını ve toplumlarının şirkini küfrünü yargılama başladılar:

Şu bizim kavmimiz bunlar Allah'tan başka, Allah berisinde, Allah dununda ilahlar edindiler. Hayatlarına karışacak, hayatlarında söz sahibi olacak Allah'tan başka ilahlar buldular. Allah'tan başka ilahlar bulup onları söz sahibi kabul ettiler. Allah'tan başka ilahlar bulup hâkimiyeti onlara verdiler. Allah'ı hayatlarından kovdular. Tamam ya Rabbi! Sen kitap gönderensin, sen peygamber göndererek arzularını emir ve yasaklarını bize bildirensin, anladık da ama bizim hayatımız değişti. Devir değişti. Öncedenmiş bunlar. Şimdi artık bizim hayatımıza karışacak başka tanrılarımız da var. Hukuk tanrılarımız, eğitim tanrılarımız, şifa tanrılarımız, siyasal tanrılarımız var diyorlar. Tamam hayatımızın ibadet bölümünde seni dinleyelim ama hayatımızın öteki bölümlerinde söz sahibi başka ilahlarımız var diyorlar.

Bakın Rabbimizin bize örnek olarak sunduğu yiğit gençler diyorlar ki; şu bizim kavmimiz, şu bizim toplumumuz var ya, tutmuşlar Allah'tan başka ilahlar edinmişler. Allah'tan başka yetkililer bulmuşlar, onların dediklerini yerine getirmeye, onların arzularını gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Bir şeyler yapıyorlar, bir şeyleri yapmak zorunda olduklarını iddia ediyorlar, lâkin bu yaptıklarını kimin dediğini de bil-miyorlar. Efendim, işte düğünde şunlar şunlar yapılmalı, nişanda böyle olmalı, gelin şöyle giyinmeli, damat böyle yapmalıdır, okulda şöyle şöyle giyinilmeli, başlık parası şöyle ödenmeli, filan günde şunlar şunlar yapılmalı.

Peki kim dedi bunları? Kim koydu bu kuralları? Kimse yok ortada. Yâni kimin dediği de belli değil. Ondan dolayı da kimse sorgu-lanmıyor bu toplumda. Zaten kimin dediği ortada olmadığı için böyledir. Halbuki Allah'ın kitabı olsa, bakarız öyle mi, değil mi diye. Evet hayatta Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşu gerçeğinin dışına çıkıldı mı, Allah korusun her şey kimvurduya gidecektir. Yâni ayağa basan da yok, ayağa basılan da yok, ama kavga edenler var piyasada.

Hani öyle bir fıkra var, anlatayım. Bir adam yolda giderken istemeden, kasıtsız olarak birinin ayağına basıvermiş. Ayağına basılan cıngar çıkarıp bağırıp çağırmaya başlamış. Berikisi son derece üzgün, mahcup özürler diler. Kusura bakma arkadaş, bilerek olmadı, istemeyerek oldu, filan dedikçe, ötekisi; olmaz arkadaş, dikkat edecektin, basmayacaktın, bu yaptığın insanlık değil diye üzerine varınca, laf kalabalıklaşınca insanlar da kalabalıklaşır. Oradakilerden birisi araya girmiş ve demiş ki; yahu nedir sizin derdiniz? Adam anlatmaya başlar, yâni gerçekten bilmeden istemeyerek, bu arkadaşın ayağına basmışım, özür diledim ama

anlamadı adam. Derken bu üçüncü şahıs dön-müş ayağına basılan adama; arkadaş, olur böyle şeyler, adam hata etmiş, etme, eyleme, insandır, sen de yapabilirsin. Derken o ayağına basılan bu üçüncü şahsa dönmüş ve başlamış ona çatmaya; Olur mu kardeşim, ne demek? Bu adam insan değil mi? Gözü kör mü? Kulağı sağır mı? Aklı yok mu? Filan diye çıkışmaya başlayınca, derken o birinci, ayağa basan şahıs, bakmış ki zaten kendisine laf düşmüyor, yoluna devam etmiş. İkinci ve üçüncü şahıs kavgayı sürdürürken, bir dördüncü adam devreye girmiş; ne oluyor yahu? Nedir bu kavganız? Yahu demiş üçüncü, bu adamın ayağına birisi basmış, bir insanlık görevi olarak bu işin olabileceğini anlatmaya çalıştım, adam anlamadı. Dördüncü adam diyor ki, yahu be kardeşim, sana ne? Niye burnunu sokuyorsun el âlemin işine? Seni ne ilgilendirir bu iş? Filan deyince, bu defa beriki, olur mu yahu? İnsanlık öldü mü? İki kişi arasına girmeyelim mi? Filan diye onunla tartışmaya başlayınca, o ikinci, ayağına basılan da bakmış ki kendisine laf düşmüyor, o da yoluna devam etmiş. Ayağa basan da yok, basılan da yok. Berikilerin tartışması mahkemeye intikal etmiş. Hakim dosyaları incelemiş ve demiş ki; oğlum, alın sanıkları içeriye. Almışlar. Hakim; ayağa basan! Kalk bakalım ayağa! Ses yok. Ayağa basılan! Sen kalk! O da yok. Peki siz nesiniz? Demiş hakim. Efendim, biz filan demeye başlayınca; çıkın ulan! demiş. Sizden başka işim yok mu benim? Yâni kim dedi? Kim yaptı? Belli değil.

Ya Rabbi! Bizim bu kavmimiz seni bırakıp başka ilahlar edindiler. Hayatlarını sana sorup öylece yaşamaları gerekirken seni unuttular. Çünkü Sûrenin başında Rabbimiz kendisinin Kayyûm olduğunu anlatmıştı. Kayyûm olan varlığı konusunda başka hiç kimseye muhtaç olmayan Allah kendi katından ıveci olmayan, eğri büğrülüğü olmayan ve başka hiçbir kitabın yardımına muhtaç olmadan insanlığın hayatını düzenleyebilecek ve insanların tümünü dünya ve âhiret saadetine ulaştıracak bir kitap göndermişti Rabbimiz. Halbuki kitap gönderen Oydu, halbuki peygamber gönderen Oydu, halbuki onları yaratan Oydu, öldüren de Oydu. Halbuki istifade ettikleri tüm nîmetleri kendilerine veren Oydu. Halbuki öteki İlahlar kendilerine hiçbir şey vermemişlerdi. Hiçbir şeyi yaratmamıştı onlar. Kendilerini bile yaratmamışlardı onlar. Gökten yağmuru yağdıran Oydu, rüzgarı estiren Oydu, rızık gönderen, doyuran besleyen Oydu. Mülkün sahibi Oydu mâlik Oydu. Halbuki ötekiler kendilerine bile mâlik değillerdi.

Bu insanlar Allah berisinde ilahlar bulmaya çalıştıklarında, onlar da dinlenmeli, onlar da hayatımızda söz sahibi olmalı, onlara da egemenlik hakları vermeliyiz dedikleri varlıkların bu yetkileri konusunda apaçık bir belge, bir delil bulmalı değiller miydi? Var mı böyle bir delilleri? Onların da Allah'ın ortakları olduğuna dair bir belgeleri var mı? Kitaptan bir hüccetleri var mı?

Hal böyleyken bütün bunlar güneş gibi ayan beyanken ya Rabbi şu bizim kavmimiz seni bırakıp da senin dununda kendilerine İlahlar ve Rabler buldular. Ama onların ilah edindikleri varlıklar ya kendileri ya da kendileri gibi âciz varlıklardır. Allah'tan kurtulalım da başka kim olursa olsun onlara kulluk edelim dediler. Çünkü biliyorlardı ki Allah'ı atlatmaları mümkün değildir, ama kendileri gibi âcizleri diskalifiye etme imkânları her zaman olabilecekti. Allah'ı şartlandırmaları, Allah'a yol gösterip akıl vermeleri mümkün olmayacaktı ama kendileri gibi olanları şartlandırmaları, yönlendirmeleri her zaman mümkün olabilecekti. Zaten tanrılarını kendileri seçecekti.

Bu da yeryüzünde işleyen Allah'ın bir yasasıdır. İnsanlara bu yasayı da Allah koymuştur. Rabbimiz yeryüzünde koyduğu bu yasa gereği insana demiş ki: Haydi seni yeryüzünde halîfe yaptım. Seni halîfelik özellikleriyle donattım, seni yeryüzündeki tüm varlıkların efendisi olacak biçimde yarattım. Bana kulluk yapmaya da bana isyan etmeye de imkân tanıyarak sana irade verdim. Yeryüzünde ilahlık taslayarak bana kafa tutmaya cüret etsen de sonucuna kendin katlanman kayd-u şartıyla sana bu iradeyi verdim demişti Allah. İşte insanlar yeryüzünde Allah'ın koyduğu bu yasa gereği ona kulluk yapmaya da ondan başkalarına kulluk yapmaya da izinlidirler.

İşte bu gençler kavimlerini sorguladılar. Toplumlarının şirklerini hayat anlayışlarını reddettiler. Toplumlarının değer yargılarını reddettiler. Biz sizden ayrıyız, bizim sizinle bir ilgimiz alâkamız yoktur dediler. Sizler Allah'a şirk koştunuz. Sizler Allah berisinde kendinize ilahlar buldunuz. Madem böyle iddia ediyorsunuz, buna apaçık bir delil getirmeli değil miydiniz? Allah'tan başka ilah edinenlerin bu konuda Allah'tan gelmiş bir delilleri olmalı değil miydi? Allah'tan gelme hiçbir delilleri yok. Öyleyse:

Böyle Allah'a karşı yalan iftira edenlerden daha zalim kim var-dır? Allah'ın dediğini demedi, demediği dedi diye iftira eden kimseden daha zalim kim vardır? Allah hayatı yönetmeye yetmedi, başkalarına da ihtiyaç var diyerek Allah'a ortaklar bulmaya çalışan, Allah'a yetki sınırlaması getiren kimseden daha zalim kim vardır? Yalan isnâdıyla Allah'a iftira edenden daha zalim kim vardır? Allah'ın kitabında dedikleri bellidir. Altı bin küsûr âyet. İşte bu âyetlerde anlatılanlar mutlak gerçektir. Bu mutlak gerçeklerin, bu âyetlerin peygamber planında uygulaması olarak da diyelim ki atmış civarında hadis var. Şimdi bu âyetlerde ve hadislerde olmadığı halde yaptıklarımıza ne diyeceğiz? Biz bunları Allah'a iftira olarak yapmıyor muyuz? Sabahta ve akşamda yaptıklarımız, eğer bu âyet ve hadislerde yoksa iftira değil mi Allah'a? Allah'ın dediğini demedi, demediğini dedi anlamına gelmez mi bu yaptıklarımız? Sanki o konuda Allah bir şey dememiş gibi bu kitaba

ilgisiz yaşamak iftira değil de nedir Allah'a? İşte böyle yapan kimseden daha zalim yoktur, diyor Allah. Öyleyse aklımızı başımıza alalım da yaptıklarımızı kitaptan delillendirecek biçimde kitabımızla ilgi kurmaya, vahiyle beraber olmaya çalışalım inşallah.

16. "Onlara: "Siz onlardan ve Allah'tan başka tap-tıklarından ayrıldınız, bunun için Mağaraya girin ki, Rab-biniz size rahmetini yaysın ve size işinizde kolaylık göstersin" denildi."

Allah hariç onların tüm tapındıklarından ayrıldıktan sonra. Dikkat ederseniz Allah hariç onların tüm ilahlarını terk ediyorlar. Bu ifadeden de anlaşılacağı gibi onlar Allah'ı bilmeyen, Allah'ı tanımayan, Allah'tan habersiz bir toplum değildi. Aksine onların toplumu Allah'ı bilen, Allah'ı tanıyan Allah'a kulluk eden ama hayatlarının başka bölümlerine Allah'ı karıştırmayan, o bölümlerde öteki rablerini de dinleyerek şirke düşen bir toplumdu. Meselâ hukukları konusuna Allah karışmayacak başkaları karışacaktı, kılık kıyafet konularına Allah karışmayacak başkaları karışacaktı, kazanma harcama bölümlerine, eğitim bölümlerine başkaları karışacaktı.

Dediler ki gençler: Allah hariç onların taptıkları tüm ilahlarını terk ettikten sonra bir mağaraya sığınınki Rabbiniz size rahmetini ulaştırsın ve size işinizde bir kolaylık bir çıkış yolu göstersin. Çünkü artık yapabilecekleri bir şey yoktu. Azdılar, yalnızdılar, güçsüzdüler. Karşılarındaki müşrik toplumla savaşacak mücâdele verecek bir imkânları yoktu. Tüm çevreleri zalimlerle kuşatılmıştı. İdarecileri, toplumları, aileleri, akrabaları, çevreleri hep zalimdi. Etraflarında zulüm kol geziyordu. Zalimler bu bir avuç müslümânâ göz açtırmıyorlardı. Allah'a bile iftiradan çekinmeyen böyle müşrik bir toplumun bu müs-lümanlara karşı iyi davranmaları da beklenemezdi elbette. Rablerine zulmeden bu insanlar, Rabbim Allah diyen bu üç beş gariban müs-lümanın varlığına tahammül edemeyecek ve onlara ellerinden gelen her türlü zulmü reva göreceklerdi.

Elbette Allah hakkını tanımayan insanlar kul haklarını hiç tanımayacaklardı. Bu durumda statükoyu tehdit eden bu üç beş müs-lüman ya hemen öldürülecekler, ya da müşrik toplum tarafından fitnelere düşürülerek zorla dinlerinden döndürüleceklerdi. Ya susturulacaklar, ya susturulacaklardı. Ya da o toplumun içinde kalmaları sonunda onların da o toplumun anlayışına meyletmelerine sebep olacaktı. İnandıklarını inandıkları gibi yaşayamayan bu garibanlar, inançlarını kalplerine hapsetmek zorunda kalan bu müslümanlar sonunda yaşadıkları gibi inanmak ve düşünmek zorunda kalacaklardı. Belki de toplumda şahsiyetleri silik birer miskin haline geleceklerdi.

İşte bütün bu sebeplerden ötürü ayrılmaları gerekiyordu o toplumdan. Ayrılmaları gerekiyordu babalarından analarından. Ayrılmaları gerekiyordu arkadaşlarından akranlarında ve toplumlarından. Zaten onlar kıyam edip kendilerini ortaya koyunca, Allah'tan başka toplumlarına hâkim olan tüm sahte tanrıları reddedince, şirke düşmüş toplumlarını ve toplumlarının hayat tarzlarını, inanışlarını, değer yargılarını reddedip açıktan açığa kendi îmanlarını haykırınca tüm şehir, tüm halk, tüm ülke ve o ülke insanlığının ilah kabul ettikleri, otorite kabul ettikleri tüm sahte tanrılar tüm sahte ilahlar onların üzerlerine çullanmışlardı.

Diyorlar ki öldürün onları! Yok edin onları! Şu bizim düzenimizi reddeden, şu bizim ilahlarımızın aleyhinde konuşan, şu bizim yasalarımızı reddeden ayak takımlarını öldürün! Hapsedin! Susturun bunları! Asın! Kesin! Hapsedin! Yok edin! diyerek tüm toplum üzerlerine çullanmışlardı. Eski arkadaşları, eski dostları, babaları anaları bile onları düşman ilân etmişlerdi.

Peki suçları neydi bu gençlerin? Ne yapmışlardı da bu kadar gazaplanmışlardı bu kâfirler? Bu müslümanların bir tek suçları vardı. O da Rabbim Allah demek. Sadece Rabbimiz Allah diyorlardı. Ama berikiler buna tahammül edemiyorlardı.

Çünkü ilah biziz diyorlardı. Rab biziz diyorlardı. Yetki bizdedir diyorlardı. Bizim sözümüz geçer bu ülkede diyorlardı. Bizim kanunlarımız, bizim yasalarımız diyorlardı. Bizi dinlemek zorundasınız, bizim istediğimiz gibi inanacak, bizim istediğimiz gibi yaşayacak, bizim istediğimiz şekilde giyineceksiniz! diyorlardı. Rızkı veren biziz. Ekonominizi ayarlayan biziz. Sizi doyuran biziz. Hayatı veren biziz. Hayatınızı bize borçlusunuz diyorlardı.

Halbuki kendilerine bile bir saniye hayat veremeyen, ömürlerini bile bir saniye uzatamayan, üşümelerine, acıkmalarına bile engel olamayan, sineğin başlarına konmasına bile engel olamayan, ağaran saçlarına bile dur diyemeyen ve Allah'ın yeryüzünde koyduğu yasalara boyun bükmek zorunda kalan kimselerdi bunlar. Bunlar nasıl tanrı olabilirlerdi? Bunlar nasıl hâkimiyet bizdedir, yasaları biz belirleriz diyebiliyorlardı? Şirkin mantığı olmaz, diyorlardı işte.

Bu durumda ne yapsın bu garibanlar? Ya her şeye rağmen canlarını kurtarabilmek için döndük diyecekler, vazgeçtik diyecekler. Biz bu düşüncelerimizden vazgeçtik, sizin dininize girdik diyecekler, pişman olduk diyecekler, affedin diyecekler ve dinlerinden îmanlarından vaz geçecekler, hem

dünyalarını hem de âhiretlerini mahvedecekler yahut da kaçıp kurtulacaklardı. Başka çareleri kalmamıştı.

Dinlerini değiştirip dünyalarını da âhiretlerini de mahvetme-yeceklerine göre tek seçenekleri kalmıştı o da kaçmak, saklanmak ve sığınmak. Sığınacakları yer de mağaraydı. Mağara mazlumların sığınağı. Zalimler için karanlık, vahşi, ürpertici ama onlar için aydınlık yolun başlangıcı. Mağara şirke düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalanlar için Allah'a ve cennete açılan bir kapı.

Şu anda bile metropollerde Allah'a kulluk imkânını kaybeden, Allah'ın rahmetini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya gelenlerin sığındıkları yerlerdir dağ başları, mağaralar.

Tek çıkar yol olarak bunu bulmuşlar ve birbirlerine bir mağaraya sığınalım ki Rabbimiz bize rahmetini yayıversin, bizi korusun, bizim îmanlarımızı korusun, bizi şirke düşmekten korusun ve bize bir çıkış yolu ve cennet nasip etsin dediler. Allah adına verdiğimiz bu karar ve çıktığımız bu yolculukta bu işimiz konusunda bize bir rıfk, bir kolaylık bir çıkış nasip etsin. Çünkü biliyor ve inanıyoruz ki tüm dünya bize düşman kesilse de Rabbimiz bizi korumasını bilir dediler. Yerde tüm kapılar kapansa bile Onun çıkış yolları bitmez dediler.

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu, içlerinden birisinin teklifiydi. Bu zulümden kendinizi ancak bir mağaraya sığınmakla kurtarabilirsiniz diyerek ayrıldılar kentlerinden. Bir daha dönmemek üzere ayrıldılar evlerinden, barklarından. Ayrıldılar tüm akrabalarından arkadaşlarından. Ayrıldılar tüm kavim ve kardeşlerinden. Terk ettiler doğup büyüdükleri memleketlerini. Terk ettiler tüm hatıralarını. Geride bıraktılar her şeylerini. Girdiler mağaraya, yoruldular ve uyudular. Uzun bir uykuya daldılar. Uyutuverdi Rabbim onları. Mağarada uyudular, ama kul olarak uyudular, kulluk makamında uyudular. Demek ki kulluk makamında olan kişi uyanıkken de kuldur, uyurken de kuldur. Böyle mü'-minlerin pozitif ve negatif tüm hayatları kulluktur. Müslüman namaz kılarken de kuldur, hiçbir şey yapmayıp otururken de kuldur. Eğer otururken isyan içinde değilse.

Onlar uykularına devam etsinler şimdi biz dışardan onların durumlarını takip edelim:

17. "Baksaydın, güneşin sağ tarafından doğup meylettiğini, sol tarafından onlara dokunmadan battığını, onların da mağaranın genişçe bir yerinde bulunduğunu görürdün. Bu, Allah'ın mûcizelerindendir; Allah'ın doğru yola

eriştirdiği kimse hak yoldadır. Kimi de saptırırsa artık ona doğru yolu gösterecek bir rehber bulamazsın."

Evet güneşin sahibi olan Allah güneşe de hükmediyor. Görürsün ki güneş doğduğunda onların mağaralarına sağ tarafından meyleder. Batarken de onları sol taraflarında yalayıp geçerdi. Yâni Rab-binin emrini dinleyen güneş doğarken de batarken de onlara dokun-muyor ve onları rahatsız etmiyordu. Onlar da güneşin kendilerine ulaşamayacağı mağaranın içinde derin bir köşesinde mışıl, mışıl uyuyorlardı. İşte bu durum Allah'ın âyetlerindendir.

Evet güneş doğuyor, onların mağaralarının sağından yalayıp geçiyor, güneş batıyor, bu sefer de sol taraflarından teğet geçiyor. Mağara onları koruyor, güneş onları koruyor, yasanın sahibi onları koruyor. Güneş Allah'ın âyeti, mağara Allah'ın âyeti, gençler Allah'ın âyeti, mağaranın onları sinesinde barındırması, güneşin onlara zarar vermemesi tüm bunlar Allah'ın âyetleridir.

Onlar orada yüz yıllarca uyuyacaklar ve bu uzun süre orada uyumaları onları değiştirmeyecek. Hiçbir şey onları etkileyemeyecek. Allah tekvînî iradesiyle, ilmiyle hikmetiyle onları yüzlerce sene orada uyutacak, onları koruma altına alacak, bildiğimiz tüm yeryüzü yasalarını değiştirecek ve yıllar sonra onları tekrar uykularından uyandıracak ve yeryüzü insanlığına diriliş âyetini gösterecekti.

Bakın ey kullarım! Yüz yıllarca uyuttuğum bu gençleri nasıl tekrar uyandırıp aranıza döndürmüşsem, binlerce yıl önce toprağın altına girenleri de aynen böylece; *kalkın emrimle* diriltecek ve yepyeni bir hayata kaldıracağım mesajını verecekti. İşte kıyâmet günü vereceği bu kalkın emrini Allah şimdi bu mağara ashabına veriyordu. Allah'ın emrini alan gençler hemen hayata dönüyorlardı.

İşte bu bir âyettir. İşte bu Rabbimizden bize ulaşmış bir hidâ-yettir, bir yol gösteridir, âhirete müteallik bir ibret ve levhadır. Kim Allah'ın bu ayan beyan âyetinden ibret alarak hidâyette olmayı murâd eder de Allah onu hidâyetine ulaştırırsa o hidâyeti bulmuştur. Ama kimde bütün bu âyetlere karşı gözlerini kulaklarını kapatır da illâ da dalâlette kalmak ister de Allah onu dalâlette bırakırsa artık onu yola ulaştıracak ne bir dost ne de mürşid bulabilirsin.

18. "Mağara ehli uykuda iken sen onları uyanık sanırdın, Biz onları sağa ve sola döndürdük. Köpekleri dirseklerini eşiğe uzatmıştı. Onları görsen için korkuyla dolar, geri dönüp kaçardın."

Peygamberim onlar o mağarada uyurlarken sen onları görsen onları bakar görürsün. Onları bakar zannedersin halbuki onlar uykudadırlar. Dıştan görünüşleri sanki diri gibi, sanki bakar gibi gözleri açık, sanki uyanık gibidirler ama aslında onlar uykudadırlar.

İşte Rabbimizin gücünü kuvvetini ve hikmetini ortaya koyan bir başka âyet. Yıllarca onlar mağarada kalacaklar, uyuyacaklar ama kendilerine en küçük bir zarar gelmeyecek. Vücutlarında en küçük bir değişme bir parçalanma, bir çürüme söz konusu olmayacak. Yıllarca onlar orada uyuyacaklar ve Allah tüm dış etkenlerden onları koruyacak ve hiç kimseye onların uykusunu bozdurmayacak. Hiçbir varlığı onların yakın semtine uğratmayacak.

Bir de biz onları soldan sağa, sağdan sola döndürüyorduk di-yor Rabbimiz. Sağlarına ve sollarına döndürüyorduk. Bir sağlarına bir sollarına döndürerek durumlarını değiştiriyorduk.

Sebebini bilmesek de herhalde varlığın uykuda böyle devam etme yasasından mı? Yoksa onların vücutlarının zarar görmemesi için mi? Onlara ıstırap vermemek için mi? Ölmedikleri belli olsun diye mi? Ya da başka hikmetlerden mi? Allah onları bir sağlarına bir sollarına döndürüyorduk buyuruyor. Mağaranın içinde görülmeyen bir el onları sağlarına, sollarına döndürüyordu.

Bir de köpekleri vardı onların. Belki içlerinden birinindi bu köpek veya onlardan birisi bir çobandı. Allah dâvâsına gönül vermiş bir çoban. Ya da belki yolda rastladıkları bir çobana da tebliğ etmişler, o çoban da onların dâvâlarını kabullenip onların kıyamına katılıvermişti köpeğiyle birlikte. Onlar mağaranın içinde uyurlarken köpekleri de mağaranın ağzında ayaklarını yaymış bekliyordu. O da tıpkı içerdekiler kadar canlı, içerdekiler kadar diri ve onları koruyucu biz özellik ser-giliyordu.

Peygamberim! Eğer onları o vaziyette görseydin, o haldeyken uykuda onlara muttali olsaydın kaçardın. Korku ile dolardın ve onlardan ürpererek kaçıp uzaklaşırdın. Onları o vaziyette gören hiç kimse onlara yaklaşamazdı.

Nitekim tarihi haberlere göre gelip bakmak isteyenler olmuş ve sanki bir elektrik akımına tutulmuş gibi gördüğü o manzaradan ötürü kaçmışlardır. Ölmemişler, sanki uykuya dalmış olarak Rabbimiz onları orada tutuverdi.

19,20. "Birbirlerine sorsunlar diye onları uyandırdık. İçlerinden biri: "Ne kadar kaldınız?" dedi. "Bir gün veya daha az bir müddet kaldık" dediler. "Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir. Paranızla birinizi şehre gönderin, en iyi yiyeceklere baksın ve size getirsin. Orada nazik davransın, sakın sizi kimseye duyurmasın" dediler. Zîra onların sizden haberi olacak olursa, ya taşlayarak öldürürler veya dinlerine döndürürler ve bu takdirde asla kurtulamazsınız."

Sonra onları uyandırdık, dirilttik diyor Rabbimiz. Birbirlerine sorsunlar diye, kendi aralarında tartışıp orada ne kadar kaldıklarını? Ne kadar uyuduklarını araştırsınlar diye. Evet Allah onları uyudukları bu derin uykudan, yüz yıllar süren uykularından uyandırınca onlardan biri ötekilerine şöyle dedi: Ne kadar kaldınız burada? Ne kadar uyudunuz? Bir gün, yahut bir günden daha az kaldık dediler. Ama baktılar birbirlerine ve her halde durumlarının bu söylediklerine pek uygun olmadığını biraz biraz anlamış olmalılar ki; işi, her şeyi en iyi bilen Allah'a havale ettiler ve dediler ki ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir.

Diyorlar ki ne kadar kaldığınızı en iyi bilen Rabbinizdir. Ne hoş bir ifade değil mi? İşte imanın gündemi. İşte Allah'ın zikri. İşte işin Allah'a havalesi. Allah'tır ancak onların orada ne kadar kaldığını bilen. Allah'tır her şeyin en iyisini, en doğrusunu bilen. O'nun gibi bilgisi tam olan, eksiksiz olan kim var da? Bu konu önemlidir. Çünkü kıssanın sonunda bu gençlerin sayıları konusunda insanların tartışmaları gündeme getirilecek. Nedense insanlar böyle kendilerine lâzım olmayan şeylerin peşine düşüyorlar. Halbuki Allah bilen olduğuna, ama bize de net bir şekilde bildirmediğine göre bizim susmamız gerektiğini, işin en doğrusunu Allah bilir dememiz gerektiği vurgulanıyor.

Evet, Allah onları birbirlerine ne kadar kaldıklarını sorsunlar diye kaldırdı. Sordu içlerinden biri; "ne kadar kaldınız?" Elbette bir Allah yasası olarak uyandıklarında orada ne kadar kaldıklarını sorgulayacaklardı. Bizler de bugün nerede, ne adına ve ne kadar kaldığımızı sormak, sorgulamak zorundayız. Bir plan uğruna, bir eylem adına bir yola çıkmışsak, bir yerlerde o hedefimize bir mola

vermiş, biraz oyalanmışsak veya bir uyku, bir gaflet tutmuşsa bizi, elbette bunu kendimize sormak zorundayız. Ne kadar kaldık? Ne kadar oyalandık? Ne kadar hedeften ayrıldık?

Sordular birbirlerine ne kadar kaldıklarını. Dediler ki bir gün, ya da daha az bir süre burada kaldık. Anlayamadılar. Nasıl anlasın-lardı? Çünkü onlar bir âyettiler. Allah'ın kendileri aracılığıyla kıyamete kadar kullarına zamana egemenliği, zamana etkinliği konusunda mesaj ulaştıracağı seçilmiş kimselerdi onlar. Onun için ne kadar kaldıklarını bilemediler. Bilmemeleri gerekiyordu çünkü. Yarın kıyamet günü insanlar da aynı şeyi söyleyecekler. Bir kuşluk vakti kadar ancak dünyada kaldık diyecekler. Yâni öyle değil mi? Söyleyin 50 yaşında, atmış yaşında olanlar, bir gün gibi gelip geçmedi mi bu ömürleriniz? Öyleyse gelin acele edelim, çünkü sadece bir gün gibi gelip geçiyor bu hayat.

Ve uyandıktan sonra açlık hissederler. Yemek ihtiyaçları oldu. Orada yemeden yaşamışlardı. Allah acıkmayacak şekilde doyuruvermişti onları. Tıpkı çölde İsrail oğullarını bıldırcın eti ve kudret helvasıyla doyurduğu gibi. Ya da bizler çocukken, hiç haberimiz bile yok-ken anlarımızın göksünde sütü daha biz doğmadan hazır edip beslediği gibi. Ya da işte şu anda Allah'ın dediği gibi yaşayan nicelerini hiç çalışmadıkları halde Rabbimizin doyurup beslediği gibi.

Ellerinde gümüş paraları vardır, içlerinden birini şehre göndermeyi düşünürler. İçinizden birini şehre gönderin de size yiyecek getirsin. Ama müşrik bir şehrin yiyeceklerine de güvenilmez, kestikleri yedikleri helâl mı haram mı böyle bir toplum buna pek dikkat etmez. En iyisi mi yiyecek için şehre inen kişi bizim için yiyeceklerin helâlini ve temizini araştırsın. Aman bir de orada, şehirde dikkatli davransın ve sakın sizi kimseye duyurmasın dediler. Çünkü eğer kaçıp kurtulduğumuz bu müşrik toplum bizim yerimizi tespit ederse sizi ya öldürürler ya da size zor kullanarak işkence ederek kendi milletlerine kendi sapık dinlerine döndürürler. O zaman da ebedîyen kaybedersiniz dediler.

Onun içindir ki gidenin cesaretli ve ferasetli olması gerekiyor. Çünkü karışık, kozmopolit bir toplum. Nereden kazandıkları, neler yiyip içtikleri belli değil. Yiyecek diye insanların ağızlarına sunduklarının içinde neler var, neler yok hiç belli olmayan bir toplum. Ne yapsınlar böyle bir şehirden bir şeyler alırken? Mevcudun en temizini, en helâlini araştırıp alsın. Çünkü vücudun, aklın, beynin, gözün, kulağın, elin, ayağın yapı taşlarıdır yenenler. Bir de bizi sezdirmesin, bizi hissettirmesin. Eğer onlar sizi fark ederler, yakalarlarsa sizi taşa tutarlar. Ya da sizi kendi dinlerine döndürürler. Bunun için ellerinden gelen her şeyi yaparlar.

Sanki bu âyetler bize diyor ki; ey müslümanlar unutmayın kâfirler sizi dinlerine döndürmeye çalışacaklar. Din bir yaşam biçimidir. Din bir hayat programıdır. Ev tefrişinden sofra tanzimine, ticaret şeklinden eğitim programlarına kadar hayatın tümünü kapayan programlar manzumesidir. Öyleyse sizler onların dinine girmeyin, onlar gibi olmayın, onlar gibi bir hayatın, bir programın insanı olmayın. Demek ki birileri var ayrı bir dinde, bizler varız ayrı bir dinde, biz onların dininde olmayacağız. Bizim dinimiz, bizim hayatımız, hayat programımız Allah endeksli olacak. Eğer onların dinlerine dönersek artık felâha eremeyiz, kurtulamayız, helâk oluruz Allah korusun.

Anlaşılıyor ki bilinmeme konusunda dikkatli davranmalarının sebebi işte bu korkularıdır. Allah korkusu. İman korkusu. Ya ölüm, ya da dinden döndürülmek sûretiyle dünyalarını da âhiretlerini de berbat etme korkusu. Çünkü aradan yıllar geçtiğini, korktukları kralın ve o krala kulluk eden müşrik toplumlarının geberip gittiğinin farkında değillerdi. Çünkü kendi hesaplarına göre daha dün şehri terk edip kaçmışlardı mağaraya. Olup bitenlerden haberleri olmadığı için tedbir alıyorlar ve gönderiyorlar içlerinden birini. Gönderdiler içlerinden birini şehre. Meselâ elli yıl önce Konya'yı terk edip tekrar dönen bir adam bu şehrin sokaklarını tanımakta çok zorlanır değil mi? O da şehri tanımakta zorlandı. Bir taraftan da insanlar kendisini tanımasınlar diye azami gayret gösteriyordu. Onlar istedikleri kadar bilinmemek için tedbir alsınlar bakın Allah buyurur ki:

21. "Böylece, Allah'ın sözünün gerçek olduğunu ve kıyâmetin kopmasından şüphe edilemeyeceğini bilmeleri için, insanların onları bulmalarını sağladık. Nitekim halk, bunların hakkında çekişip duruyordu: "Onların mağaralarının çevresine bir bina kurun" diyorlardı. Oysa, Rableri onları çok iyi bilir. Tartışmayı kazananlar: "Onların mağaralarının çevresine mutlaka bir mescid kuracağız" dediler."

Rabbimiz buyurur ki biz onları tanıtıverdik o kent insanlarına. Bildiriverdik onları, onlara. Neden? Çünkü onlarla Allah kullarına bir mesaj sunacaktı. Allah onlarla kıyâmete kadar tüm insanlığa görsel bir âyet sunacaktı. Rabbimiz buyuruyor ki; Biz onları insanlara gösterdik. O şehirdekileri onlardan haberdar ettik. Hattâ kıyamete kadar gelecek insanları haberdar ettik onlardan. İşte şu anda bizler de haberdar olduk. Onlar tanısınlar için onların huzuruna gönderdik onu. Değilse orada ölür giderler, bir süre sonra bakarlardı bir mağarada üç beş ceset, ya da çürümüş kemikler bulunurdu. Ama Allah onları diriltti ve insanlara tanıttı. Ne için? Şu iki şeyin mesajını insanlara sunmak için: Birincisi ölüm haktır, diriliş ve kıyamet haktır.

İkincisi; İnananlar galip gelecektir. Güç ve kudret sahibi Allah-tır. Allah birilerini korumayı murad etti mi, Allah bir inancı korumayı diledi mi, onu hiç kimsenin hatır ve hayaline gelmeyecek bir biçimde koruma altına alabilir. Hiç kimse O'na karşı gelemez. Hiç kimse O'-nun koruduklarının kılına bile dokunamaz. Kâfirler mağlup olacaktır. İnkâr edenler rezil ve rüsva olacaktır. İşte bunlar Allah'ın vaadidir. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. İman edenler hep kurtulurken, inkâr edenlerse hep mahvolmuşlardır.

Evet, ayrıldı aralarından biri ve dikkatlice şehre indi. Temiz yiyecek aradı orada arkadaşlarına. Ama ne kadar da dikkatli davranırsa davransın halk tanıdı onu. Belki yabancı birisi olarak tanıdılar. Bel-ki geçmişten birisi olarak yıllar öncesinden gelen birisi olarak tanıdılar. Yahut tarihin geçmiş zamanlarından beri dilden dile dolaşan şanlı bir kıyamın kahramanlarından birisi olarak tanıdılar. Tanıdılar çünkü tanıtmak istiyordu Rabbimiz. Tanıdılar çünkü Rabbimizin insanlığa sunmak istediği âyetlerinden bir âyetti onlar. Allah bu âyetle istedi ki tüm insanlık Allah'ın vadinin hak olduğunu anlasın. Allah istedi ki insanlık Allah'ın dostlarını koruduğunu anlasınlar. Üç beş kişi de olsalar, güçsüz de olsalar, karşılarında koskoca bir dünya da olsa Allah kendi adına kıyam edenleri koruyacağını, onları zafere ulaştıracağını ve karşılarındaki güçlerin ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar tümünü mağlup edeceğini böylece vadini gerçekleştireceğini anlasınlar.

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Rabbimiz vadini ne kadar güzel gerçekleştirdi! Müşrik bir topluma karşı Allah adına kıyam etmiş üç beş genç dimdik ayakta ama onlara zulmetmek isteyenlerin hepsi geberip gitmiş. Hepsi sistemleriyle beraber, şirkleriyle beraber yok olup gitmiş. İşte insanlar kıyâmete kadar bu gerçeği anlasınlar diye onları tanıttık diyor Rabbimiz.

Bir de kıyâmet saatinin hak olduğunu, öldükten dirilmenim şüphe götürmez bir gerçek olduğunu bilsinler ve anlasınlar diye onları kaldırdık ve tanıttık diyor Rabbimiz. Tüm dünya insanlığının o gençlerin yüz yıllar sonra dirilişlerine şahit olsunlar da kıyâmetin vukuu konusunda şüpheleri kalmasın diye bunu yaptık diyor Rabbimiz.

Evet şehir halkı tanıdılar onu. Yıllar önce zalim bir iktidardan kaçan o yiğitlerden birisi karşılarındaydı. Halk şaşırıp dehşete kapıldılar. Bir zamanlar kendilerinin şu anda yaşadıkları Îslâmi hayatı gerçekleştirebilmek için Allah adına kıyam eden, her şeylerini terk eden şanlı atalarından biri karşılarındaydı. Çünkü artık düzen değişmişti, toplum değişmiş ve bu gençlerin bir zamanlar mücâdelesini

verdikleri hak din hayata hâkim olmuş, zalimler geberip gitmiş ve toplum müslüman olmuştu.

Evet herkes anladı ki Allah'ın vaadi hak oldu. İnsanlar ölecekler ve dirilecekler Allah'ın vadi haktır. Üç beş genç galip gelecek, Allah'ın vaadi haktır. Kâfirler üç beş gencin bile hakkından gelemeyecekler, Allah'ın vaadi haktır. Allah adına kıyam edenlerin arkasında Allah vardır, Allah'ın vaadi haktır. Kâfirler yok olmuş, Allah'ın vaadi haktır. İşte gördüler bunu, işte biz de görüyoruz ki bu gençler galip geldiler.

Şehir halkı bu yiğidin peşine takıldılar, onunla birlikte mağaraya gittiler. O yiğit arkadaşlarının yanına girdi ve bir daha dışarıya çık-madılar. Onların görevleri bitmişti artık Allah onları huzuruna almıştı. Onlar Allah'ın âyetleriydiler ve Allah'ın kendilerinden istediği mesajını sunmuşlar ve artık görevleri bitmişti.

Sonra şehir halkı onların durumunu tartıştılar aralarında. Onlardan kimileri dediler ki bunların üzerine bir bina yapalım da daha sonra insanların onları kutsallaştırıp müşriklerin onlardan istifade etmelerine ve kötüye kullanmalarına engel olalım dediler. Ama idareciler ise bunlardan istifade etmek istediler. Dediler ki bunların üzerlerine bir mescid yapalım. Onlar bunu kendilerine kullanmak istediler. Kendi reklâmlarına, kendi çıkarlarına onları alet etmek istediler.

Evet, birbirlerine galip gelmek için onların halleri ile alâkalı fikirler ileri sürmeye başladı toplum. Allah'ın rızasına, lütfuna ulaşan bu mağara ashabının durumlarını tartışıyorlardı. O gün başlayan, ama bitmeyen, yıllar yılı devam eden bir tartışma. Sanki toplum üçe ayrıldı ve onlardan birileri dediler ki, yapılanmanızı onlar üzerine bina edin. Onlar üzerinde bir yapılanma, onlar üzerinde bir program yapın. Hayatınızı ona göre değerlendirin. Lâkin Allah hemen uyarıverdi onları: "Rabbuhum a'lemü bihim" Niye onlara bina edeceksiniz yapılanma-nızı? Niye onlara bina edeceksiniz hayat programınızı? Unutmayın ki onları da en iyi bilen Allah'tır. Neden Allah'ı bir kenara bırakıp da her şeyinizi onlara endeksleyeceksiniz? Kıyam onlar gibi yapılır, secde onlar gibi gerçekleştirilir, söz onlar gibi söylenir, amel onlar gibi işlenir, kıyafet onlar gibi giyilir, adım onlar gibi atılır, tavır onlar gibi belirlenir. Niye öyle? Neden onlar gibi ayarlayacaksınız? Oysa onlar bir insandır ve yanılabileceklerdir.

Unutmayın ki sizler Allah'ın dediği gibi olmak zorundasınız. Efendim, onlar Allah'ın Salih kullarıdır ve bizler onlar gibi olmak zorundayız. Oysa onlar gibi olarak müslüman olunmayacaktı. Allah'ın dediği gibi olarak müslüman olunacaktır.

Bir grup da dedi ki, biz hayatımızı yaşarız, onları şöyle mûtena bir yere, seçkin bir yere koyarız, zaman zaman ihtiyaç hissettiğimiz tapınma ve coşma olgularımızı da onlarla giderir, bu yönlerini topluma empoze ederiz, burada kullanırız diyorlar.

Evet kimileri yapılanmalarını onlar üzerine kuracaklar, dinsel hayatlarını onlarla dolduracaklar, tapınılarını, dindarlıklarını onlara benzemeye bina edecekler veya onları bir yerde bir secdegâh makamında tutacaklar. Hayatın tümünde başka programlar geçerli olacak, ama işte böyle zaman zaman özel günlerde, kutsal zamanlarda onlarla beraberlik kuruvermek yetecekti onlar için. Yâni aslında harcamaya başladılar onları.

Veya az evvel ifade ettiğim gibi idareciler, yönetici kadro onlar üzerine bir mescit inşâ ederek onları kullanmak istediler. İdareciler her dönemde böyledirler. Tekkeleri, türbeleri kapattıklarını söylerler ama para getireceğine veya kendi reklâmları adına kullanabileceklerine inandıkları türbeleri de hep açık tutmaya çalışırlar. Halbuki önemli olan bu gençlerin türbeleri, yaşadıkları şehir değil veya önemli olan bu gençlerin sayıları da değildir. Önemli olan bu gençlerin bize sundukları mesajlarıdır. Ama ne gariptir ki kimi insanlar onların sundukları mesajdan ziyâde bu tür şeylerle meşgul olurlar. Bakın Allah diyor ki:

22. “Karanlığa taş atar gibi, "Mağara ehli üçtür, dördüncüleri köpekleridir" derler, yahut, "Yedidir, seki-zincileri köpekleridir" derler. De ki: "Onarın sayısını en iyi bilen Rabbimdir. Onları pek az kimseden başkası bilmez. "Bunun için, ey Muhammed! Onlar hakkında, bu kısaca anlatılanın dışında, kimseyle tartışma ve onlar, hakkında kimseden bir şey sorma.”

Rabbimizin bu âyetlerinde kendilerine sunduğu mesajı anlamaya çalışmak yerine kendilerini hiç mi hiç ilgilendirmeyen konularda insanların tartışmalarına şahit oluyoruz. Gayba taş atar gibi, karanlığa taş atar gibi diyecekler ki, bu gençler üç kişiydiler ve dördüncüleri köpekleriydi. Kimileri de diyecekler veya diyorlar ki beş kişiydiler bunlar, altıncıları köpekleriydi. Sanki gayba taş atar gibi ne dediklerini, ne söylediklerini bilmiyorlar. Kendilerince gûya kıssada Allah’ın boş bıraktığı bölümleri doldurmaya çalışıyorlar. Sanki Allah o bölümleri bilememiş, ya da unutmuş gibi. Onların sayıları yedidir sekizincisi de köpekleri.

Evet tartışmalarının konusu bu. Onlar üç kişiydiler. Bu sayıları çok önemliydi ya sanki. Yaptıkları o kadar önemli değildi, çoktan unutmuşlardı yaptıklarını. Kıyamları, imanları, teslimiyetleri o kadar ö-nemli değildi. Bazıları da onlar şu kadardı da filan demeye çalışıyorlar. Halbuki Rabbimiz bu kıssasıyla bize onların sayısından öte şöyle diyor: Onlar bir gruptu, haydi bakalım onlara sizler de katılın. Siz de onların yanında, onların kıyam makamında yerlerinizi alın diyor.

Hani tavaf da böyledir değil mi? Bir hareket var, devam ediyor biz de ona katılacağız. Çünkü o harekete katılmamız onu artırmayacak, ona belli bir şekil kazandırmayacaktır, ama ona benim katılmam bana kazandıracaktır. İşte tıpkı onun gibi Ashab-ı Kehf bir grup olarak tanıtılıyor ve bize sen de gir onların içine deniliyor. Haydi siz de Rabbim Allah deyin. Hayata O'ndan başka program yapıcı tanımıyo-rum deyin. Onlarla beraber olun. Tıpkı onların uyuduktan sonra hayata dönüşleri gibi, sizler de uyanıp hayata dönün. Yıllardır uykudaydınız, dalgındınız, kitaptan, sünnetten uzaktınız, haydi uyanın artık. Sizin neyinize gerek onların sayıları, ya da o mağarada ne kadar kaldıkları?

Oysa onlar bu yaptıklarıyla gabya taş atıyorlardı. Yâni karanlıkta göz kırpıyorlardı. Asla bilemeyecekleri, bilmeleri mümkün olmayan bir konu üzerinde söz söylüyorlardı. Size neydi bundan? Ama bunu önce kendimize söylemek zorundayız. Allah için şöyle bir düşünelim. Acaba bizler de şu anda bize hiç mi hiç lâzım olmayan konular üzerinde böyle münâkaşa ettiğimiz olmuyor mu? Nenize lâzım bunlar deniliverse ne diyeceğiz? Yâni o konuda Allah bir şey dememiş, peygamber bir açıklamada bulunmamışsa nemize gerek de konuşuyoruz onları?

Öyleyse bizim susmamız gereken konuları iki ana grupta toplayabiliriz. Birisi; bize kulluk sağlamayan, bizi cennete götürücü olmayan, cehennemden kurtarıcı olmayan konular. İkincisi; evet İslâm'ın o konuda bir şeyler söylediği, ama bizim bilmediğimiz konularda da susacağız. İslâm'ın o konuda ne dediğini bilmeden konuşuyorsak, gabya taş atmaktan başka bir şey yapmadığımızı bilmek zorundayız. Yok köpekleri şöyleydi, yok adları böyleydi, yok yaşları böyleydi… Birileri de şöyle diyor; bırakın tartışmayı, onlar yedi kişiydiler, sekizincileri de köpekleriydi.

Bu son ifade ya o kimselerin tartışmalarının ve sözlerinin ve zırvalarının devamıdır, yahut da bu Allah'a ait onların gerçek sayılarıyla alâkalı bilgidir. İbni Abbas efendimizden bir rivâyet var: Der ki onların sayıları yedidir ve sekizincileri de köpekleridir. Baksanıza Rabbimiz onların sayılarını bilen çok az kimse var

diyor, işte ben bu az kimselerdenim. Eğer bu rivâyet doğruysa, sahihse o zaman bunların sayıları yedidir, sekizincileri de köpekleridir.

De ki onların sayılarını ancak Rabbin bilir ve onların sayısını bilen çok az insan vardır. Yine bilen Allah oldu. Peki Allah onu bilir, onu bilir, onu bilir de neyi bilmez söyleyin. Ne yiyeceğimizi mi? Nasıl bir yeme modelinden yana olacağımızı mı? Nerelerden kazanıp, nerelerde harcayacağımızı mı? Nasıl bir hukuktan yana olacağımızı? Nasıl bir siyasal yaşam takip edeceğimizi mi? Neyi bilmez Allah? Elbette Allah her şeyi bilir. Ama bakın bu sûre ısrarla bunu gündem ya-pıyor.

Öyleyse ey peygamberim! sen bu anlatılanlar dışında, Rab-binin sana beyan buyurduğu bu açık ifadelerin dışında bu konuda kimseyle tartışmaya girme ve bu konuda da kimseden fetva isteme. Bu konuda bu açıkça verilen bilgiler dışında hiç kimseden bir bilgi sorma. Hiç kimseyle bu konuda tartışmaya girme. İşte Kehf ashabının durumu bu kadardır. Sana lâzım olan kadarını, size lâzım olan bölümü Allah çok açık ve net bir biçimde anlatmıştır, gerisiyle ilgilenme. İşte bir mağara, işte Allah için kıyam eden gençler, işte Allah'ın onları koruması ve işte yüz yıllar sonra Rabbinin onları hayata tekrar geri döndürmesi. Sen bunları düşün ve problemleri bununla çözüme kavuştur.

23,24. "Herhangi bir şey için, Allah'ın dilemesi dışında: "Ben yarın onu yapacağım" deme. Unuttuğun zaman Rabbini an ve şöyle de: "Umulur ki, Rabbim beni doğruya daha yakın olana eriştirir. "

Ve bir de ey peygamberim! herhangi bir şey hakkında yarın onu yaparım deme, inşallah onu yaparım de. Unuttuğun zaman da hemen hatırlar hatırlamaz Rabbini an ve ümit ederim ki Rabbim beni doğruya ulaştırır de. Bir şey mi yapacaksın? Yarınla ilgili bir tasarın, bir programın mı var? Sakın ha yarın ben şunu mutlaka yapacağım deme pozisyonunda olma. Ancak inşallah de. Allah dilerse, Allah izin verirse de. Diyelim ki insanlığın sebebiyle unuttun, hatırlar hatırlamaz yine O'nu gündemde tutuver. Ya Rab de, affet de, istiğfar et. Ve de ki, umarım ki Rabbim bundan daha güzeline, daha doğru olana beni yaklaştıracaktır.

Öyleyse hayatımıza, yarınımıza, yapacaklarımıza kendimiz kâ-diriz zannetmeyelim. Hep Allah'a muhtaç olduğumuzu unutmayalım da yapacağımız her iş konusunda inşallah demeyi unutmayalım. Allah'ın her ân hayata etkin ve egemen olduğunu unutmadan bir hayat yaşamaya çalışalım inşallah. İşte müslümanların buna imanına kader diyoruz.

Hayatta bu konuya bîgâne davranan nicelerinin başına nelerin geldiğini bilirsiniz. Allah'ı diskalifiye ederek yarın şunu şunu yapacağım diyen nicelerinin her şeylerini kaybettiğini biliriz. Bir hadislerinde Rasûlullah efendimizin şöyle buyurduğunu biliyoruz: "Yarınki programları konusunda eğer insanlar Allah'a kul köle olarak plan ve program yapmazlarsa onlar, kesinlikle helâktedirler"

Ehl-i kitap, yahut Mekkeli müşrikler Allah'ın Resûlünden bu konuyu Ashab-ı Kehf'in kıssasını sormuşlar Rasûlullah da yarın gelin size haber vereyim buyurmuştu. İnşallah demeyi de unutmuştu. Ertesi günü geldi ki vahiy gelmedi. Hattâ rivâyetlere göre bir süre vahyini kesivermişti Rabbimiz. Ve nihâyet daha sonra gelen bu sûresinde Rabbimiz hem peygamberini, hem de onun yolunun yolcusu olan bizleri bu konuyla uyarıverdi.

Öyleyse bizler de her işimizde her kararımızda inşallah de-meyi, maşallah demeyi unutmamalıyız. Her sözümüzde inşallah diyelim, her işimizde maşallah diyelim. Unutmayalım ki Allah her konuya güç yetiren, her istediği yapan, her şeyi var eden, yaratan, bilendir, tam ve mükemmel bilendir.

İnşallah meşietin Allah'a ait olduğunu anlamak, kavramak ve bu idrakle îman etmek demektir. Meşiet; dilemek demektir. Allah dilerse, Allah isterse, Allah izin verirse. Bu elde bir diyeceğiz bir kere. Ama Allah dilerseden sonra kişi kendinin dilemesini mutlak ortaya koyarsa, bu Allah'la dalga geçmek demektir.

Yâni yapacağı her hangi bir iş konusunda inşallah der de bir adam, yâni Allah dilerse, Allah izin verirse der de, ama bu işe kendini mutlak etkin ve yetkin zanneder ve öyle davranırsa bu inşallahla dalga geçmek demektir. Meselâ birine kafayı taktı bir delikanlı, onunla evlenecek, tamam inşallah. Ama öyle ısrar ediyorsa ki her çareye baş vuracak, illâ da evlenecek onunla. Veya bir yerden dükkan tutacak adam veya bir işin başına geçecek, biriyle beraber olacak, veya birine engel olacak, inşallah demiyor mu? Diyor ama kafaya öyle bir takıyor ki bu işi, mutlaka yapacak onu. Sanki bu konuda Allah haşa istese de yapacak istemese de. İşte bu Allah korusun da inşallahla dalga geçmek demektir.

Meselâ arkadaşın biri evlenme çabasındaydı, tamam inşallah da diyordu maşallah da diyordu. Ama konuşmasına bir bakın ki her şeye rağmen yer yerinden oynasa da onu alacaktı. Mümkün değil onu kimseye yar etmem diyordu. E hani inşallah diyordun? Hani Allah isterse, Allah dilerse diyordun? Nerde kaldı inşallah? Belki de onunla evlenmeni istemiyordu Allah. Belki o makama gelmene razı değildi Allah. Hayır öyle değil. Adam hem inşallah diyor, hem de o makama

gelebilmek için Allah istese de istemese de her şeyini, namusunu, iffetini fedâ ediyor. İşte bu inşallahla dalga geçmek demektir.

Allah korusun da bugün müslümanın yalanı olmuş inşallah. Müslümanlar inşallah dedi mi nerdeyse bir sene sonraya söz veriyorlar. Oysa diyecekler, yarın öğle namazında buluşalım inşallah. Bu ne demek? İslâm'ın mâzeret kabul ettiği şeyler dışında orda olacağım demektir. Çok acil bir vaka olmadıkça hastalık gibi, ölüm gibi, mutlaka orada olacağım demektir bu. Öyleyse sözlerimize dikkat edelim durup dururken kendimizi münâfık yapmayalım.

Bundan sonra bu gençlerin mağarada kalış süreleriyle alâkalı da bir şeyler söyleyecek Rabbimiz:

25. "Onlar mağaralarında üç yüz dokuz yıl kaldılar derler."

Onlar mağaralarında tam üç yüz yıl kaldılar ve dokuz daha ilave edildi. Bu Arapça'da bir ifade tarzıdır. Araplar arasında o dönemde çok yaygın kullanılan bir ifade tarzı olduğundan Rabbimiz böyle buyurmuş. Onlar mağarada üç yüz yıl kaldılar, dokuz daha kattılar. Ama sen şöyle söyle ey peygamberim; bırakın bu tartışmaları, sayıları konusunda tartıştığınız gibi, bir de mağarada kalış süreleri konusunda tartışmalara girmeyin.

26. "De ki: "Onların ne kadar kaldığını en iyi Allah bilir. Göklerin ve yerin gaybı O'na aittir. O, ne mükemmel görendir! O ne mükemmel işitendir! İnsanların O'ndan başka dostu yoktur. O, hiç kimseyi hükümranlığına ortak kılmaz. "

Onların orada ne kadar kaldıklarını en iyi bilen Allah'tır. Allah onların orada ne kadar kaldığını en iyi bilendir. Allah'tır en bilen, tam bilen. Üç yüz yıl kaldılar, bir de dokuz yıl ziyade ettiler. Yâni üç yüz dokuz yıl mı? Hayır öyle değil. Bu tartışmalar da size bir fayda sağlamayacak. Unutmayın ki onların orada ne kadar kaldıklarını en iyi Allah bilir. Gökler ve yeryüzünün gaybını bilen O'dur.

Yukarıdaki söz eğer Rabbimize aitse o zaman şöyle diyeceğiz: Rabbin biliyor ki onlar orada 309 yıl kaldılar. Ama eğer bu söz de önceki zırvaların devamıysa o zaman bilmiyoruz onların ne kadar kal-dığını, aslını Allah bilir diyoruz. Eğer bilen Allah 309 yıl demişse Allah'ın dediği doğrudur diyoruz. Çünkü göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir, Ondan daha iyi hiç kimse bunu bilemez. O ne

güzel işitir ve ne güzel görür. Onun berisinde onlar için ne bir veli, ne de hükmünde ortağı vardır. Mülk tümüyle Onundur mülkünde hiç kimseyi kendisine ortak etmemiştir, hiç kimseyi bu konuda yetkili kılmamıştır.

Bazıları Allah bilir sözünden hareketle bunu diyenin Allah değil de başkalarının olduğunu, işin aslını ancak Allah'ın bildiğini demeye çalışmışlar. Kimileri de bu bölümün Allah'a ait olduğunu söylemişler. O zaman 309 yıl mı? yoksa 250 yıl mı? bunu sadece Allah bilir ve bizim için de fark etmeyecektir. Öldükten sonra dirilten Allah; bin yıl da olsa diriltme kudretine sahiptir.

Allah semavat ve arzın gaybını bilendir. Gaybın anahtarları elinde olandır. Kur'an'ın başka yerlerinden öğreniyoruz ki bu gaybını da kimseye ezdirip bozdurmayandır Rabbimiz. Yâni kimseyi buna muttali kılmayandır. Ee efendim Allah bunu başkalarına da bildire-mez mi? Elbette isterse bildirebilir de ama Allah bunun yasasını koy-muş ve bunu belirlemiştir. Onu kimseye muttali kılmam diyor.

Meselâ Allah dilerse kendisi gibi bir Allah daha yaratamaz mı? Son elçisi olan ahir zaman Nebîsinden sonra bir elçi daha göndere-mez mi? Evet gönderebilir ama bunun yasasını koymuş ve bitirmiş, bundan sonra bir daha elçi göndermeyeceğim demiş ve bitirmiş. Gaybımı da kimseye açmam demişse bunun yasasını koymuşsa, artık bunu kurcalamanın da anlamı yoktur.

27. "Ey Muhammed! Rabbinin kitabından sana vahy olunanı oku; O'nun sözlerini değiştirecek yoktur. O'ndan başka bir sığınılacak da bulamazsın."

Burada kıssa bitiyor. Rabbimiz kitabının Kehf sûresinde peygamberine vahy ettiklerini elçisine okudu. Elçisine anlattı. Şimdi de ona okuduğu bu âyetlerin onun tarafından bize okunmasını emrediyor. Allah elçisinin kendisine indirilen bu kitabı bize okumasını emrediyor. Allah'ın Resûlü Allah'ın kendisinden istediği biçimde okuyordu Allah'ın kitabını. Sürekli gündemde tutuyordu bu kitabın âyetlerini. Allah'ın Resûlü bunu önce sahabeye okudu, şu anda da bize okuyor. Sanki efendimizin ağzından dinliyormuş gibi kıssayı dinledik. Biz de okuyacağız hem kendimize hem de en yakınlarımızdan başlamak sûretiyle herkese.

Onun sözlerini değiştirecek yoktur. Acaba bugün bizler de bu Ashab-ı Kehf gibi olursak Allah bize de yardım eder mi? demeyin. Biz de eğer bu gençler gibi yapar, Allah için bir kıyamı gerçekleştirecek olursak kesinlikle inanalım ki Allah bize de yardım edecektir. Tüm düşmanlarımıza karşı bizi de koruyacaktır. Allah'ın dışında bir melce, bir sığınak da yoktur. Vekil Odur ve O ne güzel vekildir. Koruyucu Odur ve ne güzel koruyucudur O. O gün o müslümanları âyet olarak

şereflendiren ve kıyâmete kadar ümmete örnek yapan Allah unutmayalım ki aynı yolun yolcularını da aynı şerefle şereflendirecektir. Onları da ölümsüzlüğe ulaştıracaktır. Kendisine sığınanları mutlaka koruyup rüşte ulaştıracaktır.

İşte üç beş genç ve karşılarında bütün dünya. Matematik hesaplarına göre onların başarması kesinlikle mümkün değil. Ama gördük ki Allah'ın izniyle başarıya ulaştılar. Kıyâmete kadar Allah yolunda olan müslümanlar hep kazanacak ve karşılarındaki kâfirler ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar hep kaybedecekler. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen yasasıdır.

Sûrenin bu bölümünde son derece açık ve net bir şekilde gör-dük ki imanla maddecilik, imanla materyalizm arasındaki savaş böylece imanın galibiyetiyle son buluyor. Sebepleri putlaştıran, eşyayı putlaştıran ve maddenin ötesinde bir Allah'ın varlığını reddeden küfür taraftarlarıyla, tüm bu sebeplerin, maddenin ve eşyanın, âlemin yaratıcısı mutlak egemen bir Allah'ın varlığına iman eden iman taraftarları arasındaki kavga inananların zaferiyle sonuçlanıyor. Allah için dünyalarından, rahatlarından, devletlerinin kendilerine lütfedeceği makamlardan, ailelerinden, akrabalarından, dostlarından, vatanlarından, evlerinden, barklarından vazgeçebilenleri bekleyen Allah desteği ve zaferi. Evet hem dünyada, hem de âhirette güzel âkıbet muttakilerindir.

Gördük ki toplum ve zalim iktidar taraftarları putlara, şehvetlere, maddeye ve kuvvete tapınmaya başlamıştır. Maddeci ve materyalist bir anlayışla sadece görünene inanan, onun ötesinde başka hiçbir değer tanımayan, tüm imanî ve ahlâki değerleri reddeden bir duruma gelmiştir. Bu mantığın getirdiği tabii bir sonuç olarak iktidarda bulunanlar doyumsuzca ülkenin tüm gelir kaynaklarına el koymuş ve gücüne güç katmıştır. Ulaştığı bu gücün sarhoşluğuyla kendisini tanrı görmeye başlayan iktidar kendisi gibi düşünmeyen, kendisi gibi inanmayan, kendisi gibi yaşamayanların peşine takılmıştır. Tek tip insan, tek tip inanç dayatmasıyla insanları takibe almıştır.

İşte böyle boğucu bir ortamda bir kısım gençlerin kalbine İsa'nın (a.s) hayatbahş olan mesajı ulaşır. Bu kutlu peygamber mesajıyla dirilen bu gençler sebeplerin ötesinde işleyen mutlak iradeyi, Allah'ı tanırlar. Sebeplere de, devlete de, devlet kapısına da, topluma da asla boyun eğip teslim olmamaları ve sadece Allah'a güvenip teslim olmaları gerektiğinin bilincine erdiler. Allah'ın sebepler sebebi olduğunu, tüm sebeplerin yaratıcısı ve sahibi olduğunu anlayıverdiler.

Her kim ki böylece Allah'a iman eder ve teslim olursa kesinlikle bilelim ki Allah da onu destekleyecek, ona sabır, sebat, güç, kuvvet, rüşt işlerinde başarılar, kolaylıklar verecektir. Tüm sebepleri onun hayrına, yardımına seferber edecektir.

Evet inançsız bir dünyaya sahip olmaktansa, imansız, izzetsiz, hürriyetiz ve şerefsiz bir hayata sahip olmaktansa hayatsız, malsız, mülksüz, makamsız, ikbalsiz bir imana sahip olmayı yeğleyenler var ya Allah imanlarını onların imdadına koşturuveriyor. İman ve hidayet onların yollarını açıveriyor. İmanları onlara her yerde ve her konumda sadece Rablerine güvenmeleri, Rablerine sığınmaları ve Onun istediği yolda olmaları gerektiğini söyleyiveriyor, onlara bu yolda sabır ve kararlılık veriyor.

Dikkat ederseniz birlikte gerçekleştirdikleri bu kıyamın sonunda yine birlikte hareket ediyorlar, bölünmüyorlar, parçalanmıyorlar, her biri ayrı bir yere kaçmayı, her bireri ayrı bir mağaraya sığınmayı düşünmüyorlar. Hepsi birden Rablerine sığınarak aynı mağaraya gi-riyorlar.

Dikkat ederseniz adına kıyam gerçekleştirdikleri Allah'ın güneş, hava gibi tüm nimetlerden onları istifade ettirdiğini görüyoruz. Elbette bu sebeplerin, bu yasaların sahibi olan Allah onları sevdiklerinin emrine ve hizmetine âmâde kılar.

İşte böyle hayatın sahibi olan Allah tüm hayatı, tüm eşyayı, tüm varlıkları, tüm sebepleri sevdiği kul-larının emrine sunarken aynı sebepleri, aynı eşyayı onları putlaştıranların helâklerine sebep kılıveriyor.

Öyle değil mi? Göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin tamamının sahibi ve yaratıcısı olan Allah'ı reddederek, Allah'la çatış-maya girerek, maddeyi, eşyayı, sebepleri, yasaları putlaştıran, onlara tapınmaya başlayan, Allah'a kulluğa ayıracakları akıllarını, bilgilerini, zamanlarını ve imkânlarını dünyayı, dünyada rahat bir hayatı kazanabilmek için seferber edenlere dünya ve topladıkları dünyalıklar hep karşı gelmiştir. Hiç beklemedikleri bir anda, hiç ummadıkları bir ortamda Allah karşılarına çıkmış, yollarını kesmiş ve bu zavallılar kendi icatlarının, kendi vasıtalarının kurbanı olarak geberip gitmişlerdir. Mü'-minlere hayatbahş olan eşya, sebepler bunlar için helâk sebebi olmuştur. Kendi ürettikleri şeylerin mikroplarıyla, kendi ürettikleri harp ve benzeri problemlerle yok olup gitmişlerdir.

Ve işte şimdi Mekke'deyiz. Mekke'de Ashâb-ı Suffa'nın rolünü oynayan, onların misyonunu ve dâvâsını üstlenen bir avuç müslü-man var. Tıpkı onlar gibi Allah'a Allah'ın istediği gibi îman etmiş, Allah'a Allah'ın istediği gibi teslim

olmuş ve hayatlarını Allah adına yaşama mücâdelesi veren bir avuç müslüman. Bilallar, Ammarlar, Sü-heybi Rumilerden oluşan bir avuç müslüman.

Ve bir de Mekke'de Ashab-ı Kehf dönemi zalimlerinin rolünü üstlenmiş müşrikler var. Onların o gençlere yaptıklarını aratmayacak biçimde bu bir avuç müslümanı bir kaşık suda boğmak isteyen Mekkeli müşrikler var. Onlar da diyorlar ki ey Muhammed! Sen bu ayak takımını yanından kovmadıkça kesinlikle bizler senin yanına gelemeyiz. Biz onlarla birlikte oturamayız.

28. "Sabah akşam Rablerinin rızâsını dileyerek O'na yalvaranlarla beraber sen de sabret. Dünya hayatının güzelliklerini isteyerek, gözlerini o kimselerden ayırma. Bizi anmasını kendisine unutturduğumuz ve işinde aşırı giderek hevesine uyan kimseye uyma."

Peygamberim sen sürekli onlarla beraber ol, onları yanından kovma. Unutma ki yarın onlar da tıpkı Ashab-ı Kehf gibi olmaya nam-zet insanlardır. Şu anda horlansalar da, hakaretlere maruz kalsalar da unutma ki onların şu andaki konumu Ashab-ı Kehf'in konumuyla aynıdır. Tıpkı onlar gibi bunlar da seneler sonra yeryüzünün efendisi olmaya namzet kimselerdir. Onlar bir dönem gelecek ki kıyâmete yeryüzünün ölümsüz kahramanları, örnek şahsiyetleri olacaklardır. Kıyâmete kadar insanlık onları baş tacı edecektir.

Evet, ey peygamberim sakın sabah akşam seninle birlik olanlara karşı rahatsızlık gösterme, burun kıvırma, onları yanından kovma. Peki acaba böyle yapmış mı Allah'ın Rasûlü? Sadece Ümmü Mektûm'a küçücük bir tavrının akabinde bile hemen uyarıldığını biliyoruz.

Peki ya bu neyin nesi? Anlayabildiğimiz kadarıyla müşriklerden peygamberimize bir teklif var. Diyorlar ki ey Muhammed, tamam senin yanına gelelim, ama bir konu var ki biz ona tahammül edemi-yoruz. Şu senin yanındaki malsız mülksüz, statüsüz, adam bile diye-meyeceğimiz baldırı çıplaklar var ya, şu seni çepeçevre kuşatanlar var ya, sen onları bizim yanımıza almazsan ancak o zaman gelebiliriz. Kabul edersen geliriz diyorlar. Yâni belki dış görünüşüyle güzel bir teklifti bu. Onların hidâyetine çok hâris olan Allah'ın Rasûlü; acaba bu adamlar biraz biraz dinlerlerse adam olurlar mı? Acaba bizim yakınımızda oluşları onların kalplerini

ısındırır mı? Diye düşünürken, aklından geçirirken Rabbimiz hemen uyarıverir onu. En'âm sûresinde de böyle bir uyarı gelir. Eğer onları kovacak olursan, zalimlerden olursun buyuruluyor.

Peki acaba bu konuda biz ne durumdayız? Peygamber bile böyle yapınca zalimlerden olacaksa, biz ne haldeyiz bu konuda? Allah'ın bize lütfettiği imkânlardan birisini kullanacak durumda olan komşularımıza, bize ihtiyacı olanlara karşı nasıl davranıyoruz? Aman belki bu kardeşimin, bu komşumun evinin ihtiyacı mı var? Hastası mı var? Arabaya mı ihtiyacı var? Onu mu yük sürecek acaba diye mi ka-çıyorsun ondan? Kimlere karşı yan çizmeye çalışıyoruz? Sosyal hayatta gariban bilinenlerden kaçmaya mı çalışıyoruz? Müstahdemlere karşı farklı davranmaya mı çalışıyoruz?

Öyleyse peygamberim, sen onlarla beraber ol, ve sabret. Sa-habi diyor ki vallahi bu âyet geldikten sonra Allah'ın Resûlü biz yanından ayrılmadıkça bizim yanımızdan ayrılmıyordu. Allah'ın bu uyarısından sonra Rasulullah Ashab-ı Kehf konumunda bulunan toplumun bu en garibanlarıyla hayatını birleştiriverminişti. Zîra Allah'ın dininde yeryüzünde hiçbir sınıf ayırımı yoktur. Ne sosyal, ne ekonomik, ne dinsel hiçbir ayırım söz konusu değildir.

Bakın aynı konuda Allah'ın Resûlü En'âm sûresinde de uyarılmıştır:

"Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları Kur'an'la uyar. Onlar için Allah'tan başka ne bir dost, ne bir şefaatçi vardır. Gerekir ki Allah'tan korkarlar. Sırf Allah'ın rızası nı dileyerek sabah akşam Rablerine dua edenleri huzurundan kovma. Onların hesabından sen sorumlu değilsin, onlar da senin hesabından sorumlu değildirler. Onları huzurundan kovduğun takdirde zalimlerden olursun."

İslâm'ın ilk maya tuttuğu Mekke toplumunda Rasûlullah'ın çevresinde onun dâvetine kucak açanlar toplumun en gariban insanlarıydı. Mekke'nin ileri gelen zenginleri, kendini beğenmiş müstekbir, toplumun kalburüstü insanları Resûlü

Ekremin yanına geldikleri zaman, bu gariban insanlarla onun meclisinde birlikte yan yana oturmak şöyle dursun, tükürüklerini bile bu adamlara reva görmüyorlardı. Rasûlul-lah'ın yanına geldiklerinde Bilal gibi, Habbab Bin Eret gibi, Ammar Bin Yasir gibi, Süheybi Rumi gibi garibanları, kendi ifadeleriyle baldırı çıplakları orada, onun yanında gördükleri zaman kahroluyorlar, mahvoluyorlar ve: Ey Muhammed! eğer bizim senin yanına gelmemizi isti-yorsan kov bu adamları. Bu baldırı çıplaklar senin meclisinde bulundukları sürece kesinlikle senin yanına gelmeyiz, gelemeyiz. Biz bu adamlarla birlikte asla oturamayız diyorlardı. Biz aziz, bunlarsa zelil diyorlardı.

Malda, makamda, elbisede, servette, samanda izzet görüyorlardı. Bunlara sahip olanlar aziz, bunlardan mahrum olanlar da zelildir diyorlardı. Ey Muhammed! Kavminden bunlara mı razı oldun? Bu kadar insanın içinden bunları mı seçip beğendin? Yâni sence aramızda Allah'ın nîmet verip üstün kıldıkları bunlar mıdır yâni? Biz bunlara mı tabî olacağız? Bunlara mı uyacağız? Senin bu anlayışından vazgeçip bize bu adamlardan ayrı bir meclis yapmanı istiyoruz. Dışarıdan gelen Arap elçilerinin bizleri bu düşük insanların yanında görmelerini iste-miyoruz, buna tahammül edemiyoruz diyorlardı. Biz senin yanından ayrıldıktan sonra onları yanına alabilirsin. Biz çıktıktan sonra istediğin kadar onlarla otur, ama biz varken onları çıkar diyorlardı.

Bunların İslâm'a girmeleri konusunda çok haris davranan Allah'ın Resûlü, bunların cehenneme gitmelerine vicdanı asla dayanmayan Allah'ın Resûlü, peki bunu bir düşüneyim buyurunca, hemen arkasından bu âyet-i kerîme geliyordu. Bakın Allah diyor ki peygamberim, sen bırak başkalarını da Rablerinden korkanları, Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları, bu dünyadaki imtihânları bitip de tüm yaptıklarının hesabını vermek üzere Allah'ın huzuruna gideceklerini ve huzurda toplanacaklarını bilen ve buna inananları ve hayatlarını bu îmânâ bina etmeye çalışanları Kur'an'la uyar. Âhirette kendilerini kurtaracak Allah'tan başka bir velileri, Allah'tan başka hayatlarına kulluk maddesi alacak bir velileri, Allah'tan başka bir kurtarıcıları, bir dostları ve şefaatçileri yoktur onların. Babalarının, dedelerinin, şeyhlerinin, liderlerinin, mürşitlerinin, hattâ peygamberlerinin bile kendilerini kurtaramayacağına inananları uyar peygamberim.

Zîra uyarıdan nasibini alacak olanlar da bunlardır. Söz dinleyecek olanlar da bunlardır. Sakın buna inanmayanları inananlara tercih etme! Allah'a îman edip sırf Allah'ın rızasını kazanmak derdiyle sabah akşam Rablerine dua eden ve bu dâvânın temel taşları, yâni bu dâvânın temel taşları ve bereketi durumunda olan bu garibanları sakın berikilerin hatırına huzurundan kovma!

Çünkü ne sen onların hesabından sorumlusun ne de onlar senin hesabından sorumludur. Senin hesabın sana, onların hesabı da kendilerine aittir. Yâni bu gariban müslümanların gariban olmaları ya da onların fakir olmaları benim Rableri olarak onlara takdir ettiğim rızın neticesidir. Bu benim takdirimdir, senin bununla bir ilgin alâkan yoktur.

Sonra bu gibi şeylerin, fakir fukara olmak gibi ölçülerin îman yönünden hiçbir değeri yoktur. Yâni ne zenginler daha iyi müslüman-dır, ne de fakir olanlar daha az müslümandır. Bunun îmanla bir ilgisi yoktur. Öyleyse ey peygamberim, sakın bu insanlar fakirdir diye huzurundan kovmaya ve ötekileri bunlara tercih etmeye kalkışma.

Resûl-i Ekremin hayatında bir Abese hadisesi var. Allah'ın Resûlü kâfirlere Mekke'de büyük kabul edilenlere, bu müdürdür, bu reistir, bu liderdir, bu kalburüstü, bu elit tabakadır denenlere İslâm'ı anlatma çabası içindeyken ama bir sahabe, Abdullah İbni Ümmü Mektum çıkagelir ve Allah'ın Resûlünden Îslâm talebinde, îman talebinde bulunur. Allah'ın Resûlü onu bırakarak berikilere anlatmaya devam eder. Ümmü Mektum ısrar eder. Allah'ın Resûlü onun bu ısrarını münâsebetsizlik kabul eder. Zîra beriki reis konumunda olan kimse-lerin İslâm'a girmelerini istemektedir ve onlara tebliğine özen göstermektedir. Âdeta onları kazanabilmek için bütün gücüyle çırpınmaktadır.

Rasûlullah'ın bir mâzereti vardı bu konuda. Ümmü Mektum Rasûlullah'ın akrabasıydı, binaenaleyh başka zaman da anlatabilirdi ona. Bir ikinci mâzereti de Abdullah müslümandı, o anda ölseydi cen-nete gidecekti, ama berikiler kâfirdi, o anda ölselerdi onlar cehenneme gideceklerdi. Onun için Allah'ın Resûlü felâketin ciddiyetine binaen berikilere yöneliyordu. Lâkin Abdullah Bin Ümmü Mektum amaydı, zor gelmişti oraya kadar. Düşe kalka gelmişti, samimi olarak gelmişti, amel etmek üzere gelmişti, işkenceye adaylığını koyarak gelmişti.

Ama berikiler ona karşılık şartlı gelmişti. Bizim bu dine ihtiyacımız yoktur diyerek gelmişlerdi. Müstekbirce müstağnîce gelmişlerdi. Onun yanında berikilere yönelmek cahili değer yargısından kaynaklanıyordu. Bunlar müdürdür, bunlar amirdir, bunlar elit tabakadır diyerek, bunlar îman ederlerse Îslâm güç bulacaktır diyerek bunlara yönelmek cahili bir anlayıştı. İşte o anda Rabbimiz Abese sûresini gönderivermişti. Rasûlullah donakalmış, Ümmü Mektum donakalmış, kâ-firlerin hepsi şaşırıp kalmışlardı. Allah o anda, o ortamda âyetlerini gönderivermiş ve peygamberini düşmanlarının gözü önünde uyarıvermişti. Bir daha bunu yapma peygamberim! Buyuruvermişti.

Öyleyse müslümanlar hüküm verirken cahiliyeden, cahilî değer yargılarından etkilenmelidir. Bu konuda her zaman vahiy önde olmalıdır. Kim iyi? Kim kötü? Kim büyük? Kim küçük? Kim önce? Kim sonra? Kim bereketli kim bereketsiz? Bunu vahiy belirlemelidir. Bunu kendi kendimize belirlemeye kalkışmamalıyız. Müslüman ne kadar da fakir olursa olsun, ne kadar da sosyal yönden zayıf olursa olsun her zaman kâfire tercih edilmelidir.

Yâni yirmi dört saatimizin herhangi bir bölümünde bizden Îs-lâm isteyen bir talep olursa, bunu derhal yerine getirmek zorunda ol-duğumuzu asla unutmamalıyız. Ya da insanlardan böyle bir talep ol-madığı halde kendiliğinden bir fırsat oluşmuşsa yine hemen onu yerine getirmek zorunda olduğumuzu da unutmamalıyız. Yâni karşımız-daki insanların, hanımlarımızın, çocuklarımızın, komşularımızın illâ da dilleriyle bizden İslâm'ı sormalarını, istemelerini beklememeliyiz. Halleriyle, vaziyetleriyle sorduklarının ve istediklerinin hemen farkına va-rarak onlara onların muhtaç oldukları İslâm'ı anlatmaya başlayıvere-lim.

Evet garibanları etrafımızdan kovmamalıyız. Zîra Rabbimiz buyurur ki onların hesabından siz sorumlu değilsiniz. Onlar da sizin hesabınızdan sorumlu değildir. Bunun niyeti öğrenmek değil! Bunun niyeti dalga geçmek! Bunun niyeti beni oyalamak! Demeyelim.

Bakın Allah diyor ki: Sana ne bundan? Seni ne ilgilendirir bu? Onun hesabı senden sorulmayacak, senin hesabın da ondan sorulmayacak. Ne bilirsin? Belki samimi olarak dinleyip amel edecektir o.

Allah peygamberine diyordu ki sakın o garibanları yanından kovma! Eğer bunlar garibandır diye onları yanından kovarsan o zaman sen zalimler den olursun.

Peygamberim, sakın dünya hayatının güzelliklerini isteyerek gözlerini o kimselerden ayırma. Gözlerini o garibanlardan ayırma. Yâni onlar bir yana sen bir yana program arama. Onlarla beraberken saate bakıp durma. Birilerini gözleme bahanesiyle sakın dışarıya bakıp, içeriye girip durma. Dersim vardı, işim vardı, toplantım vardı filan deme. Onlarla beraberliğe sabret. Biz onlarla beraber olunca Allah bizden razı olacaksa niye yapalım bunu?

Bunu ancak şu dünya hayatının geçici zevk ve eğlencelerini isteyenler yapabilir. Yâni bunu yapanlar ne için yaparlarmış? Bakın devamında Rabbimiz onu şöyle anlatıyor: Ya şu dünya hayatının ziynetini, ya da Allah'ı ve âhireti istersiniz. Peki ikisini birlikte istesek olmaz mı? Mümkün değil. Yâni hem Konya'da olmayı, hem de İstanbul'da olmayı istemek gibi bir şeydir bu. Hem arabayı satmak istiyor-sun, hem de aynı arabaya binmek istiyorsun. Yâni hem o, hem o olmaz. Bakın Ahzâb sûresinin 28 ve 29. âyetlerinde Rabbimiz bu ko-nuyu bize çok hoş anlatır.

"Ey peygamber! Eşlerine şöyle söyle: "Eğer dünya hayatını ve süslerini istiyorsanız gelin size bağışta bulunayım ve güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, peygamberini, âhiret yurdunu istiyorsanız bilin ki, Allah içinizden iyi davrananlara büyük ecir hazırlanmıştır."

(Ahzâb 28,29)

Rasûlullah efendimizin hanımları Beni Kureyza Yahudilerinin ganimetleri müslümanların ellerine geçince Rasûlullah efendimizi sıkıştırdılar. Dediler ki; "ey Allah'ın Resûlü, başkalarının hanımları refah içinde bir hayat yaşarlarken görüyorsun ki bizler sıkıntı ve yokluk içinde kıvranıyoruz. Bizim de bolluk içinde yaşamak hakkımız değil mi? Diyerek Rasûlullah efendimizden dünyalık bir şeyler istediler. Tabi o günlerde müslümanların ellerine son savaşlarda bolca ganimet geçince hayat standartlarında değişmeler oldu. Bu durumdan tüm mü'minler etkilendikleri gibi Rasûlullah efendimizin hanımları da etkilendiler. Bizim de başkaları gibi yiyip içmeye, giyinip kuşanmaya hakkımız vardır derler. Bizim de hayat standardımız biraz değişsin, biz de biraz rahat edelim, bizim evimiz, eşyamız da biraz hoşumuza gidecek hale gelsin derler. Ey Allah'ın Resûlü biraz da biz hanımlarını düşünsen, biraz da bizim için harcama yapsan derler.

Belki peygambere karşı hanımlarının istekleri, bu tavırları Onun insanlığa getirip sunmuş olduğu, insanlardan istemiş olduğu hayat tarzının bir bakıma bir sorgulanması anlamına da geliyordu. Belki de Rasûlullah'ın hanımları Onun diğer müslümanlar gibi şimdiye kadar elinde avucunda bir şey olmadığı için böyle garipçe bir hayat yaşadığı hükmüne, zannına varmışlardı. Şimdi ise müslümanların eline bolca ganimet malı geçmişti. İster o sebeple, isterse bolluk içinde bir hayat özlemiyle olsun Resûlullah efendimizi sıkıştırırlar. Resûlullah efendimiz bu duruma çok üzülür. Rabbimiz buyurur ki;

Ey peygamber! Eşlerine şöyle söyle: Eğer dünya hayatını ve süslerini istiyorsanız gelin size bağışta bulunayım ve güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, peygamberini, âhiret yurdunu istiyorsanız bilin ki, Allah içinizden iyi davrananlara büyük ecir hazırlanmıştır.

Tehdidin büyüklüğünü anlayabiliyor musunuz? Eğer sizler peygamber eşleri olarak dünya hayatını, dünya hayatının ziynetini, süsünü, rahatlığını, konforunu, lüksünü istiyorsanız. Eğer derdiniz dünyada refah içinde bir hayat yaşamaksa, gelin sizi metalandırayım. Size bağışta bulunayım. İstiyorsanız sizi boşayayım, boşamam do-layısıyla size vermem gereken mutayı, mehirlerinizi vereyim de gü-zellikle sizi salıvereyim. Böylece benim içinde bulunduğum sıkıntılı hayattan kurtulup serbest olursunuz. Özgürce dilediğiniz gibi bir ha-yat yaşarsınız. İstediğiz şekilde yer, içer, giyinir, kuşanırsınız.

Evet işte peygamber hanımlarına söylenen söz budur. Peki bize söylenen nedir? Bize ne söyleniyor burada? Ey insanlar, ey müs-lümanlar eğer dünya hayatını ve süsünü istiyorsanız gelin sizi serbest bırakayım, keyfinize göre bir hayat yaşayın. Ama unutmayın ki bu tercihinizle peygamber ailesinden, peygamber çevresinden, peygamberle birlik olmaktan, peygamber yolunun yolcusu olmaktan uzaklaşmış olursunuz. Buyurun dilediğiniz gibi yaşayabilirsiniz. Yine peygamber ailelerine ve bizlere ikinci teklifte şöyle. Yok eğer dünyayı değil de Allah'ı, Resûlüne ve âhiret yurdunu istiyorsanız muhakkak ki Allah sizden muhsin olanlara, Allah'ı görüyormuş gibi Ona kulluk yapanlara büyük mükâfat hazırlamıştır. Haydi buyurun bu mükafat da sizi bek-liyor. Evet hem hanımlarına hem de kıyâmete kadar gelecek tüm erkek ve hanımlara bunu teklif ettiriyordu Rabbimiz.

Arkadaşlar, bakın burada bu ikisinin birbirine zıt olarak bir değerlendirilmesine şahit oluyoruz. Rabbimizin yaptığı bu değerlendirme gerçekten çok önemlidir. Teklif çok açık ve net. Bir tarafta dünya, diğer tarafta âhiret ve Allah'ın rızası. Öyleyse Rabbimizin bu değerlendirmesinden anlıyoruz ki bunun her ikisi de birlikte olmayacaktır. Yâni hem dünya olsun, hem dünyanın süsü ve ziyneti olsun, hem de Allah, Resûlü ve âhiret olsun. Niye biri olunca diğeri olmuyor? diye bir soru soruyor veya işte bu konuda şu andaki mevcut hayatımıza göre bir takım felsefeler geliştirmeye çalışıyorsak, kesinlikle bilelim ve iman edelim ki işte Rabbimizin bu âyet-i kerimesindeki değerlendirmesi bizim şu andaki yanlış anlayışlarımızı kesinlikle reddediyor. Vallahi ben demedim bunu gardaş, bunu Allah dedi. İşte âyet, buyur sen de oku ve nasıl anlaşılması gerektiğini sen de düşün. Bu kitap benim olduğu kadar senin de kitabın.

Acaba aynı durumda bizim hanımlarımız olsa hangisini tercih ederlerdi? Ey müslüman hanımlar, sizler hangisini tercih ediyorsunuz bugün bir düşünün. Hangisinden yanasınız? Dünya ve dünya nimetlerine ulaşmak mı? yoksa Allah ve Resûlünün hoşnutluğu mu? Dünyada lüks bir hayat mı? Yoksa cennet mi? Hangisinden yanasınız? Önce dünyayı bir kazanalım, sonra âhireti de ayarlarız mı diyoruz? Dünya hayatı ve süsü olsun, bunun yanında âhiret de olsun mu diyoruz? Yoksa dünya hayatı ve süsünü bir tarafa bırakıp, bu konuda kendi kendimize hiçbir yorum yapmadan, hiçbir çıkış yolu aramadan Allah, Resûlü ve âhiret yurdunu mu tercih ediyoruz? Böyle yapalım da efendimizin hane-i saadetlerinde bizim de yerimiz olsun, biz de ehl-i beytten olalım mı diyoruz? Öteler âleminde Rasûlullah yanında bir yerimiz olsun mu diyoruz? Tercih bize bırakılmış, buyurun neyi, hangisini tercih edeceksek tercihimizi güzel yapalım.

Ey peygamber yolunun yolcuları, öyleyse sabah akşam Allah'a kul olanlarla, Allah'a kul köle olanlarla, Allah'a dua edenlerle birlikte olmayı kendinize bir şeref kabul edin. Sakın ha düzeni bozmayın. Dünya hayatının süsü ve ziyneti hatırına sakın gözlerinizi başka tarafa çevirmeyin. Yâni mal mülk sevdasına onlardan uzaklaşmayın. Kalem sûresinde de fakir fukarayı diskalifiye etmeye çalışanların bağlarını kaybettikleri anlatılır.

Evet bu uyarının gelişinden sonra Allah'ın Resûlü çok korkmuştur. Hattâ sahâbe-i kirâmın ifadelerinden anlıyoruz ki bu âyetin gelişinden sonra Allah'ın Resûlü biz kendisinin yanından ayrılmadıkça bizim yanımızdan ayrılamıyordu diyorlar. Kılıçlarına kendi kılıçları, paralarına kendi paraları, evlerine kendi evleri gibi bakabilme özellikleri onları öyle bir kardeş yapmıştı ki aralarında ne sosyal sınıf farkları ne de üstünlük alçaklık anlayışları kalmıştır. Hepsi yıkılıp gitmiştir.

Bu âyetlerden anlıyoruz ki tebliğ edeceğimiz insanların sıralamasını biz kendi kendimize yapmayacağız. Karşımızdaki insanları şu şekilde gruplamamız güzel olacaktır. Karşımızdaki insan ya müslü-manlığının farkında olmayan birisidir, ona İslâm'ı ulaştıralım, belki bizim uyarımız ona fayda verecek ve adam olacaktır. Ya da mü'mindir, bizim anlatmamız sonucunda hayatına biraz daha çeki düzen verecektir. Öyleyse biz neticeyi düşünmeyeceğiz. Çünkü bakın Allah âyet-i kerîmesinde belki diyor. Belki yola gelirler, belki adam olurlar.

Öyleyse inzar edeceğiz, ama kovmayacağız. Uyaracağız, a-ma azarlamayacağız. İnzarımız onları kovma ve azarlama mânâsına gelmeyecek, aksine onlara acıma mânâsına gelecektir. İnsanların her zaman bize ulaşabilmeleri için imkân hazırlayacağız. İnsanlardan uzaklaşıp, fildişi kulelerimize çekilmeyeceğiz. Allah korusun da bugün kimi hocaların evlerine insanlar gündüz

saat ondan önce, gece de saat ondan sonra girememektedirler. Neden? Efendim zatı alileri istirahat buyuracaklarmış. Bu gerçekten çok ayıp bir şeydir. Allah'ın Resûlünü az evvel anlattım, onun hayatında böyle bir şey kesinlikle yoktur. İnsanlar her an ona ulaşma imkânına sahiptiler. Gerçekten mü'-minlerin ihtiyaçları varsa gelebilmeliler, girebilmeliler, bulabilmeliler bizi.

Ve sakın ha peygamberim, o garibanları bırakıp da kalbi bizim zikrimizden gafil olan, yâni bizi anmasını kendisine unutturduğumuz ve işinde aşırı giderek kendi hevâsına uyan kimseye uyma.

Evet, sakın ha şu bizim zikrimizden, zikir olarak, hayat programı olarak gönderdiğimiz kitabımızdan kalbi gafil olan, kalbi uzak olanlar var ya, işte onlara da itaat etme. Sakın onları dinleme. Onlardan yana meyletme. Çünkü onlar başka değil, sadece hevâ ve heveslerine uyuyorlar. Kitabı bir kenara bırakıp kendi kendilerine program yapmaya çalışıyorlar. Onların işleri de gerçekten çok dağınıktır. Ne yaptıklarını bilmiyorlar.

Ne dersiniz? Kimi dinliyorsunuz bugün? Kitapla beraber olma-yanları mı dinliyorsunuz, yoksa kitapla konuşanları mı? Kendi hevâ ve heveslerinden konuşanları mı dinliyorsunuz, yoksa vahiyle konuşanları mı? Düşüncelerini, fikirlerini, fikri yapılarını Kur'an ve sünnetten bağımsız geliştirenleri mi dinliyorsunuz, yoksa vahye teslim olanları mı?

Meselâ yeme, içme ve doyma modelimizde kimin peşi sıra gidiyoruz? Kılık kıyafet mantığında, ev tefrişi konusunda kimleri din-liyoruz? Kendilerinden öğrenilecek hiçbir şeyiniz olmayanları mı dinli-yoruz, bunu düşünmek zorundayız. Âyetin ifadesiyle söylersek; işleri güçleri aşırılıktır onların. Aşırılıktan yanadırlar. Çizgi, had, hudut, sınır tanımaz onlar. Böylelerini asla dinlemeyeceğiz. Kalem sûresinin baş taraflarında da itaat edilmeyecek kimselerin özellikleri anlatılıyordu.

"Ey Muhammed! Diliyle iğneleyen, kovuculuk eden, iyiliği daima önleyen, aşırı giden, suç işleyen, çok yemin eden alçak zorbaya, bütün bunlar dışında bir de soysuzlukla damgalanmış kimseye"
(Kalem 10,13)

29. "De ki: "Gerçek Rabbinizdendir. "Dileyen inansın, dileyen inkar etsin. Şüphesiz zalimler için, duvarları çepeçevre onları içine alacak bir ateş hazırlamışızdır. Onlar yardım istediklerinde, erimiş maden gibi yüzleri kavuran bir su kendilerine sunulur. Bu ne kötü bir içecek ve cehennem ne kötü bir duraktır!"

Diyeceğiz ki hak Rabbimizden gelendir. Hak Allah'tan gelendir. Hukuk Allah'tan gelendir. Allah'tan gelenler dışında hak yoktur, hukuk yoktur. Evet hak Allah'tan gelendir. Hak babamın dediği değil, hak hocamın dediği değil, hak bizim cemaatin dediği değil, hak toplumun öngördüğü değil, hak A.B.D.den gelen değil, hak Avrupa'nın dediği değil, hak Allah'tan gelendir ve bunun dışında ne varsa hepsi bâtıldır, hepsi boştur. Hak Bakaradakilerdir, hak Nîsa'dakilerdir, hak Kehf'tekilerdir. Yeryüzündeki insanlığın hakça bir hayat yaşayabilmeleri için hak olan Rabbimiz hak olarak bir kitap ve o kitabıyla hak olarak bir hayat sunmuştur.

Rabbimiz hak, kitabımız hak, peygamberimiz hak, yolumuz hak, ölüm hak, kabir hak, diriliş hak, sırat hak, terazi hak, cennet hak, cehennem de haktır. Bakara sûresinde de Rabbimiz kıblenin değişikliğiyle gündeme gelen hak tartışmalarını bitirmek için şöyle buyurdu:

"Hak Rabbindendir. Sakın ha sakın bu konuda şüpheye düşenlerden olma Peygamberim."
(Bakara 147)

Hak kelimesi kitabımızda çok geçer. Ama bakıyorsunuz müs-lümanlar hak problemini gündeme getiriyorlar, lâkin problemi bu hakka göre çözme konusunda kimse doğru dürüst iki kelime bile söyle-miyor. Meselâ insan haklarını gündeme getiren müslümanlar öncelikle Allah'ın haklarını gündeme getirmek zorundadırlar. Allah'ın hakkını gündeme getiremeyen müslümanlar kesinlikle hiçbir zaman kullarının hakkını gündeme getiremeyeceklerdir. Kaldı ki kulların hakkını da değerlendirebilmek için hak bir kitaba, hak bir mîzana muhtaç olacaklardır. Hak bir peygambere kulak vermek zorunda olacaklardır.

İşte tüm problemlerin çözümü buradadır. Yâni bu kitaba göre bizim hakkımız nedir? Bunu bilmek zorundayız. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi hak gündeme gelirse gelsin, kadın hakkı mı? Erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı? İş veren hakkı mı? Öğretmen öğrenci hakkı mı? Ana hakkı, baba hakkı mı? Allah hakkı mı? kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka bir kaynak başka bir hak, başka bir hukuk bilmiyoruz.

"Haktan başka sadece dalâlet vardır."
(Yunus 32)

Problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında ararsanız, başka yerlerde ararsanız mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız.

Evet hak Allah'tan gelendir. Allah herkesin anlayabileceği, herkesin ulaşabileceği biçimde hakkı göndermiştir. Hak apaçık ortadadır binaenaleyh:

Allah'ın onayladığından öte hak olur mu? Hayata program çiz-meye tek yetkili olan Allah neler gönderdiyse işte hak odur. Öyle olunca kim dilerse iman eder bu hakka, kim de dilerse bu hakkı ortadan kaldırmaya çalışır. Hak; Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşu gerçeğidir. Hak; benim O'na kul köle olmam gerçeğidir. Bu hayatta bundan başka gerçek yoktur. İşte bu gerçek ortada olduktan sonra siz bilirsiniz,

dileyen inansın, dileyen küfretsin. Kimseye ihtiyacı yoktur O'nun. Dileyen inansın, dileyen bu hakkı örtüp örtbas etsin. Hakla bâtıl apaçık ortadadır. Ve Rabbimiz; ben hakkı gönderiyorum, sizi bu konuda ser-best bırakıyorum buyurmuştur. Bizler de bugün insanları iman etmeye, inkârdan dönmeye zorlamaya imkân sahibi değiliz. Biz sadece hakkı ortaya koymakla mükellefiz. Allah işte bu hakkı gönderdi, buyurun deriz o kadar. Kabul ederler, etmezler bunu onlar bileceklerdir.

Dileyen îman etsin dileyen de küfretsin. Artık hak bu kadar açık ve net bir biçimde ortadayken ve herkesin ona ulaşma imkânı da varken artık tartışmaya gerek yoktur. Birilerinin müslümanların inanışlarını, hayatlarını sorgulamaya hakkı yoktur. Bizim yaşadığımız hayat Allah'tan gelen bir hayat tarzıdır. Rabbimizden hak olan kitabında bize hak olarak ne gelmişse, Rabbimiz bizim adımıza nelerden razı olmuş ve bizi nelerle sorumlu tutmuşsa biz onları yapıyor ve öylece yaşıyoruz. Bizim bu konuda herhangi bir hakkımız ve sorumluluğumuz yoktur. Yâni bu yaşadığımız hayatı biz düşünüp taşınıp kendimiz belirlemedik. Rabbimiz dedi biz de yapıyoruz, yaşıyoruz hepsi bu kadar. Sorgulayacaklarsa bizi değil Allah'ı sorgulasınlar.

Hak Allah'ındır, din Allah'ındır, hukuk Allah'ın hukukudur, yasa Allah'ın yasasıdır. Dileyen buna îman eder, dileyen de dilediği gibi yaşar. Dileyen Rab olarak Allah'ı, din olarak Onun dinini, yol olarak Onun yolunu, sistem olarak Onun sistemini kabul edip öylece yaşar, dileyen de Allah'tan başkalarının yasalarını, yollarını, sistemlerini benimser ve onlara kulluk eder. Dileyen Allah'ın kulu olarak mü'min, dileyen de dilediği kimselerin kulu olarak kâfir olabilir. Hattâ dileyen de yeryüzünde kendisinin ilahlığını bile iddia edebilir. Allah yeryüzünde yasaları gereği bu imkânı vermiştir kullarına. Sonuna kendileri katlanmak kayd-u şartıyla

dileyen dilediği yolu tercih edebilir. Ama arkasından şunu da ortaya koyalım da insanlar dönüvermeye yol bulsunlar:

Ama zalimler için öyle bir azap hazırladık ki duvarları çepe-çevre onları kuşatmıştır. Biz zâlimlere, yapması gerekenleri yapmayıp, yapmaması gerekenleri yapanlara, bulunmaması gereken yerde bulunup bulunmaları gereken yerden kaçıp kaybolanlara, yâni kendilerini Allah'a kulluk ortamından uzaklaştıranlara öyle bir ateş hazırlamışız ki, kesinlikle hiçbir zaman o duvarları aşıp o azaptan kurtulmaları mümkün değildir. Onların çıkış ve kurtuluş yolu yoktur. Onlar yandık diyerek su isteyecekler, erimiş maden gibi yüzleri yakıp kavuran, yüzleri haşlayan, yüzlerini yüzlükten çıkaran, yüzlerinde yüz kılığı bırakmayan bir içecek sunulacak onlara. Bir su ile yardımlarına koşulur onların, ama o su sanki erimiş maden gibi. Sanki pişmiş kelle gibi dişler sırıtıp kalıyor. Bu ne çirkin bir içecek ve bu cehennem ne kötü bir duraktır.

Evet yollar açıktır. Allah imkân vermiştir. Allah hakkı da bâtılı da, hakkı yaşayanların da bâtılı yaşayanların da sonunu anlatmış açıklamıştır. Artık dileyen mü'min dileyen de kâfir olabilir. İkisine de yollar sonuna kadar açıktır.

Dikkat ediyor musunuz Rabbimiz îmânâ da küfre de imkân veriyor. Bu ne büyük bir hürriyet. Kullarını yoktan yaratan O, onların muhtaç oldukları rızıklarını, yağmurlarını, sularını, havalarını, güneşlerini, yaşam şartlarını yaratan O, ama şu rahmete bakın ki onları illâ da bana kulluk yapacaksınız, illâ da bana bütün bu verdiklerime karşılık teşekkür edeceksiniz demiyor.

Düşünün şu anda yeryüzünde hiç bir beşerî sistem Allah'ın kullarına verdiği bu hürriyeti vatandaşlarına vermiyor. Bizim gibi düşüneceksiniz! Bizim gibi inanacaksınız! Bizim istediğimiz şekilde giyineceksiniz! Bizim dediklerimizin dışına çıkmayacaksınız! Laik olacaksınız! Kemalist olacaksınız! Demokrat olacaksınız! Vs, vs.

İşte yasaları belirleme hakkını Allah'tan alıp, Allah'ı hayata karıştırmayıp Allah'tan başkalarını hayatta söz sahibi kabul ederseniz Rabbinizin size tanıdığı haklarının milyarda birini bile elde etme hakkınız kalmayacaktır.

Evet kâfirler için böyle bir hayat varken acaba mü'minler için neler varmış?

30,31. "İyi hareket edenin ecrini zayi etmeyiz. Doğrusu, inanıp yararlı iş yapanlara, işte onlara, içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleri vardır. Orada altın bilezikler takınırlar, ince ve kalın ipekliden yeşil elbiseler giyerek tahtları üzerinde otururlar. Ne güzel bir mükâfât ve ne güzel yaslanacak yer!"

İman edenler Allah'a, Allah'ın kitabına ve kitabı vasıtasıyla Allah'ın gönderdiği hayata, Allah'ın elçisinin örnekliliğine. İman edenler ve bu îmanlarını sadece sözde bırakmayarak amele dönüştürenler, îmanlarını hayatlarında görüntüleyenler, hayatlarını Allah adına ve Allah'ın belirlediği ölçüler istikâmetinde yaşayanlar var ya, biz onların amellerini asla zayi etmeyeceğiz. Onlar için taht-ı tasarruflarında, egemenlikleri altında ırmaklar akan cennetler hazırladık. Hem de içi dışından, dışı içinden görülen Adn cennetleri, Firdevs cennetleri ve Naiym cennetleri hazırladık. Orada onlara bal ırmakları, süt ırmakları ve şarap ırmakları hazırladık. Ama bunların içecekleri ötekilerin içecekleri gibi içildiği zaman yüzü yüzlükten çıkaran, insanı insanlıktan çıkaran bir içecek değildir. Bundan başka orada onlar altın bileziklerle süslenirler. İnce ve kalın her cinsten ipekli elbiseler giyerek tahtları üzerinde, çevrelerinde Hurileriyle beraber zevk içinde yaşayacaklar.

Evet Allah güvencesinde olanlar, bir de salih ameller işleyerek inançlarının gereği bir eylemin insanı olmuşlarsa. Amelin en güzelini yapanları karşılıksız bırakmayacağız diyor Allah. Eğer insanlar iman ederlerse, Kur'an sünnetin istediği inancın eri olurlarsa, kitabın tanıttığı gibi bir Allah inancının sahibi olurlar, bu Allah'ın hayata karışmak, hayata program yapmak üzere peygamberler seçip onlara kendi programını aktardığına, kitaplar indirdiğine, bu kitaplar doğrultusunda peygamber rehberliğinde bir hayat istediğine, böyle bir hayat yaşanıp yaşanmadığının açığa çıkarılması adına yarın hesaba çekeceğine, gereği gibi hareket edenlerin cennete, aksini yapanların da cehenneme gideceğine inanan ve bu imanını görüntüleyerek bir hayat yaşarsa cennet onlarındır.

Onlar kendilerine Adn cennetleri lütfedilecek kimselerdir. Bu amellerin karşılığı Adn cennetleridir. İşte yarışanlar bunun için yarışmalı. Plan yapanlar bunun için plan yapmalı. Rasûlullah efendimizin hadisinin beyânıyla Rabbimizden en üstün cennet istenmelidir. Allah'tan az istenmez. Direk cennete gitmek için çalışıp çabalayıp işi garantiye almak dururken, birilerine şefaat edecek kimselerden olmak dururken neden birilerinin şefaatiyle cennete gitmeye razı olalım da? Birilerinin şefaatiyle cennete girmek ümidiyle gafil, pespaye bir hayat yaşamaktansa elbette birilerine de şefaat edebilecek bir iman ve teslimiyetin sahibi olmaya çalışmak çok daha evlâ olacaktır. İşte Rabbimiz bize Adn cennetlerini hedef gösteriyor ki biz bunu isteyelim, buna sa'y edelim diye.

Öyle değil mi? Dünya konusunda, dünyalıklar konusunda hangimiz daha azına razı oluyoruz? Bir bakın hayatınıza, bir bakın birikimlerinize, on yıl öncesine göre hepimiz daha dünyevileşmedik mi? On yıl öncesine göre hepimizin dünyalığı artmadı mı? Öyleyse Allah için söyleyin, bu mal mülk hırsı hep önde gider de, cennet için aza razı olacağız? Aman şu kadar süre içinde şu kadar Kur'an oku, şu kadar hadis oku diye yüklendiğimiz, zorladığımız müslümanlardan pek çoğunun; "Çok oldu, bu kadarını yapamam" diye sızlandığına şahit oluyoruz. Neden? Kur'an'la beraber olacak ya, peygambere daha yakın olacak ya. Sevabı daha çok olacak ya. Zamanını daha çok Allah'a kulluğu ayıracak ya. Daha azına razı oluyor adam. Dünya ve dünyalıklar için hep çoktan yana olan bu insanlar maalesef âhiret için azına talipler. Gerçekten çok garip değil mi?

Cennetin bir tarifini, bir açılımını alacağız burada. Altından ır-maklar akan. Altın ırmak. Altından ırmak akıyor. Böyle anlayanlar da olmuş, ama öyle değil, zemininden ırmakların akıp gittiği cennet. Ya da taht-ı tasarruflarında ırmakların akıp gittiği cennetler. Yâni cennetliklerin tasarrufları altında, yetkileri altında, emirleri doğrultusunda akıp giden ırmaklar. Hani Firavun Nil nehri için öyle diyordu ya:

"Firavun, milletine şöyle seslendi: "Ey milletim! Mısır hükümdarlığı ve memleketimde akan bu ırmaklar benim değil mi? Görmüyor musunuz?"
(Zuhruf 51)

Rabbimizin ve elçisinin tüm uyarıları karşısında adam olmaya yanaşmayan alçak kendi yanlışına kendi sapıklığına insanları da ortak etmek istiyordu. Firavun şöyle seslendi şöyle ünledi. Aslında seslenen oydu da onun tellalları onun adına bağırdılar. Basınları vasıtasıyla medyası vasıtasıyla Firavun şöyle seslendi: Ey

kavmim! Mısır mülkü benim değil mi? Mülk benim değil mi? Şu ırmaklar, şu akıp giden Nil de benim taht-ı tasarrufumda değil mi? Siz hiç düşünmüyor musunuz?

Mısırı kendisinin yarattığını söylemiyordu ama kendisinin mülkün sahibi olduğunu söylüyordu. Kendisini mülkün sahibi görüyor Hz. Musâ'yı da gariban birisi görerek küçümsüyordu. Tabii kendi saltanatı yanında Hz. Musâ'nın Mısırın bir mahallesinde belki çocuklarıyla birlikte yaşadığı küçücük bir evi veya annesinin evi vardı. Kendisi güçlüydü egemenlik sahibiydi. Allah'ın kendisine verdiği bu imkânlarla Allah'a hamd etmesi gerekirken onlarla insanlara Rablik taslamaya çalışıyordu.

Bakın Musâ'yı küçük görerek kendisini büyük görerek diyor ki; İşte şu nehirler benim emrim altında akıyorlar, bunlara egemen be-nim, bunlar benim yetkim altındadır diyordu. Bu nehirler, bu topraklar, bu ülke benimdir, sizler de benimsiniz, bana itaat etmek zorundasınız, bana isyan edemezsiniz diyordu. Benim taht-ı tasarrufum altındasınız diyordu ya, işte bu ifadeyi de böyle anlamaya çalışıyoruz. O nehirler cennetlik mü'minlerin egemenliği altındadır. O nehirlere etkindir o mü'minler. İstedikleri yerden akıtacaklar, istedikleri kadar akıtacaklar, istedikleri miktar akıtacaklar, istedikleri yöne çevirecekler, istedikleri şekle sokabilecekler.

Orada takılar da var. Yeşil elbiseler, yeşilin her tonunda elbiseler. Cennet hak etmek için dünyada ipek elbise giymeyenlerin hak edecekleri elbiseler vardır orada. Koltuklara yaslanmışlar zirvede bir zevk ve nimet icredirler onlar.

Rabbimiz diyor ki onlar orada altın bilezikler takacaklar ve ipek elbiseler giyinecekler. Dünyada Allah bunları mü'min erkeklere yasak kıldığı için bunlardan Allah hatırına uzak durmuşlardı. Evet orada Allah bunları onlara ikram edecek. Daha neler neler ikram edecek Rabbimiz onlara. Zevk içinde, huzur içinde hiçbir şeyin mahrumiyetini çekmeden, kavga yok, kin yok, düşmanlık yok, ölüm yok, hastalık yok, yaşlanma yok, üşüme yok, terleme yok, ayrılık yok, hasret yok, bıkkınlık yok, usanma yok tahtlar üzerinde, koltuklar üzerinde oturmuşlar içkilerini Hurileriyle beraber yudumlamaktadırlar. Dünyada krallara bile nasip olmayan bir hayatı yaşayacaklar onlar.

İşte görüyoruz bir süre dünyada zevk-ü safa içinde yaşayanların zevk-ü sefası bir rüya gibi ölür ölmez bitiveriyor. Halbuki orada mü'minler ebedîyen yaşayıp gidecekler. Bu ne güzel bir hayat? Ne güzel bir ikram? Ne güzel bir yaşantı?

Bundan sonra Kehf sûresinde anlatılan bir başka kıssa ile bir başka darb-ı meselle karşı karşıyayız. Bu bölümde Rabbimiz daha önce sûrenin 28. âyetinde peygamberine ve kıyâmete kadar peygamber yolunun yolcularına yaptığı uyarıyı şerh ederek ona bir örnek sunmaktadır. Hatırlayın Rabbimiz sûrenin 28. âyetinde Mekke'de zor günlerde îman etmiş, işkenceye adaylığını koymak adına îmanlarını ilân etmiş, samimi olarak Rablerinin hidâyet hediyesini kabullenmiş, gariban müslümanları, fakir müslümanları yanından kovmamasını, onlarla beraber olmasını, hayatını onlarla birleştirmesini emretmiş ve toplumda onları küçük gören, onlarla birlikte aynı mecliste oturmayı gururlarına yediremeyen zenginlerin cahili değer yargıları hatırına onlardan yüz çevrilmemesi gerektiğini anlatmıştı. İşte burada da onların temsilcisi şımarık bir zenginle îmanlı bir fakir arasındaki bir diyalogdan söz edecek ve ikisinin farkını ortaya koyacak.

32. "Onlara iki adamı misâl olarak göster: Birine iki üzüm bağı verip, etrafını hurmalıklarla çevirmiş ve aralarında ekinler bitirmiştik."

Şu iki kişinin örneğini de söyle insanlara ey peygamberim. Dün Rasûlullah Efendimiz söyledi etrafına, bugün ben söylüyorum, buradan ayrılır ayrılmaz sizler de söyleyeceksiniz hanımlarınıza, ço-cuklarınıza, çevrenize, tanıdıklarınıza, eşinize, dostunuza. Şu iki adamın örneğini düşünün.

Peygamberim! Sen onlara şu iki adamın misâlini de anlat. Bu iki adam o dönemde yaşamış iki adam olabileceği gibi, daha önceki dönemlerde, yâni kıssanın nüzûlünden önceki dönemlerde yaşamış da olabilir. Ama bu iki adam kıyâmete kadar her dönemde bulunabilecektir. İşte karşımızda her zaman ve zeminde bulunabilecek iki tip insan örneği. İki insan modeli. Birbirlerini tanıyan iki arkadaş. Birinin malı mülkü var. Sosyal çevresi, sosyal imkânları ve ekonomik gücü var. Allah tarafından kendisine ekonomik ve siyasal güç verilmiş. Ama bunlar kendisine azsın, şaşırsın, şımarsın diye verilmemiştir. Adamın orada bir yanılgısı var. Bilemiyor, keşke tüm bu imkânlar elinden alınmadan bilseydi.

Allah, kimilerine vererek, kimilerine de vermeyerek, ya da alarak imtihan eder. Hangi konumda imtihan edilen kişi diğerine göre üstünlük sahibidir? İşte yanılgı burada başlıyor. Vererek imtihana çekilenler sanki kendilerini alarak, ya da verilmeyerek imtihana çekilenlerden üstün zannediyorlar. Hayır hayır, Allah diler öyle, dilerse böyle imtihan eder. Bu konuda hiç kimse karışamaz O'na. Meselâ Kur'an'-da, akla gelebilecek her türlü imkânların kendisine sunulduğu bir örnekten bahsedilir. Süleyman (as). Eğer o şaşırmamışsa, şımarmamışsa, kulluğunu unutmamışsa bize ne oluyor?

Bakın bu adamın hayat hikâyesinden bize lâzım olacak kadar bir pasaj sunuluyor. Bunlardan birisi Allah'ın kendisine bolca servet verdiği ve kendisine verilen bu servetin kendisini şımarıklaştırdığı, elindeki nîmetlerin ebedî olduğunu, hiç bitmeyeceğini zanneden ve hayatını bu düşünceye bina eden bir adam. Sahip olduğu malını mül-künü, servetini, samanını, makamını mevkiini, gücünü kuvvetini, gençliğini zindeliğini hiç yitirmeyeceğine inanan bir adam. İzzet ve şerefi bunlarda gören, bunlarda arayan bir adam.

Ötekisiyse fakir ama Allah'a Allah'ın istediği biçimde îman etmiş, Allah'a Allah'ın istediği biçimde teslim olmuş, izzet ve şerefi Allah'ta, Allah'a îmanda ve Allah'a kullukta gören ve dünyaya fazla de-ğer vermeyen bir adam. Allah'ın kendisine verdiği nîmetleri, o nîmetin vericisini unutmadan, onun yolunda kullanarak Rabbine şükretmesini bilen ve hayatını bu îmânâ bina eden bir adam.

Burada bize iki örnek sunulacak. Galiba şöyle olanlar cenne-te, böyle olanlar da cehenneme gidecek diye bu konuya iki canlı örnek sunulacak. Bizim zaaflarımızı, acziyetimizi bizden çok iyi bilen Rabbimiz sapmamızın muhtemel olduğu konularda iyi anlayalım diye bize böyle örnekler sunar. Birisi şöyle, ötekisi böyle olan bu iki insan tipine baka baka bizler cennete mi gidiyoruz, yoksa cehenneme mi bunu anlayacağız. Bu örneklerle kendimizi tartma ve kontrol etme imkânı elde etmiş olacağız.

Allah diyor ki onlardan birinci adamı bahçeli kıldık. İki tane bahçe verdik ona. İki bahçesi var o adamın. Veya işte iki arsası, iki tarlası, iki dükkanı, iki apartmanı, iki fabrikası var adamın. Yâni şu an-da içimizden biri bu adam. İki büyük bahçe verdik ona ve bu iki bahçeyi de hurma ağaçlarıyla çevirdik. Bahçeyi veren Allah, bahçenin etrafını hurma ağaçlarıyla çeviren Allah.

Öyleyse sakın ha sakın hiç kimse şu anda sahip olduklarının sahibini kendisi zannetmesin. Hiç kimse bunların sahibi benim zannetmesin. Bağın bahçenin, evin barkın, dükkanın tezgahın, paranın pulun, çoluğun çocuğun sahibi benim zannetmeyin. Hocalığımızın, bilgimizin, tecrübemizin, çevremizin, kredimizin sahibi biziz zannetmeyelim. Bunların tümünü bize veren Allah'tır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım. Ona bahçeyi veren, bahçenin kenarını ağaçlarla çeviren ve bahçenin içinde ekinler bitiren de Allah'tır.

33. "Her iki bahçede ürünlerini vermişlerdi, hiçbir şeyi de eksik bırakmamışlardı. İkisinin arasında bir de ırmak akıtmıştık."

Allah ona iki tane bahçe verdi. Her iki bahçe de meyvelerini bitirdi, meyveye durdu. Ve her iki bahçe de hiçbir şeyi eksik bırakma-mışlardı. Hiçbir şeyi eksik bırakmadan bahçeler Allah'ın emrini dinleyerek meyvelerini verdiler. Ve ikisinin arasında da bir ırmak akıttık. Dikkat ediyorsanız âyet-i kerîmede o iki bahçe hiçbir şeyi eksik bırakmadan ürününü verdi ifadesi ²v¬V²P«# ²v«7«: kelimesiyle ifade ediliyor. Allah zulmetmiyor ona, ya da bahçeler zulmetmiyor ona. Yâni onlardan biri yapılmaması gereken şeyi yaparak, olunmaması gereken konumda olarak, ona zulmetmedi. Bu iki bahçe de ne vereceklerse veriyorlar o adama. Bütün ikramlarını tastamam sunuyorlar ona. Hiçbir eksik bırakmıyorlar. Zulmetmiyorlar. Yapmaları gereken görevlerini tam yapıyorlar, takınmaları gereken tavırlarını eksiksiz takınıyorlar.

Sanki bahçedekilerin aklı başında ki, ürünlerini eksik de tutmamışlar. Tabiri caizse şöyle diyorlar adama; "Ey Allah'ın kulu, bizler sana vereceğimizi veriyoruz, sen bu konuda hiç endişe etme!" dercesine ürünlerini tam veriyorlar, eksiksiz veriyorlar. Ama adam, keşke kendisine verilen bu nîmetlerle Rabbine kulluğa yönelseydi. Keşke bu nîmetlerin sahibi bilseydi.

Evet işte zulüm buydu. Ama bu bahçe kendisine zulmetmediği halde o bahçenin sahibi zulmediyordu. Yâni nîmete ve o nîmeti verene karşı takınılmaması gereken tavrı takınarak hem kendisine, hem öteki arkadaşına, hem de Allah'a zulmediyor.

34. "Onun gelirleri de vardı. Bu yüzden, arkadaşıyla konuşurken: "Ben malca senden zengin, nüfuzca da senden daha itibarlıyım" dedi."

Sadece o iki bahçe değil onun dışında işte ticaret yerleri var, dükkanları var, fabrikaları var, büroları var, şirketleri var, ithalat ihracat bağlantıları var. Var da var... Burası belki sadece adamın yazlık yeri. Ya da işte şehirden bunaldığı zaman, işinden aşından sıkıldığı zaman şöyle bir dinlenmek, piknik yapmak için gidip geldiği bir yer.

Burada bu yazlık bahçesinin yanında temel dibi komşu bir de arkadaşı var. Bir komşusu veya bir hizmetçisi, kahyası var. Şüphesiz ki bu kadar malı mülkü olan birinin yanında, etrafında adamı, avanesi de olmalıdır. Bu kadar servetin içinde yüzerken kendisi çalışacak de-ğil ya? Elbette hizmetçileri de olacak. Hizmetçileri, sekreterleri, şoförleri, kahyaları, müdürleri, genel müdürleri de olacak elbette. Böyle bir adamın nesi olmaz da?

Adam bahçesine bakıyor, yüzü gülüyor, içi gururla doluyor ve yanındakine karşı böbürlendikçe böbürleniyor, kendisini ondan üstün görüyor, ve ona karşı hava atmaya başlıyor. Belki o arkadaşı bir zamanlar beraber koştukları, beraber oynadıkları, ayakkabıları bile yokken beraber koyun güttükleri, beraber soğan ekmek bile bulamadıkları, güçbelâ karınlarını doyurdukları bir arkadaşıydı. O günleri unuttu adam tabi, adam oldu, büyüdü, zengin oldu. Arkadaşına diyor ki, ben mal olarak senden daha fazlayım, güç olarak da seni beşe, ona katlarım, çoluk çocuk, nüfuz yönünden de senden çok fazlayım. Gücüm kuvvetim var, param pulum var, oğlum kızım var, çevrem kredim var. Halbuki sende bunların hiç birisi yok. Hem ekonomik yönden senden çok üstünüm, hem de siyasal gücümle seni ayağımın altına alabilirim. Hem cüzdanım kabarık, hem de güçlüyüm. Yâni benim karnımdaki senin karnındakinden daha çoktur. Karın hesabında adam?

Adam hakimiyet iddiasıyla lâf açmış konuşuyor ve başlıyor arkadaşına hava atmaya. Şu anda, bu toplumda, bu halimle ben istediğim her şeyi yaparım diyenleri görür gibi oluyorum. Pek çoktur böyleleri. Meselâ Kalem sûresinde de böyle servetiyle hava atmaya çalışan bir adamdan söz edilir. Âyeti inşallah bulayım.

"Mal ve oğulları vardır diye aldırış etmeyerek âyetlerimiz ona okunduğu zaman: "Öncekilerin masalları" der."
(Kalem 14,16)

Malı, mülkü, serveti, oğlu, kızı, çevresi, siyasal ve ekonomik gücü var diye, Allah'ın âyetleri kendisine duyurulunca; "yok, bunlar çağdaş değil, bunlar bize göre değil, eskilerin masallarıdır bunlar, mitolojik şeyler bunlar, bunlar beni ilgilendirmez" dediği anlatılır. Neden böyle diyormuş adam? Çünkü malı, mülkü, ekonomik ve siyasal gücü varmış adamın. Ama bütün bunlar onu isyana değil, verene kulluğu yönlendirmeli değil miydi? ……. Ben ölmeyeceğim….

Dünyayı kucaklama sevdasıyla koştururken biz de bu adam tavrında değil miyiz? Dünyaya kazık çakma sevdalısı plan program yaparken biz de aynen onun gibi değil miyiz? Meselâ sıhhat adına nice imkânlar yaşıyoruz. Ama öyle inanıyor ve davranıyoruz ki, sanki bun bizden hiç alınmayacak. Sanki dimdik ayakta olacağız hep. Onu bize veren Allah'ın istediği gibi değerlendirebiliyor muyuz? Sanki bu gün, güneş hiç bitmeyecek, sanki bu çeşmenin suyu hiç kuramayacak, bu gelirler hiç bitmeyecek gibi hovardaca bir harcama programının içinde değil miyiz? Sanki hesaba çekilmeyecekmişiz, sanki Allah huzuruna hiç gitmeyecekmişiz gibi bir hayatın adamı değil miyiz? He-sabımız böyle değil mi? Onun için değil mi ölüm geliverince apışıp kalıvermemiz? Kafalarımız, düşüncelerimiz, hesaplarımız, planlarımız bir depremle evlerimizden önce yerle bir olmuyor mu? Bir yangın

yaktıklarından önce neden ciğerlerimizi yakıyor? “Olacak bu” demeyi bilemediğimiz için değil mi? Buna hazır olmadığımız için değil mi? Sanki ölmeyecekmiş gibi bir hayat yaşadığımız için değil mi bütün bunlar? Bizler de buradaki insanın yanlışına düşmemiş miyiz?

Evet adamın gururlanma sebebi kendisini üstün karşısındakini alçak görme sebebi işte bunlar. Mal çokluğu, nüfuz çokluğu ve fiziki güç. Bakıyoruz tarih boyunca ve şu anda da tüm çağdaş müşrik sistemler bunların topluma yansıyan temelleri üzerine kurulmuştur. Tüm müşrik sistemler bu üç şeyin çokluğu esasına dayanmaktadır.

1: Ya mal, mülk servet çokluğuna, ekonomik güce dayanır ki bunun adı: **Kapitalizmdir.**

2: Ya çoluk, çocuk, sülale, ırk çokluğuna dayanır ki bunun adı: **Faşizmdir.**

3: Ya da güçlü olmaya dayanır ki bunun adı da: **Despotizm veya krallıktır.**

Halbuki bunların hiç birisi üstünlük sebebi değildir. Bunların tamamını veren Allah’tır. Malı-mülkü veren Allah, çoluk-çocuğu veren Allah, fiziki gücü veren de Allah’tır.

Dönüyor arkadaşına, onun bağı yok, bahçesi yok, parası yok, pulu yok. Onu küçük görmeye, ona tepeden bakmaya, onunla alay etmeye başlıyor. Adam Allah’ın kendisine imtihân gereği verdiği şeylerle arkadaşına üstünlük tasladı ve:

35,36. “Kendisine böylece yazık ederek bahçesine girerken: “Bu bahçenin batacağını hiç zannetmem. Kıyâmetin kopacağını da sanmıyorum. Eğer Rabbime döndürülürsem, andolsun ki orada bundan daha iyisini bulurum" dedi.”

Evet, bahçesine girer azgınlık içinde, kendisine zulmederek, haksızlık ederek. Öyle yapmamalıydı. O göz olayı öyle görmemeli, o kalp olayı öyle

değerlendirmemeli, o ağız öyle terennüm etmemeliydi. Başka türlü duymalıydı, başka türlü bakmalıydı olaya. Ama yapmadı, yazık etti. Yapmaması gerekeni yaparak, yapması gerekeni yapmayarak zulmetti, yazık etti kendine. Bakın daha da zulmederek şöyle dedi: “Zannetmiyorum ki bu bağım bahçem, bu malım mülküm elimden alınsın. Bu imkânlar hep benim olacak. Ben buna lâyığım zaten.” Nasıl da sigortalatmış kendine göre değil mi? Nasıl da bilivermiş yarını? Dahası; “Kıyamet de kopmaz da, ben ölmem de, bu mümkün değil de, hadi diyelim ki, gerçek olsa bile, elbette orada da Rabbim bana senden daha hayırlılarını verecektir.” Diyor. Öyle değil mi? Bu dünyada sana değil de bana verildiğine göre, elbette öbür tarafta da beni lâyık görecek, sana vermeyecek bana verecektir. Küstahlığın zirve noktası. Halbuki o içinde bulunduğu hayatı düzenleme noktasında etkisi ne ki? Tüm hayatını düzenleyen Allah değil mi ki? Bunu düşüne-miyor adam. Karşısındaki bunu düşündürüyor ama bakın.

Malı, mülkü, serveti, oğlu, kızı, çevresi, siyasal ve ekonomik gücü var diye, Allah’ın âyetleri kendisine duyurulunca; “yok, bunlar çağdaş değil, bunlar bize göre değil, eskilerin masallarıdır bunlar, mitolojik şeyler bunlar, bunlar beni ilgilendirmez” dediği anlatılır. Neden böyle diyor mu adam? Çünkü malı, mülkü, ekonomik ve siyasal gücü varmış adamın. Ama bütün bunlar onu isyana değil de verene kulluğa yönlendirmeli değil miydi? Ama adamın tavrına, planına, programına bir bakın ki; ben ölmeyeceğim diyor.

Dünyayı kucaklama sevdasıyla koştururken biz de bu adam tavrında değil miyiz? Dünyaya kazık çakma sevdalısı plan program yaparken biz de aynen onun gibi değil miyiz? Meselâ sıhhat adına nice imkânlar yaşıyoruz. Ama öyle inanıyor ve davranıyoruz ki, sanki bun bizden hiç alınmayacak. Sanki dimdik ayakta olacağız hep. Onu bize veren Allah’ın istediği gibi değerlendirebiliyor muyuz? Sanki bu gün, güneş hiç bitmeyecek, sanki bu çeşmenin suyu hiç kuramayacak, bu gelirler hiç bitmeyecek gibi hovardaca bir harcama progra-mının içinde değil miyiz? Sanki hesaba çekilmeyecekmişiz, sanki Al-lah huzuruna hiç gitmeyecekmişiz gibi bir hayatın adamı değil miyiz? Hesabımız böyle değil mi? Onun için değil mi ölüm geliverince apışıp kalıvermemiz? Kafalarımız, düşüncelerimiz, hesaplarımız, planlarımız bir depremle evlerimizden önce yerle bir olmuyor mu? Bir yangın yaktıklarından önce neden ciğerlerimizi yakıyor? “Olacak bu” demeyi bilemediğimiz için değil mi? Buna hazır olmadığımız için değil mi? Sanki ölmeyecekmiş gibi bir hayat yaşadığımız için değil mi bütün bunlar? Bizler de buradaki insanın yanlışına düşmemiş miyiz?

Öyleyse, eğer biz kendimiz böyle bir durumda isek, bizde de şımarıklık varsa, biz de küstahlık yapıyorsak, biz de malımız mülkü-müz konusunda yanılgı

içindeysek, o zaman biz de bir dost bulalım. Yakınlarımızdan, çevremizden, arkadaşlarımızdan bir dost bulalım da ona zaman zaman söyleyelim, aman ha, eğer bende bir şımarıklık görürsen dikkat et, uçarsam tut ayaklarımdan ve beni uyar diyelim. Çevremizde böyle bizi uyaracak dostlarımız olsun.

Bir çok zenginde, bir çok ekonomik, siyasal ve askeri güç sa-hibinde, bir çok idarecide ayaklanan huy bu kişide de harekete geçiyor. Nedir o huy? İmanın, hidâyetin, vahyin kontrolüne verilmediği için, İslâm'a kanalize edilemediği için bu tür insanlarda uyanan huy kendisine verilen her şeyi, malı, mülkü, aklı, bilgiyi, beceriyi, sağlığı, sıhhati, gücü, kuvveti kendisinden bilmesi. Gerçekten bu çok kötü bir huydur ve vaktiyle Firavunda aynı huy açığa çıkmıştı. Kasas sûresi bunu anlatır.

Kendine, nefsine zulmederek girdi.... Adam nefsini bilmiyor, Rabbini tanımıyordu. Mülk ile sahibini, nefsiyle Allah'ı, sebeplerle se-bepler ötesi, sebepler sebebi Allah'ı ayırt edemiyordu.

Ama arkadaşı öyle değildi. Allah onun basiretini açmış ve onu rüşte ulaştırmış, hakkı ve hidâyeti göstermişti ona. Bu âlemde her şeyi evirip çeviren, her şeye hükmeden, sebepleri yaratan ve bu dün-yayı idare edenin yalnız Allah olduğunu biliyor, iman ediyor ve bu imanının sevinciyle seviniyordu. Bu imanının savunusu olarak, imanının gereği olarak arkadaşını uyardı. Ona aslını, yaratılışını hatırlatarak söze başladı. İnsanların, daha ziyade varlıklı insanların, ekonomik ve siyasal güç sahiplerinin nedense az hatırladıkları bir gerçekti bu.

Böylece üstünlük taslayarak, kendisine yazık ederek bahçesine, cennetine girdi. Adam o bahçeyi cennet kabul ediyordu. Cenneti dünyada arama cinnetine kapılan ve dünyada cenneti yaşadıklarına inanan insanlar. Bizim için dünyada olanlar yeterlidir, bizim bunun dışında başka cennete ihtiyacımız yoktur havasına girenler, elbette bu tür dünyalık bahçeleri cennet bilecekler ve onu kucaklamaya çalışacaklardır. Çünkü görüp görecekleri budur zaten.

Ya da cennetlerini dünyada yiyip bitirenler elbette öbür taraftaki cennetlerini kaybetmenin azgınlığı içinde buradaki cennetlere sıkı sıkıya sarılacaklardır. Elbette buradaki cennetler hatırına Allah'ı unutacaklar, Allah'a kulluğu unutacaklar, hayatlarında Allah'ı diskalifiye edecekler ve kendilerini mülkün sahibi bileceklerdir. Kendilerini hayata ve mülke etkin ve yetkin bilecekler ve şöyle diyeceklerdir: Bu bahçenin batacağını, bu bahçenin harâp olacağını hiç sanmıyorum. Bu bahçem hiçbir zaman harâp olmaz, olamaz diyecek ve bu inancı, bu zannı, sonunda onu kıyâmetin kopacağını da yalanlamaya kadar götürecektir.

Diyecektir ki kıyâmetin kopacağını da hiç sanmıyorum. Kıyâmetin kopacağına da inanmıyorum.

Evet dikkat ediyor musunuz? Dünya sevgisi, mal mülk tutkusu ve elindekilere güvenerek onlarla duyduğu bu gurur adamı nereye kadar götürüyor? Adam gurur ve kibir içinde bahçesinin içine giriyor. Ya da işte şirketinin içine giriyor, fabrikasının oturma bölümüne giriyor, saltanatının içine giriyor, makamına giriyor. Kendisinde güç ve kuvvet görerek gurur ve kibir içinde, nefsine ve çevresindekilere zulmeder, tepeden bakar olduğu halde, Allah'ı da diskalifiye ederek di-yor ki: Ben gerçek güç ve kuvvet sahibiyim! Bütün bunların sahibi be-nim! Bu gücümün, bu saltanatımın, bu çevremin, bu kredimin, bu ha-yatımın sahibi benim ve artık ben bu mülkün batacağına da inan-mıyorum!

Yok olmaz bu iş yerleri! Yok olmaz bu fabrikalar! Bitmez bu saltanat! Son bulmaz bu hayat! Gelmez ölüm bana! Ben ebedîyen yaşarım bu saltanatımın içinde! Bütün bunlara sahipken artık ben kıyâmetin kopacağına da ihtimal vermiyorum! Bu saltanatın, bu gücün ve bu imkânın sahibi olan birinin üzerine kesinlikle kıyâmet kopmaz! Benim üzerime kıyâmet kopmaz! Kimse benim önüme geçemez! Kimse benimle baş edemez! Allah'ın da beni öldüreceğini sanmıyo-rum! Gerçi eğer bu zavallı fakirlerin, şu ayak takımının dedikleri doğru da kıyâmet kopacaksa bile ne önemi var?

Eğer bunların dedikleri gibi ölecek ve yeniden dirileceksek elbette yine bize orada ayrıcalık tanınacak ve ayrı muamele yapılacaktır. Zatıalileri orada da korunacaktır elbette. Çünkü dünyada bu kadar servetin bu kadar saltanatın sahibi değil miydik bizler? Öyleyse sayın cenapları elbette âhirette de düşünülecek, elbette orada da protokol bozulmayacak, orada da saygınlığını koruyacaktı. Böyle düşünüyordu adam.

Evet zenginler ölmez, paralılar ölmez, makam sahipleri, sal-tanat sahipleri ölmez. Karun bir gün karşısına geçip sevinçten mest olup ayakkabıya döndüğü paracıklarını sayarken, hizmetçisi de uzaktan gülerek onu seyrediyormuş. Hizmetçisini böyle garip bir tavır içinde gören Karun, onun paracıklarına göz koyduğunu ve onları çalmayı planladığını zannederek onu ayaklarının altına alıp ezmeye başlar. Niye gülüyordun lan söyle bakalım? Diye onu ezmeye çalışırken bir ara fırsat bulan hizmetçi bağırır: Efendim! vallahi onları çalmayı filan düşünmedim! Düşündüm ki siz ölünce.. Filan demeye çalışırken daha onun sözünü boğazında kesen Karun der ki: Sus lan! Ben ölmem! Zenginler ölmez! Paralılar ölmez! Saltanat sahipleri ölmez! diye onu daha bir beter yapmaya koyulur.

Evet zenginler ölmez! Paralılar ölmez! Saltanat sahipleri ölmez! Bu Ehramlar, bu anıt kabirler de onun için var ya. Ölmediklerini ortaya koymak için, ölümsüzlüklerini ispat için, ya da öldükten sonra da hegemonyalarını sürdürebilmek için yaptırıyorlar bunları.

Hani Selçuklular döneminde zalim mi zalim bir vezirden söz edilir. Sadettin Köpek diye maruf, ismiyle müsemma bir adam. Zulmetmedik, canını yakmadık adam bırakmamış bölgesinde. Herkes yaka silkeleyip illallah eder olmuş. Bu pislikten bizi kurtar Allah'ım di-ye herkes dua eder olmuş. Nihâyet bir gün gebermiş. Şairin birisi öy-le demiş arkasından:

"Ne kendi etti rahat ne başkasına verdi huzur,
Yıkıldı gitti dünyadan dayansın ehli kubur!"

Yâni biz kurtulduk bu zalimin şerrinden ama vay ki kabir ehlinin bunun elinden çekeceği var deyivermiş. Adamın tabutunu katafalk mı derler? Oraya koymuşlar gece. İşte sabah olsun da bir çukura atıverelim diye. Ama işin garibine bakın ki gece oradan geçen bir ga-riban kafasını tabutuna vurmuş ve oracıkta can vermiş. Gebermiş git-miş ama bakın ki tabutu bile adam öldürüyor alçağın. Nice geberip gidenler var ki şu anda tabutu bile adam öldürmeye devam ediyor. Allah böylelerinin şerrinden korusun bizi.

Evet bakın adam bahçesine girerken diyor ki ben bu bahçenin yok olacağını sanmıyorum ve ben kıyâmetin kopacağına da inan-mıyorum. Gerçi kıyâmet kopup oraya gitsem de ben bu hayatımdan daha iyisini orada da bulurum. Orada da keyfime göre mülk ve saltanat içinde yamasını bilirim diyordu. Yâni dikkat ederseniz adamın ilk tezi kıyâmetin kesinlikle kopmayacağı iken, sonradan kopsa bile bu aklıyla bu becerisiyle orada da işi kıvıracağını söylüyor. Mantık bu. Bu dünyada işini becerenler öbür tarafta da işini becerecektir. Bu dünyada kendisine mal mülk verilenler, saltanat imkân verilenler elbette öbür tarafta da bunlara sahip olacaklar ve işlerini orada da becereceklerdir diyorlar.

Evet bakıyoruz adamlar dünyada işlerini çok rahat becerebiliyorlar. Mal sahibi mi olmak istiyorlar? Kolayca bunun yolunu bulabiliyorlar. Meselâ adamlar ekonomik gücü şu kadar olanlar ancak bu haktan istifade edebilecektir diye bir yasa çıkarıyorlar, bir hak çıkarıyorlar ve...

Evet kıyâmet kopsa bile biz öbür tarafta da işimizi beceririz diyorlar. Zannediyorlar ki bu dünyada geçerli olan değerler öbür tarafta da geçerlidir. Madem ki bu dünyada kendilerine mal mülk verilip insanlara hâkim konuma getirilmişler, öyleyse neden öbür tarafta da kendileri için özel yerler hazırlanıp düşünülmüş olmasın? Öteki arkadaşına gelince cıbılın teki. Malı yok, mülkü yok, bağı bahçesi yok, atı arabası yok, makamı koltuğu yok, oğlu kızı, sülalesi onun kadar değil, sosyal statüsü çevresi kredisi yok, cüzdanı onunki kadar şişkin değil, karnında onunki kadar şey de yok. Sadece imânâ yatırım yapmış çulsuzun teki.

Evet adam arkadaşına karşı böyle deyince arkadaşı da ona şöyle demişti:

37,38. “Kendisiyle konuştuğu arkadaşı ona: "Seni topraktan, sonra da nutfeden yaratanı, sonunda da seni insan kılığına koyanı mı inkar ediyorsun? İşte O, benim Rabbim olan Allah'tır. Rabbime kimseyi ortak koşmam.”

Sen, seni topraktan, sonra nutfeden yaratan sonra da seni insan kılığına koyan Rabbini mi inkar ediyorsun? Evet anlıyoruz ki bu adamın tavrı Allah’ı inkar anlamına geliyordu. Her ne kadar adam diliyle Allah’ı inkar ettiğini söylemiyorsa da tavrıyla, hayatıyla Allah’ı ve Allah’tan gelen âhiret gerçeğini inkar ediyordu. Mülkün Allah’a ait oluşunu inkar ediyordu. Sahip olduğu şeylerin tamamının Allah’ın ken-disine bir lütfu olarak değil de, kendi planlarının kendi becerilerinin bir meyvesi olarak görüyordu ve bütün bunların ebedîyen kendisinde kalacağına, hiç kimsenin onları kendisinden alamayacağına, bu imkânlarını keyfinin istediği biçimde kullanabileceğine, bu konuda kimseye hesap vermek zorunda olmadığına inanıyordu.

Böyle düşünen, böyle inanan kişi Allah’ı inkar ediyor demektir. Adam sahip olduğu şeyler konusunda Allah’ın hayatına karışacağını reddediyordu. Malım benimdir, onu istediğim yerden kazanır, dilediğim yerde harcarım, bundan kime ne? Diyordu. Midem benimdir, istediğim şeyi oraya indiririm, kime ne? Diyordu. Kızım benim kızımdır, istediğim kıyafetle onu sokağa salarım, kime ne? Diyordu. Ne kendi hayatına, ne malı mülküne, ne de ailesinin hayatına Allah’ı karıştır-mıyordu.

İşte böyle küfreden birine arkadaşı diyor ki; sen, seni topraktan yaratan, seni adam edeni inkar mı ediyorsun? Sen, kendi kendini yarattığını, kendi kendini adam ettiğini mi zannediyorsun? Topraktan ana rahmine düştüğün zamanı bir hatırla, adam olacak hiçbir tarafın yoktu. Gücün kuvvetin yoktu, bilgin görüşün yoktu, elin ayağın yoktu, çevren fırsatın imkânın yoktu, evin barkın, paran pulun yoktu, bağın bahçen yoktu. Hiçbir şeyin yoktu. Şu anda sen adamsan ve bütün bu imkânlara

sahipsen unutma ki bütün bunları sana Allah verdi ve seni adam eden de Allah'tır. Şu anda aklım var diyorsan, onu sana veren Allah'tır. Şu anda malım var diyorsan, onu sana veren Odur. Ekonomik gücüm var, siyasal gücüm var diyorsan bunları da sana veren Odur. Sahip olduğun, benim, benim dediğin neyin varsa hepsini sana veren Odur.

Şimdi sen bütün bunları sana veren ve seni yoktan var eden Rabbini nasıl inkar ediyorsun? Nasıl oluyor da her şeyini kendisine borçlu olduğun Rabbini diskalifiye ederek, kendinin tanrılığını iddia ediyorsun? Utanmadan nasıl oluyor da kıyâmetin kopacağını da zan-netmiyorum, bu saltanatımın biteceğini de ummuyorum diyerek Allah'ın haberlerini inkar ediyorsun? Nasıl oluyor da kıyâmet kopsa bile orada ben mutlaka istediğim hayatı elde ederim diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'a yol göstermeye ve ona ortaklık iddia etmeye kalkışıyorsun? Bunu nasıl yapabiliyorsun? Allah'ın yoktan var ettiği, Allah'ın topraktan çıkarıp adam ettiği bir varlık olarak, nasıl Ona isyan edebiliyorsun? Kendini bir nane mi zannediyorsun diyerek ısrarla onu hakka dâvet ettiğini görüyoruz.

Burada inşallah şunları söyleyelim: Kesinlikle arkadaşlarımıza dikkat edelim. Kimlerle düşüp kalktığımıza, kimlerle beraber olduğumuza âzamî dikkat edelim. Yanıldığımız zaman bizi uyaracak, bizi cennete götürecek kimselerle arkadaşlık kuralım. Hani Tevbe sûresinde Rabbimiz öyle diyordu:

"Ey inananlar! Allah'tan sakının ve sâdıklarla beraber olun."
(Tevbe 119)

Allah'a karşı takvalı olun. Allah'a karşı kulluğunuzun bilincinde olun. Hep bir kulluk içinde olduğunuzun bilinci içinde yaşayın. Rabb'inizin emirlerine karşı gelmekten sakının ve sadıklarla, doğrularla beraber olun. Doğru söyleyenlerle, doğru yaşayanlarla beraber olun. İman iddiasında sadâkat gösterenlerle beraber olun. İman iddialarını, teslimiyet iddialarını eyleme dönüştürenler safında yerinizi alın.

Sadıklarla, Kur'an ve sünnetin tasdikçileriyle beraber olalım. Sadıkane vahye bağlı olanlarla birlikte olalım. Değilse, bizi tam ve mükemmel kabul eden, bizim yaptığımız her şeyi yalayıp yutanlarla beraber olursak helâkin eşiğinde olduğumuzu unutmayalım.

Eğer biz böyle değil de karşımızdaki insanlar böyle ise, o za-man da inşallah şu arkadaş gibi olalım. Açıkça onlara bu yaptıkları-nın, bu tavırlarının yanlışlığını ortaya koyan mü'min gibi olalım. Bakın diyor ki:

Seni topraktan yaratan, adam eden Allah'ı göz ardı ediyorsun öyle mi? O'nu örtüyor, örtbas ediyorsun öyle mi? Allahsız düşündün öyle mi? Yorumunu Allahsız ortaya koydun öyle mi? Sanki bu sahip oldukların konusunda hiç Allah bölümü yok öyle mi? Allah'la ilgisi yok mu bunların? Kendin mi yarattın kendini? Kendin mi buldun bu sahip olduklarını? Hiç çocuk olmadın mı sen? Hiç güçsüz olmadın mı? Hiç malsız, mülksüz olmadın mı? Seni topraktan yaratan Allah değil miydi? Halen şu andaki oluşumun topraktan sürmüyor mu? Topraktan yediğin gıdalar seni oluşturmuyor mu? Daha önce ananın, babanın sulbünde topraktan oluşmuş bir nutfeden, bir meniden meydana gel-medin mi? Ne diye bütün bunları unutuyorsun? Ne çabuk onlardan vazgeçtin? Seni adam eden Rabbini ne çabuk unuttun? Neden küf-rettin? Neden örttün? Neden gündeme almadın?

Böyle bir gerçekle yüz yüze gelmek, böyle bir sözü duymak böyle kibir abidesi olmuş şımarık tiplere ne kadar ağır gelir değil mi? Böylece o mü'min kişi kendisiyle aynı kulvarda olmadığını, aynı yolu yürümediğini, aynı bakış açısını paylaşmadığını ortaya koymak için de dedi ki:

Lâkin O senin göz ardı ettiğin, yaratıcılığını gizlemeye çalıştığın, unutmak istediğin Allah benim Rabbimdir. Ben O Rabbime hiçbir şeyi ortak koşmuyorum. Rabbimi hiçbir şekilde ortaklı düşünmüyo-rum. Sadece O'nu İlah ve Rab biliyorum.

Ben hiç kimseyi ona ortak koşamam. Zîra yeryüzünde ona or-tak olacak başka varlık yoktur. Ne ekonomik güce sahip olanlar, ne siyasal nüfuza sahip olanlar hiç kimse Rab değildir. Hiç kimse hayata karışma hakkına sahip değildir. Allah'tan başka hiç kimse hayatı belirleme hakkına sahip değildir. Allah'tan başka hiç kimse insan hayatına yasa koymaya program belirlemeye yetkili değildir. Benim Rabbim sadece Allah'tır. Benim hayat programımı, mala bakışımı, dünyaya bakışımı, hareket tarzımı belirleyen Rabbim Allah'tır. Yaptıklarım konusunda hayatımda tek etkili varlık Allah'tır. Tüm yaptıklarımı yaptıran, sevdiklerimi sevdiren, küstüklerime küstüren, beni hareket ettiren Allah'tır.

Ben boynumdaki ipin ucunu yalnız ona verdim. O nereye çekerse ben o tarafa giderim. Ben i618irademi ona teslim ettim. Ben onun benim adıma seçimini, seçim kabul ettim. Ben onun benim adıma belirlediği ve razı olduğu hayat neyse, düşünce neyse, bakış neyse ondan razı oldum ve ona teslim oldum. Ben onun hatırını senin hatırına ve yeryüzünde kim olursa olsun insanların hatırına tercih etmem. Onun için arkadaşım da olsan onun adına seni uyarıyor, seni tevbeye dâvet ediyor ve bu inanışından vazgeçmeye çağırıyorum.

Evet işte mü'min kişinin dünyaya bakışı. Mü'min dünyaya imtihân için geldiğini, bu dünyaya kendisinin Rabbi tarafından getirildiğini, Rabbi tarafından yaratıldığını bilen ve imtihan için geldiği dünyada Rabbini unutup, Rabbine kulluğu unutup dünyanın süsüne ve ziynetine meyletmemesi gerektiğini bilen kişidir. İmtihan için yaratılan dünyalıklara gönlünü kaptırıp onu yegâne hedef ve şeref sebebi gör-memesi gerektiğini, hedef ve şeref olarak sadece Allah'a kulluğu ka-bullenmesi gerektiğini asla unutmayan kişidir mü'min. Onun için de Allah'tan başka hiç kimseden korkmaz o. Malı mülkü olanlar karşısın-da hakkı söylemekten çekinmez. Şımarık servet sahipleri karşısında onların ellerindekine minneti olmadığı için aşağılık kompleksine kapılıp ezilip bükülmez. Onların servetlerine, makamlarına, siyasal güçlerine güvenerek yedikleri nanelere asla göz yummaz. Onların yanında gerçekleri gizleyerek dilsiz şeytan olmaktan Allah'a sığınır.

Çünkü mü'min izzet ve şerefi malda mülkte gören ve bunları kaybettiği zaman da izzetsiz ve şerefsiz hale gelen kimselerden değildir. Mü'min izzet ve şerefi Allah'ta, Allah'ın dininde, Allah'a kullukta, îmanda ve İslâm'da gören kişidir.

Sûrenin bundan sonraki âyetlerini tanımak için 10. ciltte buluşmak üzere Allah'a emanet olun. Vel hamdü lillâhi Rabil âlemîn.

39,40,41. "Bahçene girdiğin zaman, her ne kadar beni kendinden mal ve nüfuz bakımından daha az buluyorsan da: "Maşallah! Kuvvet ancak Allah'a mahsustur, demen gerekmez mi? Rabbim senin bahçenden daha iyisini bana verebilir ve seninkinin üzerine gökten bir felâket gönderir de bahçen yerle bir olabilir. Yahut suyu çekilir bir daha da bulamazsın" dedi."

Hiç olmazsa oraya, bahçene girdiği zaman bu Allah'ın dilemesiyle, Allah'ın izniyle olmuştur, bunu bana Allah vermiştir, Allah'tan başka güç kuvvet sahibi yoktur deseydin ya! Maşallah güç ve kuvvet ancak Allah'a aittir deseydin. Ne olurdu şu bağına girerken "Ya Rabbi sen dilemezsen olmaz. Sen dilediğin sürece vardır deyiverseydi. Malını mülkünü, gücünü kuvvetini Allah'tan biliverseydi. Öyle değil mi? Mal verir, Onun dilemesiyle olur, güç kuvvet verir, Onun dilemesiyle olur, evlât verir, Onun dilemesiyle, oğul verir, Onun dilemesiyle, kız verir Onun dilemesiyle, ilim verir, fırsat verir, imkân verir, hastalık ve-rir, sağlık

verir hep Onun dilemesiyle. O dilemesiydi o vermeseydi nereden bulabilecektik bütün bunları?

Öyle değil mi? Haydi analarımızdan doğduğumuz günden bir yıl öncesine gidelim. Neydik o dönem bizler? Bir topraktık değil mi? Peki bizi o topraktan kim yarattı? Biz kendi kendilerimizi mi yarattık? Ben kendi kendimi yarattım diyorsan, haydi kendin gibi bir daha yaratsana bakalım? Veya beni işte falan kişi yarattı filan diyorsan hani onlar gözümüzün önünde bizim gibi birilerini de yaratsalar ya? Şu ölen çocuğunu geri getirseler ya? Şu ölen komşunun ömrünü bir yıl kadar uzatsalar ya? Hayır hayır, bütün bunları yapan, yaratan Allah-tır. Allah dilemedikçe hiçbir şey olmaz. Güç ve kuvvet bütünüyle Allah'a aittir. Yâni eğer şu anda bizler bir şeyler yapmayı, bir şeyler dü-şünmeyi, bir şeyler ortaya koymayı becerebiliyorsak bilelim ki bu Allah'tandır. Allah'ın izin vermesi ve dilemesiyle olmuştur.

Her ne kadar mal mülk yönünden çoluk çocuk yönünden beni kendinden alçak görüyor, kendinin üstünlüğünü savunmaya çalışıyorsan unutma ki Rabbim seninkinden daha güzelini bana verebilir ve senin bahçenin üzerine de gökten bir azap, bir felâket gönderip bahçeni yerle bir edebilir. Yahut suyunu Allah çekip alıverir de sen bir yerlerden asla su bulamazsın.

Gerçi sana göre benim bunları sana söylemeye hiç de hakkım yok değil mi? Benim senin gibi malım yok, mülküm yok, siyasal gücüm de yok. Sana göre ben söz söylemeye yetkisi olmayan gariba-nın biriyim. Ama gel istesen beni bir dinle de şöyle bağına, bahçene girerken şöyle deyiver; Ya Rab, bütün bunlar sen istediğin için var, senin istediğin süre var, sen istemediğin süre yoktur. Çünkü güç de senden, kuvvet de, imkân da senden, fırsat da. Mümkün mü sen izin vermeden bunlara sahip olmak? Keşke öyle deseydin.

Dikkat ederseniz bu sûre bize böyle bir edep açtı. Yarın yapa-cağımız bir şey konusunda inşallah diyeceğiz. Bize verilen bir imkân ve fırsat konusunda da maşallah diyeceğiz. Yâni sabah akşam, yaptığımız yapacağımız her işte Allah'ı gündemde tutacağız. İnşallah di-yeceğiz, maşallah diyeceğiz, sübhanallah diyeceğiz, elhamdülillah di-yeceğiz, lâ havle velâ kuvvete illâ billah diyeceğiz. Hep Rabbimizle beraberliğimizin bilincinde ve O'nun koruması altında olacağız. Rasû-lullah Efendimizin bir hadisinden hatırladığıma göre; "eğer bir şeyden hoşlanmışsak maşallah lâ havle velâ kuvvete illâ billah" deyin. Böy-lece ona bir kötü bakıştan kendinizi korumuş oluruz, ya da o konuda kendimizi her hangi bir kötü düşünceye saplanmaktan korumuş oluruz. Bir şey gördünüz. Mal, mülk, ev, bark, para, pul, çocuk, insan. Çok hoşlandınız. Ama hemen o konudaki inancınızı gündemde tutarak maşallah dediniz.

Yâni bunu var eden Allah'tır. Bunun varlık sebebi Allah'tır. Yâni bunu buna veren Allah'tır. Allah verdiği için bu, bu adamda var. Allah hikmet sahibidir. Allah yanılıp şaşırmaz. Allah âdildir, zulmetmez. Allah'ın yaptığı her şey güzeldir. Öyleyse bu malın, bu eşyanın, bu paranın, bu çocuğun, bu bahçenin, bu zekanın, bu ilmin bu adamda olması güzelmiş ki Allah ona vermiş. Allah onu ona mübarek kılsın demek durumundayız. Böyle değil de; Aa! Oo! Diye başladınız mı haset, fesat açığa çıkacaktır.

Evet adamlığını kendi güç ve kuvvetine, kendi başarılarına, çalışıp çabalamasına bağımlı kılan birisiyle adamlığını, varlığını Allah'a, Allah'ın yardımına, Allah'ın güç ve kuvvetine bağımlı kılan birisinin mukayesesi anlatılıyor. Varlığını ve her şeyini kendinden bilen birisiyle her şeyini Allah'tan bilen iki adam anlatılıyor. Varlığını ve her şeyini Allah'tan bilen adam ötekisine diyor ki varlığınla, bağın bahçenle bana karşı üstünlük iddia ediyorsan, Allah belki bana seninkilerden daha hayırlısını verir. Senin cennetinden daha hayırlı cennetler verir bana, hem dünya cennetlerinden hem de âhiret cennetlerinden diyor, Allah'a güveniyor, veren ve alanın Allah olduğunu söylüyor.

Evet dün Mekke'de gariban gibi gördüklerine Allah çok kısa bir süre sonra dünyanın bağlarını bahçelerini verdiği gibi âhiretin en güzel cennetlerini de veriverdi. Tüm yeryüzünün egemenliğini onlara verdi. Tüm dünyayı onlara verdi. Görünüşte gariban görünenler bir kaç yıl sonra tüm dünyanın iktidarına sahip olurken o güçlü gibi görünenler ve onlara zulmetmeye çalışanlar da yok olup gittiler. Garibanlar dünyada dünyanın egemenliği kendilerine verilirken, öbür taraf da âhiretin cennetleri verilecektir kendilerine.

Evet mü'min arkadaşı o gururlu kişiye diyordu ki bu elindekilerle, bu Allah'ın sana lütfettikleriyle bana üstünlük taslamaktan vaz geçip bunu sana veren Rabbine karşı nankörlükten etme. Değilse Allah sana gökten bir azap indirir de; o bağın bahçen kupkuru bir toprak haline geliverir. Yahut onu canlı hale getiren suyu çekiliverir de sen onu bir yerlerden bulup getiremezsin diyerek Allah'ın gücünü kudretini ona hatırlatmaya çalışıyor.

Ne kadar hoş ifadeler, ne güzel uyarılar değil mi? Bakın onun durumunu çok güzel değerlendirdikten sonra diyor ki; istersen benim tarafımı da bir değerlendireyim. Sana göre benim malım, mülküm yok öyle mi? Fakir olduğum için beş para etmem öyle mi? Sen benden daha kalabalıksın öyle mi? Ama düşünür müsün, Rabbimden ümit ederim ki Rabbim şu senin sahip olduklarından çok daha

hayırlılarını bana verir. Hattâ bana verdiği bir yana, seninkilerin üzerine de kavurucu, yakıcı, mahvedici bir âfet gönderir de, bir de bakmışsın ki yerle bir oluvermiş. Yahut da sularını kurutuvermiş de işini bitirivermiştir.

Öyle değil mi ama? Bu ihtimal her an herkes için yok mu? İşte eline aldığı üç beş parça malı satmaya başlar birileri. Seyyar bile de-ğildir hattâ. Sadece elindedir tüm malı. Veya sırtındaki küçük bir çantasının içindedir tüm sermayesi. Ama sonra bir de bakarsınız ki bir dükkân, sonra ardiyeler, depolar, fabrikalar, şubeler, merkezler olmuştur. Sonra malının, menkullerinin, gayri menkullerinin hesabını bile bilemez olmuştur. Ama veren Allah alamaz mı? Bir de bakmışsınız ki tekrar başa dönüvermiş. Bilmeyenler için, önceki durumunu yükseklik görenler için ne kadar düşüklüktür bu değil mi? Tabii eğer malla beraberlik yükseklik ise, üstünlük sebebi ise, malsızlık da elbette alçaklık olacaktır. Halbuki hangisinin alçaklık, hangisinin yükseklik olduğu, hangisinin kazançta, hangisinin kayıpta olduğu yarın belli olacaktır. Bunu önceki derslerimizde anlatmaya çalıştık.

Bağına girdiğin zaman ***mâşâllah lâ kuvvete illâ billâh*** de. İşte burada yine sûrenin mihenk taşı yine gündeme getiriliyor. Âdeta sûrenin ruhudur bu konu. Rabbimiz daha önce peygamberine aynı uyarıda bulunmuştu. Ey peygamberim! Başlayacağın, niyetlendiğin her işini Allah'a havale et! Her işini Onun dilemesine bağlı kıl! Yapacağın hiçbir şey hakkında ben bunu herhalde yarın yapacağım deme! Meğer ki o işini Allah'ın dilemesine bağlamış olasın! Unuttuğun zaman da Rabbini an! Ve umulur ki Rabbim beni bundan daha yakın bir hayra ve muvaffakiyete erdirir de! Buyurmuştu. Bakın burada da aynı uyarı bir daha geliyor.

Artık böylece Allah'ı sebepler üstü mutlak bir egemen bilip her işini Ona havale eden bir mü'min sebeplere, eşyaya asla boyun eğmeyecektir.

Bu mâşâllah ve inşallah ifadeleri meşieti, dilemeyi ve yaratmayı sadece Allah'a veren, nefse, iradeye ve tüm eşyaya bağlanıp kalmayı kökünden kazıyan bir iman ve teslimiyet gerçeğidir.

Maddeyi, eşyayı, gücü putlaştırmış şu medeniyetin kör gözünün bunu anlaması mümkün değildir. İşte görüyoruz. Üç yıllık, beş yıllık planlar yapıyorlar. Şu kadar yılda şu kadar ekonomik güce ulaşacaklarını söylüyorlar. Fakat haberleri yok ki her şeye egemen olan Allah onlara gülüyor. Mal eksikliği, bolluk, darlık, ölüm, açlık, yağmur, rızık, bereket, sel felâketleri, deprem, zelzele gibi Kadir-i Mutlak'ın takdirleri sonucu tüm hesaplarının altüst olacağını hesap edemiyor-lar. Gerekli olan tüm hesapların, tüm tedbirlerin ötesinde her şeye ilâhî iradenin hakim

olduğunu göz ardı ediyorlar. Ve işte maddeye dayanan günümüz materyalist medeniyet anlayışıyla gayba imana dayan İslâm medeniyeti arasındaki en bariz farklılık bu noktada kendini gösteriyor.

Bakın mü'min arkadaşı adamı bununla uyarıyor. Diyor ki bu taksimi yapan Allah'tır. Hayata egemen olan Allah'tır. Sebepler her zaman Allah'ın elindedir. Allah'ın dilemesiyle, Allah'ın sebeplere müdahalesiyle bugünkü şâki yarın mü'min, mü'min de şâki olabilir. Bugünkü zengin yarın fakir, fakir de zengin olabilir.

Evet aralarında bu konuşma geçtikten sonra bakın olup bitenleri Rabbimiz şöyle anlatır. Bundan sonra birden bire Rabbimiz bizi o canlı, o cıvıl, cıvıl görkemli bahçe manzarasından alıyor ve felâket, yokluk, hasret ve ölüm tablosunun önüne çekiyor. Az evvelki gurur, kibir, şımarıklık, Allah'a karşı eyvallahsızlık, fakir arkadaşa karşı atılan havalar birden bire bir hasret, bir pişmanlık ve bir yıkılış havasına dönüşüyor.

42. "Nitekim, ürünleri yok edildi; bağın altüst ol-muş çardakları karşısında, sarf ettiği emeğe içi yanarak ellerini ovuşturup "Keşke Rabbime kimseyi ortak koşmasaydım" diyordu."

Evet o bahçenin meyveleri kuşatılıverdi. Dolu mu vurdu? yoksa yakıp kavurucu bir rüzgar mı uğradı? Yoksa bir iflas mı yalayıp geçti? Yoksa bir ölüm mü üflendi? Allah bir azap gönderdi mülküne saltanatına ve bir anda tüm meyveleri yok edilmiş. Her şeyi iflas edivermiş. Adamın iyi ki yine iflas sadece malına gelmiş. Kendisi de gi-debilirdi tabi. Her şeyi elinden alınıverdi. Çardakları yere düşmüş, al-tüst olmuş, yıkılmış, yok olmuş. Az evvelki gururlu adam, kibrinden yanına bile yaklaşılamayan adam, müstağnî adam, bu bahçe yıkıl-maz! Bu saltanat bitmez! Bu hayat sarsılmaz! Ben bu hayatın sahibiyken kesinlikle kıyâmetin kopacağına ve bana ölüm geleceğine de inanmıyorum! Bu hayatımın, bu saltanatımın biteceğini sanmıyorum! diyen adama bakıyoruz şimdi. Bahçenin kenarına büzüşmüş ellerini ovuşturuyor.

Kaybolan bahçesine, mahvolan malına, yok olan emeğine, yıkılan havasına ve gururuna bakıyor acı acı yutkunuyor ve ne yapacağını bilmez bir vaziyette şaşkın, şaşkın, ellerini ovuşturuyor. Bağlar, bahçeler, fabrikalar, şirketler, iş yerleri bir anda bitiverdi. Ve dedi ki keşke Rabbime şirk koşmasaydım. Keşke hayatımda

Rabbimi diskalifiye etmeseydim. Keşke hayatımı kendim belirlemeye kalkmasaydım. Keşke hayatıma kendim etkinim demeseydim. Keşke Rabbime karşı bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunmasaydım. Keşke hayatıma Allah'ı karıştırmayıp kendi kendime hayatımı belirlemeye, hayat programımı Allah'tan bağımsız, Allah'ın kitabından bağımsız yaşamaya kalkışmasaydım. Keşke hayatımı Rabbime sorarak yaşasaydım. Keş-ke malım, mülküm konusunda, çoluk çocuğum konusunda onu söz sahibi kabul etseydim. Keşke Rabbimin dediği biçimde hareket etseydim. Meğer güç ve kuvvet sadece Rabbime aitmiş.

Evet netice de aynen o şuurlu, imanlı arkadaşının dediği gibi oldu. Bahçenin işini bitiriverdi mutlak irade. Gelen geldi, olan oldu. Bütün malı mülküyle, bütün imkânlarıyla adam çepeçevre kuşatılı-verdi. Bütün imkânları elinden alınıverdi.

Büyük iradeden gelen bu uyarıyla kendinde olmayan gafil adam kendine geliverdi. Bakın şöyle diyor:

Keşke, keşke Rabbime kimseyi şirk koşmasaydım. Ne olaydı, keşke Rabbimi ortaklı gibi düşünmeseydim. Demek ki bir insan hayatının tümüne Allah'ı karıştırırsa müslümandır. Hayatının bir kısmına karıştırıp, bir kısmına karıştırmazsa şirkten kurtulamaz. Bakın bu adam Allah'ı tanyor, inanıyor, ama hayatının tümünde egemen kabul etmiyor. Mal veren, onun sahibi olan, onun kazanç ve sarf yollarını gösteren, benim istediğim gibi yapmazsanız onu elinizden almaya güç yetiririm diyen bir Allah'a sanki inanmıyordu adam. Malı vermek zorunda olan, ama almaya yetkisi olmayan bir Allah'a inanıyordu.

İşte böyle Allah'ın gücü yanında kendi gücünün de olduğuna iman şirktir. Rabbimiz bu ifadesiyle adamın yaptığının şirk olduğunu haber veriyor. Peki bunu nasıl anlayacağız? Yani nasıl bir şirktir bu? Bu esbabı Allah yerine koyma, sebepleri putlaştırma türünde bir şirkti Allah korusun. Yâni esbaba, sebeplere itimat edip, onlara güvenip Allah'ı ikinci plana atma şirki. İşte bu da bir çeşit şirkmiş ki Rabbimiz böyle tanımlıyor. Allah'ın mutlak tasarruf yetkisini Ondan alıp başka şeylere verme şirki.

İşte asrımızın modern şirkidir bu. Asrımızın modern şirk medeniyeti Allah'ı bir kenara bırakıp Onun yerine bilimi, maddeyi, ekonomiyi, eşyayı, fenni putlaştırmıştır. Böylece maddenin ve kâinatın sahibi ve yaratıcısı olan Allah yerine ikâme ettikleri bilime, tabiata ve maddeye tapar olmuştur.

43. "Ona, Allah'tan başka yardım edebilecek a-damları da yoktu, kendi kendini de kurtaramadı."

Meğer ondan başka güç ve kuvvet sahibi yokmuş. Meğer on-dan başka velî yokmuş, ondan başka yardımcı yokmuş. Meğer ben de, benim gibiler de hep âciz ve güçsüz varlıklarmış. Meğer hepimiz ona muhtaçmışız. Meğer şu anda sahip olduklarımızın tamamı kendimizden değil Allah'tanmış.

Ona hiç kimse yardım edemeyecekti. Gel arkadaş, bağın bahçen böyle olduysa, gel sana yenisini verelim, gel onu eski haline getirelim diyebilecek kimse yoktu. Allah'ın dışında kim kime yardım e-debilecek de?

İşte yeryüzünde Allah'a kafa tutarak, tâğutluk yaparak, hayatlarında Allah'ı diskalifiye ederek kendi kendilerini güçlü kuvvetli görenlerin düşüşü. Ve işte Rabbimizin yegâne güç kuvvet sahibi, göklerin ve yerin mülkünün sahibi, göklerin yerin tümünde egemen olan, Kahhâr olan, tasarruf yetkisi elinde olan, dilediğine dilediği kadar ve-ren, dilediğinden dilediği zaman verdiklerini alma yetkisine sahip olan, kendisine karşı gelinmez, kendisine kafa tutulmaz mutlak güç ve kuvvet sahibi Rabbimiz bütün azamet ve Celaliyle sahnede canlanıyor.

Evet adamın ifadelerinden anlaşılan o ki adam bu hadiseden sonra aklı başına gelmişe benziyor. Allah'tan gelene karşı kendisine hiçbir dost, hiçbir yardımcı da bulamadı. Zaten Allah'tan gelene Allah'tan başkaları hiç bir fayda sağlayamazdı.

44. "İşte burada Kudret ve hâkimiyet, varlığı gerçek olan Allah'ındır. Mükâfâtlandırma bakımından hayırlı olan da, sonuçlandırma yönünden hayırlı olan da O'dur."

İşte bundan sonra denilebilecek en doğru söz "velâyet hak Allah'ındır. Velâyet, hakkın tâ kendisi olan Allah'ındır. Hayata karışma-ya tek yetkili, hakkımızda karar almaya tek yetkili sadece Allah'tır. Al-lah'tan daha hayırlısı yoktur. Allah'tan daha hayırlısı düşünülemez.

Hak veli Allah'tır, hak olmayan veliler de O'nun dışındaki ve-lilerdir. Mü'minlerin hak velisi Allah'tır, diğerleri de kâfirlerin velileridir. Şeytan ve tâğutlar. Mü'minler adına tek taraflı karar vermeye yetkili veli Allah'tır, kâfirlerin karar mercileri de şeytan ve tâğutlar dır.

Çünkü velî Allah'tır, velâyet sadece Allah'a aittir ve en güzel âkıbeti lütfedecek olan da odur. Velâyetimiz onun elindedir. Bize danışmadan bizim adımıza aldığı kararlarla bizim için en güzel âkıbeti belirleme hakkı sadece ona aittir. O bahçe, o dükkan, o şirket, o hayat bizim için hayırlı mı? Yoksa hayırsız

mı? Bunu en iyi bilen Rab-bimizdir. Bizim için, bizim cennetimiz için, hayırsızsa bazen alıverir Rabbimiz onu elimizden. Bizim için hayırlı olanları bize veriverir. Çün-kü velî Odur, çünkü boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan Odur, çünkü bizi bizden iyi bilen, bizim hayrımızı menfaatimizi bizden daha çok bilen Odur.

Öyleyse bizler yaşarken hayatımızda Onu diskalifiye etmemeye, hayatımızı kendimiz belirlemeye kalkışmayacak, tâğutluk yapmayacak, Onun istediği biçimde bir hayat yaşayarak hem dünya, hem âhiret yurdunun güzel âkıbetlerini Ondan istemeye çalışacağız. Zira en iyi âkıbet verici, en iyi sevap verici Allah'tır.

Ve işte dikkat ederseniz burada Kehf sûresinin etrafında dönüp durduğu ana temayı gündeme getirdi. İş sebeplerde değil, o sebeplerin sahibine imanda ve her şeyi Ondan beklemededir. Unutma ki şu anda sahip olduğun için bana ve etrafına hava atmaya çalıştığın şu malların, servetlerin, imkânların, fırsatların zannettiğin gibi sebeplerin veya kendi zekânın, kendi ilminin, kendi plan ve projelerinin kazancı değildir. Bütün bunların her şeyin mâliki olan Allah'ın takdiridir.

Anladınız mı ey insanlar? Anlayabildiniz mi ey kullarım? Rab-binizin gücünü kuvvetini, onun karşısında kendi âcizliğinizi, güçsüzlüğünüzü anlayabildiniz mi? Anlayabildiniz mi Allah karşısında bir hiç olduğunuzu? Rabbinizin hayat programına teslim olup onun istediği biçimde yaşamak zorunda olduğunuzu hâlâ anlayamadıysanız, hâlâ hayatınızda Rabbinizi diskalifiye etmeye, Rabbinizin sizin dünya ve âhiret saadetiniz için gönderdiği kitabına karşı hâlâ vurdumduymaz bir hayat yaşamaya devam edecek olursanız size sizin hayatınızdan bir örnek daha vereyim.

Görüyor musunuz Rabbimiz sürekli uyarıyor bizi. Merhamet-lilerin en merhametlisi olan Rabbimiz bizi sürekli cennet yolunda tutmayı, kulluk yolunda tutmayı ve cehennemden, isyandan korumayı murad ediyor. Bizim cehennemimize asla rızası olmayan Rabbimiz bakın bundan sonra hâlâ anlayamayanlara bir örnek daha veriyor:

45. "Onlara, dünya hayatı misâlinin tıpkı şöyle olduğunu anlat: Gökten indirdiğimiz su ile yeryüzünde yetişen bitkiler birbirine karışır, ama sonunda rüzgarın savuracağı çerçöpe döner. Allah her şeyin üstünde bir kudrete sahip olandır."

Dünya hayatının misâli şudur: Gökten su indiririz ve indirilen bu su ile yetişen bitkiler birbirine girer. Yağmur yağdırdı Rabbimiz ve çok güzel bir hayat ortaya çıktı. Ama sonunda o gördüğünüz güzellik, o yemyeşil hayat taşıyan şeyler kısa bir süre sonra rüzgarın önünde sağa sola savrulan kupkuru çerçöp haline geldi. Evet yağan yağmurla oluşan o güzelim hayat durmadı, duramadı. Zaten durmaya gücü de yetmeyecekti onun. Gençlik, hayat, saltanat elbette bir gün bitecekti. Elbette bunları var eden bir gün yok edebilecekti.

İşte dünya hayatın örneği budur. Bu hayat tıpkı bir su gibidir. Bir lütuf ve rahmet olarak inen bu su, bazen de azap ve gazap sebebidir ki kitabımızın başka âyetleri bunu anlatır. İnen bu sularla yeryüzü bütün güzelliğini, bütün ziynetlerini takınır. Arkasından bir de bakarsınız ki kurumuş, solmuş, rüzgar önünde savrulup gider bir vaziyet almıştır.

Dünya da öyle değil mi? Verir Allah bazen, ama bir süre sonra bakarsınız ki yavaş yavaş çekilir gider. O, verdiği dönemin imtihanıydı, sonra alırken de aldığı dönemin imtihan sorusudur. Ne fark eder? Yâni ne dersiniz, hangi soru daha başarılı kılar insanı? Toplama mı, yoksa çıkarma mı? Ama bakın ki ekonomik kaygı ve kavgada, dünya ile ilişkide sanki onu kucaklama sevdasına kapılanlar hep toplama türünde bir imtihandan yanalar. Yâni hep Allah alarak değil de vererek imtihan etsin arzusundadırlar. İmtihan gereği Allah ellerinden alıverdiğinde feryadı basmadan yanalar. Halbuki işte Rabbimizin şu beyanları mal mülk, çoluk çocuk hepsi bu dünya hayatın ziynetidir, süsüdür.

Bakın dikkat ediyorsanız çok kısa çok özlü kelimeler ve son derece süratlice sunulan yıldırım hızıyla gözümüzün önünden gelip geçen bir tablo sundu Rabbimiz bize. İşte hayat ve işte yok oluş. Fa-i takibiyelerle birbiri ardından gelen üç cümle. Hayat ve hemen arkasından gelen ölüm. Üç cümle, üç merhale ve göz açıp yumacak kadar kısa süren bir ömür. Ne kadar kısa süren bir hayat değil mi? Kısa olmasının da yanında, ne kadar değersiz bir hayat değil mi? Öyleyse değmez bu hayata bağlanmaya. Değmez bu hayat için ebedî bir hayatı mahvetmeye.

Öyleyse dünyaya meyledip hayatlarında Allah'ı diskalifiye edenler gibi olmayalım. Çünkü o Allah her şeye Kâdir olandır. Her şeye güç yetiren ve her şeyi takdir edendir. Hayatı ve ölümü yaratan ve takdir eden Odur. Bu dünyayı bizim imtihânımız için kuran, düzenleyen ve bizi bu dünyaya getiren odur. Şu anda sahip olduğunuz şeylerin tamamını imtihân için size lütfeden Odur. Sonra imtihan bitimi sizi öldürecek ve şu anda sahip olduklarınızın tümünü sizden geri alacak olan Odur. Dünyayı ve dünyadakilerin tümünü yok edip size imtihan sonuçlarını ilân etmek göstermek üzere yeni bir hayat gösterecek olan, sizi tekrar diriltecek olan da odur.

Unutmayın ki ya biz onu bırakıp gidiyoruz, ya da o bizi bırakıp gidiyor. Veren alıveriyor, ama ne zaman alacağını da söylemiyor.

İşte görüyoruz, adam kazanıyor, kazanıyor ama kazandığını yiyemeden göçüp gidiyor. Yâni nice imkân ve fırsat sahibi görüyoruz ki kullanamıyor bu imkânlarını. Sadece para adına demedim bunu. Meselâ zamana sahip olan niceleri, gözü gören, kulağı duyan, ağzı konuşabilenler, dimdik ayakta durabilenler de bugün bu imkânlarını har vurup harman savurmuyorlar mı? Dünya hayatıyla sanki bir anlaşmaları varmış, bugün kullanmazlarsa yarın kullanabileceklerine dair bir garantileri varmış gibi davranmıyorlar mı? Halbuki ya o kullanmadığımız imkânlar bir gün elimizden alınacak, ya da zamanı gelince bir onları kendi başına bırakıp gideceğiz. Daha doğrusu onları bizsiz bırakacağız. Kural böyledir, yasa böyledir.

Evet aldanıyor insanlar. Bugünkü sıhhat ve âfiyetlerini on sene sonra kullanmaya kararlı olanlar, bugünkü akıllarını, bugünkü gözlerini, bugünkü kulaklarını on sene sonra vahyi tanımada kullanmaya kararlı olanlar hep aldanıyorlar. Beş aylık bir işim var, on ay sonra emekli olacağım, Kur'an'ı o zaman okumaya başlayacağım diyenler hep aldanıyorlar. Peki o gün ölürse, o zaman da adamın mezar taşına yazarlar; rahmetli tam başlayacaktı, ama öldü diye.

Hep öyle olmamış mı? Gidin mezarlıkları bir dolaşın isterseniz. Göreceksiniz ki niceleri nice programlarını yarıda kesip gitmişlerdir. Unutmayalım ki bizimki de onlarınkinden farklı olmayacaktır. Bugün başlasan, ölsen bile başladığın hayrı yarım bıraksan da tam sayılacaktır. Çünkü onu değerlendirecek olan Allah Alîmdir, Rahîmdir, Rahmândır ve Rauftur. Hani Abdullah İbni Ömer (r.a) efendimizin bir gü-zel sözü vardı:

"Akşamladığın vakit sabaha çıkmayı bekleme, sabahladığın vakit de akşamı bekleme! Sıhhatinden istifade edip hastalık dönemin için hazırlık yap, hayatından istifade edip ölümünden sonrası için hazırlık yap!"

Ne koş bir ifade değil mi? Elbette söz sultanının dizlerinin dibinde yetişen bir sahabe söyleyebilecekti bunu. Yani bir şeyi yapman gerektiğini akşam mı anladın, hemen onu icra edip sabaha bırakma, çünkü sabaha çıkmayabilirsin. Allah'ın senden istediği bir görevi yapman gerektiğini sabah mı anladın, aman hemen icra et onu, akşama bırakma, çünkü akşama ulaşmayabilirsin diyor Abdullah İbni Ömer efendimiz. Evet akşam mı aklın başına geldi? Kulluğuna engel olan okulu bırakmayı, içkiyi atmayı, namaza başlamayı, açık saçıklığı terk etmeyi, Kur'an'a sarılmayı, sünnete yönelmeyi akşam mı bildin, akşam mı anladın? O halde hiç bekleme hemen yerine getir. Sakın sabahı bekleme. Zira sabaha çıkmaya bilirsin.

Belki o akşam senin son akşamın olabilir. Sabah mı anladın? Akşamı bekleme. Belki akşama ulaşmayabilirsin.

Bir de sağlığından sıhhatinden istifade edip hastalığına, hastalık dönemine hazırlık yap. Hayatından hayatta oluşundan istifade edip ölümüne hazırlık yap. Hasta olup elinin kolunun kalkmayacağı zamanlarını düşünüp sıhhatliyken yapacağını yap, bir gün ölümle yapacağın her şeyin bitme zamanı gelmeden hayattayken yapman gerekenleri yap diyor İbni Ömer efendimiz. Ne kadar hoş bir söz değil mi?

Yani eğer şimdi iyiysen, şimdi gençsen, şimdi sıhhatliysen şimdi oku, zira yarın okuyamayabilirsin. Yarın gözlerinin feri kaçar da okuyacak bir imkân bulamayabilirsin. Şimdi iyiysen, şimdi gücün kuvvetin varsa şimdi kıl namazını, öünkü yarın kılamayabilirsin. Yarın namaz kılacak dizlerinde derman kalmayabilir. Şimdi varsa ver elinde yarın vereceğin kalmayabilir. Şimdi infak et, şimdi zekât ver yarın fa-kir düşüp elinde avucunda verebilecek bir şeyin kalmayabilir. Şimdi çalışabilirsen İslâm için çalış, Allah dininin hakimiyeti için çırpın yarın bu zemin kalmayabilir. Şimdi hayattaysan cihadını yap, yarın toprağın altına girebilirsin. Şimdi düzelt evinin içini, yarın buna fırsat bulamayabilirsin. Şimdi eğit eğitebilirsen çocuklarını, yarın büyüdükleri zaman seni dinlemeyebilirler. Şimdi kazandır ehlini cennete, yarın ölebilirsin ve çoluk çocuğun başkalarının elinde kalabilir. Şimdi konuş, şimdi anlat, şimdi kavgasını ver inancının, zira yarın şartlar değişebilir. Yarın bir Velid Bin Mugire çıkıp ağzına bir bant yapıştırabilirler. Şimdi yap yapacağını, yarın kodese tıkılabilirsin.

Bakın Allah'ın Resûlü bir başka hadislerinde buyurur ki:

"İki nimet vardır ki insanların pek çoğu onların kadrini kıymetini bilme noktasında aldanıyorlar. Bunlardan birisi sağlık, ötekisi de boş vakittir."
(Buhâri, Rikak:1)
(R. Salihin 99 nolu hadis)

Sağlığın kıymetini bilip onu satacak değiliz veya boş zamanın kıymetini bilip onu kiraya verecek değiliz elbette. Bundan anladığımız şudur: Zamanı ilk etapta Allah'ın bize farz kıldığı emirlere sarılarak doldurmaya cehd ü gayret ederken arta kalan zamanda da nâfilelerle Allah'a yaklaşma zemini aramak zorundayız. Yani şunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki boş vakitten ve sıhhatten kasıt mecburen yapmak zorunda olduğumuz farzlardan arta kalan hayat bölümüdür. Farzlardan artan zaman dilimidir. Yoksa bunun manası Allah bize bomboş bir zaman vermiştir de bizler onu dolduracağız değildir. Bir de şunu söyleyelim ki

bizler boş vakti İslâm'ın ölçülerine göre doldurmak zorundayız. İslâm'ın zaman içinde belirlediği kulluk programı nazar-ı itibara alınmazsa insanın bütün zamanı zaten boş demektir. Yani işte görüyoruz şu anda insanların Allah'a danışarak değil de kendi kendilerine ayarladıkları şu hayat programında insanların bir dakika bile boş zamanları yoktur.

Sabahtan akşama kadar dükkana tezgaha satılmak, kahvede oturmak, sinemada bulunmak, televizyon seyretmek, maç izlemek, yemeğe, çaya, kahveye zaman ayırmak zaten insanların hayatında yetecek bir zaman bırakmıyor bile.

Evet Allah Resûlü böyle diyor, onun pırlanta sahâbesi İbni Ömer efendimiz böyle diyor, diyor ama, bunu birbirlerine tatlı tatlı hi-kaye cinsinden anlatsınlar, dergilerde yazıp çizsinler diye değil. Duyar duymaz tatbik etsinler diye söylüyor. İman etsinler ve hayatlarını bu imanla düzenlesinler diye söylüyor. Ama heyhat ki bizler tam tersini yapıyoruz. Yolcu gibi olun dünyada diyor ama biz doğmadık kızımızın çeyizini hazırlıyoruz. Kışlık ve yazlık konforlu evler yaptırıyoruz. Bir yıllık patatesimizi, iki yılık unumuzu hazırlamak için çırpınıyoruz. Bu günün işini sakın yarına bırakmayın diyor Allah'ın Resulü, ama biz doktoranın bitmesini bekliyoruz. Ondan sonra yapacağız yapacağımızı. Sabaha ulaştığınız zaman akşamı beklemeyin deniyor ama biz emeklik maaşının tahakkukunu bekliyoruz. Daha doğmadık çocuklarımızın oturacağı evleri hazırlıyoruz. Halbuki bütün eşyası bir valizi doldurmayacak insanları da tanıdığımız, gördüğümüz halde yine kendi bildiğimizi okumaya devam ediyoruz.

Öyleyse ey Allah'ın kulları! Ey şu anda dünyada imtihan sahnesinde olan insanlar! Yaşadığınız bu hayatın bir imtihan olduğunu asla unutmayın. Yaşadığınız bu hayatta Allah'ı ve onun yasalarını diskalifiye kalkışmayın. Allah'ı ve Allah'ın size gönderdiği kitabını u-nutarak kendi kendinize bir hayat şamaya kalkışmayın. Unutmayın ki eğer bugün servetler içinde, bolluklar içinde, mallar mülkler içinde, bağlar bahçeler içinde bir hayat yaşıyorsanız bunun kendinizden ol-duğunu zannetmeyin. Tüm bunların size Allah tarafından verildiğini ve günün birinde tüm bu imkânlarınızın biteceğini unutmayın. Elinizdekilerin tümünün bu dünyada da bir imtihan sebebi Allah tarafında bir anda alınıvereceğini de sakın unutmayın! diyor Rabbimiz.

Yunus sûresi bunu daha keskin ifadelerle şöylece ortaya koyar:

“Dünya hayatı gökten indirdiğimiz su gibidir ki, onunla insan ve hayvanların yiyeceği bitkiler yetişip birbirine karışmıştır. Yeryüzünün süslenip bezendiği ve yerin sahiplerinin bütün bunlara mâlik olduklarını sandıkları sırada, gece veya gündüz buyruğumuz o yere gelmiş ve orayı hiç bir şey bitirmemişe çevirmişiz; bir gün önce bir şey yokmuş gibi olmuştur. Düşünen millet için, âyetleri böylece uzun uzun açıklıyoruz.”
(Yunus 24)

İşte günümüz maddeci medeniyetin tapındığı dünya hayatını Rabbimiz böyle tasvir buyuruyor.

Rabbimiz işte bu beyanlarıyla dünya hayatının kısalığını, sonluluğunu, faniliğini, ehemmiyetsizliğini, ebedî ve sermedî olan âhiret hayatının yanında bir hiç mesabesinde olduğunu anlatıyor. Tıpkı Tevbe sûresinin beyan buyurduğu gibi:

“Oysa dünya hayatının geçimi âhirete göre pek az bir şeydir.”
(Tevbe 38)

Yine Hadîd sûresinde de konu şöyle anlatılır:

“Bilin ki, dünya hayatı oyun, oyalanma, süslenme, aranızda övünme ve daha çok mal ve çocuk sahibi olmaktan ibarettir. Bu, yağmurun bitirdiği, ekicilerin de hoşuna giden bir bitkiye benzer; sonra kurur, sapsarı olduğu görülür, sonra çerçöp olur. Âhirette çetin azap da vardır. Allah'ın hoşnutluğu ve bağışlaması da vardır; dünya hayatı ise sadece aldatıcı bir geçinmedir.”
(Hadîd 20)

Bunların anlamı: Âhireti unutmadan bir dünya yaşamak zorunda olduğumuz anlamınadır. Dünyada da, âhirette de dünyanın ve âhiretin sahibinden hasene isteyerek bir dünya yaşamamız anlamınadır. Bu hayatın her şey olduğu gafletine düşmeden bir hayat yaşa-mamız anlamınadır. Tıpkı Müslim’in rivayet ettiği bir hadislerinde Ra-sulullah efendimizin buyurdu gibi:

“Ey Rabbim! Muhammed’in ehlinin rızkını ihtiyacını giderecek kadar gönder.”

İşte dünyayı böyle anlayan, böyle değerlendiren ve böylece bir hayat yaşayan pişdarımız bakın başka bir hadislerinde de şöyle buyurmaktadır:

"Allah'a yemin ederim ki, âhirete nispetle dünya herhangi birinizin şu parmağını denize daldırışı gibi bir şeyden başka değildir. Buna o kişi baksın bakalım, o parmak denizden ne kadar bir ıslaklıkla döner?"

46. "Mal ve oğullar, dünya hayatının süsüdür. Ama bâki kalacak yararlı işler, sevab olarak da, amel olarak da Rabbinin katında daha hayırlıdır."

Rabbimiz sûrede önce peygamberine sabah akşam Allah'ın rızasını dileyerek Rablerine ibadet eden garibanlarla beraber olmasını dünyaya meyleden ve dünyayı kıble edinen insanlardan uzaklaşmasını öğütlemişti. Bundan sonra da yine dünyayı hedef bilip, dünyayı kıble edinen ve hayatında Allah'ı, âhireti ve hesabı diskalifiye ederek yaşamaya çalışan iki bahçe sahibi bir adamdan örnek vererek yine dünya hayatıyla alâkalı bir örnek sunmuştu. Burada da yine dünya hayatı ve bu hayat sonrası bâki kalacak değerleri yerleştirmek üzere, insanların hayata bakışlarını düzeltmek üzere şöyle buyuruyor.

Mal mülk, oğullar, kızlar dünya hayatının süsü ve ziynetidir. Dünya hayatının eğlencesidir. Ama bâki olanlar, kalıcı olanlar, ölümsüz olanlar, öbür tarafa intikal edecek olanlar ise sâlih ve güzel amellerdir. Sürekli olanlar, devamlı olanlar, kalıcı olanlar sâlih amellerdir. Yaşadığımız bu hayatın sonunda bizimle beraber olacak, bizi asla terk etmeyecek ve bizi cennete götürecek olanlar sâlih amellerdir. O zaman ölümsüzlüğü aramak zorundayız. Sonunda dünyada kalacak şeyler peşinde olmaktan vaz geçip sürekli bizimle beraber olacak şeylerin peşinde olmak zorundayız. Yok olmayacak sâlih amellerin peşinde olmak zorundayız.

Bakın Kasas sûresinde de Rabbimiz bu hususu şöyle anlatıyordu:

"Size verilen herhangi bir şey, dünya hayatının bir geçimliği ve süsüdür. Allah katında olan daha iyi ve devamlıdır. Akl etmez misiniz?"
(Kasas 60)

Sanki o bölüm şöyle diyor: Bu dünyada size bir şeyler veriliyor, bu verilenleri siz hevef kabul etmeyin, amaç kabul etmeyin, her şey o zannetmeyin! Bunlar dünya hayatın metaıdır. Dünya denaet ten türetilmiş bir kelimedir. Denaet de alçaklık demektir. Dünya kelimesi hem de onun müennesi olunca kancıkça ve alçakça bir hayatın gereksinimidir bunlar demektir. Bağlanmaya değmez demektir birde o dünyanın süsleridir. Dünyanın süsünün şeytan tarafından süslenmiş süsler olduğunu da hatırlarsak yâni süsle alâkalı hemen şeytanın gündeme geldiğini düşünürsek o zaman bunlara kanmamızın hiçbir anlamının olmadığını çok rahat anlayıvereceğiz demektir.

Çünkü bakıyoruz bir varmış, bir yokmuş. Hadîd sûresinde de hatırlatıldığı kadarıyla o dünya süsünün geçici ve aldatıcı olduğu beyan edilir.İşte bu deni, alçak hayat, yakın hayat, yaşadığınız hayat oyundur, eğlencedir, ziynettir, övünç vesilesidir, övünme vesilesidir. Paranız, malınız ve evlâtlarınızın çoğalması konusunda aranızda övünme zeminidir.

Peki ne gibiymiş? Allah bunu bize bir örnekle anlatıyor diyor ki: Bir yağmur düşünün ki Onun bitirdiği bitkiler çiftçileri sevindirir, bah-çıvanı sevindirir. Ama sonra bir de bakarsın ki boyun bükmüş **müs-ferran** olmuş. Yâni görürsün ki sararmış solmuş. Sonra da bakarsın ki **hutama** olmuş. Yâni odun olmuş, çerçöp olmuş.

İşte dünya bu. Hangi zevkiniz yarın da böyle devam ediyorsa o âhirettir, hangi zevkiniz de yarına intikal etmiyorsa işte o da dünyadır. Çocukken oynadığınız oyunları düşünün, attığınız goldeki sevinci düşünün veya damat olurken giydiğiniz elbisedeki güzelliği düşünün, okula kaydolduğunuz günkü sevincinizi veya okulu bitirdiğiniz günkü sevincinizi düşünün, bugün hiçte anlamı yok değil mi onların? Yâni o günküler, o günkü anlamını hep kaybetmişlerse bunların hepsi dünya hayattır, hep geçici şeylerdir. Ama Allah'ın yanında hep hayırlı ve bâ-ki olanlar vardır.

Cennet tariflerinde kâfirler hep böyle kafa tutarmış. Karı kız mı? İstediğimi bulurum. Bağ bahçe mi? istemediğim kadar var. Altlarından ırmaklar akan mı? üstlerinden de ırmaklar akıtabilirim. Hattâ camdan köşkler içine saraylar da yaptırabilirim diyorlarmış ama ***"Halidîne fîha ebeda"*** olunca işleri bitiyor onların. Çünkü bulurlar dünyada bir şeyler belki ama ne kadar bulurlar? Ne kadar bir süreyle istifade edebilirler o bulduklarından? Ölünceye kadar değil mi?

Veya işte bazen de harp oluyor, darp oluyor, ihtiyarlık oluyor, ölüm oluyor, bayram, seyran oluyor adamın elinden alınıveriyor o. Ama âhiretteki o ebedî dara, ebedî yurda gidince her şey sürekli olacaktır, sonsuz olacaktır. Hesabınızı iyi yapın dedikten sonra diyor ki Allah: Aklınız ermez mi sizin? Size verdiğim aklı bunu anlamada hiç kullanmayacak mısınız? Aklınızı hâlâ arabanın modelini değiştirmede, evin şeklini değiştirmede, halının kilimin modelini anlamada mı kullanacaksınız onu? Bu gerçeği anlamakta hiç mi kullanmayacaksınız?

47. "Bir gün dağları yürütürüz de yeri dümdüz görürsün. Hiç birini bırakmaksızın diriltip bir araya toplarız."

Evet bir gün dağlar yürütülecek ve hayat son bulacak. Şu sa-pasağlam bildiğiniz dağlar gün olacak yürütülecek. Yeryüzünün dengede durması için

Rabbimizin denge unsuru olarak kazık gibi arza çaktığı dağlar yok olacak. Yeryüzünde düzen bozulacak, yerçekimi kuvveti kaldırılacak ve dağlar yürütülecek, yeryüzü dümdüz olacak ve saklanma mekânizmaları yok edilecek. Hz. Adem'den beri gelip geçmiş tüm insanlar orada Rablerinin huzurunda toplanacaklar. Onlardan hiç birini ihmal etmeden, saf dışı bırakmadan hepsini diriltip saf saf toplayacağız. Yeryüzü insanların toplanması için dümdüz oluyor. Oyun ve eğlenceden ibaret olan dünya hayatı son bulmuş, imtihan bitmiş ve artık imtihan sonuçlarının okunması dönemi, hesap kitap dönemi başlamıştır.

Evet Hz. Adem'den beri ağaların, beylerin, paşaların, zenginlerin, fakirlerin, zalimlerin, mazlumların, ezenlerin, ezilenlerin, ölenlerin, öldürenlerin, kölelerin, kileleştirenlerin yaşadığı bir dünya hesap kitabı için, yaşadıkları hayatın muhasebesi için, yaptıklarının değerlendirilmesi için Allah'ın huzurunda toplanmışlar. Herkes Rableri huzurunda saf saf durmaktadır.

Evet, diyor ki Rabbimiz; biz insanların tümünü o gün huzurumuzda toplarız, onların hiç birisi sayının dışında kalmaz. Herkes mecburen orada toplanıp beklerler. Ben kalkmak istemiyorum, ben bulunmak istemiyorum, ben şahitlik istemiyorum, ben muhakeme ol-mak istemiyorum demeye hiç kimsenin hakkı ve selâhiyeti yoktur. Hani Nuh aleyhisselâmın oğlu öyle diyordu değil mi? Baba, ben senin gemine binmek istemiyorum, dağa çıkar ve tufandan kurtuluş ümidi ararım, bulurum belki de sığınacak bir yer diyordu. İşte şu anda herkes kendince bir sığınak, bir yükseklik arıyor farkındaysanız. Ya kasasının yüksekliğine, ya makamının, koltuğunun yüksekliğine, ya kesesinin şişmanlığına, ya cirolarının yüksekliğine sığınarak dünya planında kendilerini kurtaracaklarına inanıyorlar. Ama bilesiniz ki gün gelecek bütün dağlar, bütün sığınma mekanizmaları bitecektir. İmtihanın bitip de imtihan sonuçlarının okunma dönemi, ya da insanların imtihan sonuçlarına göre hesaba çekilmeleri dönemi gelecek.

48. "Dizi dizi Rabbine sunulduklarında onlara: "Andolsun ki, sizi ilk defa yarattığımız gibi Bize geldiniz. Sizi bir yere toplamak için söz vermediğimizi iddia etmiştiniz değil mi? " denir."

Saf saf insanlar Rablerine arz edilmişlerdir. Herkes saf saf Al-lah'ın huzuruna, Allah'ın mahkemesine arz olunacaklar. Hem de bize geldiniz ilk yaratıldığınız gibi. Sizi ilk yarattığımız biçimde bizim huzurumuza geldiniz. İnsanlar ilk yaratıldıkları gibi Allah huzuruna geliyorlar. Çırılçıplak, güçsüz kuvvetsiz, malsız mülksüz, akılsız bilgisiz, evsiz barksız ilk yarattığım gündeki gibi huzuruma geldiniz. Ne malınız var ne mülkünüz, ne bilginiz var, ne aklınız, ne bağınız var ne bahçe-niz, ne atınız var ne arabanız, ne hocalığınız var ne

hacılığınız, ne diplomanız var ne doktoranız. Tıpkı sizi dünyaya ilk getirdiğim gibi huzuruma geldiniz. Şairin dediği gibi;

"Hatırından çıkmasın uryan cihana geldiğin,
Nice kim geldin, yine anın gibi gitmen gerek.

Dünyaya çırılçıplak geldiğini unutma! Ama nasıl geldiysen öy-le git. Günahsız geldin, âciz olduğunu bile bile geldin, malın mülkün, ipin sapın yoktu geldin, yine aynen öyle gitmeye çalış. Keşke bu hiç hatırımızdan çıkmasa. Bu hayat böyleymiş, bu hayatı var eden kurallar koymuş, biz O'nun istediği gibi yaşamak ve sonunda yine O'nun huzuruna gideceğiz gerçeği hep hatırımızda olsa güzel olacak. Yaşantımız hep ölüme ve sonunda dirilişe doğru programlansa bu hayat çok kolay olacak. Ama heyhat ki insanlar; nasıl olsa öleceğiz, bari yaşarken bu dünyadan kam alalım diye bir hayat yaşamadan yanalar. Evet tıpkı yaratıldığımız günkü gibi çırılçıplak Allah zuruna gideceğiz. Hani Müddessir sûresinde bu konuyu Rabbimiz şöyle anlatıyordu:

"***Ey Muhammed! Tek olarak yaratıp, kendisine bol bol mal, çevresinde bulunan oğullar verdiğim ve nîmetleri yaydıkça yaydığım o kimseyi Bana bırak. Bir de verdiğim nîmetten artırmamı umar; Hayır; hayır; çünkü o, Bizim âyetlerimize karşı son derece inatçıdır***
(Müddessir 12,13,14)

Peygamberim sen onu ve benzerlerini bana bırak diyor Rab-bimiz. Kim o? Şu yapayalnız yaratılanı, yalnızca yarattığımı.

1. Ana karnındayken, malı, mülkü, çevresi, hanımı, akrabası, bilgisi, ilmi, irfanı, gücü kuvveti olmadan kendi başına. Hiçbir şeysiz yapa yalnız, güçsüz kuvvetsiz bakışsız, görüşsüz, konuşmasız; işte öyle yarattığımı sen bana bırak...

2. Diğeri ise bizzat Cenâb-ı Hakkın kendisine râci anlamına gelecek. Yâni yaratma konusunda kimseye ihtiyacım olmadan, kimseyi yardıma çağırmadan, ben yapayalnız yarattığımı sen bana bırak! Bu hepimizi ilgilendiren bir tehdit unsuru. Ne oluyor yâni? Yapa yalnızdık, kimsesizdik, hiçtik, bir şeyimiz yoktu, Allah da bizi var etmek için kimseye sormamış, danışmamış, kimseden yardım falan da almamış, öyleyse ne bu halimiz? diyeceğiz...

Allah peygamber ve peygamber yolunun yolcularına diyor ki "Sen onu bana bırak! Başka ne özellikleri varmış bu kişinin? Malı uzun uzadıya uzatılmış, malı, mülkü, arâzisi, çiftliği, neleri neleri vardı. Kim bu? Sen ben bizim oğlan. Tüm piyasadaki zenginler. Yazlıkları, kışlıkları, evleri atları arabaları bulunanlar. 30 yıl

önce neyimiz vardı? Bir beş yıl daha gidin, neyimiz vardı? Biraz daha ileri gidin, baba evinde kendimize ait bir evimiz olmadığı gibi evde bize ait bir bölümümüz, bir odamız bile yoktu neydik yâni? Gücümüz neydi? Bilimiz neydi? Babamızıanamızı bilmediğimiz gibi kendimizi bile bilmiorduk. Fırsatımız, imkânımız neydi? Niye? Şimdi kendimizde ne görüyoruz da? Yokluğu ne çabuk unutuyoruz?

Hani kefenin cebi yok ki bir şeyler götürelim diye biz söz söylenir. Düşününce biraz var gibi geliyor bana. Hattâ kefenin cebi o ka-dar büyük ki oraya tüm amellerimiz konulacak, düşündüklerimiz, niyet ettiklerimiz, ihmal ettiklerimiz konacak. Evimiz barkımız, malımız mülkümüz, eziyetlerimiz, sabırlarımız, yiyip içtiklerimiz, biriktirip büyüttüklerimiz, şükür ve hamdlerimiz, isyanlarımız, günahlarımız hülâsa her şeyimiz oraya konmuştur. Onların tümü mezara bizimle beraber gitmektedir.

Hani Resûlullah Efendimizin öyle bir hadisi vardı değil mi? Ki-şi ölünce üç şey onunla birlikte mezarın yanına kadar gider. Birincisi, malı mülkü, serveti samanı. İkincisi, oğlu kızı, eşi dostu, akrabası ya-ranı. Üçüncüsü, imanı ve salih amelleri. O mezara konunca ilk ikisi geri döner, sonuncusu onunla birlikte mezara girer. Öyleyse neyin peşinde olduğumuzu bir düşünelim. Yarın bizimle birlikte mezara gi-recek, orada bize hayat arkadaşı olacak iman ve salih amellerin mi peşindeyiz, yoksa bizi orada terk edecek şeylerin mi peşindeyiz?

Evet Rabbimiz buyurur ki onu yalnız yaratmıştım, yapayalnız, hiçbir şeye sahip olmayarak yaratmıştım da sonra:

Sonra da ona ***malen memdûd*** verdim.

Bu memdud kelimesi üç anlama geliyormuş

1: Kesintisiz demektir. Yâni sürekli, kesintisiz, ay be ay gelen, geliri olan demektir. Yapayalnız yarattım, tuttum ona mal verdim, ben verdim onu! Niye unutuyor bunu?

Sonra ortada gezip dolaşan, gözünün önünde gezip dolaşan çocuklar verdim ona. 5 tane, 10 tane, 13 tane çocuk verdim ona. Bu kim? denecektir o zaman. İşte Velid Bin Muğire, Halid Bin Velid'in babası. Değilse bize de öyle, Allah bize de çoluk çocuk verdi.

Başka? Başka neler vermiş Allah ona? "Ve ona döşedim de döşedim" Fırsat verdim, güç kuvvet verdim, şan şeref verdim, riyaset verdim.

İster ki daha da ziyâde edilsin ona. Öyle haris ki her şey onun olsun ister. Hep cennete gidecek o olsun, ya da daha çok malı mülkü olsun ister. 300'le yaşarken 500'e doymaz gibi.

Hayır hayır, mümkün değil, çünkü bizim âyetlerimize karşı pek inatkar, anut davranıyor. Buradaki "Âyâtina" dan maksat:

A: Kur'an-ı Kerîmidir denmiş. Allah'ın kitabına karşı pek anud davranıyor.

B: Bir de hak olan hakikat olan her şeydir denmiş. Yâni hak olan hakikat olan şeylere karşı anûd davranıyor, inatçı davranıyor.

C: Ya da Rasûlullah Efendimizdir denmiş. Allah'ın Rasûlüne ve onun sünnetine karşı da inatçı davranıyor ihtiyaçsız ve eyvallahsız davranıyor. Yâni hakka istinat etmeyen îmanın devamcısı anlamına inatçı diyoruz.

Âyet ne derse desin o bildiğini okuyor, Kur'an ne derse desin, Rasulullah ne derse desin o bildiğini okuyor. Ya da kitaba rağmen, peygambere rağmen kendi kendine yol bulmaya çalışıyor. Kitaba ve peygambere yol sormadan kendi kendine bir hayat yaşamaya çalışıyor.

Evet sizi ilk defa yarattığımız gündeki gibi tekrar huzurumuza getireceğiz. Siz buna inanmıyordunuz. Sizi tekrar sizi diriltmeyeceğimizi zannediyor, hesap kitap yok diyor ve hayatınızı bu inanca bina ediyordunuz. Aslında yaşadıkları hayatın kendilerini ateşe doğru götürdüğünün farkında olan insanlar vicdanlarını susturabilmek için di-rilişi reddetmeye çalışıyorlar.

Yahudi ve Hıristiyanların derdi de işte budur. Ne diyorlardı adamlar? Efendim Allah gökleri ve yeri yaratırken çok yoruldu da cu-martesi veya pazar günü dinlenmeye çekildi. Niye söylüyorlar bunu? Şunun için: Efendim birincide yorulan ikinciyi hiç beceremez demeye getiriyorlar hainler. Yâni yeniden dirilişi inkâr edecekler, dertleri budur. Bakın Kaaf sûresi bu konuyu şöyle anlatıyordu:

"Biz ilk yarışta yorulduk mu? Hayır; onlar yeniden yaratılmaktan şüphe etmektedirler."

(Kaaf 15)

Ne yâni biz ilk yaratışta yorulduk öyle mi? Biz ilk yaratışta sanki aciz kalıp yorgun mu düştük ki tekrar sizi ikinci defa yaratamayacağız? Yani gerek kendilerini, gerek başka varlıkları ilk defa yaratırken kudretimizi ortaya koymuş değil miyiz ki ikinci defa yaratışı uzak görüyorlar? İlk defa kendilerini yaratırken aciz kalıp birilerinden yardım mı istedik ki ikinci yaratışa güç yetiremeyeceğimiz zehabına kapılıyor bu adamlar? Eğer bu iş zannettikleri kadar zor ve imkânsızsa ilk defa yaratmak zordur. İşte gördükleri gibi biz gökleri, yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratırken sanki yorulduk ta tekrar onları diriltemeyeceğimizi mi zannediyorlar? Yok ya Rabbi, sen zaten bizi ilk defa yaratırken yorulmuştun, ikinci yaratılışımızı beceremezsin diye Allah'a iftira atmaya çalışıyorlar.

Hayır hayır onlar yeniden diriliş konusunda şüphe içindeler, kuşku içindeler, çelişki içindedirler. İlk yaratışı kabul etmekle beraber, şu anda var olduklarını bilmekle beraber, şu içinde yaşadıkları düzenin kuruluşunu, yaratılışını görmekle beraber işi karıştırıp içinden çı-kılmaz hale getirmeye çalışıyorlar. İkinci yaratış konusunda hiç şüphe etmesinler ki onları yenibaştan yaratacağız ve hesaba çekeceğiz. Zaten dertleri işte budur. Tüm dertleri yaşadıkları bu hayatta hesap kitap gündeme gelerek iştahları kaçmasın, işleyecekleri suçları rahat işlesinler, rahat rahat zulmetsinler, rahat rahat kan içsinler, öldürsünler, diledikleri gibi bir hayat yaşasınlar ve sonunda bir diriliş ve hesap olmasın. Sümen altı edilsinler, yaptıklarının hesabı sorulmasın, tüm yaptıkları yanlarına kâr kalsın. Yeniden dirilişi imkânsız görerek reddedişlerinin altında yatan sebep işte budur.

49. "Amel defteri ortaya konunca, suçluların, onda yazılı olanlardan korktuklarını görürüsün, "Vah bize, eyvah bize! Bu defter nasıl olmuş da küçük büyük bir şey bırakmadan hepsini saymış! derler. İşlediklerini hazır bulurlar. Rabbin kimseye haksızlık etmez."

Kitap da ortaya konulmuştur. Kur'an ortaya konulmuştur. Ya da insanların amel defterleri ortaya konulmuştur. Herkes defterini al-mış, bu ana kitapla karşılaştırma imkânı bulmuştur. Dünya hayatındaki dosyaları sicilleri ortaya konunca, tıraşları gözlerinin önüne inince mücrimler alel acele kitaplarına şöyle bir göz atarlar. Kitaplarının içindekilerden dolayı hesaplarının zorluğundan dolayı korkularından tirtir titremeye başlarlar. Çünkü o zalimler Rablerini tanımamışlar, Rablerinin hayat programıyla ilgilenmemişler, hattâ kendilerini Rab bilmişler ve şimdi inkar ettikleri O Rab onları hesaba çekecek. Derler ki vah bize! Eyvah bize! Yazıklar olsun, bu kitap da nasıl bir kitapmış ki ne büyük günahlarımızı koymuş, ne küçüklerini koymuş, hepsini sayıp tesbit etmiş! Ne gizlide işlediklerimizi koymuş, ne açıkta işlediklerimizi koymuş, hepsini yazmış, hepsini tespit etmiş.

Halbuki biz şunları, şunları hiç kimsenin göremeyeceği ıssız bir ormanda işlemiştik! Şunları, şunları önemsiz zannetmiştik! Ne bü-ük koymuş, ne küçük koymuş, ne gizli demiş ne aşikâr demiş hepsini tesbit etmiş. Halbuki dünya hayatında zalimlerin haberleri yoktu hiçbir şeyden. Haram helâl aramamışlardı hayatlarında. Zulmetmişler, haksızlık etmişler, inkar etmişler, duymazdan gelmişler, müstekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi. Hani dünyadayken bu zalimler amellerimizden dolayı bizi değerlendirmeye çalışmıyorlar mıydı? Dosyalıyorlardı ya mü'minleri. Şimdi de onların dosyaları alabildiğine kabarıktır. Zulmettikleri insan sayısınca dosyaları kabarık olacak. Kimileri bir milyona zulmetmişse bir milyonluk bir dosya, beş milyona zulmedenlerin dosyaları beş milyonluk, tüm yeryüzü insanlığına zulmedenlerin dosyaları o kadar kabarıktır.

Dünyada müslümanları dosyalamaya çalışan, müslümanlara dosyalar hazırlayanlara orada dosyalar hazırlanmıştır. Dosyaladığı müslüman sayısınca orada, onlara dosyalar açılmıştır. Dosyalar birer birer açılacaktır. Zulmettikleri insanların dosyaları, haklarını yedikleri insanların dosyaları, bombaladıkları insanların dosyaları, aç bıraktıkları, sömürdükleri insanların dosyaları birer birer açılmaya başlamıştır.

Ya da kitap açılmıştır. Onların kendisiyle yargılanacakları Allah'ın kitabı açılmış ve onunla yargılanma başlamıştır. Her bir dosya açıldıkça zalimler amellerini ve amellerinin karşılığını orada hazır bulacaklar. Allah hiç kimseye zulmetmemektedir. Bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır bunlar. Değilse yapmadıkları, işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zul-metmez. Ya da başkalarının günahlarını yanlışlıkla bir adamın defte-rine yazarak işlemediği günahlardan ötürü ona zulmetmez. Yaptıklarının bir kısmını zayi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez. Hayır hayır Allah hiç bir haksızlık yapmaz bunlar bu adamın bizzat dünyadayken kendi elleriyle işlediği amellerin değerlendirilmesidir.

Evet insanlık bu kitabın hükümleriyle yargılanacaktır. Bu zalimler yeryüzünde bir tek kitap bırakmamak için mücâdele verip yeryüzündeki tüm kitapları yok etmeyi becerseler de sonunda yine yargılanmaları bu kitapla olacaktır, bu kitaba göre olacaktır. Hükmü bu kitap verecektir.

Evet kitap açığa çıkmıştır. Mücrimler, suçlular, kâfirler perişan oluyorlar, ne yapacaklarını şaşırıyorlar. Yazıklar olsun bize, bu kitaba da ne oluyor ki büyük küçük hiçbir şeyi bırakmamış, hepsini tespit etmiş? Hayır hayır onlar amellerini onda hazır bulmuşlardır. Kitaptan ve peygamberden uzak bir hayat yaşayanlar,

yaptıklarını ve yapmadıklarını kitap kaynaklı belirlemeye yanaşmayanlar o gün kendi amelleriyle, kendi kitaplarıyla baş başa kalınca perişan oluyorlar. Niye? Ne var? Ne oluyor? Kim yazdı o kitabı? Kim yazdırdı orada olanları? Kim yaptı onları? Kim işledi o amelleri? Siz kendiniz yapmadınız mı onları? Siz kendiniz yazmadınız mı o kitabı? Size ait değil mi o ameller? Daha önceki derslerimizden birisinde söylemiştim, yeri gelmişken bir daha söyleyeyim:

Amellerimizi, amel defterlerimizi yazanlar meleklerdir, ama as-lında yazan, yazdıran biziz. Bizim amellerimizin tespiti ve yazılması hususunda melekler tıpkı bizim elimizdeki kalem veya daktilonun tuş-ları mesabesindedirler. Öyle değil mi? Eline kalemi alıp bir şeyler ya-zan bir kimseye; bunu kim yazdı diye sorsalar ne der? Bunu kalem yazdı, yahut daktilonun tuşları yazdı filan mı der, yoksa bunu ben yazdım mı der? Ben yazdım der değil mi? Kalem yazdı, ama ben yazdım, ben yazdırdım kaleme veya daktiloya. İşte bizim amellerimizin yazıcısı, yazdırıcısı da biziz. Melek yazıyor ama, yazan ve yazdıran aslında biziz.

Yâni sanki adam eline daktiloyu alıyor, A tuşuna basıyor ve A yazıyor, sonra da diyor ki, a ne oluyor buna yahu? Niye yazdı bunu? Demeye hakkı var mı? Yâni başkasını mı yazsaydı? Sen A yaz diye o tuşa bastın, o da onu yazdı. Sen bir yazarsan bir yazar, yok yazarsan yok yazar, var yazarsan var yazar kalem. Sen ne yazarsan onu yazar daktilo. Daktilo isyan etmez, sen isyanda kullanıyorsun onu. Ama adamlar şaşkınlıktan böyle diyorlar. Hani şaşıran adam hanımına teyze teyze dermiş. Nitekim şaşkın ördek başın kor kıcından dalar göle derler ya işte aynen o gibi şaşırıyorlar adamlar da diyorlar ki; ne oluyor bu kitaba? Büyük küçük her şeyi sayıp dökmüş. Adamlar bomboş bir kitap bekliyorlar. Peki madem defter bomboş da hani o zaman senin kulluğun denilmeyecek mi? Hani nerede kulluk? Sen hiç dünyada yaşamadın mı? Hiçbir şey yapmadın mı?

Ey Kehfi tanıyanlar, bazen bazen düşünmeli, kendi kendimize sormalı değil miyiz? Acaba ben bugün meleklere ne yazdırdım? Acaba bugün benim defterime neler yazıldı diye düşünmek zorunda değil miyiz? Yatınca mı, kalkınca mı? Bizim için herhalde yatarken çok zor. Efendim tam yatarken dükkanı getirdik yatağın ucuna, tezgahı getirdik yorganın yanına, çekler, senetler yastığın yanında ve sızmışız o kadar. Ama kalkınca da zor. Kalkmışız, koltuğa yaslanmışız, karşımızda ekranda bir şeyler gelip geçiyor derken haydi dükkana. Yahu ne zaman düşüneceğiz bunu? Ne zaman hesaba çekeceğiz kendimizi? Ben bugün meleklere ne yazdırdık? Ne zaman düşüneceğiz bunu? Ne zaman muhasebe edeceğiz kendimizi?

Ama şurasını da unutmayalım ki, yanlışlar ve doğrular bilinmeden yapılan muhaseberin de hiçbir değeri olmayacaktır, bunu da unutmamalıyız. Yanlışların ve doğruların ortaya koyucusu kitap ve sünnet tanınmadan yapılan kontroller de boş olacaktır. Vahyi tanımayan insanlar elbette kendilerini hep doğruda kabul etmeye devam edeceklerdir. Yemeleri doğru, içmeleri doğru, kılık kıyafetleri doğru, her şeyleri doğrudur onların.

Öyleyse kendimizi hesaba çekişte kıstas kitap olmalıdır. Vahiy eşliğinde bir muhasebeden yana olmalıyız. Yâni önce Kur'an'dan bir şeyler öğrenelim, sonra da acaba ben bu öğrendiğimden meleklere bir şeyler yazdırabildim mi diyelim. İşte o zaman güzel olacak bu mu-hasebe. İşte böyle bir hesap bizi cennete götürecektir. Değilse kendileri dalâlette olduğu halde hep hidâyet üzere zannedip yarın eyvah diyenler gibi olmaktan kurtulamayız Allah korusun.

Amel defterlerini ellerine alma konusu gündeme gelince, hatırladığım bir hadisi de burada nakledeyim inşallah: Resûlullah efendimiz buyurur ki; yarın müslümanlar da amel defterlerini ellerine alınca, onlar da biraz şaşkınlık geçirecekler. Eyvah, şu da, bu da var dercesine bir sıkıntı yaşayacaklar. Ama ikinci defa bakınca bir de ne görsünler onların hepsi silinivermiş, tertemiz bir sayfa halini alıvermiş. Melekler hemen fısıldayacaklar; geçmiş olsun tevbe etmişsin, istiğfar etmişsin, pişman olmuşsun, onun üzerine, o hatayın üzerine birkaç salih amel işlemişsin de Allah onları silivermiş. Âyet neredeydi? Evet işte burada:

"Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür."

(Hûd 114)

Gündüzün iki tarafında, yâni sabah ve akşam ve geceye yakın zamanlarda namazı ikâme edin. Beş vakit namazı ikâme edin. Çünkü muhakkak ki iyilikleriniz kötülüklerinizi giderir. Hasenatınız seyyiatınızı yok eder. İşte bunun için bize namazı emrediyor Rabbimiz. Bize olan sonsuz rahmetinin gereği namazı emrediyor. Namazların arasında işlenen günahların silinmesi için gösteriyor bize namazı. Namaz iki namaz arasındaki günahların affına sebeptir. Görüyor musunuz? Rabbimiz bize rahmeti gereği bir günün aralarını namazlarla ayırmış ve o zamanlar içinde işlediğimiz günahları o namazlarımızla silmeyi murad buyurmuş.

Bakın bir gün bir günah işleyen bir sahâbe Rasulullah'a gelerek: Ya Rasulullah! Ben yapılmaması gereken bir şey yaptım! Evi-mize bir şey istemeye gelen bir komşumun karısına bakılmaması gereken bir bakışta bulundum! Benim durumum ne olacak? Allah için söyle yoksa ben helâkte miyim? der. Rasulullah efendimiz bir süre sükut eder ve işte bu âyet-i kerîme inzal buyurulur:

“Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür.”

Evet namaz kıl, çünkü iyiliklerin kötülüklerini giderir buyuruyor Allah’ın Resûlü. Demek ki namaz artının eksileri götürdüğü gibi kişinin günahlarını götüren, silip süpüren bir ibadettir. Çünkü namaz başlı başına bir tevbe, bir yöneliş ve Allah’tan yardım isteme makamıdır.

Buhârî ve Müslim’de verilen nehir misâli bu türdendir. Allah’ın Resûlü sizden birinizin evinin önünden bir nehir aksa ve her gün beş defa bu nehirde yıkansa o kimse de kir kalır mı? Buyurur. Sahâbe-i kirâm efendilerimiz de elbette kalmaz deyince, Allah’ın Resûlü buyurur ki, işte beş vakit namaz da bu nehir gibi hataları siler, yıkar gider buyurur.

"Beş vakit Namaz aradaki işlenenlere kefarettir, Ramazan da iki ramazan arasında işlenenlere kefarettir, büyük günahlardan sakınıldığı müddetçe"
(Buhârî,Müslim)

Ebu Dâvûd, Tirmizî, İbni Mâce’nin Hz. Ebu Bekir efendimizden şunu rivâyet ederler:

“Bir adam Rasulullah’a gelip: Ya Rasulallah ben bir suç işledim, Allah’ın kitabında cezam nedir? Onu ikâme et dedi. Rasulullah bir süre sükut buyurdu. Nihâyet namaz vakti geldi. Sahâbeyle birlikte namazı kıldılar. O adam Rasulullah’a dönüp bir daha tekrarlayınca Rasulul-lah şöyle buyurdu: “Söylesene! Sen bizimle birlikte namaz kılmadın mı? Allah senin haddini affetmiştir.”

Evet büyük günahlardan, Kebair’den sakınıldığı müddetçe iki namaz arasında işlenen ufak tefek günahlara bu namazlar kefarettir. Ramazan da böyledir. İki Ramazan arasında işlenmiş günahlara da Ramazan kefarettir.

Burada Resûlullah efendimizin şu hadisini de okuyalım:

"Bir kötülük yaptığında, hemen arkasından bir iyilik yap ki o kötülüğü yok etsin!"
(Tirmizî, kitabu’l- Birr 4/355)

İşlenen bir günahın akabinde yapılacak bir iyiliğin, hayırlı bir amelin o günahı silip süpüreceğine dair Kur’an’da ve sünnette pek çok deliller vardır. Bir

kötülük, bir günah mı işledik, arkasından bir sa-lih amel işleyiverin ki böyle o onu silsin, süpürüp yok etsin. Peki nedir bu salih ameller? Kısaca özetleyelim inşallah.

1: Bunlardan birisi namaz kılmaktır. Hadisi demin okudum:

"Beş vakit namaz aradaki işlenenlere kefarettir, Ra-mazan da iki ramazan arasında işlenenlere kefarettir, bü-yük günahlardan sakınıldığı müddetçe"
(Buhâri-Müslim)

Ebu Dâvud, Tirmizî, İbni Mâce'nin Hz. Ebu Bekir efendimizden şunu rivâyet ederler:

"Bir adam Rasûlullah'a gelip: Ya Rasulullah ben bir suç işledim, Allah'ın kitabında cezam nedir? Onu ikâme et dedi. Rasûlullah bir süre sükut buyurdu. Nihâyet namaz vakti geldi. Sahâbeyle birlikte namazı kıldılar. O adam Rasûlullah'a dönüp bir daha tekrarlayınca Rasûlul-lah şöyle buyurdu: "Söylesene! Sen bizimle birlikte namaz kılmadın mı? Allah senin haddini affetmiştir."

2: Kitabımızın beyanına göre hataları, günahları silip süpüren salih amellerden bir ikincisi de tevbedir. İşlenen bir günahtan sonra o günahın silinmesine sebep olmak üzere yapılacak bir başka iş tev-bedir, günahtan dönüştür. En'âm sûresi bunu şöyle anlatır:

"Sizden her kim bilmeyerek bir kötülük işleyip de arkasından tevbe eder, kendini düzeltirse, muhakkak ki O, bağışlayan ve esirgeyendir."
(En'âm 54)

Sizden her kim ki bir bilgisizlik, bir cehalet sonucu bir kötülük yapar, bir günah işleyecek olurda hemen arkasından tevbe eder ve durumunu düzeltirse, cehaletle günaha gittiği bir anda hemen kıblesini değiştirir ve Allah dönerse bilesiniz ki ben böyle yapanlar hakkında rahmeti kendi üzerime yazdım buyuruyor Rabbimiz.

Evet demekki mü'min bir günahı ancak bir bilgisizlik sonucu, bir gaflet sonucu işleyebilir. Yâni ya onun isyan olduğunu bilmeyerek, ya işleyeceği o isyanın sonucunda, o günahın sonucunda başına gelecekleri bir an unuttuğundan dolayı günah işler, ya da isyanı taate tercih ederek bir isyanda bulunabilir ki bu da ayrı bir cehalettir. İşte bu durumda hemen kendine gelir gelmez tevbe eden, günahtan vazgeçen, yönünü, kıblesini değiştiren ve bir daha bu duruma düşmeme konusunda kesin kararlı olan mü'minleri affedeceğini bildiriyor, Rab-bimiz.

Evet işlenen günahın akabinde hemen tevbe edilecek ve bir daha o günaha dönmeme kararı verilecek. Bu konuda Rasûlullah'ın pek çok hadisi vardır.

"İşlediği bir günahın akabinde tevbe eden (Pişman-lık duyarak, bir aha dönmeme azmi içinde olan, kişi günah işlememiş gibidir."
(İbni Mâce)

Bir adam gelip Rasûlullah'a: Ya Rasûlullah bir kul bir günah işlese sonra tevbe etse Allah affeder mi? dedi. Allah'ın Resûlü buyurur ki:

"Bir kul günah işledi, tevbe etti. Affedilir. Yine günah işledi yine tevbe etti, yine affedilir. Yine günah işledi, tevbe etti yine affedilir. En son Rasûlullah şöyle buyurdu. "Hattâ şeytan melül mahsur oluncaya, ümidini kesinceye kadar"
(Hakim)

Ama şunu da unutmamalıyız ki işlenen bir günahın arkasından sadece tevbe yetmemektedir. Bakın Rabbimiz Furkân sûresinde tevbeyle birlikte yapılması gereken başka şeylerden söz ederek şöyle buyurmaktadır:
"Ancak tevbe eden, inanıp yararlı iş işleyenlerin, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah bağışlar ve merhamet eder.
(Furkân 70)

Yâni kim önceki programından vazgeçerek Allah'ın programına dönerse. Allah için bir hayat yaşamaya yönelirse ve de iman eder, imanını pratik hayatına aktararak, iman kaynaklı bir hayatı tercih ederse. Yâni imanının gereği olan sâlih amellere yönelirse işte Allah onların seyyiatlarını, günahlarını, kötülüklerini iyiliğe tebdil edecektir. Çünkü artık o Allah'ın istediği gibi müslüman olmuş, Allah'ın emirlerine teslim olmuş, Allah'a dönmüş, kıblesini değiştirmiş, tevbe etmiştir. Bu tevbesinin gereği olarak da Allah'la bozulan arasını düzeltme adı-na imanının gereği sâlih amellere yönelmiştir. Allah da onun hayatını iyiliğe döndürecektir. Bakın Resûlullah efendimiz bir hadislerinde şöye buyurur:

"Nefsim yed-i kudretinde bulunan Rabbime yemin ederim ki, eğer sizler günah işlememiş olsaydınız, sizin yerinize günah işleyip de Allah'a istiğfar edecek bir kavim getirirdi de onları mağfiret ederdi."
(Müslim, Kitabut- tevbe 4/210)

Evet tevbe iman ve amel-i salih istenmektedir. Yani işlenen günahtan tevbe edip vazgeçilecek, arkasından iman edilecek, Allah'-la koparılan diyalog yeniden düzeltilecek ve de salih amellere koşulacak.

3: İşlenen günahları silen bir başka salih amel hakkında da yine Rasûlullah şöyle buyurur:

"İslâm, kendinden önceki günahları siler; hicret, kendinden öncekileri siler, hac da kendinden önce işlenenleri siler mahveder.
[Müslim]

Evet İslâm kendinden öncekilerin tümünü siler. Kişi müslüman olduğu andan itibaren önceki işlediği günahlarının tamamı silinmiştir. Hicret de böyledir. Hicrette hicret öncesi işlenmiş olan günahları siler. Hac da böyledir. Mebrûr ve makbul bir haç kişinin anadan doğduğu gündeki gibi tüm günahlarını siler.

4: Bir dördüncüsü; bir adam Rasûlullah'a gelip: Ya Rasûlullah ben azim bir günah işledim. Benim için bir tevbe imkânı var mıdır? Buyurunca Rasûlullah ona şunu sordu:

Annen var mı? dedi. Adam yok dedi. Peki baban? ada evet deyin Rasûlullah git ona iyilikte bulun!" buyurdu
(İ. Ahmed- Tirmizî)

İmam Tirmizî der ki: Bu hususta icma vaki olmuştur. Rasûlul-lah'ın vefatından sonra gelen bir adama ashab-ı kiram aynı tavsiyede bulunmuşlardır. Kişinin yanında ihtiyarlamış annesine ve babasına hizmet etmesi, onların şer'i ihtiyaçlarını görüp onların yüzünü güldürmesi onun günahlarının affına sebep olacaktır.

5:Yine dünyada insanın başına gelen kimi sıkıntılar da hadis-lerin ifadesine göre günahların affedilmesine sebep olmaktadır. Bu yüzden âyet-i kerimede tevbe ile günahların affedilmesi ayrı ayrı zikredilmiştir diyoruz Allahu alem. Bakın Şûrâ sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Başımıza gelen herhangi bir musibet ellerimizle işlediklerimizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder. Sizler Allah'ı yeryüzünde âciz bırakacak değilsiniz. Allah berisinde ne bir dostunuz, ne de veliniz vardır."
(Şûrâ 30)

Canınıza, malınıza gelen herhangi bir musîbet sadece sizlerin ellerinizle işlemiş olduğunuz günahlar yüzündendir. Günahlar sadece ellerle işlenmez. Ama genellikle fiiller elle işlendiği için burada eller ifadesi kullanılmıştır. Evet mallarınız ve canlarınız konusunda size ulaşan musîbetler sizlerin ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Ama sizin ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir. El-lerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah görmezden geldiği, kaale almayıp affettiği için bunların cezasını size tattırmıyor. Eğer Rabbiniz size bu kadar merhametiyle muamele etmeyip de yaptığınız her bir günah yüzünden hemen cezalandırılsaydınız mutlaka hepiniz helak olup giderdiniz. Kur'an'ın başka yerlerinde bu hususu anlatan âyetler vardır. Allah'ın Resûlü Hz. Ayşe'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöy-le buyurur:

"Kulun yeryüzünde günahları çoğalıp onlara kefaret olacak bir şeyler bulunmadığı zaman Allah onun günahlarına kefaret olmak üzere onu bir üzüntüye duçar kılar. Böylece onun günahlarını döküverir"

6: Günahların silinmesinin bir altıncı yolu da; kişi kendisi sü-rekli muttaki davranarak hayatının her bir anında Allah huzurunda ol-duğunu Allah kontrolünde olduğunu unutmadan bir hayat yaşayacak, kendisini kurtaracak ama bu ittikasının yanında, seyyiattan kurtulmasının yanında bu ittikasının gereği olarak da başkalarını da kurtarmanın gayreti içine girecektir. Kendisi cennete gitmeye çalıştığı gibi başkalarını da cennete götürme çabası içine girecektir. Bu da onun vazifesidir. İnsanlara onların razı olacağı muameleyi değil Allah ve Resûlünün isteği gibi davranmak ve onların kurtuluşu için gayret etmek zorundadır. Mü'minin bu sahadaki gayreti de onun günahlarının silinmesine vesile olacaktır inşallah.

7: Yine bir defasında Allah'ın Resûlü:

"Sizden biriniz işlediği bir günahın arkasından bir hasene yetiştirip onu sildirsin buyurunca sahâbeden birisi sordu: Ey Allah'ın Resûlü "La İlahe illallah" da hasene midir buyurunca Allah'ın Resûlü buyurdu ki: "O hasene-lerin en güzelidir"

Demek ki işlenen günahın arkasından söylenmesi gereken sözlerden birisi de kelime-i tevhittir anlıyoruz. kelime-i tevhid de günahların silinmesine sebep olacaktır.

8: Rasûlullah bir başka hadisinde günahları mahveden ameli
şöyle anlatır:

"Mescidlere yürümek, her bir namazdan sonra bir başka namazı gözetlemek, işte bunlar ribattır."

Evet Allah'ın Resûlü buyurur ki bir günah işler işlemez hemen onun ardından bir iyilik işleyin, bir hasene yetiştirin ki o günah silinsin buyuruyor. Ancak burada şunu da söyleyelim. Bundan sonra yapılacak iyiliğin işlenen kötülüğün bir muâdili olma şartı aranmaz. Meselâ adam bir hırsızlık yaptı bu günahın affı için illa da hırsızları affetmek türünde bir iyilik yapma şartı yoktur. Yani yapılacak iyiliğin işlenen kö-tülük cinsinden olma şartı yoktur. İşlenen günah ne olursa olsun karşılığında Allah ve Resûlünün istediği hayırlı bir amel işlemek yeterlidir. Meselâ bir müslümana Kur'an'dan bir âyet öğretmek, sünnetten bir bölüm tanıtmak günahların silinmesine sebep salih amellerdendir. Hattâ bunun için bir saatını ayıran bir müslüman 700 saat 700 kişiye 700 âyet öğretme sevabını bile alacaktır.

50. "Meleklere: "Adem'e secde edin" demiştik. İblisten başka hepsi secde etmişti. O, cinlerden idi. Rabbinin buyruğu dışına çıktı. Ey İnsanoğulları! Siz beni bırakıp onu ve soyunu dost mu ediniyorsunuz? Halbuki onlar size düşmandır. Kendilerine yazık edenler için bu ne kötü değişmedir!"

Biraz önce mahşerdeydik. Kitaplarımızı ellerimize almış hesap kitap dönemini yaşıyorduk ama bakıyoruz bir anda Rabbimiz bizi in-sanlığın ilk yaratılış dönemine götürüverdi. Atamız Adem yaratılıyor, sonra yeryüzünde Onun sulbünden bizler yaratılacağız, tüm insanlık yaratılacak, tüm insanlık gelecek yeryüzüne, ama bundan önce bir deneyimden geçirileceğiz. Bakarada detayıyla anlatıldığı gibi Rab-bimiz buyurur ki: "meleklere dedik ki Adem'e secde edin. Onlar, tüm melekler Adem'e secde ettiler ama İblis müstesna." Tüm melekler Rablerinin emrine boyun büküyorlar, insanlığın yeryüzüne gelişini onaylıyorlar ama İblis geri duruyor. Allah'ın emrine isyan ederek yeryüzüne yeni gelen bu insanın varlığını kabullenmiyor. Böylece Allah'ın secde emri havada kaldı, askıda kaldı.

Çünkü İblis melek değil, o cinlerdendi. Cinlerden olduğu için Rabbinin emrinin dışına çıkabilme imkânı buluyordu. Meleklerde böyle bir irade yoktur. Onlar kesinlikle Allah'a isyan edemezler. Rableri kendilerine ne emrederse onu uygulamak zorundadırlar. Halbuki İblis cinlerden olduğu için tıpkı insanlar gibi itaat etmeye de isyan etmeye de imkân bulabilmektedir Rabbimizin yasası gereği.

Rabbimiz buyurur ki Beni bırakıp da sizler bu şeytanı ve onun zürriyetlerini veliler mi edindiniz? Rabbiniz olarak sizi yaratan, sizi yeryüzünün efendisi ve

halîfesi yapan, tüm melekleri size secde ettirecek biçimde sizi üstün vasıflarla donatan Rabbinizin sizin adınıza aldığı kulluk maddeleriyle ilgilenmeyerek, Rabbinizin kitabına karşı nötr davranarak sizin düşmanınız olan, sizin varlığınızı onaylamayan, sizin yeryüzüne gelişinizden memnun olmayan ve atanızı cennetten çıkarmak ve intikam almak için çırpınan ve kıyâmete kadar da sizi ce-henneme çağırma konusunda Allah'tan izin alan bu şeytanı ve onun soyunu veliler edindiniz ha? Allah'ı dinlemiyor da bu düşmanınızı din-liyorsunuz? Onu ve soyunu yolundan gidilecek, sözü dinlenecek veliler dostlar edindiniz öyle mi? Halbuki onlar sizin için çok açık düşmandırlar. Şeytanların yoluna tâbî olarak, şeytanları velî kabul ederek bu zalimlerin kazandıkları cehennem ne kötü bir varış yeridir!

Evet şeytanı veli eden zalimlere verilecek karşılık ne kadar kötüdür. Eğer insanlar yarın; eyvah diyeceklerse, yazıklar olsun bize diyeceklerse, kesinlikle bilelim ki bu, onların şeytana uymalarından kaynaklanmaktadır. Onları ve avanelerini velî bilmelerinden kaynaklanmaktadır. Rabbimiz; ey kullarım, ben size bunu ta baştan bildirme-dim mi? Onun Adem babanıza secde etmediğini size anlatmadım mı? Size sizin tanımanız gereken bir imtihan modeli, motifi olarak onu tanıtmadım mı? Ne diye gaflet edip ona tabi oldunuz? Ne diye onun gibi zalim oldunuz? Yarın pişman olacaksınız. Gelin melekler gibi kul olun, şeytan gibi secdesizliği kabullenerek zalimlerden olmayın diyerek Rabbimiz bize bir uyarıda bulunuyor. Zalimler için ne kötü bir karşılık, ne kötü bir bedel, ne kötü bir değiştirme. Adem peşinde, melekler peşinde olacak yerde şeytan peşinde oldular. Kulluk peşinde olacak yerde isyan peşinde oldular. Velî olarak Allah'ı bırakıyorlar da başkalarının peşine takılıyorlar.

51. "Oysa Ben onları ne göklerin ve yerin yaratılmasında ve ne de kendilerinin yaratılmasında hazır bulundurdum. Saptıranları hiçbir işte asla yardımcı da edinmedim."

Ben onları ne kâinatın yaratılışına ne de kendilerinin yaratılışına şahit kılmadım. Kâinatı yaratırken de kendilerini var ederken de onların hiç haberleri yoktu. Kendilerinin yaratılışında bile söz sahibi olmayan bu varlıklar nereden İlah ve Rab olabilecekler de? Benim ortaklarım değil ki onlar? Ben böyle saptıranların hiç birisini ortak e-dinmedim. Ben onların hiç birisine yetki vermedim. Ve yine ben saptıranları destekleyecek de değilim. Göklerin ve yerin saltanatı konu-sunda göklere ve yere egemenliğim konusunda onlara her hangi bir yetki vermedim ben. Göklerin ve yerin yaratılması konusunda ve bu ikisini idare konusunda onlardan yardım da istemedim. Gökleri ve yeri kendim yarattım ve bunlar üzerindeki egemenliğimi kendim kurdum. Ben bunları yaratırken ve bunlar üzerinde

egemenliğimi kurarken bunların haberleri bile yoktu, onlara danışmadım ben. Bir gün diyeceğim ki:

52. "O gün Allah: "Bana ortak olduklarını iddia ettiklerinize seslenin" der. Onları çağırırlar, fakat hiçbirisi onların çağrılarına gelmez. Aralarına bir cehennem deresi koyarız."

Bir gün gelecek Allah diyecek ki: Hâdî benim yanımda ortak kabul ettikleriniz, bana ortak kabul ettikleriniz, benimle birlikte yetkili kabul ettikleriniz şu liderlerinizi, şu önderlerinizi, şeriklerinizi, şürekanızı çağırın bakalım. Allah yanında kendilerine dua ettikleriniz, Allah berisinde şafi kabul ettikleriniz, Allah berisinde hayata hâkim bildikleriniz, Allah berisinde hukuk tanrısı kabul ettikleriniz tüm yardımcılarınızı çağırın bakalım. Haydi çağırın onları da sizi şu içinde bulunduğunuz durumdan kurtarsınlar. Sizi Allah'ın yargılamasından, Allah'ın azabın dan kurtarsınlar.

Onlar da çağırırlar; bu Allah berisinde yardımcı bildiklerini, ama heyhat ki onlar onlara cevap veremezler, veremiyorlar. Onların arasına büyük bir uçurum yerleştirdik. Ortakları ayrı bir yerde onları ortak kabul edenler, ilah kabul edenler ayrı bir yerde. Hepsi de çaresiz cehenneme doğru yaklaştıklarını anlayacaklar, bilecekler.

Bu ***"Mevbikan"*** kelimesi helâk olunacak bir yer, cehennemde bir vadidir demişler, ya da onların yardımcılarının, ilahlarının kendilerine kendilerinin de onlara ulaşamayacakları bir uçurumdur demişler. Yâni dünyadaki sahte ilahlarla o ilahlara tapınanların araları yarılmıştır açılmıştır. Onların dünyadaki dostlukları âhirette korkunç ve derin bir düşmanlığa dönüşmüştür.

Kimi müfessirler de bu sûrenin evvelinde anlatıldığı gibi onların Rap ve İlah kabul ettikleri Hz. Îsa, Hz. Üzeyr ve melekler gibi varlıklarla onların aralarında uzak bir mesafe koyarız şeklinde anlamışlardır. Çünkü onların ilah kabul ettikleri Allah'ın bu sâlih kulları; cennetin en yücelerinde öbürleri ise cehennemin ta derinliklerindedirler.

Kimileri de bu uçurumun hidâyet ehliyle dalâlet ehlinin birbirlerinden ayrılacağını anlatır demişlerdir. Rum sûresinin 14. âyeti ve Yâ-sîn sûresinin 39. âyetleri bu hususu anlatır.

53. "Suçlular ateşi görürler ve ona düşeceklerini anlarlar, fakat ondan kaçacak yer bulamazlar."

Girecekleri yeri görürler, ateşi görürler. Cehennemi görür gör-mez artık anlarlar ki az sonra girecekleri yer orasıdır. Az sonra bu mücrimler, bu Allah berisinde başka Rabler bulup onları da hayatlarında söz sahibi kabul edenler kendilerini o ateşin içinde bulacaklarını artık anlamışlardır. Ve de artık bir daha oradan çıkış yollarının olmadığını da anlamışlardır. Bu konuda hükmün Allah'a ait olduğunu, yetkinin Allah'a ait olduğunu bilmişlerdir. Kimse onlara yardım edemeyecek, kimse Allah'ın hükmüne itiraz edemeyecek, kimse onun hükmünün dışına çıkamayacaktır. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde kâfirlerin kırk yıllık mesafeden cehennemi görüp oraya düşeceklerini anlayacaklarını, kahrolacaklarını, mahvolacaklarını anlatır.

54. "Andolsun ki, Biz bu Kur'an'da insanlara türlü türlü misâli gösterip açıkladık. İnsanın en çok yaptığı iş tartışmadır."

Evet gerçekten biz bu Kur'an'da kullarımıza her türlü örneği verdik, her tür örnekten söz ettik. İnsanlar gerçekleri anlasınlar daha hata etmesinler, şaşırıp kalmasınlar, ateşe gitmesinler diye her şeyi açık açık anlattık biz bu kitapta. Ama buna rağmen insan gerçekten tartışmaya pek meyyaldir. Tartışmak istiyor. Hakikati anlayıp kabul edip ona teslim olmak yerine hep tartışmayı tercih ediyor. Hep tartışmadan yana insan. İşi gücü tartışmadır insanın.

Yâni bu kitapta Rabbimiz her şeyi açık açık anlattığı halde bu kitapta neyi eksik buluyor ki Allah'la tartışmaya giriyor bu insan? Bu kitapta bu insanlar Rablerini tanımak istediler de bulamadılar mı? Kendilerini tanımak istediler de, ne olduklarını? Nereden geldiklerini? Nereye gittiklerini? Ne için yaratıldıklarını? Allah'ın kendilerinden nasıl bir kulluk istediğini öğrenmek istediler de bulamadılar mı bu kitapta? Cenneti kazanmak istediler de bunun yolunu mu bulamadılar? Dünyada mutlu olmak için müracaat ettiler de yol mu göstermedi bu kitap kendilerine? Cehennemi bilmek ve ondan korunmak istediler de göstermedi mi Allah bu kitabında? Hayatlarının problemlerini çözmek için müracaat ettiler de yol mu göstermedi Allah onlara?

Âhiret hayatları için azık hazırlamak istediler de tarif mi etme-di bu kitap? Gökler âleminden, melekler âleminden, cinler âlemin-den, arştan, kürsiden haberdar olmak istediler de Kur'an onlara yetersiz mi kaldı? Allah onları sordukları konularda mahrum mu bıraktı? Hayatlarında iyiliklerini kötülüklerini, kendileri için hayırlı olanları şer olanları öğrenmek istediler de Allah onlara bilgi vermedi mi? Yâni kıyâmete kadar insan nesli hangi dönemde, hangi devirde olurlarsa olsunlar,

hangi şartlar altında bulunurlarsa bulunsunlar, ne tür problemlerle karşı karşıya gelirlerse gelsinler problemlerine samimiyetle çare aramak üzere bu kitaba baş vururlarsa ne ararlarsa bulabileceklerdir bu kitapta. Hiç bir konuda çaresiz bırakmayacaktır bu kitap insanları.

Kıyâmete kadar ailevî problemler, hukukî problemler, sosyal sıkıntılar, ekonomik sıkıntılar, siyasal dertler ne olursa olsun Allah o konuda mutlaka bir çözüm yolu gösterecek ve insanlığın tüm problemlerini çözecektir bu kitabıyla. Ama buna rağmen ellerinde böyle mübârek bir kitap bulunduğu halde, Allah onlara rahmetinin gereği böyle bir kitap göndererek, onları adam yerine koyarak onlara kendi bilgisini sunduğu halde ona teslim olmaları gereken bu insanlar Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın kitabıyla tartışmaya girmek istiyor-lar. Allah'ın kitabıyla tartışmaya girerek kendi bilgilerini Allah'ınkiyle yarıştırmaya kalkışarak hep kaybediyorlar. Halbuki tartışmaya girmek yerine teslim olsalardı kazanacaklardı. Peki acaba bu insanları bu tartışmaya iten sebep nedir? Neden böyle davranıyorlar bu insanlar?

55. "İnsanlara doğruluk rehberi gelmişken, onları inanmaktan, Rablerinden mağfiret dilemekten alıkoyan öncekilere uygulananın kendilerine de uygulanmasını veya gözleri göre göre azaba uğramayı beklemeleridir."

Bu insanları Allah'a, Allah'ın âyetlerine iman etmekten ve Rablerine karşı istiğfar etmekten engelleyen sebep nedir? Niye iman etmiyor bu insanlar Rablerine? Kendilerine Allah'ın yol gösterisi, Allah'ın kitabı ve Allah'ın elçileri geldiği halde, hak bütün çıplaklığıyla kendilerine beyan edildiği halde niye bu insanlar istiğfara yanaşmı-yorlar? Niye kendilerine gelen bu hidâyet rehberinden istifade etmeye yanaşmıyorlar? Allah'ın âyetlerine niye yönelmek istemiyorlar?

Eğer onlara Rableri merhamet buyurup da böyle bir kitap göndermeseydi, Allah onları muhatap kabul buyurup kendi bilgisiyle onları bilgilendirmeseydi, onlara böyle bir rahmet kapısı açmasaydı o zaman şöyle diyeceklerdi: Ya Rabbi! Şimdi biz ne yapalım? Nasıl e-delim? Bize senden yol gösteren bir kılavuz gelmedi! Bize katından bir elçi göndermedin! Ne yapalım bizim senden de senin yolundan da senin kitabından da senin cennetinden de cehenneminden de haberimiz yoktu! diyeceklerdi. Bizim hiçbir şeyden haberimiz yoktu. Günahı bilmiyorduk, sevabı bilmiyorduk, hayrı şerri bilmiyorduk diyebileceklerdi. Ya da demeye hak kazanacaklardı belki. Bize bir şey gönderseydin de biz de onunla amel etseydik, onunla yol bulup seni razı etmeye, sana kulluk yapmaya çalışsaydık diyebilirlerdi.

Halbuki durum hiç de öyle değildir. Allah kendilerine hak bir kitap gönderdiği halde, bu kitabında onların muhtaç oldukları her şeyi onlara açık açık

beyan buyurduğu halde acaba bu kitapla bu hidâyet rehberiyle ilgilenmeyerek küfrü tercih etmelerinin sebebi ne? Bunun sebebi şudur:

Onlar başka değil kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlerin kendi başlarına da gelmesini bekliyorlar. Ansızın onların başlarına gelen belâların kendi başlarına da gelmesini bekliyorlar. Bunlar; kendilerinden önce Âd kavminin başına gelenleri gördüler, Semûd'un başına gelenleri duydular. Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle ve Allah'ın elçileriyle tartışmaya giren Firavunları, Nemrutları tanıdılar. Ashab-ı Kehf'i tanıdılar. Onların başlarına gelenleri öğrendiler de hâlâ niye imânâ yanaşmıyorlar?

Her halde bunlar başka değil bu kendi seleflerinin başlarına gelenlerin göz göre göre kendi başlarına gelmesini bekliyorlar. Hayatlarında Allah'ı diskalifiye ederek bilgilerini, güçlerini, imkânlarını, servetlerini, gençliklerini hayatlarını kendilerinden biliyorlar. Ben olacağımı oldum beni kimse alt edemez demeye çalışıyorlar. Ben güçlü-yüm, ben zenginim, kimse benim karşıma geçemez demeye çalışıyorlar. Halbuki Allah'ın bu kitabında haber verdiği kendilerinden önce Rabbimizin helâkinden kurtulamayanlar kendilerinden daha güçlüydüler. Kendilerinden daha zengin ve saltanat sahibiydiler. Kendilerinden daha güçlü olanlar yok olup gittiler.

Bakıyoruz bir yerlerde belli makamlara gelenler önlerinde eğilen yardakçıları gördükçe Allah'ın kendilerine geçici olarak lütfettiği şeylerle aldanmaya başlıyorlar. Allah bize de diyor. Ey kullarım! bu âyetler sizleri de uyardığı halde siz neyi bekliyorsunuz? Allah'ın kitabı sizi uyardığı halde onun uyarısından habersiz olarak, öncekilerin ha-yatlarına benzer bir hayatı sürdürmeye çalışan sizler neyi bekliyorsu-nuz? Onların başlarına gelenlerin sizin de başınıza gelmesini mi bekliyorsunuz? Üstelik öncekiler sizden daha üstündüler. Ama onlardan hiç birisi Allah'la başedemediler. Allah'tan kendilerine gelen azabın önüne geçemediler kendilerini kurtaramadılar.

Yoksa şöyle mi demeye çalışıyorsunuz: Onlar kavim kavimdi, onlar küçük, küçük kavimler halinde yaşıyorlardı. Güçsüz oldukları için Allah'la başedemediler. Lâkin şimdi bizler Birleşmiş Milletler oluşturduk, Avrupa topuluğunu oluşturduk, Nato'muzu kurduk. Binaenaleyh biz bugün onunla pek ala başedebiliriz demeye mi çalışıyorsunuz? Allah önceki kavimler parça olduklarından, güçsüz olduklarından onları parça parça halledebilir ama, O bizimle başedemez mi de-mek istiyorsunuz? Vazgeçin bu tavırlarınızdan. Vazgeçin bu küstahlıklarınızdan. Dünyanın konumu gereği her ne kadar Allah fırsat tanı-yorsa da Allah'ı atlattık zannetmeyin ve unutmayın ki cehennem sizi bekliyor.

Öyleyse gelin Allah'la savaşı sürdürmeyelim. Gelin Allah'ın kitabıyla savaşa tutuşarak küfrü ve şirki genelleştirmeyelim. Gelin Rab-bimizin bir lütuf olarak bize verdiği güç ve kuvvetlerimizi, imkân ve fırsatlarımızı Allah'a karşı putlaştırmaya çalışmayalım. Allah'ın verdikleriyle ona karşı varlık iddiasında bulunmaya kalkışmayalım.

Evet bu insanlar kendilerinden öncekilerin başlarına gelenler kendi başlarına gelinceye kadar uyanmayacaklar. Bunlar helâklerini bekliyorlar. Helâkleri gelmeden de bir türlü hakkı kabule yanaşmı-yorlar. Tıpkı selefleri olan Firavun gibi geberirken iman edecekler, ama bu imanlarının onlara hiçbir faydası olmayacaktır. Ya dünyada bir helâkle karşı karşıya gelince akılları başlarına gelecek ya da âhi-rette Allah'ın cehennemini gördükleri zaman. Bunların tabiat leri hakkı kabule müsait değildir.

Halbuki Kur'an bu adamların zihinlerini kalplerini harekete getirmek için her türlü aracı kullanmış, her türlü misali, her türlü örneği anlatmış, onları hakkı kabule yanaştırabilmek için denemediği yol bırakmamıştır. Ama bunlar hâlâ tartışmadan yana, mücâdeleden yana olmuşlardır.

Bir de bu sûrede sûrenin belkemiğini teşkil eden dünyanın süslenmesi, süslü gösterilmesi de bu adamların iman etmelerine engel teşkil etmektedir. Dünyanın süsüne ve ziynetine aldanmaları imânâ gelmelerine engel olmaktadır.

56. "Biz peygamberleri ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndeririz. Oysa inkarcılar hakkı bâtılla ortadan kaldırmak için çekişirler. Âyetlerimizi ve kendilerine yapılan uyarmaları alaya alırlar."

Rabbimiz müjdeci ve uyarıcı olarak elçiler gönderir. Allah'ın elçileri bizi Allah'ın emirleriyle, bizi Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya getirip bizi onlarla uyarıyorlar. Bizi cennet ve rahmetle müjdeliyorlar bizi cehennem ve Allah'ın gazabıyla uyarıyorlar. Allah'ın elçileri kıyâmet günü gelmeden önce insanları yapacakları kötülüklerin karşılığı olarak cehennemle ve yapacakları iyi amellerin sonucu olarak da cennetle uyarmak için gelmişlerdir. Bize Allah'ı tanıtıyorlar, bize Allah'ın âyetlerini tanıtıyorlar, bize Rabbimizi razı etmenin ve onun gazabından emin olmanın yollarını gösteriyorlar, bize nasıl bir hayat ya-şarsak karşılığında nelerin bizi beklediğini anlatıyorlar. Yaşadığımız bu hayatın sonunda bizi nelerin

beklediği konusunda bizi uyarıyorlar. Bizi kıyâmet gerçeğiyle, hesap kitap gerçeğiyle uyarıyorlar. Bize rah-metinin merhametinin gereği Rabbimiz her dönem uyarıcılar gönderiyor.

Ama anlayışsız ve nasipsiz insanlar kendilerinin kurtuluşu için gelmiş, kendilerinin saadeti için Rableri tarafından açılmış bu rahmet kapılarından istifade etmek yerine onlara düşman kesilirler ve onların haber verdikleri kötü sonu görmekte ısrar ederler.

Ya da eğer Allah'ın size haber verdiği ve sizi kendisiyle uyardığı bu azabını illâ da görmek istiyorsanız bunu peygamberlerden istemeyin. Bunu Allah'tan istemelisiniz. Çünkü peygamberler azabı getirmek için değil azabı haber vermek için görevlidirler. Onların azap göndermeye güçleri yetmez. Onlar azabı anlatmak ve size bu azaptan kurtulmanın yollarını tarif etmek için gelmişlerdir. Öyleyse bu uyarıcıların uyarılarına kulak vermek zorundayız.

Ama gelin görün ki kâfirler, bâtıl hesabına hakla savaşmaya çalışıyorlar. Hak karşısında bâtıla tutunuyorlar. Yâni peygamberler Allah vardır diyorlar, hesap kitap vardır, diriliş vardır diyorlar. Ama karşılarındakilerin bunlar karşısında ya da bu var denenlerin yokluğu konusunda dayandıkları hiçbir delilleri yoktur. Sadece bâtıla dayanıyorlar. Sadece alay edip geçiyorlar. Dolayısıyla onların dayandıkları şey sadece bâtıldır, sadece boştur. Bâtıl namına, hakkı yok etmeye çalışıyorlar. Hakkı ezmek istiyorlar, hakkı susturmak istiyorlar, hakka hayat hakkı tanımamak istiyorlar. Kendilerine güvenerek, kendi fikirlerine, kendi sistemlerine dayanarak Allah'ın sistemini yok etmeye çalışıyorlar.

Evet, yeryüzünde, Allah'ın arzında Allah'a hayat hakkı tanımı-yorlar. Allah'ın sistemine uygulanma alanı bırakmamaya çalışıyorlar. Herkese evet, herkesin fikrine evet, ama Allah'ın fikrine asla geçit yoktur demeye çalışıyorlar. Bir şarkıcı, bir sanatçı, bir yazar çizer, bir homoseksüelin bile önerilerine kulak verebiliriz, onun dediklerini deneyebiliriz ama kesinlikle Allah'ın dediklerine uygulama alanı tanıyamayız demeye çalışıyorlar.

Hâsılı Allah'la savaşa tutuşuyorlar. Allah'la savaşa tutuşan bir toplum iflah eder mi? Allah'a hayat hakkı tanımayan bir toplumun ba-şı belâlardan kurtulabilir mi? Bakın Allah buyurur ki:

57. "Rabbinin âyetleri kendisine hatırlatılmışken onlardan yüz çeviren ve önceden yaptıklarını unutan kimseden daha zalim var mıdır? Kur'an'ı anlarlar diye kalplerine örtüler, kulaklarına da ağırlıklar koyduk. Sen onları doğru yola çağırsan da asla doğru yola gelmezler."

Rabbinin âyetlerinden yüz çevirenden daha zalim kim vardır? Allah'ın âyetlerinden yüz çeviren, onlarla ilgilenmeyen, onları yok farz edip görmezden gelen kimselerden daha zalim kim vardır yeryüzünde? Alçaklar Allah'la alay ediyorlar, Allah'ın âyetleriyle alay ediyorlar, kitap da neymiş? diyorlar, peygamber de kimmiş? diyorlar. Allah'ın kitabını ve peygamberinin hayatını hayatlarında diskalifiye etmeye çalışıyorlar. Kesin biliyorlar ki toplumun hayatında Allah ve Allah'ın âyetleri gündemi işgal ederse kendi pilleri bitecektir. Kesin biliyorlar ki toplumda Allah'ın âyetleri, Allah'ın Resûlünün sünneti ısrarla gündemde tutulursa sihirbazlar karşısında asanın oynadığı rol neyse; bunun da aynı rolü oynayarak tüm sihirbazların, tüm halkın imânâ yöneleceğini bilmektedirler. Eğer Kur'an ve sünnet ısrarla gündemde tutulur da, Allah'ın kulları Allah'ın kitabı ve peygamberin sünnetiyle tanışma imkânı bulurlarsa; kesinlikle bilirler ki kendilerine ve kendi sistemlerine hayat hakkı kalmayacaktır. Her şeyleri yok olacak, tüm dayanakları yıkılacaktır.

İşte bunu çok iyi bildiklerinden Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışıyorlar. Allah ve peygamber sözünün dışında kimin sözünü ederseniz edin fark etmez. O zaman siz objektifsiniz, siz aydınsınız, siz entelsiniz, siz çağdaşsınız. Yeter ki Allah'tan, Allah'ın âyetlerin-den ve Resûlünün hayatından bahsetmeyin. Allah'ın vahyini gündeme getirmeyin o zaman sanki dünya başlarına yıkılmış gibi hayır hayır! Onu konuşmayın! O tarafsız değildir! Allah tarafsız değildir! Kitap tarafsız değildir! Peygamber tarafsız değildir! Ondan söz etmeyin, o çağdaş değildir! Şimdi onun zamanı değildir! diye ateş püskürmeye, kin kusmaya başlıyorlar. Yâni sanki yeryüzünün sahibinin yerdekilerden birisi kadar hayat hakkı yoktur. Gökleri ve yeri ve yerdekileri yaratan Allah'ın sanki yarattığı kullarından birisi kadar konuşma hakkı yoktur.

Ey gafiller! Ey zalimler! Ey Allah'tan korkmaz kuldan utanmazlar! hiçbir şey bilmeyen ihtiyar bir kadının bile, bir çobanın bile, bir cincinin bile, bir homoseksüelin bile ülke problemlerinin çözümü konusunda konuşmaya hakkı vardır da onların tümünün yaratıcısı olan Allah'ın konuşmaya hakkı olmaz mı? Allah bu zalimlere akıl versin de bu milleti bu zalimlerin elinden kurtarsın.

Bizler toplum olarak dönüp Allah'a iltica etmek zorundayız. İçimizdeki bu beyinsizler yüzünden bu toplumu helâk etme ya Rabbi! diye dua dua Allah'a yalvarmak ve af dilemek zorundayız. Affet ya Rabbi! yıllar yılı içimizdeki beyinsizlerin yanlış yönlendirmeleri sonucu seninle savaşa tutuştuk. Bilmeden senin kitabınla, senin âyetlerinle ve senin sisteminle harp ettik. Cehaletimizden dolayı senin kitabına karşı başlattığımız bu savaşta galip geleceğimizi zannettik. Ama sonunda anladık ki battıkça battık. Ne yapacağımızı bilemez hale geldik. Kime baş vuracağımızı bilemez hale geldik. Sana hiç söz hakkı vermedik. Senin dediklerini duyurmaya çalışanları susturduk. Kitabını susturduk, peygamberini susturduk. Hayatımızı hep başkalarına sorduk. Bunalımlara girdik. Ama anladık ki hata etmişiz.

Şimdi anladık ki söz hakkı seninmiş. Anladık ki hayatımıza hâkim olan yegâne varlık senmişsin. Anladık ki hayatımızda uygulamanız gereken sadece senin kitabınmış. Biz seninle sulh yapmaya geldik ya Rabbi. Hep başkalarının dediklerini uyguladık. Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine yönelmek zorundayız. Tüm problemlerimizi bu iki kaynakla çözümlemek zorundayız. Böyle yaparsak kazanacağız, böyle yaparsak mutlaka kurtulanlardan olacağız Allah'ın izniyle.

Bakın Allah diyor ki biz böyle yapan zalimlerin kalplerine ör-tüler, kulaklarına da ağırlıklar koyduk. Sen onları doğru yola çağırsan da artık onlar yol bulamazlar. Çünkü eğer bir insan Allah kendisini adam yerine koyup ona kitap ve peygamber göndererek kendi bilgisini ulaştırdığı halde Allah'ın bu hidâyetine karşı gelmeye, onunla savaşıp yenmeye ve onu reddetmeye kalkışırsa Bu merhametli Allah'ın açtığı kapıya nankörlük etmeye kalkışırsa elbette Allah da onun kalbinin üzerine perde çekecek ve kulaklarına da hakkı duymalarına engel ağırlıklar koyacaktır. Dolayısıyla sonunda bu adamlar duymaz duygulanmaz hale geleceklerdir. Ama unutmamalıyız ki bu Allah'ın onara bir zulmü değildir. Onlar kendileri duymak duygulanmak istemeişler Allah da onların bu özelliklerini alıvermiştir. Onlar kalplerini kullanmak istememişlerdir Allah da onların kalplerine mührünü basıvermiştir. Çünkü:

58. "Bununla beraber, Rabbin mağfiret ve merhamet sahibidir. Eğer onları yaptıklarından dolayı hemen hesaba çekmek isteseydi, azaba uğratmakta acele ederdi. Ama onların bir vadesi vardır. Onlardan kaçıp sığınacak yer bulamazlar."

Evet Allah gafur ve Rahîmdir. Eğer dünyada yedikleri nanelerden dolayı hemen yakalayıp cezalarını veriverseydi elbette onların işlerini bitirdi. Bir anda onların defterlerini dürer ve azabını onlara gönderiverirdi. Ama öyle yapmıyor

Rabbimiz. İmkân tanıyor onlara, mühlet veriyor. İşte Allah'ın onlara imkân tanıması zaman tanıması onun rahmetinin gereğidir. Allah kullarına süre tanır, mühlet verir ama asla ihmal etmez.

Öyleyse insanlar dünyada imtihan gereği, dünyanın konumu gereği işledikleri naneler yüzünden hemen kendilerinin cezalandırılmamaları sebebiyle sakın aldanmasınlar. Dünyanın yasaları sakın insanları aldanmaya sevk etmesin. Hani bu yaptıklarımız karşısında hiç bir ceza görmedik bundan sonra da hiçbir ceza görmeyeceğiz diyerek Allah'ı atlattıklarını zannetmesinler. Rahmeti gereği ve imtihan gereği dünyada onlara dokunmayan Allah diyor ki bakın biz onlar için bir süre tayin ettik. Allah onlar için bir buluşma zamanı, bir randevu zamanı tayin etmiştir. Bir hesap kitap zamanı tayin etmiştir ki insanlar asla ondan kaçıp kurtulamayacaklardır.

Allah'ın kendilerine tanıdığı dünyadaki bu sürenin, bu imtihan döneminin bitiminde takdir ettiği bir hesap kitap günü vardır ki o günde hiç kimse yakasını kurtaramayacaktır. Evet ya dünyada bir helâk ya da âhirette bir azap onların kaçınılmaz sonlarıdır. Evet tarihten buna örnek mi istiyorsunuz?

59. "Haksızlıklarından ötürü işte yok ettiğimiz şehirler! Onları yok etmek için bir süre tayin etmiştik."

İşte zulmettiklerinden dolayı halkını helâk ettiğimiz, insanlarını yıkıma uğrattığımız şehirler. Allah'a karşı geldikleri için, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle ve Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşup kendi âyetlerini kendi sistemlerini Allah sistemi yerine ikâme etmeye kalkıştıkları için halkını yerle bir ettiğimiz şehirler. Şüphesiz ki biz onların yıkımları için de bir zaman tayin ettik. Onları helâk etmek için de tayin edilmiş bir zamanımız vardır. O zaman gelince kesinlikle onlar bir sa-at bile ertelenmeyeceklerdir. İşte hikmetini anlamasanız da yeryüzünde Allah'ın işleyen sünneti budur. Bizim anlayamadığımız ve sadece Rabbimizin bildiği hadiselerin arka planıyla alâkalı Rabbimiz burada bir kaç örnek verecek. Mûsâ (a.s) ve Hızır kıssasını anlatmaya başlayacak.

Sûrenin başında da ifade ettiğimiz gibi müşriklerin Rasulullah efendimizden sordukları kıssalardan birisi de Mûsâ Hızır kıssasıydı. Bu kıssada Rabbimiz hem kâfirlere hem de mü'minlere çok önemli mesajlar sunmaktadır. Bu kıssa insanlara çok önemli bir gerçeği sun-mak için anlatılmıştır. Olayların sadece zâhiren görünen yönlerinin olmadığı onların bir de görünmeyen yönlerinin olduğu, yâni olayların insanlar tarafından asla bilinemeyen bir de arka planlarının olduğu anlatılmaktadır.

Ve olayların sadece zâhiren görünen yönlerine bakarak sonuca gitmenin hatalı olduğu anlatılmaktadır.

Yâni yeryüzünde cereyan eden hadiselerin perde arkasında işleyen hikmetlerinin de olduğu, bu hikmetleri insanların anlama ve kavrama imkânlarının olmadığı, bunları sadece Allam'ul Ğuyub olan, gaybın da şehadetin de bilgisine sahip olan Allah'ın bildiği ve insanların onun bilgisine, onun takdirine teslim olmak zorunda oldukları anlatılmaktadır. İnsanların yeryüzünde işleyen hadiselerin dış yönüne bakarak sonuca gitmelerinin çok tehlikeli olduğu anlatılmaktadır.

Meselâ işte sûrede anlatıldı Allah'ın dinine inanmış Allah adına hareket eden gençlere karşı karşılarındaki zalimlerin güçlü oluşları veya imanlı arkadaşına karşı iman zaafı içinde olan iki bahçe sahibine bu kadar fazla nimet verilmesi veya işte görüyoruz günlük hayatta zalimlerin zenginliği, mazlumların fakirliği, Allah'a isyan içinde olanların refah içinde bir hayat yaşamaları, mü'minlerinse zorluk ve sıkıntılar içinde kıvranmaları, günahkârların ve kâfirlerin zevk-ü sefa içinde bir hayat yaşamalarına karşılık imanlı mü'minlerin acılar içinde kıvranmaları, kâfirlere bazen hiç hastalık gelmediği halde mü'minlerin çeşitli hastalıklara maruz kalmaları gibi dünya hayatında cereyan eden olayları gördükçe insanlar şaşkınlık içine düşmekte ve olayların arka planını anlayamadıkları için yanlışlara düşebilmektedirler. Mü'-minler de, kâfirler de yanlışa düşebilmektedirler.

Kâfirler ve günahkârlar perde arkasını göremedikleri bu hadiselere bakarak alabildiğine hırçınlaşmakta ve küfürlerini günahlarını artırmaktadırlar. Dünyada kendilerine dur diyecek hiçbir gücün olmadığı veya bu dünyada uymaları gereken hiçbir ahlâkî kuralın olmadığı zehabına kapılıyorlar. Bu dünyada dilediğimiz her şeyi yapabiliriz. Çünkü hesap verecek hiç kimse yoktur. Hiç kimseye karşı sorumlu değiliz demeye başlıyorlar. Gururları, kibirleri, azgınlıkları bir kat daha artmaya başlıyor. Imardıkça şımarıyorlar. Eğer sizin dediğiniz gibi göklere ve yere egemen, bizim hayatımıza karışıcacak bir Allah olsaydı elbette şu ana kadar bizden bir hesap sorardı. Allah'ın günü O'na isyan içinde bir hayat yaşıyoruz. O'nun emirlerini icra etmeyip yasaklarının tümünü çiğnediğimiz halde hani nerede bu Allah? Niye gök kubbeyi başımıza geçirmiyor? Neden havamızı, suyumuzu, güneşimizi kesmiyor? Neden bizden bir hesap sorup intikam almıyor? Bizden intikam almadığı gibi üstelim müslümanlara vermediği mülk ve saltanatı bize veriyor derlerken, mü'minler de cereyan eden bu olayları gördükçe moralleri bozulup cesaretlerini kaybetmektedirler.

Tabii kâfirleri ve Allah düşmanlarını bu tür bir hayatın içinde gördükçe mü'minlerin imanları gerçekten zor bir imtihana tabi tutulmaktadır. Halbuki

insanlar bu olayların arka planını bilmemektedirler. Bu olayların arkasında işleyen Rabbimizin hikmet parmağını görememektedirler. Bütün bu olayların sonunda öbür tarafta kendilerini ne tür bir hayatın beklediğini, yaşadıkları bu olayların kendilerine neleri kazandırdığını, karşılarındaki kâfirlere de hem dünyada hem de âhi-rette neleri kaybettirdiğini bilmemektedirler.

Hattâ bakın Yunus sûresinde Rabbimiz tarafından kendilerine verilmediği halde düşmanlarına verilen nimetlerin, mülk ve saltanatın onlara veriliş sebebini ve bu olayların arka planını bilemediği için Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'nın bile şöyle dua ettiğine şahit oluyoruz:

"Mûsâ: "Rabbimiz! Doğrusu sen Firavuna ve erkanına ziynetler ve dünya hayatında mallar verdin. Rabbi-miz! Senin yolundan şaşırtmaları için mi? Rabbimiz! Mallarını yok et, kalplerini sık; çünkü onlar can yakıcı azabı görmedikçe inanmazlar" dedi."

(Yunus 88)

Görüyor musunuz bir peygamber bile yeryüzünde Allah'ın tak-dir buyurduğu olayların arka planını bilemediği için Allah'a karşı böyle bir serzenişte bulanabiliyor.

İşte Rabbimiz bu kıssada yeryüzünde yaşadığımız ve arka planını anlayamadığımız, hikmetini kavrayamadığımız bir kaç olayın üzerindeki esrar perdesini aralayarak, bir kaç olayın arkasında yatan hikmeti bize anlatacak ve hem kâfirlere hem de mü'minlere çok büyük mesajlar sunacak.

Bu kıssa bu kâinatta bilinen ve görünen şeylerin dışında bilinmeyen pek çok şeyin varlığını ortaya koyar. Bu dünyada yaşayan insan hükümlerini daima gördüğü, duyduğu, hissedip algıladığı şeyler üzerine bina eder. Bu sebeple de bildiklerine nazaran bimediklerinin daha çok olduğu bir ortamda insan çoğu kez hataya düşer. Eğer böyle değil de tüm gaybî bilgilere muttali olmuş olsaydı insan elbette şu andakinden çok daha farklı olurdu. İşte bu kıssa insanın aklı, görüşü,

ilmi, zekâsı ve duyularıyla vereceği kararlara, hükümlere güven olmayacağı, çünkü bu dar yaratılışla onun bu geniş kâinat gerçeklerini kuşatamayacağı anlatılır.

O zaman ısrarla insanın her konuda hüküm vermede aceleci olmaması gerektiği vurgulanacak. Çünkü insan bilgisi ne kadar da genişlerse genişlesin onun asla çözemeyeceği, içinden çıkamayacağı, keşfedilemeyecek sırlar vardır. Eğer şu akıllara durgunluk veren muazzam kâinat bu haliyle insanın uhdesine verilmiş olsaydı orada çoktan fesat olurdu. İşte Rabbimiz Kehf sûresinin bu kıssasında ***“Gayba iman”***dediğimiz bu büyük hakikati gündeme getirecek.

Bunlar, bu kıssalar insanların kendi hayal güçleriyle bulabilecekleri, uydurabilecekleri cinsten şeyler değildir. Ancak Allah’ın ayarlaması ve belirlemesiyle ortaya çıkan şeylerdir. Biz bu kıssalar içinde kendimize çok güzel yer bulabiliriz. Kur’an’da Rabbimizin anlattığı kıssaların genel özelliğidir bu. İşte hayat böylece yaşanabilir ve kıyamete kadar insanlar arasında yaşanacak şeylerdir bunlar. Öyleyse bizler bu kıssa içinde kendi yerimizi, kendi konumumuzu, kendi rolümüzü belirlemeliyiz. Bu hadisede, bu kıssa içinde acaba ben Musa mıyım, yoksa Hızır mıyım? Herkesin Musa olması elbette mümkün değil. Hızır olması, kendisine özel bilgi ulaştırılmış birisi olması belki daha imkânsız. Ama Musa’nın peşine takılan, onunla beraber olmaya çalışan o genç olabiliriz.

Kehf sûresinde anlatılacak bu olayın nerede ve ne zaman meydana geldiği konusunda Kur’an-ı Kerîmde her hangi bir bilgi verilmiyor. Rabbimiz olayın yeri ve zamanıyla alâkalı bir şey söylemiyor. Allahu âlem bu konudaki rivâyetleri birleştirirsek bu olayın Mûsâ (a.s)'ın peygamberliğinin ilk yıllarında vukua geldiğini söylememiz ge-rekecektir. Yâni bu olay Mekke’de eziyetlere maruz kalmış mü'minleri rahatlatmak üzere anlatıldığına göre herhalde aralarında bir benzer-lik kurmak üzere tıpkı Mekkeli müşriklerin bu Allah’ın Resûlü ve bera-berindeki bir avuç müslümânâ yaptıkları işkenceler gibi Firavun ve çevresindekilerin Hz. Mûsâ’yı ve İsrâil oğullarını şiddetli işkencelere maruz bıraktıkları bir dönemde vukua gelmiştir.

Aynen şimdi Mekke müşriklerinin düşündükleri gibi o gün Firavun ve adamları da yeryüzünde işleyen hadiselerin arka planından habersiz olduklarından Allah’ın elçisine ve ona inanan insanlara reva gördükleri eziyetler karşısında kendilerine ses çıkarılmayışı ve azabın kendilerine gecikmesini kendilerine hesap soracak bir gücün olmadığının ispatı zannederek Hz. Mûsâ’ya ve İsrâil oğullarına yüklendikleri bir dönemde vukua geldiğini söyleyebiliriz Allahu âlem.

İbni Kesir kıssada anlatılan Hz. Mûsâ ile yolculuk yapan bu arkadaşının Hızır olduğu konusunda ve bu yolculuğa konu olan Mûsâ'nın (a.s) İsrâil oğullarının Mûsâ'sı değil de başka bir Mûsâ olduğunu iddia edenlere karşı bu Mûsâ'nın (a.s) İsrâil oğullarına peygamber olarak gönderilen Mûsâ (a.s) olduğu konusunda bir hayli hadis nakletmektedir. İmam Buhârî efendimiz de bu kıssa ile alâkalı Rasulullah efendimizin uzun bir hadisini nakleder. Hadisin tamamını nakil etmeyeceğim ancak yolculuğun sebebiyle alâkalı Allah'ın Resûlünün şu beyanını söylemek zorundayım.

Buhârî'de c:2 Kitabu't-Tefsir bölümünde Rasulullah efendi-mizden rivayet edildiğine göre: "Bir gün Mûsâ (a.s) İsrâil oğullarına bir konuşma yaptı. Konuşmasının sonunda kendisine yeryüzünde en bilgili insanın kim olduğu soruldu da Hz. Mûsâ da: "Benim" deyince Allah da ona ey Mûsâ iki denizin birleştiği yerde senden daha bilgili bir kulum var buyurdu. Mûsâ dedi ki: Ey Rabbim! Onu nasıl bulabilirim? Diye sorunca Allah şöyle buyurdu: Beraberine bir balık alırsın, onu bir zembile koyarsın, o balığı kaybedeceğin yerde o kulumuzu bulacaksın buyurdu..." Diyerek Rasûlullah'ın bu konuyla alâkalı beyanı devam eder. Rabbimiz kıssayı şöylece anlatmaya başlıyor:

60. "Mûsâ, genç arkadaşına: "Ben iki denizin birleştiği yere ulaşmağa, yahut yıllarca yürümeye kararlıyım" demişti."

Hz Mûsâ (a.s) ilim arayışına çıkmıştı. Allah'ın kendisine haber verdiği kendisinden daha âlim olan, Allah'ın kendisine bildirmeyip de ona bildirdiği bir kulu aramaya ve Allah'ın ona bildirdiği bilgilere muttali olmaya çıkmıştı. Yanındaki gence dedi ki; ben Rabbimin bana kendisini bulabileceğim yer olarak tarif buyurduğu iki denizin birleştiği yere ulaşıncaya kadar, yahut bu yolculuğum yıllarca sürse bile devam etmeye kararlıyım. Kendisinden bu bilgileri alabileceğim kişiye ulaşıncaya kadar bu yolculuğa devam etmeye kararlıyım dedi. İbni Abbas'ın rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü Hz. Mûsâ'nın birlikte yolculuğa çıktığı bu geç adamın Hz. Mûsâ'dan sonra halîfe olarak İsrâil oğullarının başına geçen Yuşa Bin Nun olduğunu söylemiştir.

Musa aleyhisselâm ona dedi ki, haydi iki denizin birleştiği yere. Orada Allah'ın kendisine ilim ulaştırdığı, Allah'ın rahmetine erdirdiği bir kul bulacak ve ondan bilmediklerini öğrenecekti.

Bu iki denizin birleştiği yer konusunda da müfessirler bunun Akdeniz ile Atlas Okyanusunu birleştiren Cebeli Tarık boğazının olabileceğini ifade etmişler. Bazıları da bu iki denizin Mûsâ (a.s) ile Hızır'ın kendileri olduğunu, çünkü her

ikisinin de ilimde deniz gibi olduklarını demeye çalışmışlar. İki deniz. Neresi burası? Kutuplarda mı? Okyanusların kenarında mı? Nehirlerin denizlere dökülme deltaları arasında mı? Bilmiyoruz. Sahilde yürüdüler. Yüz yıllar olsa da, yüz yıllar sürse de yürüyeceklerdi. Şu anda bizler de yürümüyor muyuz? Ne kadar yürüyoruz? Kimisi elli yılın sonunda Allah'la buluşacaksa, o kadar yürüyor, kimisi seksen yıl, kimisi doksan yıl yürüyor. Yürüdüler.
Hz. Mûsâ bu iki denizin birleşip tek bir deniz haline geleceği ana kadar yürüyeceğim buyurdu demişler. Evet yürüyor Hz. Mûsâ:

61. "İkisi, iki denizin birleştiği yere ulaşınca, ba-lıklarını unutmuşlardı, Balık bir delikten kayıp denizi boyladı."

İki denizin birleştiği yere vardılar. Ama varacakları yerin orası olduğunun farkında değillerdi. Delikanlı o balık sepetini, zembilini şöyle bir kenara koymuştu. Balık denizde bir yol tutup kayıp gitti. De-likanlı gözleriyle gördü bu olayı, ama unuttu o anda. Demek ki unutması gerekiyordu. Orada beklemeyeceklerdi. Yâni ilim öğrenmeye talip olanlar ilim öğreticisinin yanına gideceklerdi, o bunların yanına gelmeyecekti. Allah onların buluşmalarını böyle takdir buyurmuştu.

Evet, nihâyet ikisi o iki denizin birleşme noktasına vardıklarında, yâni o bilginin sahibine yaklaştıklarında, buluşma zamanı yaklaştığında onlardan birisi balığı unutmuştu. Balık da bir delikten kayıp denize yol bularak gizlendi. Daha önce de Rabbimiz bu balığın dirilerek kaybolmasının o zatı bulabileceklerinin delili olduğunu haber ver-mişti. İşte deniliyor ki: Yuşa abdest alıyordu veya tuzlu olduğu için balığı yıkamaya çalışıyordu birdenbire balık dirildi ve denizde yüzerek gözden kaybolup gitti.

62. "Oradan uzaklaştıklarında Mûsâ, yanındaki gence: "Azığımızı çıkar, andolsun bu yolculuğumuzda yorgun düştük" dedi."

Nihâyet oradan uzaklaştılar ve yollarına devam ettiler. Mûsâ (a.s) yanındaki gence: Kuşluk yemeğimizi (Sabah kahvaltımızı) getir dedi. Yemin olsun ki bu yolculuk bizi bayağı yordu. Ondan önce Hz. Mûsâ ne yorulmuş, ne de acıkmıştı. Ancak bu buluşma yerini geçtikten sonra açlık ve yorgunluk hissetti. Yanındaki gençten azıklarını getirmesini isteyince o genç dedi ki:

Evet az beklediler orada. Sonra devam ettiler yollarına. Dedi ki; haydi şu azığımızı getirsene. Eğer biz olsaydık, her mola yerinde bir yemek yer, yemek için bir mola daha verirdik. Yol acıktırır derdik, acıkmak zorundayız derdik ve sürekli yerdik. Böyle acıkma modellerimiz var bizim değil mi? Belki de böyle şartlandırıldık. Ama onlar böyle yapmıyorlar, gittikçe gidiyorlar ve çok acıkıyorlar. Çünkü onlar yemek için yola çıkmadılar. Onlar hayatın gerçeklerini öğrenmek için, perde arkasına ait bilgilere ulaşmak için yola çıkıyorlar. Hattâ böyle bir yolculukta mümkünse daha az yenmelidir. Beyniniz midenizde, mideniz de beyninizde olmamalıdır. Çünkü hazım için kanlar mideye doğru akın edince, beyindekiler azalır ve kafanın kavrama ve çalışma kapasitesi oldukça azalacaktır.

Öyleyse insanlar ağızlarında girenlerin vücutlarının yapı taşlarını oluşturduğunu düşünerek ağızlarına neleri gönderdiklerini çok ciddi düşünmek zorundadırlar. Bina yapımında kullandıkları malzemelere çok dikkat eden bu insanların, kendi vücutlarının yapı taşlarına karşı bu kadar kayıtsız kalmaları ne kadar garip değil mi? Evet yasal örneğimiz Musa (a.s)'ın bu ifadesinden anlıyoruz ki, Allah için çıkılan yolda çok gıdaya ihtiyaç olmayacaktır. Kulluğu yeterli miktarda gıda yetecektir. O zaman vücut daha sıhhatli, kafa daha sakin olacaktır. Musa aleyhisselâm o gençten azığı isteyince, genç fark edip, hatırlayıp dedi ki;

63. "O da: "Bak sen! Kayalığa vardığımızda balığı unutmuşum. Bana onu hatırlamamı unutturan ancak şeytandır. Balık şaşılacak şekilde denizde yolunu tutup gitmiş" dedi."

Ey Mûsâ o kayalığa vardığımız zaman başıma gelenleri gördün mü? Ben orada balığı unutmuşum. Onu sana söylememi ancak bana şeytan unutturdu. Balık orada şaşılacak bir sûrette dirilip denize atlayıp, yolunu tutup gitmişti. Bundan anlaşılıyor ki o genç gördüğü bu acayip manzara karşısında şaşakalmış olmasından onu unutmuştu. Bir de unutmayı Allah yaratmadığından bu eylemin Allah'a değil de şeytana izafesini anlıyoruz buradan. Onu sana söylememi bana şeytan unutturdu. Kalbime beni meşgul edecek düşünceler yerleştirip beni onlarla meşgul ettiği için şeytan bana unutturdu dedi.

Ne kadar rahat değil mi genç? Elbette peygamber yanında insan çok rahat olur. Çünkü fıtratı bilen ve onu asla gözardı etmeyen bir peygamber yanındakileri rahat ettirir. Biz olsak ne yapardık? Hanımımız bir şeyi unutsa, çocuklarımızdan birisi, hizmetçimiz unutsa biz ne yapardık? İnsandır tabii unutabilir. Çocuklarımız, hizmetçilerimiz, hanımlarımız, memurlarımız unutabilirler. Çünkü insandır onlar. Unutmak insanlığın gereğidir. İşte bakın bu örnek hadise bize insanın

unutabileceğini gösteriyor. Belki de bazen unutmamız bizim hayrımıza olacaktır. Bana bunu şeytan unutturdu diyor. Demek ki bu tür unutmalarımızda bizim kendi müdahalemiz yoksa, unutmak için uğraşmamışsak, şeytan yaptırmışsa, Allah bizi bu unutmalarımızdan sorumlu tutmuyor.

"Hata ve unutmadan doğan sorumluluklar ümmetimden kaldırılmıştır." (İbni Mâce, Talâk 16)

Unutma bir kişinin bir şeyi bilip de onu yaparken unutmasıdır. Meselâ kişi abdestsiz olduğunu unutarak namaz kılarsa bu fiilinden ötürü ona günah yoktur. Ama abdestsiz olduğunu hatırlar hatırlamaz namazını iade etmesi gerekir. Bir kişi besmeleyi unutarak hayvan ke-serse İmam Ahmed'e göre bu hayvan yenir, zira bundan geri dönüşü yoktur. Kişi unutarak bir namazı terk etse bunda bir günah yoktur. Hatırlatınca o namazı kaza eder. Uyku da böyledir. Ama kişi bunun ortamını kendisi hazırlarsa, meselâ gece geç saatlere kadar televizyon seyrederken sabah namazına kalkamıyorsa bundan sorumlu olacaktır Allahu âlem. Oruç da öyledir, ama oruç için özel bir nas var. Unutarak yiyip içeni şeriat affetmiştir ve o kişi, tekrar orucuna devam ediyor. Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde:

"Kim unutarak orucunu yemiş içmişse orucunu ikmal etsin. Zira onu ona yediren içiren Allah'tır."

Buyurur.

Ama nikâh konusunda durum böyle değildir. Meselâ bir kadın ve erkeğin evlenmesinden önce, unutup da ses çıkarmayan bir kadın sonradan durumu hatırlayıp da: "Eyvah! Ben ikinizi de birlikte emzirmiştim!" derse bu yapılan nikâh hatadır ve başkasının nisyanından kaynaklanarak meydana gelmiş olan bu hatadan taraflar ayrılarak, boşanarak dönülür. Burada geriye dönüş emredilmiştir. Ama kimi nis-yanlardan geriye dönüş mümkün değildir. Meselâ üç bardaktan ikisinde su, birisinde de içki var. Unutarak su zannıyla içkiyi içmişse bir kişi, bunun geriye dönüşü yoktur. Bunun geriye dönüşü ancak inti-badır, bu kişinin, dikkatli olması ve tevbe etmesi istenir.

Eğer kişi bunları kendi ihmalinden ötürü meydana getirirse, meselâ dini vazifelerini öğrenme yoluna girmez, veya belledikten sonra onu unutmamak için tekrar tekrar mütalaada bulunmaz, onu amel haline getirmez ve onu başkalarına duyurarak kendi malı haline getirmezse ve böylece onu unutursa bu unutma da mazur sayılmayacaktır diyoruz.

Evet o genç unuttuğunu söyleyince Hz Musa aleyhisselâm da şöyle buyurdu:

64. "Mûsâ: "İstediğimiz zaten buydu" dedi. He-men geldikleri yoldan izleri üzerinde geri döndüler."

İşte bizim aradığımız da oydu dedi. Yâni bizim aradığımızı el-de ettirecek işaret ve alâmet oydu dedi ve hemen izleri üstüne gerisin geriye döndüler. Çünkü Cenâb-ı Hakkın daha önceki beyanına göre balığın kaybolması Hızır'la buluşmalarının deliliydi. O zatla buluşma yerini geçmiş olduklarını anlayınca hemen gerisin geriye döndüler. Acıkma, yorulma, balığı kaybetme, unutma, hatırlama, geri dönme işte bunların hepsi insanların işidir. İnsanlar bunlara maluldürler.

Evet Musa (a.s) da zaten onu arıyormuş. Dedi ki; hah! İşte aradığımız da oydu. Anlıyoruz ki Musa (a.s) yanındaki gence nereye ve ne için gittiklerini söylememiştir. Bundan dolayı mıdır bilmem, Ra-sûlullah efendimiz bir tek Tebuk seferi hariç çıktığı seferlerinin hedefini kimseye söylememiştir. Kafamdakileri sakalımın bir tek telinin bil-diğini bilsem, onu keser atarım diyen Fâtih'in hedefi de bu muydu bil-mem? Yönetici insanların, sorumluluk yüklenmiş insanların kimi şeyleri insanlara söylememesi bazen daha uygundur.

Nice garip şeyler var değil mi bu dünyada? Nice garipliklerin perde arkasını bilemiyoruz? Adam yıllarca gece gündüz çırpınıp kazanıyor, ama bir anda elinden uçup gidiyor. Bir yangın, bir deprem, bir sel geliyor, bir hırsız uğruyor, tüm birikimini alıp götürüyor, neden? Bilemiyoruz neden olduğunu. Bir başkası oturduğu yerden kazanıyor, malı çoğalıyor rahat, doğuyor rahat, ölüyor rahat. Neden? Bilemiyo-ruz perde arkasını. Allah en iyi bilendir ya. İmtihanı Allah ayarlıyor ya. Kimilerini servetler içinde imtihan ediyor, kimilerini meteliksiz. Kimilerine hep vererek, kimilerini de alarak imtihan ediyor.

İzleri üzerine gerisin geriye döndüler. İnsan yanılabilir, hakkı, doğruyu, gerçeği sonradan görmüşse, sonradan anlamışsa hemen dönüvermelidir. Gurura, kibire kapılmamalıdır. Ben böyle biliyordum, bana ne dememelidir. Tıpkı örneğimiz Musa (a.s) gibi diyeceğiz ki, ha ben bilememişim dön geriye. Birilerine suçu atıp savuşturmanın anlamı yok. Ben yanılmışım deyip yanlıştan dönüvereceğiz. Bakın şu anda insanların kendi bilememelerinin faturasını kendilerine değil de hep başkalarına çıkarıyorlar. Geri döndüler ve derken:

65. "Bu arada ikisi katımızdan kendisine bir rahmet verdiğimiz ve kendisine ilim öğrettiğimiz kullardan birini buldular."

Derken orada katımızdan bir rahmet verdiğimiz ve kendisine bilgilerimizden bazılarını öğrettiğimiz kullarımızdan bir kul buldular. Allah'ın kendisine rahmet verdiği ve kendisine kimseye öğretmediği bilgilerinden bazısını açtığı bu kul, güvenilir tüm hadis kitaplarında Allah'ın kendisine katından bir rahmet verdiği ve kendisine kendi bil-gilerinden bazılarını öğrettiği bu zatın adından Hızır olarak söz edilir. Alimlerimizin ekseriyeti bu kulun Hızır (a.s) olduğunu ve kendisinin bir peygamber veya bir melek olduğunu söylemişlerdir. Bunun münakaşasına da burada girmiyorum, ileride inşallah değineceğim.

O da görevli bir kul. Allah tarafından gönderilmiş, görevlendirilmiş bir kul. Yaptığı, gösterdiği her şeyi Allah emretti, Allah görevlendirdi, Allah bildirdi diye yapan bir kul. Zaten eğer o yaptıklarını kendi kendine yapmış olsaydı, elbette Musa (a.s) onun canına okurdu. Allah kullarından bir kul. Rasûlullah efendimize de kitabımız kul der.

Buradaki "ledün" ifadesine kafayı takıp Allah'ın muradının dışında akıllarına estiğince çok yanlış mânâlara çekenler olmuştur. Bu konuyla alâkalı sadece birkaç söz söyleyip esas diyeceklerimi daha sonraya bırakacağım. Dikkat ederseniz azap konusunda da "min le-dün" denmişti. Azap Allah'tan, ilim Allah'tan, hayat Allah'tan, ölüm Allah'tandır, rahmet Allah'tan, her şey O'ndandır. Öyleyse söylesenize hangi peygamber sahip olduğu ilmi Allah'tan almamıştır? Ledünnî olmayan bir ilim, ledünnî olmayan bir hayat, ledünnî olmayan bir mal bir varlık, bir eşya var mı? Yâni Allah'tan olmayan, Allah kaynaklı ol-mayan bir şey var mı? Allah kaynaklı olmayan bir iman, bir tavır, bir hareket var mı? Her şey Allah'tan değil mi?

Hattâ bir zamanlar Mekke kâfirleri; "Biz şu anda canımız istemediği için inanmayacağız, biz iman etmeyeceğiz, canımız istediği zaman iman ederiz" dediler de, Rabbimiz buyurdu ki; "Ben size izin vermeden iman bile edemezsiniz." Yâni ne zaman iman edeceğiniz konusunda da bize bağımlısınız buyurdu. İşte gördük bu sûrede Ra-sûlullah Efendimiz kendisine gaybî konularda sorular soran Mekke müşriklerine; "Yarın gelin de size bu konularda bilgi vereyim" buyurmuştu, inşallah demeyi unuttuğu için Rabbimiz bir süre kendisine vahyi kesivermişti de peygamber efendimiz hiçbir şey bilememiş, hiç bir şey söyleyememişti.

Peki birinde "min indina", ötekisinde ise "min ledünna" dendi. Yâni rahmet kelimesi "min indina" şeklinde ifade edilirken, ilim kelimesi ise "min ledünna" şeklinde kullanılmış. Bu ikisinin arasında bir fark mı var ki böyle buyurdu Rabbimiz diye tartışmaya girmenin anlamsızlığını düşünüyorum. Öyleyse Allah'ın

kendisine ait rahmeti ve ilmiyle donattığı bir kul olarak Musa (a.s)'ın karşısına çıkarılmış bir kul olarak anlıyoruz onu. Buluştular. Bizler de şu anda onların arkasında yerimizi aldık. Biz orada, o ortamda öğrenme makamındayız. Tıpkı ondan sonra kendisine düşen hiçbir görevden söz edilmeyen o genç durumundayız. Ben orada Hızır'ın Musa'ya dediklerini öğrenme, Musa'nın Hızır'dan öğrendiklerini anlama makamındayım. Adım adım, kulağımı dört açarak, gözümü bir ân bile üzerlerinden ayırmadan olayı takip etmek makamındayım.

Bir yere Allah rızası için din anlatmaya, yahut da Allah hatırına iki küs insanı barıştırmaya, bir problemi çözmeye gidersiniz de, orada bin yıl düşünseniz aklınıza gelmeyen nice sözler, nice formüller aklınıza gelir değil mi? İşte bunlar da ledünnî bilgilerdir. Allah'ın size lütfudur bunlar. Ama buradaki ledünnî bilgi ile bu söylediklerimiz arasında belirgin bir fark olduğunu unutmamalıyız. O da şudur: Bu tür bize gelen bilgiler konusunda kesinlikle bu Allah'tandır demeye kimse cesaret etmemeli, bu bilgileri hak yolda, doğru yolda, cennet yolunda, kulluk yolunda kullanmakla görevli olduğunu unutmamalıdır. Burada bu kadarla iktifa ediyorum, ileride biraz daha söz edeceğim bu konuda inşallah. Evet Hz. Mûsâ orada böyle bir kul buldu ve ona dedi ki:

66. "Mûsâ ona: "Sana öğretileni bana hayra gö-türen bir bilgi olarak öğretmen için peşinden gelebilir miyim? " dedi."

Kıssanın başında arz ettiğim hadisin ifadesine göre Hz. Mûsâ aradığı bu kulu bulunca ona: "**selâmun aleyküm**" dedi. O da: "**Ve aleykesselâm ey İsrâil oğullarının peygamberi!**" dedi. Bunun üzerine Mûsâ (a.s): "Sen bunu nereden bildin?" Dedi. O da: "Seni bana gönderen" dedi. Hz. Mûsâ dedi ki: "Sana öğretilen doğru ilimden bana da öğretmen için kendimi sana tabi kılabilir miyim?" Sana öğretilen doğru ilimden bana da öğretmen için peşinden gelebilir miyim? Yâni sana öğretilen o ilim vasıtasıyla dinimde doğruluk bulabilmek için onu senden öğrenme adına sana uyabilir miyim? Mümkün mü? Ben sana ittiba etsem. Hak nedir, rüşt nedir, doğru yol nedir, doğru yolda olmak nedir, cennet yolunda olmak nedir ben bunu senden öğrenmek istiyorum. Şu kâinattaki olayların perde arkasını öğrenmek istiyorum. Senin öğrendiğin bu bilgileri bana da öğretmen şartıyla

Evet görüyoruz ki Allah'ın peygamberi Hz. Mûsâ, Hızır'a ittiba edeceğini söylüyor. Kişi kendisinden ilim öğreneceği kimseye karşı alçak gönüllü davranmak zorundadır ve bu konuda ondan izin almak zorundadır. Yine Hz. Mûsâ'nın ilmi hocasına, cehaleti de kendisine izafe ettiğini görüyoruz. "Sana verilen bu ilimden bana da öğretebilir misin?" diyor. Ama hocasındaki bu ilmin de Allah'tan olduğunu ifade etmek için de: "Sana öğretilen bu ilimden" diyor. Yâni Allah'ın sana lütufta

bulunup bu ilmi öğrettiği gibi, sen de Rabbinin sana yaptığı gibi onu bana öğretebilir misin? diyerek işi Allah'a raci kılıveriyor.

Mûsâ (a.s)'ın kendisinde olmayan bir ilmi öğrenebilmek için her türlü fedâkarlığı göze aldığını, bu ilmi öğretecek kimseye teslim olduğunu, ona tabi olmanın karşılığında ondan her hangi bir şey talep de etmediğini görüyoruz.

Hızır önce ona işin önemini anlattı. Hakkında bilgin olmadığı şey konusunda nasıl sabredeceksin? Yâni Musa (a.s)'ın mazeretini baştan Hızır (a.s) da kabul ediyor. Çünkü Allah Musa (a.s)'a bu hayatı düzenlemenin bilgisini vermişti. Adam öldürmenin suç olduğunu, gemi delmenin, insanların mallarına zarar vermenin yasak olduğunu bildirmişti. Şimdi perde arkasına ait bilgilere nasıl sabredecekti? Öyleyse oğlu ölen birisi, hattâ bu peygamber bile olsa, perde arkasını bilemediği için, hikmetini anlayamadığı için ağlayabilecektir. Yine bunun tam tersi olarak yarın büyüyünce kâfir olacak bir çocuğu doğduğunda da yarınını bilemediği için sevinecektir. Bilmedikleri konularda insanların böyle davranmalarına Allah izin vermiştir. İşte Hızır (a.s) karşısında da Musa (a.s)'ın durumu da buydu. Onun için Hızır aleyhisselâm ona dedi ki;

67,68. "O: "Sen doğrusu benim yaptıklarıma dayanamazsın, bilgice kavrayamadığın bir şeye nasıl dayana-bilirsin? " dedi."

Hızır (a.s) ona dedi ki: Doğrusu sen benim yanımda asla sabredemezsin! Anlayamadığın kavrayamadığın bir bilgiye nasıl sabredeceksin? Benden senin şeriatine muhalif gibi görülebilecek bir takım şeyler görebileceğinden benimle beraber olmaya dayanabilecek misin? Ben Allah'ın sana öğretmediği bir bilgiye, sen de Allah'ın bana öğretmediği bir bilgiye sahipken, her ikimiz de farklı emirlerle görevli iken, benden mahiyetini anlayamadığın bir takım şeylerin zuhuruna nasıl dayanacaksın? Sen buna asla tahammül edemezsin. Çünkü sâlih bir insan, sahih bir insan künhünü anlayamadığı aslını kavrayamadığı ve kendince dış görünüşüyle münker bildiği bir olay karşısında mutlaka sabırsızlık göstermek zorundadır. Yâni sen senin bilmeyip de benim bildiğim bir takım işlere tepki göstereceksin. Çünkü sen bu konuda mazursun. Benim yaptıklarıma dayanamayıp mutlaka tepki göstereceksin.

Gerçekten de meselâ şu anda Rabbimiz yaşadığımız şu hayatta bizim gözümüzün önündeki gayb perdesini kaldırıverse bu hayata kim tahammül edebilecek de? Gözümüzün önündeki gayp perdelerini aralayıp geleceklerle bizi yüz yüze getiriverse, yaşanır mı bu hayat? Düşünün şu anda on yıllık veya yüz yıllık hayatımızın geleceği gözümüzün önüne geliverse ne yaparız biz? Yakında

bizim başımıza gelecekler, yakınlarımızın başına gelecekler, ölümler, zulümler, haksızlıklar, acılar, kederler, hastalıklar, hapisler... Yâni kendi kaderimiz, yakınlarımızın kaderi, babalarımızın, analarımızın kaderi, hanımlarımızın çocuklarımızın kaderi, sevdiklerimizin kaderleri. Bir anda onların ve bizim başımıza gelecekleri biliversek yaşayabilir misiniz? Yaşanır mı bu hayat?

İçimizden kimi beyinsizler varsınlar gaybı bildiklerini filan iddia ede dursunlar Rabbimize sonsuz hamdü senâlar olsun ki bundan do-layı gaybını kimseye muttali kılmıyor. Peygamberler de dahil gaybını kimseye ezdirip bozdurmuyor Rabbimiz. İhtiyaçları kadar bir bölümünü peygamberlere bildiriyor, da altından kalkamayacakları bölümü onlara da bildirmiyor.

İşte burada biraz sonra göreceğiz ki Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ da bunları bilmiyordu ve Hz. Mûsâ da bu tür gaybi bilgilere muttali olunca tahammül edemiyordu.

Ama burada Hızır vasıtasıyla Rabbimiz Hz. Mûsâ'ya ve onun şahsında hepimize künhünü anlayamadığımız, bizim içim kapalı olan gaypdan bir kaç perde aralayacak. Bize bir kaç gayp penceresi açacak ve bize bir kaç konuda bilgi verecek. Bir kaç olayın arka planını bize arz ederek hayatın mânâsını anlatacak bize ve sonunda diyecek ki kullarım işte hayat budur. Yaşadığınız hayatta mânâsını anlayamadığınız bu tür olaylarla karşılaştığınız zaman sakın yanlışa düşmeyin ve hayatı böylece kabul edin diyecek.

Evet diyor ki Hızır, Mûsâ (as)'a kavrayamadığın, anlayamadığın bir bilgiye nasıl sabredeceksin? Hazmedemediğin bir şeye nasıl tahammül edeceksin? Hz. Mûsâ dedi ki:

69. "Mûsâ: "İnşallah sabrettiğimi göreceksin, sana hiç bir işte baş kaldırmayacağım" dedi."

İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın. İnşallah beni sabırlı bulacaksın. Ve de senin işine karışmayacağım. Hiçbir zaman senin işine karışıp müdahalede ya da muhalefette bulunmayacağım. Yâni Allah benim sabırlı olmamı dilerse, Allah bana sabır verirse sen beni sabırlı bulacaksın dedi.

Evirip çevirip bu sûre bu konuyu anlatıyor. Yarın birşey yapa-cağınızda inşallah deyin. Bağınıza, bahçenize girerken maşallah deyin. Allah kontrolünde bir hayat yaşadığınızı unutmayın. Allah'la beraberliğinizi unutmadan bir hayat yaşayın. Bakın Musa (a.s) diyor ki; inşallah beni sabredenlerden bulursun." Ben

diyor, kendi kendime bu sabır işini beceremem. Kendi kendime söz veremem. Bir insan olarak bu konuda kendime güvenemem. Ama inşallah diyorum. Allah izin verirse diyorum.

Evet, söz verdi ama yaptıkları isyan değildi. Ben hiçbir konuda sana isyan etmeyeceğim demişti, ama karşı gelişi ona isyan mânâsına gelmiyordu. Meselâ bir iş yerinde çalışmak üzere mesai saatlerinin altına imza atan bir müslümanın, namaz saatlerinde mola vererek namaz kılması, asla o attığı imzaya isyan değildir. Çünkü namaz emri büyük yerden geliyor, yapmak zorundadır müslüman. İşte Musa (a.s)'ın da Hızır karşısındaki durumu bundan ibaretti. Söz verdi, sana hiçbir konuda isyan edip karşı gelmeyeceğim dedi, ama Hızır çocuğu öldürünce hemen itiraz ediverdi. Çünkü emir büyük yerden geliyordu, nasıl tepkisiz kalsın ki? Allah'tan kendisine gelen bilgiye göre, vahye göre bu yasaktı. Bunun üzerine Hz. Hızır dedi ki:

70. "O da: "O halde, bana uyacAksân, ben sana anlatmadıkça herhangi bir şey hakkında bana soru sormayacaksın" dedi."

Eğer bana tabi olmak ve benimle beraber olmak istiyorsan bunun şartı; her hangi bir konuda ben sana bilgi verinceye kadar bana o konuda hiçbir şey sormamandır. Ben sana bir şey dememişsem o konuda bana soru sormayacaksın. Sen bana soru sormayacak ve benim o konuda sana bilgi vermemi bekleyecek ve sabredeceksin. Yâni benden mahiyetini kavrayamadığın bir şey sadır olduğunu görürsen o zaman sen sormadan, ben sana onu anlatacağım. Bu şartlarda anlaştılar. Hz. Mûsâ soru sormayacak ve işine karışmayacaktı. Yürüdüler.

Ancak bundan ve sonraki ifadelerden anlaşılıyor ki yanlarında o genç yok. Sadece bu yolculukta o Abd ve Mûsâ var.

71. "Bunun üzerine kalkıp gittiler; sonunda bir gemiye bindiklerinde; O, gemiyi deliverdi; Mûsâ: "Gemiyi içindekileri boğmak için mi deldin? Doğrusu şaşılacak bir şey yaptın" dedi."

Kalkıp yürüdüler ve derken gemiye binmeleri gereken bir yere geldiler ve bir gemiye bindiler. Ve o kul bindikleri gemiyi delmeye başladı. Geminin duvarından bir delik açmaya başladı. Böylece gemidekilerin boğulmalarına sebebiyet vermeyecek derecede gemide göze çarpan bir kusur meydana getirmeye yöneldi. Onun bunu yaptığını gören Hz. Mûsâ dayanamayarak dedi ki: Şu yaptığını beğendin mi yâni? Gemiyi ve içindekileri boğmak için mi bunu yapıyorsun? Doğrusu hayret edilecek bir iş yaptın. Korkunç bir şey yaptın. Yâni olacak şey mi

bu? Yapılacak şey mi bu senin yaptığın? Adamlar üstelik bizden gemiye binmemizin ücretini de istemediler. Bize karşı böyle davranan adamlara karşı şu yaptığına bir baksana! dedi.

Evet Hızır aleyhisselâm başladı gemiyi delmeye. Yâni o gemiyi ayıplı, kusurlu bir gemi yapmaya çalışıyor. Gerçekten acayip bir şeydi bu yaptığı. Musa (a.s) elbette tepkisiz kalmayacaktı. Çünkü o kendisine sunulmuş bilgilerle hareket ediyor, kendi görevini yapıyor, Hızır da kendisine sunulan bilgilerin gereğini yerine getiriyordu. Hep öyle olmaz mı zaten? Ben benim bildiğim kadarıyla sorumluyum, sen de bildiğin kadarından sorumlusun. Şimdi böyle bir durumda ne yapabilirdi Musa (a.s)? Bir sözü vardı Hızır (a.s) a verilmiş. İtiraz etmeye-cek, karşı gelmeyecek, soru sormayacaktı. Ona tabi olacak, onun peşi sıra gidecek ve ondan bilmediklerini öğrenecekti. Ama kendi bil-diği Allah bilgilerine ters bir durumla karşı karşıya kalınca hemen itiraz ediverdi.

Öyle değil ni? Anlaşmanın şartlarına göre Hz. Mûsâ'nın onun yaptıklarına karşı hiç sesini çıkarmaması gerekiyordu. Onun işine ka-rışmaması gerekiyordu ama unuttu ve Hz. Mûsâ itiraz ediverdi. Daha sonra o kul Hz. Mûsâ'nın kendisine verdiği sözü unutup şartına muhalefetini görünce:

72. "Mûsâ'ya: "Ben sana yaptığım işlere dayanamazsın demedim mi? " dedi."

Sen bu işin iç yüzünü bilmiyorsun! Sen bu olayın arka planını bilmiyorsun! Elbette bu yaptığımın senin bilmediğin bir hikmeti vardır! Ben sana benim yaptığım işlere karşı dayanamazsın demedim mi? deyince Hz. Mûsâ da:

73. "Mûsâ: "Unuttuğum için bana çıkışma, gücümün yetmediği bir şeyden beni sorumlu tutma ve şu işimden dolayı bana bir zorluk çıkarma" dedi."

Unuttuğundan dolayı beni muaheze etme! Unuttuğum şeyden dolayı bana çıkışma! Unuttuğum için sana müdahale ettim, binaen aleyh işimde bana zorluk çıkarma, ben senden senin bildiğin bu bilgileri öğrenmek istiyorum dedi. Yâni insan olarak gücümün yetmediği bir şeyden dolayı beni sorumlu tutma diyordu. Elbette Mûsâ'nın şeriatında unutan kimse unuttuğu konuda sorumlu değildi. Bu bizim şeriatta da geçerlidir. Mûsâ mazur bir konumda unuttuğu için o kulun yaptığı işe müdahale ediyor ve ilk tepkisini gösteriyordu.

74. “Yine gittiler; sonunda bir erkek çocuğa rastladılar, O, hemen onu öldürdü. Mûsâ "Bir cana karşılık olmaksızın mâsum bir cana mı kıydın? Doğrusu pek kötü bir şey yaptın" dedi.”

Yine yollarına koyuldular. Sonunda bir oğlan çocuğuna rastladılar ki akranları arasında en güzel ve en sevimlileriydi. O kul, tuttu arkadaşları arasından onu alıp boynunu koparарak öldürüverdi. Bunu gören Hz. Mûsâ hayretler içinde bir önceki olaydan daha büyük bir tepki göstererek; bir cana karşılık olmaksızın, yâni kısas olmaksızın bir cana kıydın ha! Bunu nasıl yaptığını bir türlü anlayamıyorum? Göz göre göre çocuğu öldürdün. Ne suçu vardı bu yavrucağın? Bir adam öldürmüş değildi ki onun karşılığında kısas uygulayarak onu öldüresin. Gerçekten çok kötü bir şey yaptın dedi.

Evet yine yollarına devam ettiler. Yâni hayatı birlikte yaşamaya devam ettiler. Yapıp ettiklerini henüz yargılama imkânına sahip değiliz. Ne Hızır (a.s)’ın Allah’tan aldığı bir emirle yaptıklarını, ne de Musa (a.s)’ın yine Allah’tan aldığı bilgilerle yaptığı itirazını yargılamadan, sorgulamadın onları takip etmeye devam ediyoruz. Bir çocukla karşılaşırlar. Hayatın içinde her çocuk gibi bir çocuğa rastlarlar. Anası babası olan, hısımı akrabası olan, eşi, dostu, akranı, arkadaşı olan bir çocuk. Öldürüverir Hızır onu. Niye öldü çocuk? Bin bir beklentiyle doğmuş, doğumu gözlenmiş, doğumu anası babası için büyük sevinç kaynağı olmuştu. Anası babası bu çocukla ilgili ne kadar büyük hesapların içine girmişlerdi. O çocuk sebebiyle bacaları tütecek, ışıkları sönmeyecek, adları anılacak, soyları devam edecek, malları başkalarına kalmayacaktı.

Veya onların arkalarından o çocukları bıraktıkları dinlerini yaşayacak, yollarını, izlerini canlı tutacaktı. Ama gelin görün ki Hızır (a.s) onu öldürüverdi. Hani şu anda bir başka öldürücü daha var, Az-rail (a.s). Bunun öldürdüğüne kimse lâf edemezken, bunun öldürdüğüne lâf edilecek öyle mi? Öldürdü çocuğu ve Musa (a.s) yine soruverdi; demek sen bir can karşılığı olmaksızın onu öldürdün ha!

Önce gemide bir ârıza girişimine, sonra da bu çocuğun öldürülmesine şahit olan Musa (a.s) birden bire yine Musa oluyor, yine peygamberlik göreviyle sahnede ve soruyor; neden yaptın bunu? Demek ki perde arkasını bilmeyenlere göre haksız yere yapılan bir iştir bu. İşin arka planını bilmeyenlere göre çocuğun öldürülmesi bir suçtur. Ama emri büyük yerden alana göre ise, o bir görev icabıdır. İşte şu anda Azrail her gün binlercesini öldürürken kim suçlar da Onu? Elbette Allah dedi diye yapılanlar suç olmayacaktır. Hattâ İslâ-m’a göre öldürülmesi gerekenleri öldüren celladı ve ona bu emri veren devlet başkanını kim suçlamış?

Ama çaresiz Allah'ın elçisi buna da tepki gösterecekti. Zira onun şeriatına göre ancak kısasla adam öldürülürdü ve bu çocuk asla bunu hak etmemişti. Dikkat ederseniz Hz. Mûsâ o kulun birinci yaptığı iş konusunda:

Demişti, burada ise:

Diyor. Yâni bu ikincisini daha büyük bir suç kabul ettiğini vur-gulamak istiyordu. Bu çocuğun öldürülmesinin geminin delinmesin-den daha büyük bir iş olduğunu demek istiyordu. Mûsâ (a.s) bu ikinci defa da sabredemeyip onun işine karışınca o kul:

75. "O: "Ben sana, yaptığım işlere dayanamazsın demedim mi? dedi."

Aynen önceki sözünü tekrar ederek ben sana benimle yolculuğa dayanamazsın demedim mi? Sadece öteki sözüne ilaveten bu âyette "leke" ifadesini ilave etmiştir. Çünkü bu kelimeye kınamaya daha elverişli bir kelimedir. Bu durumda Mûsâ (a.s) ancak şunu diyebilmişti:

76." Mûsâ: "Bundan sonra sana bir şey sorarsam bana arkadaş olma, o zaman benim tarafımdan mazur sayılırsın" dedi."

Bu sondur artık. Eğer bundan sonra sana bir soru daha sorarsam, bu seferden sonra yahut bu olaydan sonra sana bir soru daha sorarsam o zaman artık bana arkadaş olmazsın. O zaman benim tarafımdan mazur sayılırsın dedi. Ya da artık benim sana karşı bir mâzeret hakkım kalmamıştır. Vazgeçtim artık bundan sonra ne bir soru soracağım, ne de senin işine karışacağım dedi. Bir daha senin işine karışırsam işimiz bitmiştir dedi.

77. "Yine yola koyuldular; sonunda vardıkları bir kasaba halkından yiyecek istediler. Kasaba halkı, bu ikisini misafir etmek istemedi. İkisi, şehrin içinde yıkılmağa yüz tutan bir duvar gördüler, Mûsâ'nın arkadaşı onu doğrultuverdi; Mûsâ: "Dileseydin buna karşılık bir ücret alabilirdin" dedi."

Yine yolculuklarına devam ederek nihâyet bir kasabaya vardılar. Kasaba halkından yemek istediler ve kendilerini misafir etmelerini arzuladılar. Hadis-i şerifte anlatıldığına göre onların uğradıkları kasaba halkı aşağılık insanlardı. Onlara yiyecek de vermediler onları misafir de etmediler. İkisi o şehrin içinde duvarları yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar gördüler. Sonra Mûsâ'nın arkadaşı o duvarı doğrultuverdi. Yâni yıkılmak üzere olan duvarı eski haline getiriverdi. Ona hiçbir şey dememesi gereken Hz. Mûsâ yine sabredemeyerek: Dileseydin yaptığın bu işe karşılık onlardan bir ücret alabilirdin! dedi. Bak bu adamlar bize yemek vermediler, bizi misafir de etmediler. Yemeğe de ihtiyacımız vardı. Bize bu şekilde davranan bu adamlara karşı yaptığın bu iş karşılığında hiç olmazsa bir ücret talep etseydin dedi. Bunun üzerine o kul dedi ki:

78. "O: "İşte bu, seninle benim ayrılmamamızı gerektiriyor; dayanamadığın işlerin yorumunu sana anlatacağım"dedi."

Artık bu seninle benim aramı ayıran şeydir. İşte bu ayrılışımızın sebebidir. Artık yolun sonuna geldik. Şimdi artık sana bu senin dayanamadığın, sabredemediğin olayların yorumunu, arka planını anlatacağım dedi.

Üç olay yaşanmıştı. Rabbimiz üç olayla üç perde açmıştı bizim gözümüzün önünden ve bu üç olayın bizim anlayamadığımız perde arkasını bize sunmuştu. Bu olayların üçü de gaybi olaylardı. Allah'a havale etmeden bu ve benzeri cereyan eden olayları hiç kimsenin bilmesi ve anlaması mümkün değildi. Gemi deliniyor, çocuk öldürülüyor ve duvar düzeltiliyor. Durup dururken bütün bunlar neyin nesiydi acaba? Bu sene iki defa hastalık geçirdim bu neyin nesiydi?

Geçenlerde bir arkadaşım hanımıyla beraber trafik kazasında hayatlarını kaybederken dört çocuklarının burnu bile kanamamıştı bu neyin nesiydi? Yaşamak isteyenler ölüyor, ölmek isteyenler yaşıyor, bu neyin nesi? Varlık bitiyor, yokluk geliyor bu neyin nesi? Yokluk bir anda varlığa dönüşüyor, varlık bir anda yokluğa dönüşüyor bu neyin nesi? Başımıza gelen tüm bu olaylar neyin nesi? Çok sevdiğimiz ço-cuğumuz bizden ayrılıp gidiyor bu neyin nesi? Kimileri evini kaybediyor, kimilerinin başına sıkıntılar geliyor, kimileri gülüyor kimileri ağlı-yor bu neyin nesi? Kimileri kız beklerken hep erkek veriliyor, kimilerinin şansı hep kızdan açılıyor bu neyin nesi?

Kâfirler servet içinde, zevk ü sefa içinde yüzerken müslüman-lar sıkıntı içinde kıvranıyor bu neyin nesi? Bu hayat neyin nesi? Yeryüzünde yaşadığımız hayatta bütün bu cereyan eden olayları yorumlayabilmek için, bütün bu olayların arka planını anlayabilmek için bu üç olayda Rabbimizin bize açtığı üç pencereden çok iyi bakmak ve bu üç olayı çok iyi anlamak zorundayız. Bu anlatılan üç konuyu çok iyi anlamalıyız ki; tüm hayatı bunlarla yorumlama imkânını elde etmiş olabilelim. Rabbimize hamd edelim ki onu bize bu sûrede bu kıssasında öğretiyor. Bakalım ne diyecek Rabbimiz:

«

79. "Gemi, denizde çalışan birkaç yoksula aitti; onu kusurlu kılmak istedim, çünkü peşinde her sağlam gemiye zorla el koyan bir hükümdar vardı."

Gemiyi delip kusurlu hale getirme işine gelince o gemi denizde çalışan ve onunla geçimlerini sağlayan birkaç yoksul kişiye aitti. Önlerinde gidecekleri yerde de bulduğu her sağlam ve kusursuz gemiye el koyan, müsadere eden bir kral vardı. Ben de böyle onu kusurlu hale getirdim ki o kral bu gemiyi beğenip bu garibanların ellerinden almasın. Binaenaleyh daha büyük bir zarara uğramamaları için bu küçük zarar onların başına gelmiştir.

İşte bizim için gayb olan bir hadisenin arka planı. İşte hikmetini anlayamadığımız garip bir olayın perde arkası. Şimdi ne bilebiliriz ki bizim hayatımızda da bir kısım yaralar olmuş. Bize göre hayatımızda bir kısım delikler açılmış. Dükkanımıza tezgahımıza ticaretimize bir kısım zararlar gelmiş.

Ya da yaşadığımız hayatta çevremizde birileri hiç beklemediğimiz halde bize bir kısım zararlar vermeye başlamışlar. Çevremizden birileri bize zarar vermeye başlamış. Hadiselerin arka planını bilmediğimiz için tüm bunların bizim zararımıza olduğunu zannedebiliriz. Gayb Allah'ın elinde olunca, başımıza gelen bu olayların sonucunun nasıl tecelli edeceğini bilen sadece Allah olduğuna göre ve bu gaybını peygamberine bile açmadığına göre biz de bu hayatı böylece kabullenmek zorunda olduğumuzu asla unutmayacağız.

Dış görünüşü itibariyle musîbet gibi görünen böyle her hangi bir şey başımıza geldiği zaman Onu takdir buyuran ve onun arkasında yatan şeyi en güzel bilen Rabbimize dua edecek ve sadece ona sığınacağız. Ne biliyoruz belki de kendisine sığınmamızı, kendisini daha çok hatırlamamızı istediği için Rabbimiz o hadiseyi bizim başımıza göndermiştir. Belki de kulluğumuzdaki kusurlarımızı anlayıp da daha çok kulluğa koşalım diye bizim başımıza bunları göndermiştir.

Yâni bilemiyoruz, belki dış dünyamızdaki bir açık, malımız-daki bir açık, arabamızdaki bir delik belki de bizim iç dünyamızdaki bir deliği kapatacaktır. Belki de o açık bizim inanç dünyamızdaki bir açığı kapatmak için başımıza gelmiştir. Küfür gibi şirk gibi ilerde vukua gelebilecek ve bizi sonunda bizi kralların, zalimlerin beğenip de kendilerine kul köle olarak almaları zararından korumak için küçük açıklarla bizi kendimize getirmek için Rabbimiz başımıza bunları getirmiş olabilecektir.

Ya da belki en önemlisi cennette bir açığımızı kapatmak için hayatımızda bu delikleri açıvermiştir Rabbimiz. Çünkü hadisten bili-yoruz ki tırnağımıza batan bir diken bile bizim bir günahımızın silin-mesine sebeptir. İşte bu olayı böylece Rabbimiz bize çözümleme im-kânı vermiştir.

80.81. "Oğlana gelince; onun ana babası inanmış kimselerdi, çocuğun onları azdırmasından ve inkara sürüklemesinden korkmuştuk" Rableri o çocuktan daha temiz ve onlar daha çok merhamet eden birini vermesini istedik."

Evet o çocuğun hayatta kalması ana ve babası hakkında büyük bir mefsedet olacaktı. Bu çocuk Rabbin sicilinde ilk günden itibaren kâfir olarak kaydedildiği için, Allah onun kaderini bildiği için yaşadığı zaman babası ve anasının hem dinlerini hem de dünyalarını et-kileyecek ve belki de onları ona sevgisinden dolayı küfre sürükleyecekti. Büyüyüp de ebeveynini küfre düşürmesinden korktuğum için onu öldürdüm.

Kim bilebilirdi bunun böyle olacağını? Halbuki o çocuğun babasının da anasının da bundan hiç mi hiç haberleri yoktu. O çocukları dünyaya geldiği gün hiç bir şeyden haberdar olmayan bu ebeveyn çok sevinmişlerdi. Öldüğü gün de belki üzüntülerinden ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Ama hadisenin arka planını bilselerdi ne doğduğu gün sevinecekler ne de öldüğü gün bu kadar üzüleceklerdi. Belki de o kulun, o çocuğu öldürdüğü günkü zararları o çocuğun yaşadığı zamanki zararlarından çok daha az olmuştur. Halbuki onlardan aldığı bu çocuğun yerine Rabbimiz belki onlara daha yakın ve merhametli bir çocuk verecek hem dünyaları hem de dinleri konusunda Allah onlara yardımda bulunacaktı.

O halde yaşadığımız hayatta başımıza gelen bu tür olaylar karşısında hadiselerin arka planını bilmeyen bizler, Allah'ın kazasına razı olmak ve bizden aldığının yerine daha güzeliyle bize mukabelede bulunması için Rabbimize dua edeceğiz.

Ama bakıyoruz çocukları ölen ana baba feryadı basıveriyor. Başkalarınınkini değil de bizimkini mi buldun diye. Peki bilmiyoruz ki bizim çocuk niye öldü? Adamın dükkanı yanıyor basıyor feryadı figanı. Bilmiyoruz ki niye yandı? İşte bütün bunları bu bilgiye havale edelim ki yorumlama imkânımız olsun diye Rabbimiz bize bu kıssayı anlatıyor. Değilse tüm bu başımıza gelenleri Rabbimizin ilmine havale etmeden işin içinden çıkamayız ve sonunda bizin için hayırlı olabilecek şeylerin ecrini de kaçırmış oluruz, Allah korusun.

Öyle değil mi? Zararımız oluyor, kaybımız oluyor, üzüntümüz oluyor, sıkıntımız oluyor, bazen büyük, büyük deneyimlerle karşı karşıya geliyoruz. Ama bunların sonunda bize neler kazandıracağını, neler kaybettireceğini bilmiyoruz.

Meselâ size bir soru sorayım: Şu anda biz rahat kahvelerimizi yudumlayıp, rahat hayatımız yaşarken çevremizde bizim inancımızı paylaşan pek çok kardeşimiz kâfirler tarafından öldürülüyorlar. Bizler yurtta sul cihanda sulh içindeyken kardeşlerimiz savaşın içindeler. Acaba şu anda savaşta ölenler mi kazançta? Yoksa savaş dışında gül gibi yaşayıp giden bizler mi kazançtayız? Bunu nereden bilebileceğiz de biz?

Yâni şu anda evleri yıkılan çocukları öldürülen, kocaları öldürülen, mallarını mülklerini kaybeden insanlar mı kârlı? Yoksa çevremizde hiçbir şey olup bitmiyormuşçasına mal mülk derdinde olan ve onların içine gömülmüş olan bizler mi kârlıyız? Bütün bunların sonucunda karşımıza nelerin çıkacağını bilemediğimiz için kimin kârlı kimin zararlı olacağı yarın belli olacaktır.

82. "Duvar ise, şehirde iki yetim erkek çocuğa aitti. Duvarın altında onların bir hazinesi vardı; babaları da iyi bir kimseydi. Rabbin onların ergenlik çağına ulaşmasına ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarmalarını istedi."

Evet o duvarın düzeltilmesinden duvarı düzelten kişilere doğacak meşakkat o duvarın yıkılması halinde iki sâlih çocuğa ya da babaları sâlih olan

iki çocuğa gelebilecek zarardan daha ehvendir. Çünkü o duvarın önceden yıkılması halinde o yetimler zarara uğrayacak ve malları zayi olacaktı.

Bilmeyiz ki bu yeni yaptırdığımız ev niye göçtü? Bilmeyiz ki bu ev ya da bu dükkan niye yapıldı? Bu para ummadığımız bir yerden niye geldi? Bugün niye bu kadar fazla kazandık? Dün niye bu kadar az müşteri geldi? Bu para niye geldi? Bu para niye gelmedi? Bu belâ niye geldi? Bu belâ niye savuştu? Tüm bunları bilmiyoruz. Peki nesini biliyoruz bunun? Bildiğimiz bir şey varsa Allah'ın mü'minlere gönderdiği şeylerin tamamı onun mü'minlere karşı işleyen sonsuz rahmetinin gereğidir.

Bakın gemi delindi rahmet, çocuk öldü rahmet, duvar yapıldı rahmet. Ben bu konuda sadece Allah'a güvenirim ve ben ona kulluk yaptığım sürece benim başıma gelenlerin hikmetini anlayamasam da onların tümünün benim hayrıma olduğuna inanır ve Rabbime dua ederim. İyi şeyler gelince hamd ederim, bana göre kötü gibi görünen şeyler gelince de yine O'na sığınır, O'nun bunlardan beni koruması için dua ederim. Gerisini bilmem, bilemem de zaten. Bilmem de gerekmez. Gaybı bilmeye de çalışmam, çünkü ben kulum. Kul olarak bana düşen sadece Rabbime güvenmek ve Ona tevekkül etmektir.

Bütün bu olayların arka planını anlattıktan sonra o kul der ki:

"Ben bunları kendiliğimden yapmadım. İşte dayanamadığın işlerin içyüzleri budur."

Yâni sana gösterdiğim bütün bu garip işleri ben kendi kafamdan yapmadım. Kendi içtihadımla, kendi bilgimle yapmadım. Rab-bimin emriyle yaptım, Rabbimden aldığım emirle yaptım. Bu bana Al-lah'ın öğretmesidir. İşte ey Mûsâ senin dayanamadığın ve bir türlü sabredemediğin bu olanların iç yüzü buydu. Sorular sorduğun olayların tevili işte bunlardır.

Evet dünyadaki, yaşadığımız hayattaki cereyan eden tüm olayların arka planını böylece bu üç olayda bize gösteriverdi Rab-bimiz. Hattâ Allah'ın Resûlünün keşke kardeşim Mûsâ biraz daha sabırlı davranabilseydi de o kulu vasıtasıyla Rabbimizin bundan başka konuları da bize öğretmesine imkân bulsaydık buyurduğu rivâyet edilir.

Acaba bu kıssada anlatılan Allah'ın kendisine rahmet ve katından bir ilim verdiği Mûsâ (a.s)'a hocalık yapan bu kul kimdi? Bu kulun peygamber karşısında konumu neydi? Bizim için Rabbimiz anlatmadığına göre aslında kimliği lâzım değildir, asıl bize lâzım olan onun bize sunmak istediği mesajdır; ama günümüzde kimileri bunu çok değişik yerlerde kullanmaya kalktıkları,

bundan çok değişik deliller istidlal etmeye çalıştıkları için bu konuda da bir şeyler söylemeyi uygun gördüm.

Rabbimiz hatırlayın kıssanın başında buyurmuştu ki:
Derken orada katımızdan bir rahmet verdiğimiz, ve kendisine bilgilerimizden bazılarını öğrettiğimiz kullarımızdan bir kul buldular. Allah'ın kendisine rahmet verdiği ve kendisine kimseye öğretmediği bilgilerinden bazısını açtığı bu kul hakkında kimi insanlar bu zatın İsrâil oğullarından mertebesi çok yüce bir zat olduğunu, Allah'ın velî kullarından bir kul olduğunu Allah'ın kendisine "ledün" ilmini, yâni vasıtasız olarak direk Allah tarafından öğretilen bir ilme sahip olduğunu ve kıssada anlatıldığı gibi onun ilminin peygamber Mûsâ (a.s)'ın ilminden daha üstün olduğunu söylemeye çalışıyorlar. Geçmişte ve günümüzde bu ilme sahip olanların peygamber bilgisinden daha üstün bir ilme sahip olduklarını iddia ediyorlar.

Yâni peygamberlere gönderilen vahiy ilminden farklı olarak meleksiz, vasıtasız öğrenilen ledün ilminin olduğunu ve de bu ilmin melek vasıtasıyla öğrenilen nübüvvet ilminden daha üstün olduğunu iddia ediyorlar. Yâni yeryüzünde peygamberden daha üstün ilim sa-hiplerinin olabileceğini söylemeye çalışıyorlar. Bu son derece tutarsız ve delilsiz bir iddiadır.

Halbuki bütün güvenilir hadis kitaplarında Allah'ın kendisine katından bir rahmet verdiği ve kendisine kendi bilgilerinden bazılarını öğrettiği bu zatın adından Hızır olarak söz edilir. âlimlerimizin ekseriyeti bu kulun Hızır (a.s) olduğu ve kendisinin bir peygamber veya bir melek olduğunu söylemişlerdir.

Çünkü dikkat ediyorsanız Rabbimiz "Biz ona katımızdan bir rahmet verdik" buyurmaktadır. Rabbimizin kastettiği bu rahmet nübüvvettir, peygamberliktir. Çünkü bakıyoruz Kur'an-ı Kerîmde bu rah-met kelimesinin Nübüvvet anlamına kullandığını görüyoruz.

Meselâ Zuhruf sûresinde Rabbimiz peygamberin ve peygamberliğin kendilerinden veya kendilerinin istediği insanlardan birisine verilmesi konusunda itiraz edenlere cevap olarak şöyle buyurur:

Ey Muhammed! Rabbinin rahmetini onlar mı taksim edip paylaşıyorlar?
(Zuhruf 32)

Evet Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Halbuki o rahmeti, yâni o risâleti, nübüvveti kime göndereceğini bilen ve bu taksimi yapan Allah'tır. Tıpkı onların maişetlerinin taksimini Rabbinin yaptığı gibi.

Yine bakıyoruz Kasas sûresinde de Rabbimiz Rahmet kelimesiyle peygamberliğin kastedildiğini anlatır:

"Sen, sana bu kitabın verileceğini ummazdın. O ancak Rabbinin bir rahmetidir. Öyleyse sakın inkarcılara yardımcı olma."
(Kasas 86)

Bu âyet-i kerîmede de rahmet ile peygamberlik kastedilmektedir.

Yine dikkat ediyorsanız Rabbimiz burada:

Buyurmaktadır. Yâni "kendisine nezdimizden bir ilim öğrettik" buyurmaktadır. Bu ilim onun insanlardan, bir muallimden veya bir mürşidden öğrendiği bir ilim değildir. Aksine âyet-i kerîmeden anlaşılıyor ki insanların müdahalesi olmaksızın Allah'ın kendisine öğrettiği bir ilimdir bu.

Alimlerimizden bazıları da bu zatın bir melek olduğunu savunmuşlardır. Elbette olayın cereyanı bizi bu şekilde de düşünmeye mecbur ediyor. Yâni eğer Rabbimiz kıssada anlattığı bu kulunun bir insan olduğunu söylemiş olsaydı bu konuda hiç tereddüdümüz olmayacaktı. Sünnette de bu konuda onun bir insan olduğuna dair bir bilgi göremiyoruz. Evet Rabbimiz Kur'an-ı Kerîmde onun bir insan olduğunu söylemiyor. Ne diyor?
Diyor. Yâni kullarımızdan bir kul ifadesini kullanıyor Rabbimiz. Bu ifade de onun bir insan olduğunu göstermemektedir. Bakıyoruz kitabımızda bu "abd" yâni kul ifadesi sadece insanlar için değil, hem melekler için hem cinler için hem de öteki varlıklar için kullanılmak-tadır. Çünkü varlıkların tümü Allah'ın kuludur. Bakın meselâ Zuhruf sûresinde Rabbimiz melekleri için de kul ifadesini kullanmaktadır:

Onlar, Rahmân olan Allah'ın kulları melekleri de dişi saydılar. Yaratılışlarını mı görmüşler? Onların bu şahitlikleri yazılacak ve sorguya çekileceklerdir.
(Zuhruf 19)
Bu âyet-i kerîmesinde ve yine meselâ Enbiyâ sûresinin 26. âyetinde Rabbimiz melekleri için de kul ifadesini kullanmaktadır.

Onun bir insan olduğunu iddia edenlerin bu konuda gösterdikleri bir delil var. O da Rasulullah efendimizin bu kul hakkında racül ifadesini kullanmış olmasıdır. Madem ki hadiste racül ifadesi kullanıl-ıştır o halde bu kul bir insandı demeye çalışıyorlar. Halbuki bakıyoruz bu racül ifadesini Rabbimiz Cin sûresinde cinler için de kullanmıştır:

"Gerçekten, insanlardan bir takım Racüller, cinlerin birtakım racüllere sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı. "
(Cin 6)

Bakın âyet-i Kerîmede Rabbimiz cinler için de "Racül" ifadesini kullanmaktadır. O halde Rasulullah efendimizin bu kul hakkında racül ifadesini kullanmış olması onun bir insan olmasını gerektirmeyecektir.

Sonra eğer bu kul yâni Hızır bir insansa o zaman bu yaptıklarını neyle izah edeceğiz? Peygamber değilse, bir melek de değil ve bir insansa o zaman bu insan İsrâil oğullarından Mûsâ (a.s)'ın ümmetinden biridir. O zaman acaba bu yaptıklarını yaparken kimin şeriatıyla amel ediyordu bu kimse? Öyle değil mi? O dönemde yaşayan ve kendisi de peygamber olmayan bir insanın mutlaka bir peygamberin şeriatına tabi olması gerekiyordu. Ve o zaman bakıyoruz şu yaptıklarının hiç birisi o dönemin peygamberi olan Hz. Mûsâ'nın şeriatına uygun değil. Gemiyi deliyor suç, çocuk öldürüyor suç. Eğer bunlar zaten Hz. Mûsâ'nın şeriatına göre ve de şu andaki bizim şeriatımıza aykırı olmasaydı Hz. Mûsâ ona niye itiraz etsindi? Eğer o, o dönemde yaşamış ve hiç bir peygamberin şeriatına tabi olmayan bir insansa o zaman Mûsâ (a.s)'ın onun şeriatının onun yanında ne değeri kalıyor? Ve bu adamın konumu dinde nedir?

Bugün de meselâ Muhammed (a.s) getirdiği şeriata uymayan bir adama ne gözüyle bakacağız? Vardır bir hikmeti mantığıyla işi savuşturmaya mı kalkacağız? Yoksa hayır! Tüm insanlık bu şeriatla sorumludur! Kim bunun dışında bir şeyle amel ederse o mü'min değildir mi diyeceğiz? Bu anlayış hiç uygun düşmüyor yâni.

Ama onun bir melek oluşunu düşünürsek o zaman bütün bu yaptıklarının izahını yapmak çok kolay olacaktır. Çünkü melek mâsumdur, çünkü Meleğin iradesi yoktur ve o yaptığı her şeyi Allah'tan aldığı bir emirle yapmaktadır.

Veya geçenlerde Dinarda onlarca insanı öldürüverdi de kimse onu İslâm şeriatına göre sorumlu tutmadı. Allah'tan aldığı emirle melek dilediğini yapar ama kimse ona hesap soramaz. Çünkü onlar için haram helâl söz konusu değildir. Ama insan asla böyle değildir. Bu insan kim olursa olsun, makamı konumu ne olursa olsun, ister peygamber olsun, ister ledün ilmine sahip birisi olsun kim olursa olsun fark etmez yaptığı şeyler Allah'ın gönderdiği şeriata aykırıysa o cezalandırılır.

Yâni bu tür âyetleri delil getirerek kimse kendi nanelerine kılıf bulmaya çalışmasın. Efendim bizim yaptıklarımız kitaba ve sünnete uymasa da biz bunları Rabbimizden aldık filan diyerek kimse kendisine paye çıkarmaya çalışmasın. Kimse üstünlük taslamaya çalışmasın. Çünkü Allah katında en üstün

insan Allah'ın elçileridir ve onlar bile Allah'ın gönderdiği şeriata ters düşseler Allah onların bile şah damarını koparacağını dost ve yardımcıları olmayacağını beyan buyurmaktadır.

Öyleyse bu kul ya bir peygamberdir ki Allah'ın kendisine gönderdiği bir şeriatla amel etmektedir, ya da bu bir melektir ve yaptığı işlerin arka planını da ona Allah bildirmektedir. Zaten âyet-i kerîmede de bu kul öyle diyordu:

Ben bu yaptıklarımı kendimden, kendi içtihadımla, kendi bilgimle yapmadım, ben bunları Rabbimin ilahi emirleri doğrultusunda yaptım diyordu.

Sonra bakıyoruz Hz. Mûsâ'nın o kula şöyle dediğini görüyoruz:

Bana öğretmen için sana tabi olabilir miyim? Halbuki bir pey-gamber öğrenme hususunda peygamber olmayan veya melek olmayan birisine teslim olamaz. Eğer öyle olsaydı o peygamberin toplumu sen bunu birilerinden öğreniyorsun demez miydi? Nitekim Bu ifade Duhân sûresinin 15. âyetinden anlıyoruz ki Allah'ın Resûlü için öyle olmadığı halde söylenmişti. Bu âyet o kulun Hz. Mûsâ'dan ilim yönünden üstün olduğunu göstermektedir. Halbuki peygamber yahut melek olmayan birisi kesinlikle peygamberden üstün olamaz.

Mûsâ'nın (a.s) ilmi ile, görüşü ve anlayışı ile perde arkasına dair gördükleri uyuşmaz. Mûsâ'nın (a.s) işin dış görünüşüne bakarak verdiği karar o işin bilinmeyen, perde arkasına yönelik yönüyle ters düşer. Musa'nın (a.s) dış görünüşüne bakarak verdiği hüküm geminin delinmesiyle gemiye ve içindekilere verilecek bir zarardır. Halbuki durum bilinmeyen yönüyle hiç de öyle değildir. Çocuğun öldürülmesi, kendilerine yiyecek vermeyen insanların duvarlarının düzeltilmesi de böyledir. Aslında bunları akıl ve mantık kabul edemez. Onun içindir ki gördüğü bu münker işler karşısında Hz. Mûsâ söz verdiği halde tepkisini gizleyemiyordu. Evet ama bakın işin arka planı hiç de Mûsâ'nın (a.s) zannettiği ve bildiği gibi değildi. İşin arka planında başka bilinmeyen hakikatler gizliydi.

Öyleyse insan her şeyi bildiği cüretkârlığına kapılmamalıdır. Öyleyse insan hayatı sadece bu dünyadan ibaret görmemelidir. Öy-leyse hakikat şu materyalist medeniyetin iddia ettiği gibi sadece görülen ve bilinenlerden ibaret değildir. Öyleyse insan kendisine verilen kıt bilgiyle, sınırlı aklıyla hemen hüküm vermede acele edip Allah'ı, gaybı inkara yönelmemelidir. Çünkü bu âciz

insan asla unutmamalıdır ki, bilmediklerinin yanında bildikleri denizden bir damla bile değildir. Biraz sonra Allah söyleyecek:

"De ki: "Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir o kadarını da katsak, Rabbimin sözleri tükenmeden denizler tükenirdi."
(Kehf 109)

Aynı hususu anlatan Lokman sûresi de:
"Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa, denizler mürekkep olsa ve yedi misli deniz de yedekte bulunup yazılsa yine de Allah'ın sözleri bitmezdi. Doğrusu Allah güçlüdür, Hakimdir."
(Lokman 27)

Allah'ın buradaki kelimelerinden maksat şu kitabımızın içindeki kelâmı, kelimeleri değildir. Öyle olmuş olsaydı işte yazılabilmiştir. Buradaki kelimelerden kasıt Rabbimizin sonsuz ilim ve hikmetinin kelimeleridir. Onlardan sadece ***"Ol"*** buyurarak takdir ettikleri işte bu kitabıyla bize ulaşmıştır.

Öyleyse bütün bu sözlerin sonunda şu gerçeği ifade edelim: İnsanlık kendisinden başka bir şeyle asla saadete ulaşamayacağı, dünyasını da, ukba'sını da asla kazanamayacağı, mamur edemeyeceği sâlih ve sahih bir bilgiye muhtaçtır. Bu bilgi de bilineni de bi-linmeyeni de, görüleni de görülmeyeni de, perde önünü de perde ar-kasını da, gaybı da şehadeti de bilen, tam bilen, eksiksiz bilen, mut-lak bilen bu hayatın sahibinden gelen ***Vahiy*** bilgisidir. Bu bilgiye iman eden, bu bilgiye sarılan, bu bilgiyle hayatı, bu bilgiyle ölümü, bu bilgiyle âhireti değerlendirenler dünyalarını da, âhiretlerini de mamur ederlerken, bu bilgiyi göz ardı edenler, bilimi, maddeyi, eşyayı, dünyayı putlaştırıp bu bilgiye sırt dönerek bir hayat yaşayanlar da dünyalarını da mahvetmişler, âhiretlerini de berbat etmişlerdir.

Bundan sonra Rabbimiz Zülkarneyn'in kıssasını anlatacak. "Ve yes'elûneke" İfadesinden anlıyoruz ki bu kıssa da müşriklerin ve ehl-i kitabın Rasûlullah'a sorduğu sorulardan birisiydi. Zülkarneyn de kıssada göreceğimiz gibi güç kuvvet sahibi, iktidar sahibi bir sâlih kuldur. Allah'ın yeryüzünde kendisine güç kuvvet verdiği, kendisine yeryüzünde büyük saltanat verdiği kullarından biri. Ama Allah'ın ken-disine verdiği bu gücü ve kuvveti, bu iktidarı kendisinden değil Allah-tan bilen ve Allah yolunda kullanmaya gayret eden birisidir. Zülkar-neyn (a.s) gücünü kuvvetini Allah'a kullukta kullanan, gücüne kuvvetine mağrur olmayan ve Allah'ı asla unutmayan birisi. Yeryüzü meliklerinden tüm meliklere örnek olacak bir melik ve mülk ve saltanatını Allah'ın emrine veren bir melik.

Rabbimiz Kehf sûresinde anlattığı bu son kıssanın kahramanının kimliği konusunda da bilgi vermez. Kimdi? Nerede ve hangi dönemde yaşamıştı bu konuda bilgi yok. Belki de kıssanın hedefi de budur. Kıssadan maksat hisse almaktır. Hisse de hiçbir zaman zaman ve mekânla sınırlı değildir. Yâni kıyâmete kadar her dönemde her devirde yaşayabilecek bir örnektir bu. Gerçi müfessirler bu olayın kahramanının kimliği konusunda epey tartışmalara girmişler. Kimileri Onun işte büyük İskender olabileceğini, kimileri de başkalarının olabileceğini söylemeye çalışmışlar.

Kim olursa olsun bizim için onun kimliği önemli değildir. Bize lâzım olan yeryüzünün doğusuna, batısına fetihler yapması, kuzeye ve güneye uzanması, buralara Allah'ın dinini götürmesi, yeryüzünde iradesini, gücünü, kuvvetini ve iktidarını Allah'a teslim ederek Allah'ın istediği biçimde adâletle hükmetmesi, ayrıca Allah kullarını Ye'cuc ve Me'cüc akımlarından korumak üzere küfrün, şirkin karşısına sağlam bir bent yapmasıdır. Yâni hayatını Allah adına yaşayan Allah'a ve âhirete iman eden âbid bir kul olmasıdır. Bu açıdan Zülkarneyn yeryüzünün doğusuna ve batısına hâkim olan bizdeki cihangir anlamına gelen bir kelime de olabilir. Kimilerinin iddia ettikleri gibi belki bir peygamber belki de Sîret-i İbni Hişam'da Hz. Ali efendimizin dediği gibi, Allah'ın kendisini sevdiği kendisi de Allah'ı seven sâlih bir kuldur.

Bakın Rabbimiz kıssayı şöylece anlatmaya başlıyor:

83. "Ey Muhammed! Sana Zülkarneyn'i sorarlar, " Onu size anlatacağım" de."

Evet Zülkarneyn kıssası da bir zikirdir. Bir zikradır. Kıyâmete kadar insanların gündemlerine almaları gereken, hatıralarında hayatlarında diri tutmaları gereken bir gündem maddesidir. Bir tezkiradır ki insanlar onunla yol bulsunlar, insanlar onunla hayata bakışlarını, mala bakışlarını, güç ve kuvvetlerine, iktidarlarına bakışlarını onunla belirlesinler.

Zül Karneyni soruyorlar. Nesini sormuşlar? İnsanlar nesini sorarlarsa sorsunlar, onunla alâkalı şunlar önemlidir, bize şunlar lâzımdır diyerek Rabbimiz o konuda bize bir hatıra, bir zikra nakledeceğini haber veriyor. O'nun gündemini size sunacağım buyuruyor.

Zül Karneyn; iki çağ anlamına da gelir. Tıpkı Hızır'ın Arapça-da yeşillik anlamına gelse de, tercüme edilemediği gibi, Zül Karney-n'in de tercüme edilmeyerek Zül Karneyn olarak bilinmesi gerekecektir. Eğer bu bir isim değil de, bir sıfattır diyecek olursak, o zaman iki çağ sahibi, iki çağ insanı, ya da iki bölge insanı veya iki saltanat sahi-bi, doğunun ve batının egemeni anlamlarına gelecektir. Allah'ın izniyle mekânın tümüne egemen bir kuldu.

Acaba bu mânâda herkes kendince iki çağ sahibi mi dersiniz? Bir oğul çağ, bir baba çağ dönemi mi vardır herkesin? Veya gençlik çağı, olgunluk çağı. Öyleyse biz de Zülkarney gibiyiz ve onun gibi ol-mak, onun rolünü oynamaya namzediz. Çünkü Allah yeryüzünde bi-ze de imkânlar vermiştir. Birilerine verilmeyen, bize verilen imkânlar. Herkeste olmayan, ama bize lütfedilen imkânlar. Haydi biz de kullanalım o imkânları.

84. "Doğrusu biz onu yeryüzüne yerleştirmiştik ve her şeyin yolunu ona öğretmiştik."

Onu yeryüzüne yerleştirdik. Gerçekten çok büyük bir güç ve kuvvet sahibi olarak onu yeryüzünde hâkim bir konuma getirdik. Onu yeryüzünde iktidar mevkiine oturttuk. Her bir sebebi de ona lütfettik ki artık yeryüzünün dilediği bölgesine gidebilsin ve yeryüzünün dilediği iklimine hükmedebilsin. Takip ettiği hedefine ulaşabilmesi için ilim, zeka, güç, kuvvet, asker, ordu, siyaset bilgisi gibi her türlü hükmetme ve fethetme vasıtalarını da ona verdik. Sebepsiz, hikmetsiz ve düzensiz hareket etmeyecek biçimde onu sebep bilgileriyle donattık. O her ne zaman neyi yapmaya karar verirse onu o hedefine götürecek bir sebep yarattık. Çünkü hedefe varmada kullanılan eşya, yol ve metot sadece bir sebeptir. Aslında hedefe ulaştıran şey bizzat o eşyanın, o sebeplerin yâni tutulan yolun kendisi değil Allah'tır. Çünkü biliyoruz ve iman ediyoruz ki eşyaya fonksiyonunu veren Allah'tır. Ateş yakmaz o sadece yakan Allah'ın yakma eylemini gerçekleştiren bir sebeptir.

Yâni yeryüzü adına, mekân adına, dünya adına, dünyada egemenlik kurmak adına ona imkân ve fırsat verdik. Bu konuda neye ihtiyacı varsa hepsini ona lütfettik. Her şeyin yolunu, her şeyin sebebini, imkânını ve fırsatını ona veriverdik. Her konuda söz sahibi, hakimiyet sahibiydi. Peki hani Süleyman (a.s)'a verilenler kimseye verilmemişti. Evet O dünyanın da ötesinde cinlere, şeytanlara, kuşlara ve rüzgarlara da egemendi.

Evet ona sebeplere sarılarak hedefe ulaşma bilgisini öğrettik. Bu kıssada Rabbimiz bize sebepler dünyasında hedefe ulaşabilmek için yeryüzünde koyduğu yasalar gereği o hedefi gerçekleştirecek sebeplere sarılmayı ama bu sebeplerin de Allah'ın izniyle bir anlam taşıdığını unutmamayı ve sonucu bu sebeplerden değil Allah'tan beklemeyi öğretiyor. Evet o artık sebeplerine sarılarak yeryüzünün doğusuna da, batısına da, kuzeyine güneyine de, ya da gün doğumuna ve gün batımına da gidebiliyordu.

85. "O da bir yol tuttu."

İşte Zülkarneyn Allah'ın kendisine öğrettiği bu sebeplerden birisine sarıldı ve Allah'ın emrettiği biçimde Allah'ın emrettiği yerlere gitmeye başladı. Nerelere gitmiş? Sebebe sarıldı, şu imkânı değerlendirelim dedi. Kendisine lütfedilen imkânları değerlendirdi de güneşin battığı yere kadar vardı. Güneşin battığı yere de hâkimdi.

86. "Sonunda güneşin battığı yere ulaşınca onu, kara balçıklı bir suda batıyor gördü. Orada bir millete rastladı. "Zülkarneyn! Onlara azap da edebilirsin, iyi muamelede de bulunabilirsin" dedik."

Batıya doğru gitti. Bir yol tutup batıya doğru yürüdü. Yâni o yeryüzünün batı tarafına ulaşabilecek bilgileri tedbirleri aldı, bunun sebeplerine sarılarak dünyanın en batısına kadar gitti. En sonunda güneşin kara balçıkla battığı bir yere kadar ulaştı. Yâni belki en sonunda kara parçalarının tükenip okyanusun sularının başladığı bölgeye kadar ulaştı da orada güneşin sanki siyah bir çamura batıyormuşçasına okyanusun suları içinde battığını gördü. Orada bir kavim buldu. Rabbimiz buyurur ki: Ey Zülkarneyn! Onlara azap da edebilirsin, iyi muamele de edebilirsin! dedik.

Yâni ya bu zat bir peygamberdi Allah ona bu şekilde vahy etmişti, ya da o ülkeleri fethettiği zaman Allah onun kalbine böyle bir ilham bırakmıştı. Onları cezalandırmak ve onlara adâletle muamele etmek durumlarından birini seçme hürriyetiyle karşı karşıyaydı tüm fatihler gibi.

Dilersen hak etmişlerse onlara azap edersin. Yâni zevkin bilir, keyfin bilir, onlara keyfine göre davran demek değildir elbette bu. Bunu Firavunlar yapar, Nemrutlar yapar. Allah'la diyalog halinde olan bir müslüman yapabilir mi bunu?

Evet görüyoruz ki o bu konuda serbest bırakılmıştı. Onları cezalandırmak yahut da affetmek konusunda serbest bırakıldığı halde o onlara iyi davranmayı, âdil davranmayı tercih ediyordu. Çünkü Allah'a inanıyordu. Çünkü bu zaferi kendisine lütfeden Allah'ın farkındaydı. Çünkü sonunda Allah huzurunda hesaba çekileceğine inanıyordu. Biliyor ve inanıyordu ki Allah deniyordu onu ona verdikleriyle. Allah kendisine verdikleriyle deniyordu onu. Şu anda her birerimize verdikleriyle bizi de denediği gibi.

Haydi gidelim biz de batıya. Kimilerinin güneşi batmış, karanlıktalar, zifiri karanlığın içindeler. Cehalet karanlıklarının, bilgisizlik zulmetlerinin içinde bunalmışlar, ne yaptıklarını, ne yapacaklarını bi-lemedikleri için bocalayıp duruyorlar. Kitap ve sünnetten haberdar ol-madıkları için, o

karanlıkların içinde cezayı hak edecek davranışlarda bulunuyorlar. Küfür, şirk ve isyanların karanlıklarına gömülmüşler ce-henneme doğru gidiyorlar, ama nereye gittiklerinin bile farkında değiller. Onların üzerlerine bir güneş doğduracak, dünyalarını aydınlatacak, onları kulluğa sevk edecek seni bekliyorlar. Haydi var mısınız siz de sizin dünyanızın Zülkarneyni olsanız. Güneşi kaybetmiş, nuru kaybetmiş, ışığı kaybetmiş, karanlıkta el yordamıyla yol almaya çalışan yığınların imdadına koşacak bugünün Zülkarneyn'leri nerede? Siz olmak istemez misiniz? Bir ev ki, bir mahalle ki, bir yer ki, bir ülke ki, bir toplum ki eğer aydınlatıcılar, uyarıcılar, tebliğciler kaybolmuşsa bize düşen onlara ışığı sunmak ve şöyle demektir.

Gelin işte yol budur, işte hidayet budur, eğer zulmeder, haksızlık yapar, kendinize yazık ederseniz sizi ben cezalandırırım, ama yarın Allah'ın görülmemiş cezası çok daha çetindir ki o sizi beklemektedir. Siz o cezaya doğru gidiyor, kendi kendinize zulmediyorsunuz. Dilerseniz iman eder, Salih ameller işler cennete gidersiniz, diler bu zulümlerinize devam eder kendinizi cehenneme götürürsünüz. Haydi bunu yapmaya ne dersiniz? Güneşin battığı evlere gitmeye ne dersiniz?

Veya bir zamanlar Dâvûd (a.s)'ı denemişti, Süleyman (a.s)'ı denemişti, Rasûlullah'ı denemişti, Sahabeyi denemişti, Raşit Halîfeleri denemişti, saltanat döneminin meliklerini denemişti, müslüman idarecileri denemişti. Dedelerimizi, babalarımızı denemişti. Allah verdikleriyle ne yapacak? Diye tüm kullarını denemektedir. Kendilerine verilenleri kendilerinden bilip kendi keyifleri istikâmetinde mi kullanacaklar? Yoksa verilenleri Allah'tan bilip ona kulluk istikâmetinde mi kullanacaklar diye Rabbimiz tüm kullarını denemektedir. Allah'ın kendi-lerine verdiği malı nerede kullanacaklar? Parayı nerede kullanacaklar? Güç ve kuvveti nerede kullanacaklar? Zekayı, aklı, bilgiyi nerede kullanacaklar? Allah'ın kendilerine lütfettiği iktidarı nerede kullanacaklar? Allah denemektedir.

Evet o isterse onlara zulmedebilirdi, isterse onları sömürebilirdi, isterse onları haraca bağlayabilirdi, isterse onları köleleştirip mallarını mülklerini cebine aktarabilirdi, isterse onları bir kültür istilasına maruz bırakıp, hafıza kaybına uğratabilir veya asimilasyona tabi tutabilirdi. İsterse onları ezip ömürlerinin sonuna kadar vergiye bağlayabilirdi, isterse de erkeklerini öldürüp kadınlarını câriye olarak alabilirdi. Şu andaki yeryüzü hâkimlerinin yaptıkları gibi.

Ama gücünü kuvvetini, iktidarını saltanatını Allah'tan bilen ve sahip olduğu her şeyin sahibi olarak Allah'ı tanıyan ve ne yaparsa yapsın sonunda Allah'a hesap ödeyeceğinin farkında olan Zülkar-neyn böyle yapmadı. Dilediği her şeyi yapabilecek bir konumda iken, karşısındakiler onun hükmüne boyun

bükmüşlerken o yine de seçimini Allah'tan yana kullandı. Allah'ın seçimini seçim kabul edip onlara Allah'ın razı olduğu davranıştan yana hareket etti. Bu noktada da sebepsiz hareket etmedi. Burada da sebebe sarıldı ve azabı zalimlere, iyiliği ve affı da iman edip sâlih ameller işleyenlere izafe ediverdi. Dedi ki bakın:

87,88. "Haksızlık yapana azap edeceğiz, sonra Rab-bine döndürülür, onu görülmemiş bir azaba uğratır; ama inanıp yararlı iş işleyene, mükafat olarak güzel şeyler vardır, ona buyruğumuzdan kolay olanı söyleriz" dedi."

Azap zalimlerin hakkıdır. Kim zulmederse, kim kendisine çevresine ve Allah'a karşı zulmederse yâni kim ki kendisine hak din olan İslâm arz edildiği halde bu fırsatı tepip de illâ da küfür ve şirk üzerinde kalmaya ısrarlı davranırsa işte ona azap edeceğim. İşte bu kişi zaten dünyada da âhirette de azabı hak eden kişidir. Ama kim de iman eder ve bu imanını yaşamaya çalışırsa hem dünyada, hem de âhirette en güzel bir hayat onu beklemektedir. Ona zor ve ağır gelecek şeyleri değil kolay ve hoşuna gidecek şeyleri emredeceğiz dedi.

Evet diyor ki; ya Rabbi, elbette cezayı hak edenleri cezalandıracağım, mükâfatı, iyi davranmayı hak edenleri de mükâfatlandıraca-ğım. Kim zulmederse, kendisine, kendi âzâlarına, bedenine, eline, a-yağına, ağzına kulağına, çevresine ve ailesine. Nasıl? İnanması gerekirken inanmaz, inancının gereği bir hayat yaşaması gerekirken o hayatı yaşamaz, inancının gereği amel-i salih işlemesi gerekirken yapmazsa ona azap edeceğim. Ama iman edenlere, imanlarının gereğini yerine getirenlere, inançları kaynaklı bir hayat yaşayanlara da güzel bir mükâfat vereceğim. İşte hayatı ilgilendiren bir yasadır bu.

Ne hoş bir ifade değil mi? Ne güzel bir sebebe bağlanma örneği değil mi? Allah'ın yasalarını ne kadar da güzel biliyor Zülkar-neyn değil mi? Elbette kendisi Allah'a teslim olmuş bir kişi tebaa-sından da teslimiyet isteyecektir inandığı Allah'a. Kendisi Allah'a teslim olmuş kişi elbette gücünü kuvvetini de Allah'a teslim edecektir. İktidarını Allah'a teslim edecek, Allah'ın istediklerini isteyecek, Allah'ın yasakladıklarını yasaklayacak, Allah'ın emrettiklerini emredecek, Allah'ın razı olduklarından razı olacak ve Allah'ın gazap ettiklerinden de nefret edecektir.

İşte Allah'a teslim olmuş bir hükümdar bir devlet başkanı örneği. Dâvûd (a.s) da böyleydi Süleyman (a.s) da böyleydi ve Allah'ın Kerîm elçilerinin tamamı böyle güçlerini iktidarlarını Allah'ın emrine teslim etmiş kimselerdi. Çünkü onlar o güçlerinin kimin tarafından ve ne için kendilerine lütfedildiğinin farkındaydılar.

Bakın dikkat ediyor musunuz elinde güç ve kuvvet bulunan bu Allah eri, elindeki gücü ve devlet imkânını kullanmazlık yapmıyor. Sebepleri çok iyi

bildiğinden her sebebe sarılarak elindeki gücü ve imkânı Allah yolunda son kuruşuna kadar harcamasını da biliyordu. Diyor ki bakın zalimlere önce biz haddini bildiririz. Çünkü bu gücü bize Allah verdi. Allah'ın verdiği bu gücü kullanarak Allah düşmanlarına elbette ilk hadlerini biz bildiririz. Zalimler ilk defa karşılarında bizi bulurlar. Bizi bulacaklar. Yeryüzünde adâletin ve Allah'a kulluğun ilk garantisi biz oluruz. Bizler yeryüzünde güç ve kuvvet sahibi olduğumuz müddetçe, Allah bize bu imkânı lütfettiği müddetçe, bizler iktidarda olduğumuz müddetçe adâletin savunucusu, dinin müdafii, imanın ve İslâm'ın askeri olmaya devam etmek zorundayız.

Evet kim zulmeder ve zalimlik yaparsa onları biz cezalandı-rırız. Ama kim de Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman eder ve sâlih ameller işlerse onlar için de iyi davranırız. Zaten onlar için dünyada da, ukba'da da haseneler vardır diyordu.

Evet işte böyle müslümanın egemen olduğu toplumlarda zalimler cezalandırılır, âdiller mükâfatlandırılır. Ama zalimlerin, kâfirlerin egemen oldukları toplumlarda da âdiller, mü'minler cezalandırılırlarken, zalimler mükâfatlandırılmaktadır. Bu değişmeyen bir yasadır. Zalimler zalimlere sahip çıkarken, âdiller de âdillerden yana olacaklardır. Artık bu mânâda şu anda içinde bulunduğunuz toplumun yöneticilerinin âdillerden mi yoksa zalimlerden mi olduklarını siz düşünün. Bu toplumda müslümanlar mı cezalandırılıyor, yoksa zalimler mi onu siz düşünün.

Evet Zülkarneyn batıya gitmiş, biz de gidelim. Peki doğuya gitmeyelim mi? Haydi bir de doğuya gidelim. Güneş öyle net doğuyor ki, öyle ayan beyan ki önünde hiçbir engel yok. Hakikatler o kadar apaçık gözler önünde ki, insanlar çok net ve açık o hakikatlerle baş başalar, yüz yüzeler. Ama üzerlerinde hiçbir şey yok. Beyinlerinde hiçbir şey yok, fikir çıplakları insanlar. O kadar düşünce fakirleri ki, si-zin götüreceğiniz her şeye muhtaçlar. Bilgi olarak, basiret olarak, an-layış olarak sadece sizin götüreceklerinize bakıp duruyorlar. Biz ne biliyoruz ki? Bizim bilgimiz ne ki? Filan demeyin sakın, inanın en az bileninizin bile bildiğiniz en küçük bir bilgi kırıntısına bile ihtiyaçları var. Haydi öyleyse ne duruyoruz? Niye gitmiyoruz onlara? Şu şehrin doğusundaki mahallelere, evlere gitmek için acele edelim. Bizi cennete götürecek bu ameli aman ihmal etmeyelim.

Kimileri Zülkarney'i uzayda filan düşünmeye çalışmışlar. O zaman bana ne uzaydaki bir olaydan? Halbuki Allah benim dünyamı ilgilendiren konuları anlatıyor. Ben bu olayı benim dünyamda bilmek ve bana örnek olarak anlamadıktan sonra ne kıymeti olacak da bunun? Bakın Allah anlatıyor;

89,90. “Sonra yeni bir yol tuttu. Sonunda güneşin doğduğu yere ulaşınca, güneşi, kendilerine elbise, bina gibi şeylerle örtmediğimiz bir millet üzerine doğuyor buldu.”

Sonra bir başka sebebe daha sarıldı. Bir iş bitince elbette bir başkasına yönelecekti. Bugün de oralarda fetihler gerçekleştirecekti Allah adına. Çünkü bu gücü, bu imkânı, bu bilgiyi Allah vermişti ona. Ve Allah verdiği bu imkânla deniyordu hayatının sonuna kadar onu. Bir sebebe daha sarılıp bu defa da doğuya doğru yürüdü. Ve güneşin doğduğu yere kadar gitti. Yeryüzünde güneşin arada bir engel olmaksızın doğduğu doğunun da doğusuna gitti.

İşte Afrika’nın doğu kıyıları veya Asya’nın uzak doğu bölümleri. Gitti ve nihâyet güneşin doğduğu yere kadar ulaşınca orada güneşi öyle bir kavim üzerine doğuyor buldu ki hiç onlara güneşin berisinde bir siper yapmamıştı Rabbimiz. Binaları yok, gölgelikleri yok, çadırları yok, ağaçlıkları yok belki elbiseleri de yok, böyle güneş direkt olarak doğuyordu onların üzerlerine. Belki de bir çöl ortamında yaşayan insanların ülkesine gitti.

Evet diğer fırsatları değerlendirmek istedi. Kendisine sunulan başka imkânlardan faydalanmak istedi. Ya da görevini bir başka alanda icra etmek istedi. Sonra güneşin doğduğu yere vardı. Güneşin doğduğunu gördüğü yere vardı. Güneşle doğrudan ilgiliydiler. Güneşle aralarında engel yoktu. Güneş onların üzerlerine doğuyordu. Güneşle iç içe bir hayat yaşıyorlardı.

Yâni böyle uzak dememiş, yakın dememiş, zor dememiş zahmet dememiş ulaşabildiği her yer ve ülke insanına Allah dinini ve hâ-kimiyetini ulaştırma çabası içine girmiş. Her sebebi, her fırsatı değer-lendirmeye çalışmış Allah için. Peki neymiş, nasıl mış bu toplumun durumu? Neydi bu toplum? Kimdi bu doğudakiler? Güneşin doğduğu yerde miydi bunlar? Ya da güneşin doğrudan üzerlerine doğduğu kimseler miydi? Evleri, barkları, elbiseleri, barınakları yok muydu? Ya da bunlar güneşi daha iyi anlayan kimseler miydi? Yâni Allah’ın âyet-lerini anlamaya, Allah’ın âyetleriyle ilgi kurmalarına engelin olmadığı bir toplum muydu? Ayakkabıları olmayan, ayakları güneşle direk te-mas halinde olan çocuklar mı? Üzerlerinde elbiseleri bile olmayan garibanlar mı? Yoksa evsizler, barksızlar, evleri olmadığı için, dışarı-da yatıp kalktıkları için güneş doğunca direk üzerlerine doğanlar mı yoksa bunlar?

Peki şimdi var mı sizin şehirde de böyle insanlar, garibanlar, aç ve açıkta yaşayanlar? Gitmezseniz şehrin doğusuna, batısına nereden göreceksiniz de onları? Giderseniz hattâ üzerlerine hiç güneş doğmayan nice köleleri göreceksiniz. Yâni bizim ülke ve içindekiler veya bizim şehir ve içindekiler anlatılıyor sanki. Evsiz insanlar. Köprü altı çocukları. Ana baba gibi sıcak bir

yuvayla, eş dost gibi sıcak bir ortamla tanışamamış, sıcaklığa hasret büyümüş insanlar.

91. "İşte bunun gibi, onun yaptıklarının hepsini baştan başa biliyorduk."

İşte böyle. Onun yaptıklarını baştan sona biliyorduk biz diyor Rabbimiz. Onu Allah kuşatıyordu. Yaptıklarını yaptıran, hedeflerine ulaştıran, sarıldığı sebeplerin tümünü ona gösteren ve kolay kılan Allah'tı. Onun her bir haline Allah muttali idi. Allah gözetiminde yapıyordu o bütün bunları. Onun halinden Allah'a gizli kalacak hiç bir şey yoktu. Allah veriyordu ona bütün bu imkânları.

Evet, Allah yeryüzünde Zülkarneyn'e hikmeti gereği ve onu onlarla denemek için pek çok şey nasip etmiş, ama bu gördüğü in-sanlara hiçbir şey vermemişti. Hattâ kendilerini güneşten koruyacak bir örtü vasıtası bile vermemişti. İşte Allah'ın kendilerine bolca servetler verip her şeye sahip kıldıkları ve işte Allah'ın kendilerine hiçbir şey vermedikleri. Allah kimilerine bolca vererek, kimilerini de her şeyden mahrum bırakarak imtihan eder.

Koskoca yeryüzü bir imtihan salonu ve yeryüzündeki tüm insanlar da bu imtihan salonunda imtihan edilmektedirler. Ama bakıyoruz ki yeryüzünde herkesin sorusu farklıdır. İşte Allah'ın vererek kendisini imtihan ettiği Zülkarneyn Allah'ın vermeyerek imtihana tabi tuttuğu bu kullarını görünce onun kalbinden elbette bir takım duygular geçmişti. İşte buradaki Allah onun her halini ihata etmişti âyetinin mânâsını böylece de anlamaya çalışıyoruz.

Güçlü birinin zayıf birisi karşısında kalbinden ne geçirdiğini Allah bilmektedir. Ona karşı gücüyle gurur mu duymaktadır? Yoksa bu gücü ben kendim bulmadım, bunu bana veren Allah'tır, beni bununla öbürünü de onunla imtihan eden Rabbimdir diyerek bunun bir imtihan sebebi olduğunu mu düşünecek? Bunu bana veren ve beni bununla imtihan eden, öbürünü de onunla imtihan eden Rabbimdir mi diyecek? Zengin birisi fakir karşısında ne yapacak? Ne düşünecek? Ve nasıl bir tavır takınacak? Bunu Allah bilmektedir.

92,93 "Sonra yine bir yol tuttu. Sonunda, iki dağın arasına varınca, orada nerdeyse hiç laf anlamayan bir millete rastladı."

Sonra bir sebebe daha tutunarak kuzeye ya da güneye doğru gitti. Artık Konya'nın güneyi kuzeyi mi? Araplar, bin konutlar tarafına mı? Aydınlık taraflarına mı? Yoksa Adana Antalya taraflarına mı? Bir yol tutup güneye yahut kuzeye doğru gitti. Nihâyet iki seddin arasına, iki dağın arasına vardığında. Sed; iki şeyin arasına engel olan perde olan şeye sed denir. Dağa da sed denir. Bazıları bunu "süd" okumuşlar bazıları da "sed" okumuşlar. Birisi gözle görülen,

ötekisi de gözle görülmeyen engel anlamına gelmektedir. Benim anladığım o ki; burada kastedilen iki dağ değil, iki set, iki engeldir. Çünkü kitabımızda dağ ifadesi var, set ifadesi de var. Bakın Yâsîn sûresinin dokuzunca âyetinde şöyle buyurulur:

"Önlerine ve arkalarına set çekmişizdir. Gözlerini perdelediğimizden artık göremezler."
(Yâsîn 9)

Evet onların önlerine bir set, arkalarına da bir set çektik, gözlerini de perdeledik ki artık görmüyorlar, görmezler diyor Rabbimiz. Yâni bu tavırlarından ötürü onları kuşatmışız da artık baksalar da gö-remiyorlar. Allah'ın kitabına karşı böyle nötr bir tavır almış insanların bir şey görmeleri ne mümkündür? Allah'a imanın güvencesinde olmayan, kitabın emanı ile bir hayat yaşamaya yanaşmayan bu insanlara bir cezadır bu. Allah'ın vahyi, Allah'ın kitabı kendilerine ulaştırılıp ta onu duyan, onu anlayan insanlar ona teslimiyet göstermeyince el-bette fıtratları bozulmuş insanlar haline geleceklerdir. Artık onların önlerinde önlerini görmelerine engel setler oluşacak, arkalarında geç-miştekilerin başlarına gelenlerden ibret almalarını engelleyecek setler oluşacaktır.

Demek öyle bir insan grubu varmış ki bunlar, Allah'ı dinlemeyenler, Allah ne derse desin ben bildiğim gibi yaşarım diyenler var ya, işte onların önlerinde ve arkalarında birer set vardır. Onların gözleri kapalıdır, görmüyorlar, göremiyorlar, görmek istemiyorlar. Ne geçmişlerine bakabiliyorlar, ne kulluk endişesiyle geleceği programlayabiliyorlar. Bakın bu âyette de set kelimesi geçmektedir.

Demek ki insanlar setler arasındadırlar, engeller arasındadırlar. İşte burada da set arasına, setler arasına sıkışıp kalmış bir kavim vardır ki, o setler sebebiyle hakka, hidâyete ulaşamıyorlar, ya da o setlerden gelebilecek tehlikelere karşı korunmasız durumdalar. Ezilmişler, kahredilmişler, soykırıma uğratılmışlar, her şeylerini kaybetmişler de neredeyse meramlarını bile anlatmaktan âciz bir konuma düşürülmüşlerdi. Veya harf devrimine maruz kalmışlar, dillerini bile kaybetme durumuna düşürülmüşlerdi. Cesaretleri kalmamıştı konu-şup dertlerini gündeme getirmeye.

Evet sonra Allah'ın kendisine tanıdığı bir fırsatı daha kullandı. İmtihan pozisyonunda olduğunu unutmadan bir imkânını daha kulluğa kullanmaya koyuldu. Zülkarney (a.s) Allah'ın verdiği fırsatların nasıl değerlendirileceği konusunda bize yol göstermeye devam ediyor. İşte karşısına bir fırsat daha çıktı ve yürüdü. Hattâ iki set arasına kadar geldi. Oraya vardığı zaman neredeyse söz anlamayan bir toplum buldu. Neredeyse meramlarını bile anlatamayacak

mahcubiyet içinde bir kavim buldu orada. Söz anlamayacak, yahut söz anlatamayacak bir toplum.

Bizim şehrin, bizim ülkenin doğusunda batısında nice böyle insanlar var değil mi? Hattâ belki bizim evin içindekiler de böyle değil mi? Söz anlamayacak, söz anlatamayacak kadar nice cahil, nice İs-lâm'dan, Allah'tan, kulluktan habersiz insan var değil mi?

Meselâ bizim evdekiler, sizin evdekiler, Bakarayı soracaklar ama bilmiyorlar. Âl-i İmrân'ı soracaklar ama ne soracaklarını bile bil-miyorlar. Bu sûrelerin adından bile haberleri yok garibanların. Biz du-yurmadık çünkü onlara bunu. Akşam eve giderken koltuğumuzun al-tında iki âyet iki hadis götürmedik onlara. Dükkanı taşıdık evlerimize. Kendimizin dükkana tezgaha köleliğimiz yetmiyormuş gibi akşam bir de çocuklarımıza onu taşıyarak onları da köle etmenin mücâdelesini verdik. Biz anlatmadığımız için de, biz bildirmediğimiz için de onlar bilmiyorlar. Ne soracaklarını, ne isteyeceklerini bile bilmiyorlar.

Evet böyle konuşamayacak kadar âciz bir toplum buldu orada. Ama biraz sonra göreceğiz ki bu söz söylemekten bile âciz insanlar kendilerine hak anlatıldıktan sonra, İslâm'la tanıştıktan sonra bülbül kesilecekler. Sarraflarını bulduktan sonra, ehlini bulduktan sonra hemen kendilerinden beklenen değişimi gösterecek cevheri içlerinde bulunduran kimselerdi bunlar. Zülkarneyn onlarla konuştu. Onların dirilişine sebep olacak İslâm'la tanıştırdı onları. Onlara hakkı duyurdu da; onlar hemen anlar oldular, konuşur oldular. Dostlarını düşmanlarını seçer oldular. Bakın dirildikten sonra ona dediler ki:

94. "Dediler ki: Zülkarneyn! Doğrusu Ye'cuc ve Me'cüc bu ülke de bozgunculuk yapıyorlar. Bizimle onların arasına bir sed yapman için sana bir vergi verelim mi?"

Ey Zülkarneyn! Biz inandık Rabbimize! Biz teslim olduk onun emirlerine. Ama bizim imanlarımızı tehdit eden, bizim Allah'a kulluğumuzu engelleyen Ye'cuc ve Me'cüc isimli iki toplum var. Onlar boz-gunculuk yapıyorlar. Bizimle onların arasında bir set yapman için sa-na bir vergi verelim mi? Bu iş karşılığında sana haraç versek de bizi onlardan kurtarsan dediler. Yâni kendi aralarında mal toplayıp bunu Zülkarneyn'e vermek istediler sed yapsın diye.

Evet diyorlar ki; ey Zülkarneyn şu seddin ötesindeki toplum var ya, şu bizim karşımızda yer almış olanlar var ya, gerçekten bu adamlar yeryüzünde bozgunculuk sevdasındadırlar. Bizim hayatımızı, bizim inancımızı, bizim itikadımızı bozuyorlar. İfsât ehlidir bunlar. Ne dersin ey Zülkarneyn, sen onlarla bizim aramızda bir set yapsan da bunun karşılığında biz sana bir haraç ödesek.

Biz tüm imkânlarımızı sana sunsak da sen bu bir engel yapsan ki, onlar bunu asla aşaasalar, geçemeseler.

Bu insanlar düzen bozuyorlar. Çocuklarımızın eğitimini bozmalarından, ekonomik düzenimizi bozmalarından, kılık kıyafet düzenimizi bozmalarından, bireysel ve toplumsal hayatımızı ifsât etmelerinden, ürünlerimizi fesâda vermelerinden, hukukumuzu felç etmelerinden, her şeyimizi tarumar etmelerinden korkuyoruz. Çünkü onlar kendilerini bize karar mercii olarak lanse ediyorlar. Yasa belirleyici olarak takdim ediyorlar. Egemen biziz diyorlar. Hayatı biz düzenleriz diyorlar. Ne yaparlarsa öylece dinlemek zorunda olduğumuzu kabule zorluyorlar. Onların istediği gibi giyinmemizi soyunmamızı, onların istediği gibi yiyip içmemizi, onların istediği gibi yaşamamızı istiyorlar. Oysa biz, onların dışında bir veli, onlardan başka bir karar mercii is-tiyoruz. Ey Zülkarneyn, ne olur, bize düşen neyse yapalım, paraysa para, malsa mal getirelim de, sen onlarla bizim aramıza bir set yapıver diyorlar.

Hocam, ben okumayı bilmem, sen benim yerime biraz okur musun diyenler de mi aynı ki? Hacı efendi, şu parayı alsan da benim geçmişlerime bir Yâsîn okuyuversen de onlarla cehennem arasına bir set çekiversen diyenler de mi aynı? Tıpkı ben yemek yemeyi bilmem, sen bir zahmet yiyiver de ben doyayım demek gibi garip bir şey değil midir bu? Yâni insanlardan kimileri kendi yapacaklarını bir başkalarına yüklemeden yana oluyorlar. Bilmiyor zavallılar ne yapsınlar? Din diye birilerinden yıllarca bunu öğrendiler adamlar. Güzel güzel, kırıp dökmeden anlatsak inşallah anlayacaklar. Hırpalamayalım böyle garibanları. Zaten setlerin arasında, set sahiplerinin arasında sıkışmış kalmış garibanlar, bari bizim yanımızda rahat konuşsunlar. Öyle çok setler, set sahipleri, Ye’cûc’ler var ki. Ekonomik dünyanın Ye’cûc’leri, sosyal hayatın Ye’cûc’leri, siyasal hayatın Ye’cûc’leri, din sınıfının Ye’cûc’leri var. Her bir alandan gelen baskılarla garibanlar ne yapacaklarını şaşırmışlar. Gelin onları biraz dinlemeye sabır gösterelim.

Ne yapıyormuş Ye’cûc ve Me’cûc? Yeryüzünde fesât çıkarıyormuş. Peki nedir fesât? Nedir ifsât? Yâni düzen bozmak ne demektir? Düzen ne demektir? Bu konuyu tek cümleyle özetlersek: Allah’ın düzen dediği şey düzendir, düzensizlik dediği de düzensizliktir. Düzen, ya da düzensizlik, fesat, ya da sulh, ifsat, ya da ıslah bunlardan biri mü'minin tavrı, diğeri de kâfir ve münafığın tavrıdır. Veya değişik söyleyelim: Bunlardan biri imanın sonucu, diğeri de küfrün sonucudur. İnancın gereği olan amel amel-i salihtir. İmansızlığın gereği olan amel de amel-i gayri salihtir.

Fesat; ıslahtan sonra yapılan şeydir. Yâni fesat bozmadır, dü-zeni bozmak demektir. Allah: Ben arzı ve ondakileri düzenledikten sonra sakın onu bozmayın diyor. Allah, düzenlediği arzda bir vakte kadar bizim oturmamızı istemiş ve

onun ıslahı ve fesadından bizi so-rumlu tutmuştur. Cenab-ı Hak da Hz. Adem Aleyhisselâm'dan bu ya-na bu dünyada bir düzen koymuş ve bundan bizi haberdar etmiştir. Kan dökmeyin! Adam öldürmeyin! Zina etmeyin! Küfretmeyin! Mü-nâfıklık etmeyin! Namaz kılın! Oruç tutun! Bana kul olun! Beni dinleyin! Benim emirlerimi yerine getirip, yasaklarımdan sakınarak koyduğum düzeni koruyun, bozmayın buyurmuştur. Evet ifsat, bozmak de-mek; yeryüzünde Allah'ın koyduğu bu düzenini bozmak demektir. Allah'ın isteklerinin dışına çıkmak, Allah'ın istediklerinden farklı yaşa-mak demektir ki bu kâfir ve münâfıkların işidir. Bir de Ye'cuc ve Me'-cuc'un işiymiş. Bu Ye'cuc ve Me'cüc konusun Buhârî ve Müslimde anlatılan bir hadis var. O hadiste anlatılır bunlar Adem'in soyundandırlar. İşte bunların şerlerinden bizi koruyacak bir sed yapman için sana para yardımında bulunalım derler. Onların bu teklifleri karşısında Zülkarneyn der ki:

95,96. "Rabbimin bana verdikleri sizinkinden daha iyidir. Bana gücünüzle yardım edin de sizinle onların arasına bir sed yapayım. Bana demir kütleleri getirin" dedi. Bunlar iki dağın arasını doldurunca: "Körükleyin" dedi. Demir kor haline gelince; "Bana erimiş bakır getirin de üzerine dökeyim" dedi."

Rabbimin bana verdikleri sizin bana vereceklerinizden daha hayırlıdır. Ben bu yapacağım işi Allah adına yapıyorum. Binaen aleyh sizin paralarınıza ve maddî yardımlarınıza da ihtiyacım yoktur. Allah zaten bunun için beni yeryüzünde hâkim konuma getirdi. Ben sizin bu konuda paranızı pulunuzu istemiyorum, ben yapacağımı kendi gücüm nispetinde yapmakla mükellefim. Yâni Zülkarneyn (a.s) diyor ki; sizin hayatınızı ipotek etmem gerekmiyor bu iş için benim. Haraç vermeniz germiyor bana. Ancak eğer yardım edecekseniz o zaman bizzat sizler de benim bu sorumluluğumu üstlenmek zorundasınız. Sizler de eğer benim dâvâma sahip çıkar, onun sorumluluğunu omuzlamayı kabul ederseniz işte o zaman bana en büyük desteği yapmış olursunuz.

Bakıyoruz bu güz bize de aynı şeyleri söylüyorlar. Hocam biz para verelim, sen çalışıver. Biz paralarımızla seni destekleyelim, sen de şu bizi tehdit eden küfrün karşısında duruver. Küfrün karşısına bir sed çekiver. Âyet mi anlatacaksın, hadis mi duyuracaksın, mücâdele mi edeceksin, hapse mi gireceksin? Bunu sen yapıver diyorlar. Bizim programımız bozulmasın. Biz rahat dükkanlarımızda para kazanmaya, rahat plajlarımıza gitmeye, rahat pikniklerimizi yapmaya devam edelim. Bizim huzurumuz kaçmasın, sen git çalış diyorlar. Ben de ay-nen Zülkarneyn efendimin dediğini diyorum bu insanlara. Ben para pul istemiyorum. Eğer bana yardım etmek istiyorsanız benim sorumluluğumu siz de omuzlarsanız, benim derdimi siz de dert bilirseniz o zaman haydi buyurun Allah kullarına din anlatmaya ve uygulamaya.

Evet Zülkarneyn onlara dedi ki benim yardıma ihtiyacım yoktur. Ben sizden bu konuda haraç da istemiyorum. Ancak iş gücünüzle bana yardım ederseniz, benim dâvâmı siz de omuzlarsanız sizinle onlar arasına bir sed yaparım. Ne hoş bir ifade değil mi? Şu anda yeryüzündeki egemen güçlerin ellerine böyle bir fırsat geçtiği zaman neler yapacaklarını bir düşünün.

Meselâ dün körfezde birilerini kurtarma amacıyla geldiklerini iddia edenlerin ne yaptıklarını gördünüz. Güya yardım ettik dedikleri ülkelerin tüm servetlerinin yüzde ellisine el koyup geçip gittiler. Ömürlerinin sonuna kadar bellerini doğrultamayacak hale koyup gittiler o zavallıları. Yüzde ellisini kendileri aldılar yüz de yirmisini de o bölgede kendilerine yardım eden dostlarına ve kendilerine itaat eden yöneticilere dağıttılar. Tam bir soygun, tam bir sömürü ve zulüm sergilediler.

Evvelki gün Amerika'ya giden Hıristiyanların oradaki yerli kızıl derililere yaptıkları da bunun aynısıydı. Dün Avrupalıların Afrika'dan milyonlarca insanı katlederek köleleştirmeleri de aynı senâryoydu.

Evet zalimlerin ellerine imkân geçti mi böyle yaparlar. Onların dertleri sömürmek ve kan emmektir başka onlardan beklenen bir şey yoktur. Ama elhamdülillah ki bu zalim egemen güçler yavaş yavaş güçlerini kaybetmeye başladılar. Dünyanın her bir yanındaki bu savaşlar da bundandır zaten. Müs'taz'aflar yavaş yavaş ayağa kalkıp silahlanmaya başladılar elhamdülillah. Müslümanlar son zamanlarda böyle bir diriliş sürecine girmeselerdi savaşa da gerek kalmadan durumu idare ediyorlardı ama şimdi durum değişince savaş kaçınılmaz hale gelmeye başladı.

Evet diyor ki Zülkarneyn benim sizin paranıza pulunuza ihtiyacım yok, Rabbimin bana verdikleri sizin vereceklerinizden daha hayırlıdır. Ben bu yapacağımı Rabbim için yapıyorum, Rabbimin rızasını kazanma adına yapıyorum. Eğer bu yeryüzüne müslümanlar hâkim olsaydı bu insanlık bunun çok örneklerini görecekti ama heyhat ki şu anda dünya siyasetinde gayri müslimler olduğu için bunu görmek mümkün değildir.

Ve hemen Zülkarneyn işe koyuldu. Bana demir kütleleri getirin dedi. İki dağın arasını demir kütleleriyle doldurunca da körükleri çalıştırın dedi. Körükle demir kor haline gelince de bana erimiş bakır getirin ki onu bu demir kütlelerinin üzerine dökeyim dedi.

97. "Artık Ye'cuc ve Me'cüc onu ne aşabildiler ve ne de delip geçebildiler."

Öyle bir sed yapıyor ki Ye'cuc ve Me'cüc'e karşı herkesi âciz bırakacak bir seddi bu. Demir kütleleri var onları eritiyor sonra da daha sağlam olsun diye bugünün tekniğini bile şaşırtacak biçimde onun üzerine erimiş bakır döküyor. Kütleleri demir, harcı da bakır eriiği bir sed. Artık bu Ye'cuc ve Me'cüc onu ne aşabildiler ne de ondan bir delik delebildiler. Artık orada düzen bozanlar düzen bozmaya imkân bulamıyorlardı. Uğraşacaklar, didinecekler ama artık Zülkarneyn (a.s)'ın seddini aşmaya imkân bulamayacaklardı. Yâni artık bu insan-ların düzenini bozamayacaklardı.

Peki siz de sizin dininizi, sizin düzeninizi bozmaya yeltenenlere karşı peygamberinizin yanına gitseniz ve böyle bir teklifte bulunsanız olmaz mı? Ey Allah'ın Resûlü, şu bizim hayatımızı ifsât edenlere karşı bir set yapıversen de bu adamlar bizim düzenimizi bozmasınlar deseniz, peygamber efendimiz de demirle mi, bakırla mı, yoksa Kur'-an'la mı, sünnetle mi, âyetle mi, hadisle mi, sizi müslümanlığınızın gereği bir hayata çağırmakla mı, yoksa sizin düşmanlarınızı size tanıtarak mı? Bir set yapsa nasıl olur? Siz gidip Buhâri'ye, Müslim'e müracaat etseniz güzel olmaz mı? Peygamberinizin düzenlediği bir ekonomik anlayışla birilerinin ürünlerinin önüne bir set çekiverseniz, istemiyorum bundan böyle kola içmeyi deyiverseniz onun işini bitirmiş olmaz mısınız? İstemiyorum bu şeytan vahiylerini dinlemeyi, deyip Rabbinizin kitabını dinlemeye yöneliverseniz o düşmanın işini bitirmiş olmaz mısınız? İstemiyorum dinimi dinamitleyen bu gazeteleri okumayı. İstemiyorum bu medya Ye'cûc'lerinden bilgilenmeyi. İstemi-yorum bu moda tanrılarının, bu moda Ye'cûc'lerinin istedikleri kıyafetleri giymeyi diyerek onlarla kendi arana bir set çekiversen işlerini bi-tirmiş olmaz mısın o düşmanların?

Ne onu aşabilecekler, ne de delmeye güç yetirebilecekler. Peki nedir bu set? Nasıl bir şeydir bu set? Öncekilere akıl erdirdik de bir tek bu kalmışsa, ne'liği üzerinde söz edelim. Sûrenin önceki bölümleri bize demedi mi, bırakın akıl erdirmeyi de teslim olun diye?

Peki acaba bu set nerededir? Bu set; düzen bozanlarla, düzenleri bozulanların arasındadır. Kur'an bize böyle anlatıyor, başkasına ne gerek var? Nerede olduğu denmiyor bakın. Anlıyoruz ki fiziksel olarak böyle bir set var, ama ben onun nerede olduğunu bilmiyorum. Tıpkı Musa Hızır kıssasının nerede geçtiğini, mağara ashabının nerede yaşadığını bilmediğim gibi.

Öyleyse bu set, bizim kafa düzenimizi, aile düzenimizi, hukuk düzenimizi, ekonomik düzenimizi, hayat düzenimizi bozanlarla bizim aramızda olan bir settir. Ve biz böyle düzen bozucular karşısında, müfsitler karşısında mutlaka peygambere koşmak, peygambere mü-racaat etmek zorundayız. Peygamber rehberliğinde bir çare bulmak ve uygulamak zorundayız. Zülkarneyn'e dedi ki:

98. "Zülkarneyn: "İşte bu, Rabbimin bir rahmetidir. Rabbimin tayin ettiği zaman gelince onu yerle bir eder; Rabbimin verdiği söz gerçektir" dedi."

İşte bu benden değil Rabbimdendir. Bu Rabbimin rahmetidir. Müslüman yaptığı her işin sonunda, başardığı her eserin sonunda bunu demelidir. İşte bu Rabbimin yardımı ve rahmetiyle olmuştur. Bunu ben yaptım! Bunu ben becerdim! Bu benim ürünüm dememeli, böyle demelidir. Bu Rabbimin rahmetidir ve de bu sonsuza kadar da sürecek değildir. Bu Allah'ın dilediği zamânâ kadar sağlam kalacak Rabbimin vaadi geldiği zaman param parça olacaktır. Rabbimin vaadi geldiği zaman ifadesinin iki anlamı vardır. Birincisi bu duvarın bu yapının miadı dolduğu zaman demektir. İkinci bir mânâsı da kıyâmet geldiği zaman demektir. Kıyâmet geldiği zaman her şeyin yok edileceği gibi bu da yok edilecektir diyor.

Bunu kıyâmet alâmetlerinden sayanlar olmuş. Öyle bir zaman gelecek ki tıpkı barajların sedlerinin yıkılıp da muhteşem suların akması gibi bu sed de yıkılacak ve bu Ye'cuc ve Me'cüc yeryüzüne da-ğılacaktır deniyor. Ama bu inşallah bizi üzmeyecek zaten kıyâmetle birlikte yeryüzünde bizim hayatımız da bitecektir. Bu hususu da Rab-bimiz kıssanın son bölümünde şöyle anlatır:

99. "Biz o gün onları bırakırız, dalgalar halinde birbirlerine girerler. Sur'a üflenince hepsini bir araya toplarız."

Evet Kehf sûresinde anlatılan son kıssa da burada son buluyor. Rabbimiz ehl-i kitap bilginlerinin Resûl-i Ekreme sormaları öğütledikleri Zülkarneyn kıssasını da yine öteki kıssalar gibi hem ehl-i kitaba, hem de Mekkeli müşriklere bir cevap olarak anlatıverdi. Yâni ey ehl-i kitap ve ey müşrikler! Sizin şöhretini duyduğunuz ve Peygamberime sorduğunuz bu Zülkarneyn sizler gibi sadece dünyalık peşinde koşan, dünyayı kıble edinmiş, kendini üstün gören, insanları ezmek ve sömürmek peşinde olan bir fatih değildi. Aksine o şu anda sizin karşınızda duran Allah elçisi ve ona iman eden sahabesi gibi tüm gücünü ve varlığını Allah'tan bilen ve hayatını Allah adına yaşayan bir muvahhid idi. O sizin gibi elindekilerin kulu kölesi olan, elindekilere güvenerek Rabbini unutan birisi değildi buyurarak hem onun yolunun yolcularına bir destek hem de düşmanlarına karşı bir tehdit unsuru oluşturmak üzere kıssayı böylece ortaya koyuverdi Rabbimiz.

Evet bu kıssa ile anladık ki bizler de esbap âlemi çerçevesinde yâni sebeplere sarılarak, sebeplerini işleyerek Allah'ın dinini yeryüzü insanlığına anlatmakla ve bu dini yaşamak ve yaşatmakla mükellefiz. Çünkü Rabbimiz yeryüzünde böyle bir yasa koymuştur. Allah'ın yasalarına göre hareket etmekle mükellefiz. Bu sebeplerin ötesinde harikulade bir şeyler beklemek zorunda değiliz. Biz beklemek zorunda değiliz ama dilerse Rabbimiz harikulade bir kısım olaylarla bize yardımda bulunabilir. Bu başkadır ancak bizlerin

mükellefiyeti esbap âlemi yasasına göredir. Biz müslümanlar Allah'ın dinini yaşayıp hâkim kılabilmek için Allah'ın bize verdiği gücümüzü, kuvvetimizi, imkânlarımızı ortaya koyarak çalışıp çabalamak zorundayız. Zülkarney-n'in de tüm sebepleri kullandığını gördük. Kendisini gayelerine ulaştıracak tüm esbaba tutunduğunu anladık.

Öyleyse bizler de sebepleri ihmal etmemek zorundayız. Yâni evlenmeden çocuk talebinde bulunmamalıyız. Her türlü hazırlıkları yapıp silahı elimize almadan zaferi beklemeden yana olmamalıyız. Malımızı ve canımızı ortaya koymadan galibiyeti beklememeliyiz. Şe-hadeti göze almadan cenneti ummamalıyız. Allah bize bunları anlatıyor.

Bakın bundan sonra, sûrenin sonunlarına doğru bir değerlendirme geliyor. Acaba bizler bu kıssalarda neler anlamalıydık? Bizler kul olarak bu kıssalarda cennet ve cehennemi anlamalıydık. Zaten bu kitap bunun için vardı. Bana Rabbimi tanıtmak, bana beni tanıtmak için geliyordu bu kitap. Bana hayatı öğretmek için vardı bu kitap benim dünyamda. Yaşadığım hayat bana ne kazandıracak? Sonunda ne kazanacağım, ne kaybedeceğim? İşte Kur'an'ın varlık sebebi buydu. Beni cennet ve cehennemle uyarsın diye gelmişti bu kitap. Bir gün gelecek, kıyamet kopacak ve insanlar Rablerinin huzurunda toplanacak. İşte o gün;

100,101. "Gözleri bizim öğüdümüze karşı kapalı olan ve öfkelerinden onu dinlemeye tahammül edemeyen kâfirlere o gün cehennemi öyle bir gösteririz ki!"

Evet kâfirlerin bunları dinlemeye bile tahammülleri yoktur. Bunları gündeme getirmeyin de ne yaparsanız yapın diyorlardı. Kur'-an okumayın da ne okursanız okuyun. Çünkü Kur'an okununca, Allah'ın bu tür âyetleri gündeme geldikçe huzurları kaçıyordu. Çünkü gidecekleri yer gündeme geliyordu. Çünkü Kur'an okununca bana göre sana göre diyemeyeceklerdi. Çünkü Kur'an okununca istedikleri gibi yaşama imkânları kalmayacak yedikleri nanelere devam edemeyeceklerdi. Çünkü Kur'an gündeme gelince, Allah'ın sistemi gündeme gelince bunun karşısında duracak güçleri yoktu. Toplumda Allah ve peygamberi konuşulmaya başlandı mı kendilerinin sözleri bitecekti. Kendi sistemleri çöpe atılacaktı. Bunu çok iyi bildikleri için kâfirlerin Kur'an'ın gündeme gelmesine asla tahammülleri yoktur. Onun için sürekli gündem değiştiriyorlar. İnsanların gündemlerini değiştiriyorlar. Bakın adamların programlarının gündemlerine. Hiç Allah var mı? Din var mı? Kitap var mı? Peygamber, âhiret, hesap, kitap, diriliş, cennet, cehennem var mı?

Zikre gözleri kapalı olanlar, Kur'an'a gözleri kapalı olanlar, Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşuna kalpleri kapalı olanlar var ya işte cehenneme arz olunacak

olanlar onlardır. Dinlemiyorlardı onlar, dinlemeye güçleri yetmiyordu. Kur'an'ı dinlemeye eyvallah etmiyorlardı. Kulaklarını tıkıyorlar, elbiselerine bürünüyorlar, çevreleriyle bürünüyorlar, Kur'an'ı duymamak için parmaklarıyla kulaklarını tıkamaya ça-lışıyorlardı. Kendileri duymaya, dinlemeye tahammül edemedikleri gibi, başkalarının dinlemesini de engellemeye çalışıyorlardı. Allah'ın zikrinden perdelenmeye çalışıyorlar, gözlerine perde çekmeye çalışıyorlardı.

Halbuki Allah tüm âlemler için zikir, program, gündem olarak göndermişti. İnsan zaman ve mekânın kesiştiği noktada Allah'ı, Allah'ın istediklerini bu kitapla hatırlayacaktı. Ben burada, bu zaman ve mekânda Allah'a karşı ne yapmalıyım? Allah benden ne ister? Sorusunun cevabını bu kitapla öğrenecekti. Ama kâfirler bu kitaptan perdeli oldular. Allah'ı da, Allah'ın kendilerinden istediği programı da bi-lemediler. Çünkü o kadar yoğundular ki, o kadar müstağniydiler ki o-nu dinlemeye zaman bulamadılar.

Evet o gün cehennem insanlara, ona sa'y edenlere, onu hak edenlere arz olunur. Sanki denir ki onlara; hayrola neydi sizin derdiniz? Bunu mu istiyordunuz? Bundan mı kaçıyordunuz? Neydi sizin dünyadaki derdiniz? Neydi hedefiniz? Buyurun, işte kendisine koşup durduğunuz cehennem. Veya işte kaçıp durduğunuz ateş denilecek.
Kitabımızın başka sûrelerinden de öğreniyoruz ki cennet de cehennem de insanlara yaklaştırılacak o gün. Böylece kâfirler iki kere kahrolsunlar, mü'minler de iki kere sevinsinler diye.

102. "İnkar edenler, Beni bırakıp da kullarımı dost edinmelerini yeterli mi sandılar? Doğrusu biz cehennemi inkarcılara konak olarak hazırladık."

Evet inkar edenler tüm bu uyarılarımıza rağmen, tüm bu âyetlerimize rağmen hâlâ Allah'ın velâyeti altına girmeyi kabul etmeyerek kullarımızın velâyetini mi kabul etmek istiyorlar. velî olarak, hayatlarına kulluk maddesi alıcı olarak hayatlarında hayat programı belirleyici ve kanun koyucu olarak beni kabul etmiyorlar da bu kâfirler yerde benden başka veliler mi arıyorlar? Sûrenin başında anlatıldığı gibi bana kulluğu bırakıp da benim kullarımdan birilerine kulluk etmeye mi çalışıyorlar? Kullarımdan Îsâ'ya, Üzeyir'e ve meleklere ibadet etmek mi istiyorlar?

Ya da benim kendilerine gönderdiğim kitabımın ve peygamberimin kendilerine gösterdiği hayatı yaşamaya yanaşmayarak şeytanın velâyetini mi kabullenmek istiyorlar? Şeytanın ya da kendileri gibi âciz varlıkların velâyetleri

altına girerek onların hayat programlarını mı uygulamak istiyorlar? Bizim arzularımızı gerçekleştirmeyi bırakıp onların emir ve yasaklarına mı uymak istiyorlar? Biz böyle bizim kitabımızdan, bizim peygamberimizden ve bizim hayat programımızdan habersizce yaşayarak başkalarının hayat programlarının peşine takılan kâfirler için cehennemi bir konak olarak hazırladık. Onların varacakları barınacakları sığınacakları yer orasıdır.

Kâfirler öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi zannediyorlar? Zanlarını temel kabul edip hesaplarını buna göre mi yapıyorlar? Ama bil-sinler ki onların hesapları sadece zanna dayalıdır ve sonunda boşa çıkacaktır. Demek Rab olarak, İlâh olarak, velî olarak beni bırakacaklar da kendilerine başkalarını bulacaklar. Benim dışımda hayatlarına karar mercileri bulacaklar öyle mi? Bana sormadan hayatlarına program yapacaklar öyle mi? Şu benim berimde tâgutları velî biliyorlar öyle mi? Sosyal hayatlarıyla ilgili, ekonomik programlarıyla ilgili, kılık kıyafetleriyle ilgili, hukukları eğitimleriyle ilgili yapılanmalarında beni bırakacaklar da başkalarına gidecekler öyle mi? Beni dinlemeyecekler de başkalarını dinleyecekler öyle mi? Hangi insan hayatı Allah'tan daha iyi bilir?

Evet şu kâfirler, benim Rab ve İlâh oluşum gerçeğini gündem-den kaldırmaya çalışanlar, kendilerinin sadece bana kul köle olmaları gerçeğini örtüp, örtbas edenler, benim zikrimi, kitabımı göz ardı edenler, işlevini bitirip, defterini dürenler ne zannediyorlar? Nasıl bir hesabın içine giriyorlar? Beni bırakacaklar velî olarak, benim dışımda kendilerine velî bulacaklar öyle mi? Beni bırakacaklar Rab olarak, benim dışımda kendilerine hayat programı yapacak rabler bulacaklar öyle mi? Eğer küfürlerinde ısrar ederlerse, hayat programlarını benim dışımda başkalarından almaya devam ederlerse, iyi bilsinler ki; ben cehennemi onlara nüzula eyledim. Cehennem onları bekliyor. Kendi-leri bilir.

103.104 "Ey Muhammed! "Size, amelce en çok kayıpta bulunanları haber vereyim mi?" de. Dünya hayatında, çalışmaları boşa gitmiştir, oysa onlar, güzel iş yaptıklarını sanıyorlardı."

Dünya hayatında amelleri boşa giden ve insanların en zararda olanlarını size haber vereyim mi? Onların dünya hayatında tüm sa'y leri, tüm mesaileri, tüm yaptıkları ve kazandıkları boşa gitmiştir. Ya da onlar tüm çabalarını, tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yâni bunlar dünyayı kıble dinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmışlar, dünyalık elde etmek üzere, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış insanlardır. Tüm yatırımlarını dünyada kalıcı ve âhirete intikal etmeyici şeylere yapmışlar. Dünyada zengin olmak ve dünyada başarmak onların tek amacıydı. Âhiret adına bir endişeleri yoktu onların. Bu yüzden hayat-larında Allah'ı diskalifiye etmişler, peygamberi unutmuşlar kitabı yok farz etmişler hesabi yok

farz etmişler. Hesabı yok farz edince de kendilerini her türlü sorumluluktan zade saymışlar ve tıpkı hayvanlar gibi, ipini koparmış danalar gibi sorumsuzca bir hayat yaşamışlar.

Bunu yaparken de çok iyi bir şey yaptıklarını zannetmişler. Böylece hayatlarını mahvetmişler. Tüm yaptıkları boşa gitmiş, ken-dilerini de kendilerine verilen imkânlarını da boşa harcamışlar. Çünkü yaptıkları ve kazandıklarının tamamı dünyada kalmıştır. Zaten bu tür insanlar sermayelerini bile kaybetmiş insanlardır. Sermayeyi kaybeden birinin kar etmesi de düşünülemez.

105. "Bunlar, Rablerinin âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkar edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyâmet günü Biz onlara değer vermeyeceğiz."

İşte bunlar Rablerinin âyetlerini ve ona kavuşmayı inkar eden kimselerdir. Allah'ın kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği kitabının âyetlerini inkar etmişler. Allah'ın âyetlerini örtmüşler, âyetleri gündemlerinden düşürmüşler, âyetlerden habersiz bir hayat yaşamışlar. Ve de ona kavuşacakları günü hesaplarına katmadan yaşamış-lar. Yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerinden hesap sorulma-yacak zannederek yaşamışlar. Onun için tüm amelleri boşa gitmiştir. Rabbimiz buyurur ki biz onlar için kıyâmet günü her hangi bir tartı da tutmayacağız. Onların amelleri asla değerlendirmeye tabi tutulmaya-caklardır. Amellerinin hiç bir değeri olmayacaktır yâni. Ne yaparlarsa yapsınlar, isterse büyük, büyük ameller işlesinler, fabrikalar, yollar, köprüler kursunlar, açları doyurup çıplakları giydirsinler değil mi ki tüm bu amellerinin yaptırıcısı Allah değil, hepsi boştur bunların.

106. "İşte onların cezası; inkarlarına, peygamberlerimi ve âyetlerimi alaya almalarına karşılık olarak, cehennemdir."

Evet Allah'ı inkâr eden hayatında Allah'ı hesaba katmadan yaşayan, Allah'ın elçilerini ve Allah'ın âyetlerini alaya alan insanların cezası cehennemdir. Çünkü yeryüzünde bundan daha büyük bir suç olamaz.

107,108. "Ama inanıp yararlı iş işleyenlerin ko-nakları Firdevs cennetleridir. Orada temelli kalırlar, başka bir yere gitmek istemezler."

Kâfirler yaşadıkları hayatın karşılığı olarak cehennem azabını boylarken iman edip imanlarını yeryüzünde yaşama savaşı veren mü'minler de Firdevs cennetlerindedirler. Onlarda orada temelli ka-lacaklar ve başka hiçbir yere gitme arzusu duymayacaklardır. Yâni bu mü'minlerin aynı yerde aynı nimetler ve aynı

hayat içinde kalmaları kesinlikle onlara bir bıkkınlık vermeyecek ve onlar orada ebedîyen nimet içinde yaşayıp gideceklerdir.

109. "De ki: "Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir o kadarını da katsak, Rabbi-min sözleri tükenmeden denizler tükenirdi. "

Rabbimin sözleri, Rabbimin kelimeleri, Rabbimin ilmi ve hikmeti sonsuzdur, sınırsızdır. Denizlerse sınırlıdır. Sınırlı olan tükenmeye mahkum olan bir şeye yine onun gibi sınırlı ve tükenmeye mahkum olan bir şey eklense de yine sınırsız olanın yanında tükenmeye mahkumdur. İşte Allah'ın kelimeleri, Allah'ın âyetleri, Allah'ın bilgisi ve hikmeti böyledir. Peki durum böyle olunca bu insanlar nasıl oluyor da Allah'ın hikmet dolu bu kitabından yüz çeviriyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ın velâyeti altına Allah'ın dini altına girmiyorlar da kendileri gibi âciz varlıkların velâyetleri altına girmeye çalışıyorlar? Nasıl oluyor da hikmeti ve bilgisi sonsuz olan Allah'ın göndermiş olduğu bu insanların bilmesi mümkün olmayan gaybî kıssaları ve baştan sona kulluğu anlatan kitabından gafil olabiliyorlar? Gerçekten bunu anlamak mümkün değildir.

Yâni insanlar nasıl oluyor da bu kitaba karşı kayıtsız kalabiliyorlar? Nasıl oluyor da bu kitaptan habersiz bir hayat yaşayabiliyorlar? Ama onlar ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar sen onlara şunu söyle peygamberim:

110. "De ki: "Ben de ancak sizin gibi bir insanım; ancak bana İlâhınızın tek bir İlâh olduğu vahy olunuyor. Rabbine kavuşmayı uman kimse yararlı iş işlesin ve Rab-ine kullukta hiç ortak koşmasın. "

Bende sizin gibi âciz bir beşerim. Allah'ın bu sonsuz ilmini ve hikmetini benim de kuşatıp kavramam mümkün değildir. Kardeşim Mûsâ'nın da kavrayamadığı gibi Rabbimin hikmetini benim de kavra-mam mümkün değildir. Ben size asla böyle bir iddiada bulunmuyo-rum. Ben bunları size kendimden değil Rabbimden okuyorum. Bak bunları siz bana sorunca Rabbim vahyini kesiverdi de benimde yapacağım bir şey kalmadı. Ben de sizin gibi bir insanım. Ancak benim sizden bir farkım var o da Rabbim bana vahy ediyor. Rabbim kendi bilgisinden bana bilgi ulaştırıyor. Rabbim sizin hayatınıza karışma ko-nusunda beni sözcü seçti ve size söyleyeceklerini benimle söylüyor.

O halde beni dinleyin. Bana tabi olun ki hepimizin, sizin de benim de İlahımız tek bir İlahtır. Hepimizin kendisini dinleyeceğimiz, hepimizin boyunlarındaki kulluk ipinin ucu elinde olan İlahımız Rab-bimiz tek İlahtır, tek Rab'tır. Ben nasıl Ona kulluk ediyor ve sadece Onun çektiği yere gidiyorsan sizler de yalnız Onu dinlemek ve sade-ce Onu razı etmek zorundasınız.

Artık bundan böyle kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, kim bu hayatının sonunda onunla karşı karşıya gelerek ona hayatının hesabını vereceğine inanıyorsa, kim Rabbiyle güzel bir karşılaşmayı ümit ediyorsa, onunla karşılaştığı zaman Rabbinin kendisinden razı olmasını istiyorsa, Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini istiyorsa ona lâ-yık ameller işlemeye baksın. Ve de en önemlisi yaptığı amellere hiç kimseyi de Ona ortak koşmasın. Yaptıklarını sadece Allah dedi diye ve Allah hatırı için yapsın. O zaman Rabbi kendisinden razı, kendisi de Rabbinden ve Onun kendisine bahşettiği cennetinden razı, çok hoş bir hayatı elde etme imkânını elde etmiş olacaktır inşallah.